

VOORONTWERP DECREET OVER HET LOKAAL BESTUUR **MEMORIE VAN TOELICHTING**

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Het voorliggende ontwerp van decreet vervangt de bestaande decreten die de organisatie en de werking van de Vlaamse lokale besturen regelen. Na een eerste deel met algemene bepalingen, bestaat dit ontwerp van decreet uit een deel dat het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 (hierna Gemeentedecreet te noemen), het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna OCMW-decreet te noemen) en het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016 vervangt, en een deel dat het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking (hierna decreet Intergemeentelijke Samenwerking te noemen) vervangt.

Er wordt gekozen voor een zo eenduidig mogelijke politieke en ambtelijke aansturing van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met inachtneming van de bevoegdheden waarover het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap inzake de organisatie van gemeenten en OCMW's beschikken. Met respect voor de onderscheiden rechtspersonen wil dit ontwerp van decreet het sociaal beleid zo maximaal mogelijk integreren. Dat moet efficiëntiewinsten toelaten door het laten samengaan van OCMW- en gemeentelijke administraties, maar ook leiden tot een grotere klantgerichtheid en laagdrempeligheid om de (sociale) dienstverlening toegankelijker te maken.

Naast de hervorming van de relatie tussen de gemeenten en de OCMW's, hervormt dit ontwerp van decreet het bestuurlijk toezicht, waarbij gekozen wordt voor een ééntrapstoezicht (waarbij de optie verdwijnt om de uitvoering van een betwiste beslissing te schorsen) en nog slechts in beperkte mate beslissingen moet worden goedgekeurd door de toezichthoudende overheid. Verder worden op basis van een grondige evaluatie van de bestaande regels voor de beleids- en beheerscyclus ook voor dat aspect van de bestuurlijke organisatie een aantal wijzigingen aangebracht in dit ontwerp van decreet. Tot slot neemt dit ontwerp van decreet enkele maatregelen om het aantal bestuursmandaten en de presentiegelden voor bestuursmandaten in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hun filialen (en de filialen van hun filialen) in te perken. Daarnaast wordt voor de oprichting en toetreding door intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in privaatrechtelijke rechtspersonen een bijzondere motiveringsplicht en een goedkeuringstoezicht ingesteld.

Een van de doelstellingen van dit ontwerp van decreet is om te komen tot een significante inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels, wat moet leiden tot een deregulerend effect en minder detaillistische regelgeving. Die vereenvoudiging zit deels in de bundeling van de bestaande decreten in één omvattend ontwerp van decreet. Daarnaast brengt de gewijzigde relatie tussen de gemeenten en de OCMW's, zoals die in dit ontwerp van decreet wordt geregeld, met zich mee dat de regels voor beide besturen nog meer dan voorheen verregaand op elkaar kunnen worden afgestemd. Ook de regels voor het bestuurlijk toezicht in dit ontwerp van decreet brengen een vereenvoudiging met zich mee in vergelijking met de bestaande decreten (bijvoorbeeld door het verdwijnen van de rechtsfiguur van de schorsing en de bijbehorende procedurevoorschriften), net als de nieuwe regels betreffende de beleids- en beheerscyclus. Verder herneemt dit ontwerp van decreet een aantal bepalingen uit de bestaande decreten niet, omdat ze overbodig geworden zijn of niet langer overeenstemmen met de maatschappelijke evolutie of de administratieve praktijk, en worden bestaande decretale regelingen vervangen door de

mogelijkheid voor de besturen om dat zelf te regelen. Elders werd gesleuteld aan de opbouw van de hernomen teksten uit de bestaande decreten om de leesbaarheid en de logische samenhang te verhogen. Tot slot neemt dit ontwerp van decreet drempels weg die nu een maximale digitalisering van interne en externe processen in de weg staan.

2. Situering

Bij veel lokale besturen wordt steeds nauwer samengewerkt tussen de gemeente en het OCMW dat die gemeente bedient, om op een klantvriendelijkere en efficiëntere wijze antwoorden te bieden op de uitdagingen waar het lokaal sociaal beleid mee wordt geconfronteerd. Een goed hedendaags, sterk en efficiënt sociaal beleid ten bate van de inwoners van de gemeente is geïntegreerd in het hele gemeentelijk beleid. Het is geen geïsoleerd onderdeel van het lokaal beleid, maar maakt deel uit van alle aspecten van het lokaal-maatschappelijk functioneren (huisvesting, tewerkstelling, veiligheid, cultuur, integratie, enz.) Een blijvende institutionele verkokering tussen "armoede en welzijnsbeleid" enerzijds en de andere beleidsdomeinen is dan ook contraproductief voor een effectief geïntegreerd lokaal sociaal beleid. Dat besef ligt ook aan de basis van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het lokaal sociaal beleid en aan een nieuw decreet betreffende het lokaal sociaal beleid. Gemeente en OCMW moeten samen het sociale beleid vorm geven, niet los van elkaar of zelfs in concurrentie met elkaar. Daarbij is ook het laagdrempelig karakter van de sociale dienstverlening erg belangrijk, zodat die dienstverlening toegankelijker wordt en het nu soms als stigmatiserend ervaren karakter ervan wordt vermeden.

Bij dat nauwer samenwerken stoten besturen regelmatig op de grenzen van wat mogelijk is in de huidige regelgeving. Zo is de aansturing van het personeel vaak een probleem, door de opdeling van het gezag, waarbij zelfs identieke regels in de rechtspositieregeling in de praktijk op een andere manier toegepast worden in de gemeente dan in het OCMW. Om het beheer en het onderhoud van het patrimonium van beide besturen te optimaliseren zijn vaak complexe juridische constructies noodzakelijk. Hetzelfde geldt voor overheidsopdrachten, die door beide besturen samen kunnen worden uitgeschreven, maar waarbij juridische, administratieve, budgettaire en technische obstakels moeten worden overwonnen om het gewenste resultaat te bereiken. Verder laat de huidige regelgeving niet toe om te werken met één geïntegreerde planning. Zelfs als beide besturen met een gedeelde doelstellingenboom werken, kunnen ze dat niet vertalen in de officiële beleidsrapporten, wat een volledig geïntegreerd beleid bemoeilijkt. Ook wat betreft het kasbeheer is een efficiënte optimalisatie erg moeilijk, doordat de liquiditeitsbehoeften van beide besturen niet op een flexibele manier op elkaar kunnen worden afgestemd. Bovendien zorgen de criteria van het financieel evenwicht, die nu gelden voor gemeente en OCMW afzonderlijk, ervoor dat de voorzichtigheidsmarges tweemaal worden ingebouwd, waarbij de onvoorspelbaarheid van een aantal taken van de OCMW's die marges nog opdrijft. Dat bemoeilijkt een correcte inschatting van de financieringsbehoeften.

Dit ontwerp van decreet wil hiervoor oplossingen aanreiken en een echt geïntegreerd lokaal sociaal beleid mogelijk maken, met respect voor de onderscheiden rechtspersonen. De integratie volgt vier sporen: op het politieke vlak, op het ambtelijke vlak, op het vlak van de planning en rapportering en ten slotte op het vlak van de verzelfstandigings- en de samenwerkingsvormen.

Op het politiek-bestuurlijke vlak meent de Vlaamse Regering dat een integratie het best kan worden gerealiseerd wanneer de samenstelling en werking van de organen van de gemeente in beginsel identiek is aan die van het OCMW, met dien verstande dat binnen het OCMW een bijzonder comité voor de sociale dienst zal worden ingericht, dat beslist over de dossiers inzake de individuele steunverlening en maatschappelijke integratie.

Op het ambtelijke vlak, moet de integratie in de eerste plaats vorm krijgen door een eenduidige aansturing van het personeel in de nieuwe figuur van de (gemeenschappelijke) secretaris-directeur (die in de plaats treedt van de huidige gemeentesecretaris en OCMW-secretaris). In diezelfde zin komt er ook een (gemeenschappelijke) financieel directeur. Hiermee wordt een eenduidige ambtelijke aansturing en verantwoordelijkheid gerealiseerd. Daarnaast zullen de gemeente en het OCMW één gezamenlijk organogram en één gezamenlijk managementteam hebben. De rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel blijft van toepassing op het personeel van het OCMW dat een betrekking bekleedt die ook bestaat bij de gemeente (de zogenaamde 'gemeenschappelijke betrekkingen'). De raad voor maatschappelijk welzijn stelt de rechtspositieregeling vast voor het voltallig personeel van de bijzondere diensten. Wat de betrekkingen betreft die specifiek zijn voor het OCMW, wordt zo mogelijk eveneens de rechtspositieregeling van het gemeentepersoneel van toepassing. De lokale besturen behouden de mogelijkheid om het personeel over te dragen van de OCMW's naar de gemeente (en omgekeerd) om de juridische ambtelijke eenheid te maximaliseren zonder afbreuk te doen aan de sociale dienstverlening.

Op het vlak van de planning en rapportering stellen beide raden gezamenlijke beleidsrapporten (meerjarenplan, aanpassingen ervan en de jaarrekening) vast. Op die manier kan een geïntegreerd lokaal sociaal beleid maximaal worden gerealiseerd: beide rechtspersonen kunnen samen één doelstellingenboom hebben, waarbij de doelstellingen van het OCMW en die van de gemeente vervlochten kunnen zijn. Uiteraard blijft wel elke rechtspersoon instaan voor de eigen verplichtingen en verbintenissen en zal er dus ook een duidelijk onderscheid blijven bestaan tussen de kredieten van elk van beide rechtspersonen.

Gezien de gemeente en het OCMW als afzonderlijke rechtspersonen verder blijven bestaan, zullen de vandaag bestaande mogelijkheden tot verzelfstandiging en samenwerking waarover de gemeente en het OCMW beschikken, geïncorporeerd worden in het nieuwe concept.

Daarnaast bevatten de bestaande decreten (Gemeente- en OCMW-decreet, decreet Intergemeentelijke Samenwerking) veel detailregels die lokaal maatwerk vaak onnodig bemoeilijken. Daarom beoogt dit ontwerp van decreet de bestaande regels ook te vereenvoudigen en te beperken.

Dit ontwerp van decreet sluit daarmee aan bij het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019, waarin de intentie opgenomen was om de OCMW's volledig in de gemeentebesturen te integreren.¹ Verder werd daarin aangekondigd dat de nieuwe verhoudingen tussen Vlaamse overheid en de lokale besturen verankerd zouden worden in een nieuw decreet over het lokaal bestuur, dat de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet Intergemeentelijke Samenwerking) vervangt en dat resulteert in een verregaande inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels, rekening houdend met de voortschrijdende digitalisering.² Er worden daarin ook verdere stappen in het vooruitzicht gesteld in het vereenvoudigen van het bestuurlijk toezicht, waarbij het goedkeuringstoezicht wordt afgeschaft en vervangen door het algemeen toezicht (ex post).³

De afspraken in het regeerakkoord werden verder geconcretiseerd in de beleidsnota Binnenlands Bestuur. Ook hier werd uitgegaan van de volledige integratie van de OCMW's in de gemeenten.⁴ Voor de opmaak van het decreet over het lokaal bestuur werden daarin drie algemene en onderling samenhangende doelstellingen geformuleerd.

---

¹ Vlaams Regeerakkoord 2014-2019, p. 5.

² Vlaams Regeerakkoord 2014-2019, p. 7.

³ Vlaams Regeerakkoord 2014-2019, p. 3.

⁴ Beleidsnota 2014-2019 Binnenlands Bestuur, p. 24.

- 1) Het onderbrengen van de organieke regels voor de gemeenten, de OCMW's en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in één logisch gestructureerd en samenhangend decreet, met bijzondere aandacht voor de lees- en kenbaarheid van de regels die voor elke overheid dezelfde zijn, enerzijds, en voor de regels die specifiek gelden voor een overheid, anderzijds;
- 2) de koppeling van de integratie van de organieke decreten aan een inperking en vereenvoudiging van de regels, wat moet leiden tot een maximaal deregulerend effect en minder detailregelingen (waarbij kaderstellende organieke bepalingen die sturen op hoofdlijnen de regel moeten zijn), en
- 3) het streven naar organieke regels die getuigen van vertrouwen en die derhalve veel meer ruimte bieden voor de lokale autonomie (maatwerk).⁵

De opmaak van het decreet over het lokaal bestuur werd in die beleidsnota bovendien gekoppeld aan een aantal andere doelstellingen, waaronder de hervorming van het bestuurlijk toezicht⁶ en de evaluatie van de regels betreffende de beleids- en beheerscyclus.⁷

De Vlaamse Regering hechtte op 13 mei 2016 haar goedkeuring aan een conceptnota 'naar een sterk geïntegreerd lokaal sociaal beleid: integratie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de gemeentebesturen: organieke uitwerking', waarin de krijtlijnen van de hervorming, zoals uitgewerkt in dit ontwerp van decreet, worden uitgetekend.

Met het voorliggende ontwerp van decreet worden ook nog andere, nauw verwante doelstellingen van de Vlaamse Regering nagestreefd.

Naast de nieuwe relatie tussen de gemeente en het OCMW, bevat dit ontwerp van decreet ook nieuwe regels betreffende het bestuurlijk toezicht. Op 27 mei 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota 'Hervorming Bestuurlijk toezicht - toelichting wijzigingsvoorstellen'. Daarin werden de krijtlijnen geschetst waarbinnen het bestuurlijk toezicht op de lokale besturen verder kan worden vereenvoudigd en transparanter gemaakt, rekening houdend met een voortschrijdende digitalisering. Uitgangspunten zijn daarbij het afschaffen van het bestaande tweestaptoezicht en het veralgemenen, in de mate van het mogelijke, van het algemeen toezicht (ter vervanging van het goedkeuringtoezicht).

Verder werden ook de resultaten van de evaluatie van de beleids- en beheerscyclus meegenomen in dit ontwerp van decreet. Op 15 juli 2016 keurde de Vlaamse Regering een conceptnota goed over de 'Evaluatie van de beleids- en de beheerscyclus (BBC) zoals sinds 2014 van toepassing in de Vlaamse lokale besturen en voorstellen tot bijsturing vanaf de planningsperiode 2019-2024'. Daarbij werden, op basis van een uitgebreide bevraging van de diverse belanghebbenden, een aantal verbetervoorstellen naar voren geschoven. Het merendeel van die voorstellen is vooral van belang voor de uitvoeringsbesluiten van dit ontwerp van decreet, maar een aantal ervan vergen toch een bijsturing van de decretale regels, zoals de integratie van het budget in het meerjarenplan en de vereenvoudiging van allerlei detailregels in de bestaande decreten.

Tot slot zijn de wijzigingen die de decreetgever eerder al had aangebracht aan de regels over de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden⁸ en wat betreft het personeel van de

---

⁵ Beleidsnota 2014-2019 Binnenlands Bestuur, p. 29-30.

⁶ Beleidsnota 2014-2019 Binnenlands Bestuur, p. 17-18.

⁷ Beleidsnota 2014-2019 Binnenlands Bestuur, p. 31-33.

⁸ Het decreet van 13 mei 2016 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking en het Provinciedecreet van 9 december 2005 (B.S. 17/06/2016).

gemeenten en de OCMW's⁹ uiteraard ook overgenomen in voorliggend ontwerp van decreet. Hetzelfde geldt voor het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten.¹⁰

3. Methodiek en opbouw

Dit ontwerp van decreet bundelt de bestaande decreten over de organisatie en werking van de Vlaamse lokale besturen in één omvattend decreet. Het eerste deel van dit ontwerp van decreet bevat daarbij algemene bepalingen. In het tweede deel wordt het bestuur van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn geregeld. Dat deel komt dus in de plaats van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 (het "Gemeentedecreet"), het OCMW-decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (het "OCMW-decreet") en het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016.

De eerste titel van dit deel regelt de politieke organisatie van de gemeenten en de OCMW's en vervangt de bepalingen van de eerste hoofdstukken van titel 2 van het Gemeente- en het OCMW-decreet. Ook de bepalingen over de districten (titel 10 van het Gemeentedecreet) worden hier opgenomen. In de tweede titel van dit deel komt de ambtelijke organisatie aan bod, met onder meer de bepalingen betreffende de decretale graden, het personeel en de organisatiebeheersing. Deze titel komt in de plaats van de bepalingen in titel 3 van het Gemeente- en OCMW-decreet en in de laatste hoofdstukken van titel 2 van die decreten. De derde titel van dit deel van dit ontwerp van decreet regelt de extern verzelfstandigde agentschappen en komt in de plaats van titel 7 van het Gemeentedecreet. Titel 4 regelt de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten en OCMW's en vervangt de bepalingen betreffende de planning en het financieel beheer in titel 4 van het Gemeente- en OCMW-decreet. In titel 5 van dit deel van dit ontwerp komt de werking van het lokaal bestuur aan bod, ter vervanging van titel 5 van het Gemeente- en OCMW-decreet. Titel 6 regelt de participatie van de burger, nu geregeld in titel 6 van het Gemeente- en OCMW-decreet. Titel 7 bevat de bepalingen over het bestuurlijk toezicht en komt in de plaats van titel 8 van het Gemeentedecreet en titel 9 van het OCMW-decreet. Titel 8 regelt de samenvoeging van de gemeenten en vervangt de bepalingen van het decreet houdende de Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016. Titel 9 van dit deel van dit ontwerp van decreet regelt ten slotte de samenvoeging van gemeenten op initiatief van de Vlaamse Regering.

Het derde deel van dit ontwerp van decreet regelt de deelname in rechtspersonen door en de samenwerking van gemeenten en OCMW's. De eerste twee titels hebben betrekking op de deelname van gemeenten in rechtspersonen en de contracten tussen gemeenten. Zij vervangen gelijkaardige bepalingen in het Gemeentedecreet. De derde titel van dit deel betreft de intergemeentelijke samenwerking en vervangt het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking. De vierde titel van dit deel regelt de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn en vervangen de bepalingen van titel 8 van het OCMW-decreet.

Doordat dit ontwerp van decreet zowel de organisatie en werking van de OCMW's regelt als die van de gemeenten, regelt het zowel gemeenschaps- als gewestaangelegenheden. Daarbij wordt ervoor gekozen om de regels zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen en in de redactie van de tekst niet tweemaal dezelfde bepalingen op te nemen, maar de

---

⁹ Het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (B.S. 28/06/2016).

¹⁰ Het decreet van 24 juni 2016 houdende de regels voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (B.S. 19/08/2016).

bepalingen voor de gemeenten van overeenkomstige toepassing te verklaren op de OCMW's. Dat "van overeenkomstige toepassing" verklaren van bepalingen die door de gewestwetgever werden aangenomen binnen zijn bevoegdheid inzake de organisatie van de gemeentelijke instellingen, heeft tot gevolg dat de gemeenschaps- en gewestdecreetgever voortaan in principe steeds samen zullen moeten optreden bij de wijziging van de "van overeenkomstige toepassing" verklaarde artikelen. Dat houdt ook in dat de gemeenschapswetgever in de toekomst nog steeds kan beslissen om het niet eens te zijn met een wijziging door de gewestwetgever van een artikel, zoals dat geldt voor de gemeentelijke instellingen. De gemeenschapswetgever kan dan altijd beslissen om het gewijzigde artikel niet langer "van overeenkomstige toepassing" te laten zijn op het OCMW en kan in de plaats daarvan een andere, eigen regeling aannemen.

Wat de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren betreft, moet worden vastgesteld dat bepaalde aspecten van de politieke integratie niet doorgevoerd kunnen worden, aangezien deze gemeenten onderworpen blijven aan de afwijkende regelingen die door de Pacificatiewet werden ingevoerd in de Nieuwe Gemeentewet en de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Daarom is ervoor gekozen om de regelingen die van toepassing zijn op deze gemeenten in een apart deel van het ontwerp van decreet onder te brengen. Om de leesbaarheid en de rechtszekerheid te bevorderen, wordt met dezelfde onderverdeling gewerkt als de delen van het ontwerp van decreet die betrekking hebben op de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest.

Concreet houdt dit in dat voor elke titel, hoofdstuk of afdeling één van de volgende, c.g. een combinatie van de volgende technieken wordt toegepast:

1. De regeling die van toepassing is op de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt van overeenkomstige toepassing verklaard op de gemeente Voeren en de gemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken;
2. De regeling die van toepassing is op de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt van toepassing verklaard op de gemeente Voeren en de gemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, met dien verstande dat in die bepalingen sommige woorden anders moeten worden gelezen;
3. De regeling die van toepassing is op de andere gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt niet van toepassing verklaard op de gemeente Voeren en de gemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken;
4. Er wordt voorzien in een afwijkende en/of aanvullende regeling voor de gemeente Voeren en de gemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Afwijkende regelingen die die door de Pacificatiewet werden ingevoerd in de Nieuwe Gemeentewet of de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn - en die dus niet tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap behoren - worden niet hernomen in het ontwerp van decreet.

4. De belangrijkste vernieuwingen van het decreet over het lokaal bestuur

4.1. De verdere integratie van de gemeente en het OCMW op politiek, ambtelijk, en beleidsmatig vlak

Eén van de belangrijkste vernieuwingen in het voorliggend ontwerp van decreet is de eenduidige politieke en ambtelijke aansturing van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, met het oog op de realisatie van een geïntegreerd lokaal sociaal beleid.

4.1.1. Gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn

Om de politieke integratie te vergroten, wordt er in dit ontwerp van decreet voor geopteerd om de samenstelling, werking en bevoegdheden van de wetgevende en uitvoerende organen van beide rechtspersonen maximaal op elkaar af te stemmen. De belangrijke vernieuwing is daarbij dat de gemeenteraadsleden door hun verkiezing als gemeenteraadslid, tegelijk het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn opnemen.

De samenstelling van de gemeenteraad en die van de raad voor maatschappelijk welzijn is bijgevolg in beginsel identiek. In het geval de raad voor maatschappelijk welzijn daardoor niet rechtsgeldig zou zijn samengesteld, gelet op artikel 11bis van de Grondwet, bepaalt dit ontwerp van decreet dat de raad voor maatschappelijk welzijn moet bestaan uit personen van verschillend geslacht. Dit ontwerp van decreet bepaalt dat in die situaties het raadslid in laatste rang in de raad voor maatschappelijk welzijn vervangen wordt door de eerstvolgende opvolger van het andere geslacht verkozen op dezelfde lijst.

Die nieuwe regeling geldt niet in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren, waar de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks verkozen wordt.

Verder bepaalt dit ontwerp van decreet dat de voorzitter van de gemeenteraad ook de voorzitter is van de raad voor maatschappelijk welzijn, met het oog op de maximale afstemming tussen de organen van de gemeente en die van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Dit geldt niet in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren waar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn nog steeds zal worden benoemd door de Vlaamse Regering op voordracht van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De bepalingen die van toepassing zijn op de werking van de gemeenteraad worden maximaal van toepassing gemaakt op de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn. Om dit te verwezenlijken heeft de Vlaamse Regering ervoor geopteerd om een heel aantal bepalingen die betrekking hebben op de gemeenteraad "van overeenkomstige toepassing te verklaren" op de raad voor maatschappelijk welzijn. Er moet immers worden aangenomen dat de Vlaamse Gemeenschap ook een regeling kan aannemen door artikelen die betrekking hebben op de organisatie van (de organen van) gemeentelijke instellingen "van overeenkomstige toepassing" te verklaren (zie hierover ook *supra* nr. 3).

In de praktijk verdient het bovendien aanbeveling dat de vergaderingen van de gemeenteraad en die van de raad voor maatschappelijk welzijn na elkaar plaatsvinden. De oproepingen voor de vergaderingen van de raden kunnen dan gelijktijdig worden verstuurd.

Daarenboven worden ook de bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn afgestemd op die van de gemeenteraad. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn vervult immers niet langer de functie van uitvoerend orgaan binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, wat in het huidige OCMW-decreet wel het geval was. De Vlaamse Regering kiest ervoor om die functie thans toe te wijzen aan het vast bureau, dat voortaan een verplicht orgaan van het OCMW is. Bovendien wordt de bevoegdheid om te beslissen over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie in dit ontwerp van decreet toegewezen aan het bijzonder comité voor de sociale dienst.

4.1.2. College van burgemeester en schepenen en vast bureau

Het college van burgemeester en schepenen blijft het uitvoerend orgaan van de gemeente.

De benoeming van de burgemeester en de verkiezing van de schepenen gebeurt in dit ontwerp van decreet nog steeds volgens dezelfde procedure als in het Gemeentedecreet. Het maximum aantal schepenen werd inmiddels verlaagd, overeenkomstig het decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeentedecreet. De vermindering zal ingaan vanaf de volgende lokale bestuursperiode (2019-2025). Vanaf 1 januari 2019 telt het college van burgemeester en schepenen voor gemeenten met meer dan 1000 inwoners daardoor één schepen minder.

Gelet op de nieuwe taakstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn, dient ook die raad over een uitvoerend orgaan te beschikken in het concept van dit ontwerp van decreet. Die opdracht kan niet langer worden toevertrouwd aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, die hier een andere taakstelling krijgt, of aan het bijzonder comité, dat een gesloten taakstelling heeft. Daarom kiest de Vlaamse Regering ervoor om het vast bureau aan te duiden als het uitvoerend orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Dat betekent dat het vast bureau niet langer een facultatief orgaan kan zijn, zoals in het OCMW-decreet nog het geval was.

Om het eenduidig en geïntegreerd karakter van het lokaal sociaal beleid nog verder te versterken, opteert de Vlaamse Regering ervoor om het vast bureau samen te stellen uit identiek dezelfde personen als diegene die het college van burgemeester en schepenen samenstellen. Door hun verkiezing en benoeming zijn de burgemeester en schepenen tevens de leden van het vast bureau. Zij krijgen daarvoor geen bijkomende wedde. Dit geldt niet in de zes Vlaamse randgemeenten en Voeren waar de leden van het vast bureau nog steeds rechtstreeks verkozen worden.

De burgemeester, die voorzitter is van het college van burgemeester en schepenen, is tegelijkertijd ook de voorzitter van het vast bureau. Als de raad voor maatschappelijk welzijn een voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst verkiest buiten het college van burgemeester en schepenen (zie hieronder bij 4.1.3), dan wordt die voorzitter als volwaardig lid toegevoegd aan het college.

4.1.3. Bijzonder comité voor de sociale dienst¹¹

In dit ontwerp van decreet is ervoor geopteerd om in elke gemeente in de schoot van de raad voor maatschappelijk welzijn een bijzonder comité voor de sociale dienst op te richten. Dat bijzonder comité voor de sociale dienst is bevoegd om te beslissen over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie. Het beslissingsproces van het bijzonder comité voor de sociale dienst verloopt uiteraard neutraal en met respect voor het privéleven van de hulpaanvrager.

Dit ontwerp van decreet bepaalt dat het aan de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn toekomt om de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst te verkiezen. Zij beschikken daarbij over twee mogelijkheden. Ofwel verkiest de raad voor maatschappelijk welzijn een lid van het vast bureau (burgemeester of schepen) als voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Ofwel verkiest de raad voor maatschappelijk welzijn een lid uit de raad voor maatschappelijk welzijn zelf. In dat geval wordt de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, die geen burgemeester of schepen is, aan het college van burgemeester en schepenen toegevoegd als volwaardig lid.

Voor de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst kiest de Vlaamse Regering voor een regeling die gelijkaardig is aan de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad en die van de schepenen, met dat verschil dat de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt verkozen door de leden

---

¹¹ Nog verder te bespreken in het kader van de bijzondere regeling voor de randgemeenten en Voeren.

van de raad voor maatschappelijk welzijn. De verkiezing gebeurt via een akte van voordracht met eenzelfde dubbele meerderheid als diegene die is voorgeschreven voor de akte van voordracht voor de voorzitter van de gemeenteraad en voor de schepenen. Enkel als er geen ontvankelijke akte van voordracht is ingediend, heeft er alsnog een verkiezing plaats.

De zetels in het bijzonder comité voor de sociale dienst (met uitzondering van de zetel van de voorzitter) worden zo goed mogelijk verdeeld in evenredigheid met de zetelverdeling in de gemeenteraad. Vanuit democratisch oogpunt is het immers belangrijk dat ook de oppositie een stem heeft in de besluitvorming over de individuele dossiers. Daarbij kan gewerkt worden met een verbinding van lijsten, op voorwaarde dat de verkozenen van de lijsten een verklaring van lijstverbinding bezorgen aan de secretaris-directeur uiterlijk de zestigste dag na de verkiezingen.

De leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden verkozen aan de hand van voordrachtsakten, die de verkozenen voor de gemeenteraad minstens acht dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad indienen. Op die manier kan het bijzonder comité voor de sociale dienst samengesteld worden tijdens de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn die onmiddellijk volgt op de installatievergadering van de gemeenteraad, zodat elke gemeente op een minimum van tijd over een nieuw bijzonder comité voor de sociale dienst beschikt. Indien een lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt vervangen in de loop van de bestuursperiode gebeurt de voordracht van een kandidaat-lid door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. De voordrachtsakte wordt uiterlijk acht dagen voor de zitting van de raad voor maatschappelijk aan de secretaris-directeur bezorgd.

De voorgedragen leden voor het bijzonder comité voor de sociale dienst moeten verkiesbare gemeenteraadskiezers zijn van de gemeente. Dat betekent dat er dus ook niet-gemeenteraadsleden en externe experts voorgedragen kunnen worden.

4.1.4. Praktische organisatie van de installatie van de verschillende organen.

Concreet zal de installatie van de organen van de gemeente en het OCMW volgens het volgende stappenplan verlopen:

1. Oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad en de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn, volgend op de installatievergadering van de gemeenteraad.
2. Installatievergadering van de gemeenteraad, waarop ook de voorzitter van de gemeenteraad en de schepenen worden verkozen.

De installatie van de gemeenteraadsleden vindt plaats. Er gebeurt een onderzoek van de geloofsbriefjes en de leden van de gemeenteraad leggen de eed af in handen van de uittredend voorzitter van de gemeenteraad, zijnde de voorzitter van de installatievergadering. Onmiddellijk na de eedaflegging wordt de rangorde van de gemeenteraadsleden vastgesteld overeenkomstig artikel 6, § 7.

Vervolgens vindt de verkiezing plaats van de voorzitter van de gemeenteraad overeenkomstig artikel 7.

Daaropvolgend vindt de verkiezing van de schepenen plaats overeenkomstig artikel 43.

De nieuwe voorzitter van de gemeenteraad is tevens voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De schepenen leggen de eed af in handen van de burgemeester.

3. Installatie van de raad voor maatschappelijk welzijn en de leden van het vast bureau, tijdens de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn volgend op de installatievergadering van de gemeenteraad.

De installatie als gemeenteraadslid impliceert van rechtswege het lidmaatschap van de raad voor maatschappelijk welzijn. Er is daarom geen onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging nodig voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Indien op de installatievergadering blijkt dat de raad voor maatschappelijk welzijn niet bestaat uit personen van verschillende geslacht en bijgevolg niet rechtsgeldig zou zijn samengesteld, gelet op artikel 11bis van de Grondwet, zal het laatste gemeenteraadslid in rang van rechtswege vervangen worden door de eerste opvolger van het andere geslacht verkozen op dezelfde lijst als die waarop het gemeenteraadslid werd verkozen. De installatie van dit (gender)lid van de raad voor maatschappelijk vindt plaats. In dat geval dient er wel nog een onderzoek van de geloofsbrieven plaats te vinden en een eedaflegging in handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn te zijn.

De leden van het college van burgemeester en schepenen zijn van rechtswege lid van het vast bureau. Er is geen eedaflegging nodig voor de leden van het vast bureau gezien zij door hun verkiezing als schepenen of benoeming tot burgemeester van rechtswege lid zijn van het vast bureau.

4. Verkiezing voorzitter van het bijzonder comité

De voorzitter van het bijzonder comité wordt verkozen overeenkomstig artikel 90.

Indien de verkozen voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst tevens burgemeester of schepenen is, moet hij de eed niet afleggen aangezien hij reeds bij de verkiezing tot schepenen of de benoeming tot burgemeester de eed aflegde als uitvoerend mandataris.

Indien de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst geen burgemeester of schepenen is, legt hij de eed af in handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en wordt hij van rechtswege toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen.

5. Installatie BCSD

De leden van het BCSD worden verkozen overeenkomstig artikel 93. De raad voor maatschappelijk welzijn onderzoekt de geloofsbrieven. De leden van het BCSD leggen de eed af in de handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

4.1.5. Ambtelijke integratie

De voorbije jaren hebben al heel wat lokale besturen ervoor geopteerd om, met toepassing van de organieke bepalingen van het Gemeente- en OCMW-decreet, de administratie van beide rechtspersonen te laten aansturen door één leidinggevende. Die trend wordt in dit ontwerp van decreet doorgetrokken naar alle besturen, met inbegrip van de randgemeenten en Voeren. In elke gemeente komt een secretaris-directeur en een financieel directeur, die personeelslid zijn van de gemeente, maar tegelijk ook het OCMW bedienen. Met de functies van de gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur wordt het huidige pakket van taken en bevoegdheden van respectievelijk de secretarissen en de financieel beheerders van de gemeente en van het OCMW in één hand

verenigd. Daarmee wordt een eenduidige ambtelijke aansturing en verantwoordelijkheid gerealiseerd.

De secretaris-directeur is het hoofd van het personeel van de gemeente en van het OCMW. Hij is verantwoordelijk voor de werking van zowel de gemeentelijke diensten als van die van het OCMW.

Om tot een gemeenschappelijke decretale graad te komen is een bijzondere overgangsregeling ingebouwd. Deze overgangsregeling beoogt een tijdige - per 1 augustus 2018 - en zo vlot en transparant mogelijke invulling van de eerste gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur. Deze regeling vormt een uitzondering op de normale invulling van betrekkingen bij de overheid, maar is zowel wenselijk als noodzakelijk om meer redenen:

- de continuïteit en de kwaliteit van de openbare dienstverlening op het hoogste ambtelijke niveau garanderen, in het bijzonder tijdens de periode van de verkiezingen, waarin de secretaris/secretaris-directeur expliciete bevoegdheden zijn toegewezen;
- het zuinigheids- en redelijkheidsbeginsel, dat vereist dat voor de invulling van deze functies maximaal een beroep wordt gedaan op de zittende secretarissen en financieel beheerders én dat het aantal gewezen secretarissen en financieel beheerders dat herplaatst moet worden in een passende functie en met behoud van wedde, maximaal wordt beperkt;
- het transitie management van de "oude" naar de "nieuwe" organieke situatie, dat vereist dat er éénheid van sturing is, zowel wat betreft het algemeen als het financieel (veranderings)management.

Naast de eenmaking van de aansturing van het personeel door de veralgemening van de gemeenschappelijke decretale graden, wordt ook in de andere regels over het personeel van de gemeente en het OCMW uitgegaan van een verdere integratie tussen beide besturen. Gemeente en OCMW zullen werken met een gemeenschappelijk organogram en een gemeenschappelijke deontologische code. Ook de rechtspositieregeling is gemeenschappelijk, met dien verstande dat het OCMW de nodige afwijkende bepalingen moet vaststellen voor de decretale functie van maatschappelijk werker, voor de functies die niet bestaan in de gemeente en voor het voltallig personeel van de zorgsector (vergelijk met artikel 104, §6 van het OCMW-decreet).

Het staat de besturen vrij om met gemeenschappelijke diensten te werken. Daartoe werden de mogelijkheden van artikel 115/1 van het OCMW-decreet en van artikel 116bis van het Gemeentedecreet verder uitgebreid.

4.1.6. Integratie van de beleidsplanning en -rapportering

In dit ontwerp van decreet is bepaald dat de gemeente en het OCMW geen afzonderlijke beleidsrapporten meer opmaken. Beide besturen delen hun beleidsrapporten. Beide rechtspersonen kunnen daardoor hun doelstellingen delen, waardoor het lokale sociale beleid ten volle kan worden geïntegreerd in het lokale beleid in zijn geheel. Het is daarom ook niet de bedoeling dat de doelstellingen van de gemeente en die van het OCMW afzonderlijk worden getoond in de beleidsrapporten: beide kunnen met elkaar vervlochten zijn. Dat twee rechtspersonen instaan voor de realisatie van die doelstellingen is dan ook niet relevant voor het bepalen van de doelstellingen of voor het evalueren ervan. Voor de uitvoering van die doelstellingen, d.w.z. het aangaan van verbintenissen en de concrete ontvangsten en uitgaven, moet wel het onderscheid worden gemaakt tussen beide rechtspersonen. In de beleidsrapporten zullen daartoe de kredieten voor de gemeente en die voor het OCMW wel afzonderlijk getoond worden. Dat zal echter het enige onderdeel van de beleidsrapporten zijn waar dat onderscheid relevant is. Ook het financiële evenwicht zal enkel op het niveau van beide rechtspersonen samen worden beoordeeld. Deze bepaling wil geen afbreuk doen aan de bevoegdheid van het OCMW om de eigen opdrachten te vervullen en om bijvoorbeeld, met toepassing van artikel 60, §6, van de

OCMW-wet bijkomende diensten op te richten of bestaande diensten uit te breiden, afhankelijk van de bestaande noden. Dat wordt ook gegarandeerd door de rol van de raad voor maatschappelijk welzijn in de vaststelling van die beleidsrapporten.

Aangezien de gemeente en het OCMW hun beleidsrapporten delen, kan er van een definitieve vaststelling van die beleidsrapporten pas sprake zijn zodra beide raden het beleidsrapport hebben vastgesteld. Beide raden spreken zich daarbij uit over de kredieten voor hun eigen bestuur én over de doelstellingen die beide besturen delen. Dat de gemeenteraad, als ultieme bewaker van het gemeentelijk belang, ook inspraak heeft in de doelstellingen die (mee) uitgevoerd worden door het OCMW, was ook in de huidige regeling van het OCMW-decreet al het geval (artikel 148 van het OCMW-decreet). Het ontwerp van decreet voert nu ook inspraak in de omgekeerde richting in: de raad voor maatschappelijk welzijn kan namelijk ook zinvolle bedenkingen hebben bij de doelstellingen die door de gemeente worden uitgevoerd maar interfereren met het beleid en de bevoegdheden van het OCMW zelf. In vergelijking met de bestaande regeling wordt de positie van de raad voor maatschappelijk welzijn dan ook versterkt in dit ontwerp van decreet doordat voortaan, in beginsel, de instemming van de beide raden wordt vereist.

De uiteindelijke doelstelling is inderdaad dat de beleidsrapporten de vertaling zijn van de consensus tussen beide lokale raden.

Dit ontwerp van decreet bevat wel een regeling voor de uitzonderingssituatie waarin beide raden er echt niet in slagen om een consensus te bereiken. Een dergelijke impasse kan niet eindeloos blijven duren, want dat zou de werking van beide lokale besturen volledig blokkeren. Daarom wordt aan de gemeenteraad uiteindelijk het laatste woord gegeven, indien geen resultaat bereikt kan worden dat de instemming van beide besturen wegdraagt. Nu de samenstelling van beide raden veel dichter bij elkaar zal liggen dan vroeger het geval was, zullen dergelijke conflictsituaties hoogst uitzonderlijk zijn. Enkel voor die uitzonderlijke situaties wordt de primauteit van de gemeenteraad op de raad voor maatschappelijk welzijn, die op vandaag ook reeds bestaat (cf. artikel 148 OCMW-decreet), behouden. Zodoende wordt ook gewaarborgd dat de raad voor maatschappelijk welzijn de vaststelling van de beleidsrapporten, voor zover die betrekking hebben op aangelegenheden van (uitsluitend) gemeentelijk belang, niet kan verhinderen. Uiteraard kan een OCMW dat meent dat zijn rechten geschaad worden door een dergelijke (eenzijdige) vaststelling door de gemeenteraad een klacht indienen bij de toezichthoudende overheid, die de argumenten van het OCMW dan zal meenemen in haar beoordeling van het beleidsrapport.

De hierboven beschreven verdere integratie van de beleidsbepaling van de gemeente en het OCMW is een logische volgende stap in een evolutie die al langer is ingezet.

De verdere integratie van de beleidsplanning en -rapportering hangt samen met de voordien reeds bestaande relaties tussen de gemeente en het OCMW, zowel wat betreft de eigenlijke beleidsplanning, als wat betreft de financiering van het door het OCMW gevoerde sociaal beleid aan de hand van een gemeentelijke bijdrage.

De OCMW's zijn voor de financiering van hun werking steeds in belangrijke mate mee afhankelijk geweest van de bijdragen vanwege de gemeenten. Inderdaad, reeds het initiële artikel 106, §1, van de OCMW-wet bepaalde ondubbelzinnig: "Wanneer het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn niet over voldoende middelen beschikt om de uitgaven te dekken die voortkomen uit de vervulling van zijn opdracht, wordt het verschil gedragen door de gemeente.". Aanvankelijk had de gemeente bijgevolg weinig tot geen zeggenschap over de mate waarin zij diende bij te dragen aan het door het OCMW gevoerde beleid, ook niet indien dat inhield dat de gemeente het tekort aan middelen van het OCMW diende te dragen. De hoogte van de bijdrage van de gemeente aan het OCMW was aanvankelijk het resultaat van een berekening op basis van de begroting van het OCMW. Mede omdat de OCMW's vanaf 1998 aan andere boekhoudregels werden onderworpen, werd die berekening zeer technisch en complex. Daardoor werd in de praktijk steeds meer gestreefd naar een consensus over de hoogte en de bestemming van deze gemeentelijke

bijdrage. Het OCMW-decreet van 19 december 2008 heeft een eerste stap gezet in de evolutie naar een consensusmodel. Artikel 145, eerste lid, van het OCMW-decreet van 19 december 2008, herneemt weliswaar het hierboven geciteerde artikel 106, §1, van de OCMW-wet¹², maar voortaan werd daaraan de mogelijkheid toegevoegd dat de gemeente en het OCMW ook kunnen overeenkomen dat het OCMW bepaalde overschotten van de gemeentelijke bijdrage houdt voor bestedingen in een volgend financieel boekjaar.¹³

In het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn werd de opgelegde berekening van de gemeentelijke bijdrage dan definitief verlaten en resoluut gekozen voor het consensusmodel¹⁴.

Die evolutie van de financiële relatie tussen beide besturen kan bovendien niet los gezien worden van de toenadering op het vlak van de beleidsplanning, waarbij het decreet lokaal sociaal beleid van 19 maart 2004 het kader stelde door de introductie van één lokaal sociaal beleidsplan, met daarin onder meer één geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid¹⁵. Vanuit die optiek is het vaststellen van de gemeentelijke bijdrage aan het OCMW, in onderlinge consensus, dus louter een logisch gevolg van het gezamenlijk bepalen van een geïntegreerde visie en van de gewenste acties.

4.2. De politieke organisatie en de werking van de gemeente en het OCMW

4.2.1. De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn

Dit ontwerp van decreet herneemt in grote mate de regels van het Gemeentedecreet die op vandaag gelden voor de organisatie van de gemeenteraad. In het ontwerp wordt de rol van de gemeenteraad als controlerende instantie ten aanzien van de uitvoerende mandatarissen verder versterkt. Verder wordt de rangordebepaling van de gemeenteraadsleden in dit ontwerp van decreet geëxpliciteerd. In het Gemeentedecreet was die enkel impliciet opgenomen bij de regels voor de vervanging van de voorzitter van de gemeenteraad en van de schepenen.

Ook de werking van de gemeenteraad blijft grotendeels ongewijzigd ten opzichte van wat bepaald is in het Gemeentedecreet. Er worden evenwel een aantal kleine verfijningen en verduidelijkingen aangebracht, met name wat betreft de bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen.

De bepalingen met betrekking tot de organisatie en de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn worden in dit ontwerp van decreet maximaal afgestemd op diegene die gelden voor de gemeenteraad.

4.2.2. Het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau

Wat betreft de werking van het college van burgemeester en schepenen wordt er in dit ontwerp van decreet voor gekozen om de regels van het Gemeentedecreet veelal te behouden. Wel legt dit ontwerp van decreet aan dit orgaan de verplichting op om een huishoudelijk reglement aan te nemen, omdat het belangrijk is dat het zelf de regels betreffende zijn eigen werking vooraf vastlegt.

---

¹² De aangelegenheden die geregeld zijn in artikel 106 van de OCMW-wet, werden door de bijzondere wetgever immers niet voorbehouden aan de federale overheid (cf. art. 5, § 1, II, 2°, BWHI), zodat de gemeenschap ook op dit vlak een volkomen autonomie geniet.

¹³ Cf. artikel 145, derde lid, OCMW-decreet.

¹⁴ Zie in die zin ook het Verslag aan de Vlaamse Regering bij het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2010 betreffende de beleids- en beheerscyclus van de gemeenten, de provincies en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, punt 4.7.

¹⁵ Cf. art. 4, eerste lid, 2°.

De werking van het vast bureau wordt maximaal afgestemd op de werking van het college van burgemeester en schepenen. Het vergadert, net zoals het college van burgemeester en schepenen, zo dikwijls als de behandeling van de zaken het vereist. Vermits het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau dezelfde samenstelling hebben, kunnen de vergaderingen van beide organen op elkaar aansluiten, wat evenwel niet verplicht wordt. Ook het vast bureau neemt een huishoudelijk reglement en een deontologische code aan en kan ervoor opteren dezelfde deontologische code en hetzelfde huishoudelijk reglement aan te nemen als het college van burgemeester en schepenen.

In tegenstelling tot de gemeenteraad, die over de volheid van bevoegdheid beschikt, heeft het college van burgemeester en schepenen enkel toegewezen bevoegdheden en de bevoegdheden die de gemeenteraad aan het college heeft gedelegeerd. Hetzelfde geldt voor het vast bureau ten opzichte van de raad voor maatschappelijk welzijn. De artikelen die de bevoegdheden van beide uitvoerende organen regelen, worden zo veel mogelijk op elkaar afgestemd, met uitzondering van een aantal specifieke bevoegdheden van het schepencollege zoals de vaststelling van de rooilijnen van de wegen en het opleggen van de administratieve sancties.

4.2.3. De burgemeester

De regeling van het Gemeentedecreet inzake de benoeming van de burgemeester blijft in dit ontwerp van decreet grotendeels behouden. Het voorschrift dat een kandidaat-burgemeester tijdens eenzelfde bestuursperiode maar opnieuw voorgedragen kan worden op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens wordt echter niet behouden. Voortaan wordt het onmogelijk gemaakt voor de gemeenteraad om een voorgedragen kandidaat-burgemeester die reeds eerder niet werd benoemd tijdens eenzelfde bestuursperiode opnieuw voor te dragen.

Daarenboven wordt in dit ontwerp van decreet gepreciseerd dat het waarnemend burgemeesterschap tijdens deze bestuursperiode niet kan worden uitgeoefend door een niet-benoemde kandidaat-burgemeester.

4.3. De ambtelijke organisatie van de gemeente en het OCMW

In dit ontwerp van decreet worden de bepalingen betreffende het personeel van het Gemeente- en OCMW-decreet, zoals die gewijzigd werden bij het decreet van 3 juni 2016, grotendeels hernomen. Voor de wijzigingen met betrekking tot het personeel van de lokale besturen, vormde dat laatste decreet in zekere zin een voorafname op dit ontwerp van decreet.

De afwijkingen hebben tot doel de ambtelijke integratie te faciliteren en de leesbaarheid te verhogen door vereenvoudiging en deregulering. Daarvoor wordt verwezen naar de artikelsgewijze commentaar.

De ambtelijke integratie wordt makkelijker als gevolg van het verenigen van de aansturing in één hand. De secretaris-directeur is het hoofd van het personeel van de gemeente en van het OCMW. Hij is verantwoordelijk voor de werking zowel van de gemeentelijke diensten als van de OCMW-diensten. De bevoegde organen kunnen hun aanstellings-, tucht- en ontslagbevoegdheid delegeren aan de secretaris-directeur waardoor de ambtelijke samenwerking tussen gemeente en OCMW eenvoudiger wordt. Hetzelfde geldt voor de financieel directeur die als eindverantwoordelijke binnen de financiële dienst zowel het personeel van de gemeente als van het OCMW aanstuurt.

Alleen voor de bepalingen over de tucht worden in dit ontwerp van decreet nog enkele bijstellingen gedaan in vergelijking met de bestaande teksten van het Gemeente- en OCMW-decreet.

De bepalingen over het organisatiebeheersingssysteem van de gemeente en het OCMW hernemen de bestaande bepalingen over het intern controlesysteem van die besturen, met dien verstande dat ze in beperkte mate worden uitgebreid. Er wordt een decretaal kader gecreëerd, waarbinnen de besturen zelf hun regels kunnen vastleggen. Dat kader vervangt de bestaande regels, die vaak erg gedetailleerd waren, bijvoorbeeld wat betreft de bepalingen over de financiën.

4.4. De verzelfstandigde agentschappen

Dit ontwerp van decreet herneemt grotendeels de bepalingen betreffende de vormen van externe verzelfstandiging in het Gemeentedecreet. Met het oog op de vereenvoudiging van de regelgeving werden de intern verzelfstandigde agentschappen daarbij niet overgenomen. Besturen kunnen nog steeds kiezen voor interne verzelfstandiging, maar zijn daarbij niet langer verplicht om een decretaal voorgeschreven formule te volgen. Zij kunnen voortaan zelf een regeling op maat uitwerken.

Het goedkeuringstoezicht op de oprichting van autonome gemeentebedrijven en extern verzelfstandigde agentschappen in privaatrechtelijke vorm wordt niet behouden in dit ontwerp van decreet, in lijn met de uitgangspunten voor de hervorming van het bestuurlijk toezicht (zie hieronder bij 4.7)

Ook wat betreft de beleids- en beheerscyclus bij de autonome gemeentebedrijven worden de bestaande regels uit het Gemeentedecreet grotendeels overgenomen. Het autonoom gemeentebedrijf en de gemeente bepalen nog steeds de regels voor de interne werking van het autonoom gemeentebedrijf, waarbij de beheersovereenkomst het meest aangewezen instrument is. Het Gemeentedecreet regelde echter niet wat er gebeurde als een gemeente en een autonoom gemeentebedrijf in de beheersovereenkomst helemaal niets opgenomen hadden over de organisatiebeheersing. Dit ontwerp van decreet vult die lacune op door te bepalen welke regels gelden als er geen afwijkende regels worden opgenomen in de beheersovereenkomst. Die bepaling doet geen afbreuk aan de autonomie van de gemeenten en het autonoom gemeentebedrijf, die nog steeds andere regels kunnen overeenkomen. Het ontwerp van decreet wil enkel duidelijkheid creëren voor die gevallen waarin dat niet gebeurd is (meer in het bijzonder wat betreft het aangaan van verbintenissen, de kredietbewaking, de wetmatigheidscontrole en de ondertekening van de betalingsopdrachten).

Dit ontwerp van decreet breidt het goedkeuringstoezicht op de jaarrekeningen uit naar die van de autonome gemeentebedrijven. De striktere Europese regels terzake¹⁶ gelden voor de hele lokale sector, dus ook voor de autonome gemeentebedrijven. Daardoor is de kwaliteit van de gegevens over de jaarrekeningen van de autonome gemeentebedrijven even belangrijk als die van de jaarrekeningen van de gemeenten. Bij de gemeenten wordt ervoor gekozen om de datakwaliteit van de jaarrekeningen te bewaken via het goedkeuringstoezicht. Met het ontwerp van decreet wordt die aanpak nu uitgebreid naar de autonome gemeentebedrijven. Daarom worden de jaarrekeningen niet langer goedgekeurd door de gemeenteraad, maar door de toezichthoudende overheid.

4.5. De beleids- en beheerscyclus van de gemeente en het OCMW

De bepalingen van dit ontwerp van decreet met betrekking tot de beleids- en beheerscyclus van de gemeente en het OCMW, zijn op heel wat punten bijgestuurd in vergelijking met de overeenkomstige bepalingen in het Gemeente- en OCMW-decreet. Die bijstellingen zijn het gevolg van een grondige evaluatie van die bestaande regels en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten over de beleids- en beheerscyclus.

---

¹⁶ Cf. *infra*, punt 4.7.

Bij die evaluatie bleken de informatiebehoeften van de leden van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn een belangrijk aandachtspunt. Daarbij was voor veel raadsleden de opvolging van aanpassingen van meerjarenplannen, budgetten en budgetwijzigingen een bron van verwarring. Daarom wordt er in dit ontwerp van decreet voor gekozen om het budget als afzonderlijk beleidsrapport af te schaffen en de jaarlijkse autorisatie te integreren in het meerjarenplan en de aanpassingen daarvan. Het is voortaan dus bij de verplichte jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan dat de gemeenteraad de kredieten vaststelt, niet langer in een afzonderlijk beleidsrapport.

Daarnaast wordt ervoor gekozen om het niveau waarop de raad autorisatie geeft gevoelig op te trekken, om te vermijden dat de raad jaarlijks talrijke aanpassingen van het meerjarenplan moet goedkeuren. Uiteraard moet de raad wel zijn rol van democratisch controleorgaan kunnen blijven spelen, maar die controle moet niet in eerste instantie gericht zijn op het opvolgen van de verleende autorisatie in de vorm van kredieten. Die controlefunctie is in eerste instantie inhoudelijk: de raad moet de realisatie kunnen opvolgen van de beleidsdoelstellingen. Daarom wordt de verplichting opgelegd om tussentijds een opvolgingsrapportering te presenteren aan de raad. In welke vorm en wanneer dat moet gebeuren, bepaalt de raad zelf. Om een democratisch minimum te garanderen, legt dit ontwerp van decreet enkel op om minstens één keer per jaar een dergelijke rapportering te doen.

Naast het eigenlijke beleidsrapport en de bijbehorende toelichting, voert dit ontwerp van decreet ook een verplichting tot documentatie in. Die omvat alle achtergrondinformatie die nuttig is bij het beoordelen van het beleidsrapport, zonder dat ze essentieel is voor die beoordeling, aangezien de essentiële informatie immers in het beleidsrapport zelf vervat moet zitten. Ook die documentatie moet ertoe bijdragen dat beter tegemoetgekomen wordt aan de informatiebehoeften van de raadsleden.

Verder wordt in dit ontwerp van decreet resoluut gekozen voor een verregaande deregulering. Een groot aantal detailregelingen van het Gemeente- en OCMW-decreet wordt niet hernomen. De vroegere decreten bevatten gedetailleerde regels over, bijvoorbeeld, het budgethouderschap, over kasprovisies en kasverrichtingen, de goedkeuring van te betalen bedragen, etc. Het gaat hier om de interne regels van de werking van het bestuur, terwijl het niet nodig wordt geacht om dit decretaal allemaal zeer gedetailleerd voor te schrijven. Uiteraard is het wel van belang dat de besturen daar dan ook effectief zelf regels voor uitwerken.

De bepalingen over het voorafgaand visum van de financieel directeur worden wel hernomen in dit ontwerp van decreet. De overrulingen van de weigering van het visum worden nu echter niet langer aan de toezichthoudende overheid voorgelegd, maar ter kennis gebracht van de gemeenteraad. Ook hier worden de besturen dus verder geresponsabiliseerd. Voor de overrulingen van de betalingsweigeringen wordt dezelfde logica gevolgd.

4.6. De werking van de gemeente en het OCMW en de burgerparticipatie

De bepalingen van dit ontwerp die betrekking hebben op de werking van de gemeente en het OCMW, hernemen grotendeels de overeenkomstige bepalingen in het Gemeente- en OCMW-decreet, met dien verstande dat de regels voor beide rechtspersonen in de mate van het mogelijke verder op elkaar worden afgestemd.

De bestaande teksten werden wel aangepast om de mogelijkheden tot digitale verwerking en uitwisseling van gegevens te optimaliseren. Zo zullen lokale besturen kunnen kiezen voor een geschikte informatiedrager (ook voor hun authentieke akten) en wordt er een regeling uitgewerkt voor het elektronisch ondertekenen van documenten. Daarbij aansluitend worden ook de regels over de bekendmaking van de besluiten van de raden aangepast aan het digitale tijdperk. De besturen moeten niet langer een lijst met besluiten

bekendmaken op het gemeentehuis, maar moeten zowel die lijst als de integrale tekst van een bepaald aantal (belangrijke) besluiten bekend maken op een gemeentelijke webtoepassing (bijvoorbeeld de website van het bestuur, een webpagina om informatie op te zoeken, een digitaal archief om documenten te raadplegen, een mobiele app waarmee burgers in interactie kunnen gaan met de bestuurders, ...). Die keuze voor een beleid van actieve openbaarheid wordt ook doorgetrokken naar het bestuurlijk toezicht: het aanvangspunt voor de berekening van de termijnen voor het indienen van een klacht of de uitoefening van het toezicht, wordt geënt op de bekendmaking van de besluiten en niet langer op het verzenden ervan aan de toezichthoudende overheid (zie hieronder bij 4.7.).

Dit ontwerp van decreet herneemt artikel 194 van het Gemeentedecreet niet. Dat artikel liet burgers onder bepaalde voorwaarden toe om in rechte op te treden namens de gemeente, als het college van burgemeester en schepenen of de gemeenteraad dat niet deden. Dat substitutierecht wordt in dit ontwerp van decreet niet behouden, omdat de oorspronkelijke *ratio legis* ervan op vandaag is achterhaald.

Toen de nationale wetgever in 1836 artikel 150 van de Gemeentewet aannam (de voorloper van artikel 194 van het Gemeentedecreet) wilde hij een oplossing bieden voor de situatie waarin een kleinere gemeente niet durfde of niet wilde optreden tegen een van de meest vooraanstaande inwoners van de gemeente. Die mogelijkheid kan niet los gezien worden van de toenmalige context van de bestuurlijke organisatie, meer bepaald de omstandigheid dat gemeenteraden niet op dezelfde manier representatief zijn samengesteld zoals dat op vandaag het geval is, en dat het college van burgemeester en schepenen werd benoemd door de regering. Bij stilzitten van de gemeentelijke overheden, kon een andere inwoner dus, namens de gemeente, het nodige doen, met het daartoe voorziene artikel 150 van de Gemeentewet.

Van deze bepaling hoefde in de praktijk echter blijkbaar niet vaak gebruik te worden gemaakt.

De frequentere toepassing van dit substitutierecht in hoofde van de inwoners van een gemeente, kwam er eerder plots, naar aanleiding van de wet van 12 januari 1993 betreffende een vorderingsrecht inzake de bescherming van het leefmilieu. Het wetgevend initiatief dat eraan vooraf ging, strekte ertoe enkel aan milieuverenigingen, die een collectief belang nastreven, een eenvoudige en snelle procedure ter beschikking te stellen om op te komen tegen handelingen die een ernstige bedreiging voor het milieu betekenden. Aldus wilde de wetgever een oplossing bieden voor de problematiek dat, in het privaat procesrecht, een partij in beginsel niet kan opkomen voor de vrijwaring van een algemeen of collectief belang. Bij de behandeling van het ontwerp in de Kamer werd het vorderingsrecht, door de goedkeuring van enkele amendementen, ook aan de administratieve overheid toegekend. De behartiging van een collectief belang, werd aan die twee categorieën van personen voorbehouden. In een vorderingsrecht in hoofde van natuurlijke personen, heeft de federale wetgever immers klaarblijkelijk niet voorzien.

Toch blijkt het vorderingsrecht nu ook te worden uitgeoefend op instigatie van natuurlijke personen. De combinatie van het vorderingsrecht waarin de wet van 12 januari 1993 voorziet, met het substitutierecht uit (intussen artikel 271 van) de Nieuwe Gemeentewet, leidde ertoe dat inwoners van een gemeente, namens de gemeente, de milieustakingsvordering van de wet van 12 januari 1993 instelden. Meer nog, dat vorderingsrecht werd zelfs uitgeoefend naar aanleiding van handelingen of beslissingen van de gemeente zelf, waartegen die vorderingen werden gericht. Bepaalde rechtspraak maakte van artikel 194 van het Gemeentedecreet een door de wetgever onbedoeld wapen tegen de gemeente. Het artikel zou immers betekenen dat inwoners ook namens de gemeente kunnen optreden tegen de gemeente, namelijk om een project dat uitdrukkelijk door de gemeenteraad en het college gesteund wordt, aan te vallen.

Die situatie staat op gespannen voet met de normale werking van de plaatselijke democratie. Het is inderdaad weinig zinnig en democratisch verantwoord, dat een eerder democratisch tot stand gekomen beslissing van een gemeente, of de weloverwogen keuze om niet op te treden, vervolgens aan een rechterlijke controle wordt onderworpen op een

verzoek dat daartoe, namens de gemeente zelf, wordt ingediend door (één of meer, maar niettemin een minderheid van) haar inwoners.

Die situatie geeft ook aanleiding tot enigszins bizarre situaties in concrete geschillen: in een geschil dat wordt ingeleid namens een gemeente, vertegenwoordigd door één of meer van haar inwoners, kan het immers voorkomen dat de gemeente een betwisting voert met zichzelf, doordat diezelfde gemeente in het geschil tussenkomt, maar dan vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, en die procesvertegenwoordiger van de gemeente er een tegenovergestelde mening op nahoudt dan de inwoner die namens diezelfde gemeente het geschil heeft ingeleid.

Die situatie is ook kennelijk niet de situatie die de wetgever in 1836 voor ogen had. De aanleiding om dit substitutierecht in 1836 in te voeren, is inmiddels achterhaald. Gemeenteraden zijn inmiddels representatief samengesteld en het college van burgemeester en schepenen wordt nu verkozen door de gemeenteraad.

Die elementen verantwoordt dat artikel 194 van het Gemeentedecreet in dit ontwerp van decreet niet wordt hernomen.

Daarbij is er rekening mee te houden dat inwoners van een gemeente thans over een hele reeks aan juridische instrumenten beschikken, wat betreft hun rechtsbescherming tegen een in gebreke blijvende overheid (zoals administratieve beroepsmogelijkheden en inspraakmogelijkheden), of om op te komen tegen door de gemeentelijke overheid genomen beslissingen, die in 1836 niet bestonden (zoals onder meer de in de rechtspraak sterk geëvolueerde mogelijkheid om, ter vrijwaring van subjectieve rechten, een (kortgeding)rechter te vatten met toepassing van artikel 159 van de Grondwet, of artikel 14, § 3, van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State). In de rechtsleer werd in dat licht evenzeer reeds gesuggereerd om de indeplaatsstelling, zoals bedoeld bij artikel 194 van het Gemeentedecreet, op te heffen. Die opheffing maakt overigens geen beperking uit van de grondrechten van de individuele inwoner van de gemeente: een procedure die werd ingeleid op grond van artikel 194 van het Gemeentedecreet werd immers per definitie in naam van de gemeente, niet in eigen naam gevoerd. De rechtspraak van het Grondwettelijk Hof over artikel 194 van het Gemeentedecreet vormt hier evenmin een beletsel. In zijn arrest nr. 9/2014 van 23 januari 2014 oordeelde het Hof dat zowel artikel 23 van de Grondwet als artikel 1, 2, 3 en 9 van het Verdrag van Aarhus redelijke beperkingen van procedurele aard toelaten. Gelet op de alternatieve mechanismen inzake rechtsbescherming die tot zijn beschikking staan, is het dan ook redelijk verantwoord om de burger niet langer toe te laten om in rechte te treden, in naam van de gemeente.

Het Gemeente- en OCMW-decreet bevatten een zeer detaillistische regeling voor de bestaande participatiemogelijkheden. In lijn met de doelstelling om de regelgeving te vereenvoudigen en detailregelingen te schrappen, bevat dit ontwerp van decreet enkel een minimale decretale regeling met ruimte voor het lokaal bestuur om dit zelf verder te regelen. Om de burgers en de doelgroepen nog meer te betrekken bij het bestuur en om het belang ervan te onderstrepen, zullen de lokale besturen een eigen beleid uittekenen op het vlak van burgerparticipatie. Dat laat tevens lokaal maatwerk toe. Bij het uittekenen van dat beleid is het belangrijk dat de lokale besturen alle maatschappelijke geledingen binnen de maatschappij (dus ook de kwetsbare groepen zoals personen in armoede) de mogelijkheid geven om te participeren. Op deze manier kan het debat worden opengetrokken, wat een meerwaarde kan betekenen op het vlak van inhoud en sensibilisering. Het resultaat betekent niet alleen een vereenvoudiging, maar ook een versterking van de autonomie van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, omdat beide raden de mogelijkheid krijgen om de participatiemogelijkheden van de burger zelf uit te werken. Het recht om verzoekschriften in te dienen en om voorstellen op de agenda te plaatsen, moet daarbij wel gegarandeerd blijven.

Ook de bepalingen over de volksraadplegingen werden bijgestuurd om een logischere tekstopbouw te bekomen. Na enkele algemene bepalingen, bevat het ontwerp de regels

betreffende de procedure, in de volgorde van het procedureverloop van een gemeentelijke volksraadpleging. Daarbij worden de bevoegdheden van de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen duidelijk afgebakend. Tot slot wordt de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen in dit ontwerp van decreet ook decreetaal verankerd.

4.7. Het bestuurlijk toezicht

Het algemeen bestuurlijk toezicht evolueert meer en meer naar een toezicht op basis van klachten van burgers of raadsleden. Die evolutie wordt in dit ontwerp van decreet bevestigd. Zij gaat hand in hand met het creëren van ruimere mogelijkheden voor raadsleden en belanghebbenden (burgers, verenigingen) om informatie te bekomen. Democratische transparantie en controle starten immers met het creëren van ruime mogelijkheden voor raadsleden en belanghebbenden om informatie te bekomen over de beslissingen van de lokale besturen. Zij moeten over relevante informatie kunnen beschikken met betrekking tot de beslissingen die op lokaal niveau worden genomen. Desgevallend kunnen ze dan een beroep doen op de toezichthoudende overheid door klacht in te dienen.

Om ervoor te zorgen dat de belanghebbenden voldoende geïnformeerd zijn en de relevante informatie van het lokaal beleid terugvinden, wordt in dit ontwerp van decreet de verplichting ingeschreven om de lijst met besluiten en de integrale tekst van een aantal belangrijke beslissingen bekend te maken op de webtoepassing van de gemeente. Dat geldt zowel voor de besluiten van de gemeenteoverheid, als die van het OCMW en van de autonome gemeentebedrijven (zie hierboven, punt 4.6.).

Die verplichte bekendmaking op de website van de gemeente zal die informatie meteen ook digitaal beschikbaar maken voor de toezichthoudende overheid. Het is dan ook niet langer nodig om die stukken op papier te versturen in het kader van het bestuurlijk toezicht. Het volstaat dat de publicatie op de website wordt gemeld. Op die manier kan de verzending op papier tussen de besturen en de toezichthoudende overheid aanzienlijk beperkt worden. De klagers zullen verder klacht kunnen indienen op één uniek adres (schriftelijk of digitaal), zonder dat dit belet dat klagers ook op andere wijze klacht kunnen indienen.

De burger en het lokale bestuur zijn gebaat bij een snellere toezichtprocedure die leidt tot snellere rechtszekerheid. Om die reden kort dit ontwerp van decreet de termijnen van de toezichtprocedure in en brengt het die zoveel mogelijk op 30 dagen. Ook de mogelijkheid tot stuiting van termijnen, wordt tot een minimum beperkt.

Met datzelfde doel voert dit ontwerp van decreet ook een systeem in van 'van rechtswege nietigheid' van een bestreden besluit wanneer een in gebreke gesteld bestuur nalaat, na een herinnering, een opgevraagd besluit te bezorgen aan de toezichthoudende overheid. Ook dat moet leiden tot een versnelde doorlooptijd van de toezichtdossiers en een snellere rechtszekerheid.

Dit ontwerp van decreet verlaat het tweetrapstoezicht zoals dat bestond in het Gemeente- en OCMW-decreet. Er is enkel nog sprake van de toezichthoudende overheid. *In concreto* gaat het dan om de Vlaamse Regering (bij delegatie de Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur) of, namens de Vlaamse Regering, de provinciegouverneur die handelt overeenkomstig de instructies van de Vlaamse Regering. Slechts één van beide kan gevat worden als toezichthoudende overheid en zal het bestuurlijk toezicht uitoefenen. Voor de indiener van een klacht en het bestuur zal het duidelijk zijn dat ofwel de gouverneur, ofwel de minister een beslissing heeft genomen in het kader van het bestuurlijk toezicht. Die beslissing is voortaan definitief, met behoud van de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State. Op die manier wordt vermeden dat de klagers

de minister onterecht beschouwen als een beroepsinstantie ten aanzien van de beslissingen van de gouverneur.

Als gevolg daarvan, moet de schorsing, als maatregel van bestuurlijk toezicht, in dit ontwerp van decreet niet worden hernomen. De enige toezichthouder zal de betwiste beslissing van het lokaal bestuur eventueel rechtstreeks kunnen vernietigen en niet langer een schorsing als bewarende maatregel kunnen opleggen. De onmiddellijke vernietiging betekent niet alleen een aanzienlijke vereenvoudiging van de procedure, maar biedt ook het voordeel van de duidelijkheid. De schorsing was slechts een bewarende maatregel, waarna het bestuur de geschorste beslissing nog kon rechtvaardigen, aanpassen of intrekken. Daardoor was het, voor wie een klacht had ingediend, niet altijd evident om de precieze betekenis van een schorsing door de provinciegouverneur correct in te schatten. Bij een vernietiging zal het wel meteen duidelijk zijn dat het besluit uit het rechtsverkeer verdwijnt.

Aangezien dit ontwerp de gemeente en het OCMW verder bestuurlijk integreert, worden de bepalingen uit het OCMW-decreet die een toezicht instelden van de gemeente op het OCMW niet hernomen. In diezelfde context is ook de mogelijkheid voor het college van burgemeester en schepenen om beroep aan te tekenen tegen een besluit van het OCMW dat het gemeentelijk belang zou schaden, niet hernomen.

Voor het toezicht op de beleidsrapporten van de besturen worden in dit ontwerp van decreet bijzondere bepalingen opgenomen, waarin zo veel mogelijk dezelfde principes worden toegepast. Ook hier verdwijnt de rechtsfiguur van de schorsing en worden een aantal specifieke beroepsprocedures sterk ingekort. De vereenvoudiging van de procedures moet leiden tot snellere rechtszekerheid voor de besturen. Daar staat wel tegenover dat het resterende toezicht op de beleidsrapporten op een adequate wijze moet worden uitgevoerd, met termijnen die dat mogelijk maken (50 dagen voor het algemeen toezicht op de meerjarenplannen en 150 dagen voor het goedkeuringstoezicht op de jaarrekeningen). Er moet nauwgezet toegezien worden op de criteria van het financieel evenwicht en op de kwaliteit van de aangeleverde data (via de digitale rapportering), die van cruciaal belang zijn om te voldoen aan de Europese verplichtingen inzake begroting(sopmaak), die de laatste jaren aanzienlijk werden aangescherpt.¹⁷ Die datakwaliteit is essentieel en daarbij moet er rekening mee gehouden worden dat vele kleine fouten, cumulatief, ook belangrijke afwijkingen kunnen geven, waardoor ze de globale rapportering onbetrouwbaar maken. Daarom worden afwijkingen tussen de digitale rapportering en de beleidsrapporten ook opgenomen in de opsomming van de situaties waarin de toezichthoudende overheid verplicht is om een meerjarenplan of de aanpassingen ervan, te vernietigen. Om diezelfde reden wordt ook het goedkeuringstoezicht op de jaarrekeningen behouden en uitgebreid naar de autonome gemeentebedrijven.

De Europese regels terzake laten hier geen ruimte om de versoepeling op het vlak van het algemeen toezicht in deze materie door te trekken. Daardoor zou niet voldaan worden aan de Europeesrechtelijke vereisten van een nauwgezet toezicht en van een onafhankelijke audit op de vooropgestelde begrotingsdoelstellingen, de boekhouding en de gerapporteerde cijfers. In de Vlaamse context wordt dat toezicht vorm gegeven in het kader van het bestuurlijk toezicht. Dat is in overeenstemming met de Europeesrechtelijke voorschriften, op voorwaarde dat de toezichthoudende overheid ook systematisch optreedt tegen de beleidsrapporten die onvoldoende zekerheid geven over de echte financiële toestand van de besturen of waaruit niet blijkt dat de besturen financieel in evenwicht zijn.

---

¹⁷ In het zogenaamde *sixpack* en *twopack*, met in het bijzonder de richtlijn 2011/85/EU van 8 november 2011 "tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten", *Pb L*, 23 november 2011, en de verordening 473/2013 van 21 mei 2013 "betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone", *Pb L*, 27 mei 2013.

Artikel 252 van het OCMW-decreet wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet. Dat artikel bevatte aanvullende bepalingen voor het specifiek toezicht dat bij decreet op het OCMW kan worden georganiseerd. Die bepalingen gingen terug op de wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand, en werden achtereenvolgens overgenomen in de OCMW-wet van 8 juli 1976 en in het OCMW-decreet. Vandaag zijn die bepalingen echter niet langer dienstig. De formele motiveringsplicht (artikel 252, eerste lid, OCMW-decreet), geldt ook ten aanzien van een toezichthoudende overheid op grond van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen. Daarnaast regelt elke sectorale decretale regelgeving die specifiek toezicht organiseert, zelf de toepasselijke procedures (vgl. artikel 252, tweede en derde lid, OCMW-decreet).

4.8. De samenvoeging van gemeenten

Titel 8 van dit ontwerp van decreet herneemt grotendeels het decreet van 24 juni 2016 houdende de regels voor de Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten. Het uitgangspunt van deze titel blijft een vrijwillige samenvoeging van gemeenten en dus geen door de Vlaamse overheid verplicht opgelegde samenvoeging. Een dergelijke samenvoeging is altijd mogelijk en niet noodzakelijk gekoppeld aan de lokale bestuursperiode. Dit ontwerp van decreet neemt de regels over die gelden voor de procedure, de overgangperiode, de overdracht van alle roerende goederen, onroerende goederen, overeenkomsten en overheidsopdrachten, de tijdelijke tempering van de vermindering van het aantal mandatarissen en de specifieke bepalingen omtrent het personeel en de financiën/fiscaliteit van de betrokken gemeenten. De financiële bonus die opgenomen was in het decreet van 24 juni 2016 is beperkt tot samenvoegingen die ingaan op 1 januari 2019 en wordt dus niet hernomen in dit ontwerp van decreet.

Uiteraard houdt dit ontwerp van decreet wel rekening met de verdere politieke en ambtelijke integratie van de gemeenten en de OCMW's. De bestaande bepalingen werden in die zin aangepast, bijvoorbeeld wat betreft de gemeenschappelijke decretale graden van secretaris-directeur en financieel directeur.

Titel 9 van dit ontwerp van decreet heeft betrekking op de samenvoegingen van gemeenten op initiatief van de Vlaamse Regering en herneemt artikel 297 van het Gemeentedecreet, zoals laatst gewijzigd door het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016.

Artikel 298 van het Gemeentedecreet, dat betrekking had op de splitsing van gemeenten, wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet.

4.9. De samenwerkingsverbanden

Dit ontwerp van decreet herneemt het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001, zoals gewijzigd bij decreet van 13 mei 2016, en de bepalingen over de samenwerking in het OCMW-decreet. De bestaande samenwerkingsvormen van gemeenten en OCMW's blijven dus behouden.

Wat betreft de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bevat dit ontwerp van decreet een aantal nieuwe bepalingen die het aantal bestuursmandaten beperken. Zo kunnen de deelnemers in de interlokale verenigingen voortaan slechts één afgevaardigde hebben in het beheerscomité, waar dat voorheen "minstens één" was. Ook voor de projectverenigingen wordt het aantal afgevaardigden in de raad van bestuur beperkt tot één.

Daarnaast wordt het bedrag van de presentiegelden voor bestuurders van rechtspersoon waarin een dienstverlenende of een opdrachthoudende vereniging deelneemt beperkt tot het presentiegeld voor een gemeenteraadszitting. Een bestuursmandaat in een dergelijk

filiaal telt voortaan ook mee in de rapportering over de uitbetaalde vergoedingen. Die rapportering wordt nu ook aan de toezichthoudende overheid bezorgd.

Ook het presentiegeld voor een bestuursmandaat in een bedrijf voor productie, vervoer of distributie van energie, waarin de gemeente rechtstreeks of onrechtstreeks participeert, worden in dit ontwerp van decreet beperkt tot dat voor een gemeenteraadszitting.

Tot slot worden in dit ontwerp van decreet alle hierboven opgesomde presentiegelden voortaan ook meegenomen in de berekening van de maximale vergoeding, zowel voor de burgemeesters en de schepenen (artikel 154) als voor de gemeenteraadsleden (artikel 17, §2).

Wat betreft de samenwerkingsvormen van de OCMW's introduceert dit ontwerp van decreet duidelijke namen voor de verschillende verenigingsvormen, ter vervanging van de verwijzing naar de hoofdstukken in de regelgeving. De verenigingen uit de hoofdstukken I, II, III, en IV, krijgen respectievelijk de naam "welzijnsvereniging", "ziekenhuisvereniging", "vereniging of vennootschap voor sociale dienstverlening" en "woonzorgvereniging of de woonzorgvennootschap". De naam "autonome verzorgingsinstelling" waarmee reeds in het OCMW-decreet de publiekrechtelijke OCMW-vereniging, opgericht voor de uitvoering van ziekenhuisgebonden opdrachten van het OCMW, werd aangeduid, blijft behouden. De specifieke bepalingen met betrekking tot de autonome verzorgingsinstelling werden samengebracht in Deel II, Titel IV, Hoofdstuk II van dit ontwerp van decreet.

Dit ontwerp van decreet blijft ook de (publiekrechtelijke) 'eenhoofdige vereniging', zijnde de huidige Hoofdstuk I-vereniging die opgericht werd door één OCMW met enkel datzelfde OCMW als deelgenoot, beschouwen als een samenwerkingsvorm. De mogelijkheid van toetreding van andere rechtspersonen is immers inherent aan deze rechtsvorm, zoals overigens ook wordt aangegeven in de term 'vereniging'.

De specifieke bepalingen met betrekking tot de autonome verzorgingsinstelling worden in dit ontwerp van decreet ondergebracht in een afzonderlijk hoofdstuk. In het OCMW-decreet werden de desbetreffende bepalingen nog mee opgenomen bij die voor de andere publiekrechtelijke OCMW-verenigingen. Voor die autonome verzorgingsinstellingen gelden evenwel een aantal specifieke bepalingen met betrekking tot het beheer. Ze passen ook de regels van de beleids- en beheerscyclus niet toe, in tegenstelling tot de andere publiekrechtelijke OCMW-verenigingen. Dat verschil wordt in dit ontwerp van decreet duidelijker gemaakt door die bepalingen op te nemen in een afzonderlijk hoofdstuk.

Gelet op de verdere bestuurlijke integratie van de gemeenten en de OCMW's wordt de procedure van goedkeuring, door de gemeenteraad, van de beslissingen van de raad voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van een vereniging, niet behouden. Ze wordt dan ook niet hernomen in dit ontwerp van decreet, tenzij wat betreft de randgemeenten en Voeren.

In het OCMW-decreet wordt voor de verkiezing van de afgevaardigden van de raad voor maatschappelijk welzijn in de bestuursorganen van de verenigingen voor maatschappelijk welzijn, verwezen naar de bepalingen betreffende de verkiezing van de leden van het vast bureau. Dit ontwerp van decreet wijzigt de regels inzake de samenstelling van het vast bureau evenwel in die mate, dat de huidige verwijzing niet kan worden behouden. Bijgevolg, wordt deze verkiezingsprocedure in het ontwerp van decreet uitgebreid geregeld. Er wordt voorzien in één stemronde, waarbij ieder OCMW-raadslid over één stem beschikt.

5. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap

Het voorliggende ontwerp van decreet regelt aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest wat betreft de ondergeschikte besturen (artikel 6, § 1, VIII, BWHI) en het toezicht (artikel 7, § 1, BWHI), alsook de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap wat betreft het beleid inzake maatschappelijk welzijn (artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI).

In het ontwerp van decreet wordt rekening gehouden met de bevoegdheden die aan de federale overheid werden voorbehouden, bij wijze van uitzondering op de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

Hierna zal daar uitdrukkelijk op worden ingegaan, wat betreft:

1. de verdere bestuurlijke en ambtelijke integratie van de gemeente en het OCMW en de geïntegreerde beleidsplanning en -rapportering;
2. de regelingen die door de Pacificatiewet werden ingevoerd.

5.1. De verdere politieke en ambtelijke integratie van de gemeente en het OCMW en de geïntegreerde beleidsplanning en -rapportering

Met het ontwerp van decreet wordt de politieke en ambtelijke integratie van de gemeente en het OCMW dus verder gezet. Tevens wordt voorzien in een geïntegreerde planning van en rapportering over het beleid van de gemeente en het OCMW.

De wijzigingen die met dit ontwerp van decreet ten aanzien van de OCMW's worden doorgevoerd, passen binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap inzake "*het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn*" in de zin van artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI.

Dat beleid behoort principieel tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Als uitgangspunt geldt dat, behoudens andersluidende bepalingen, de bijzondere wetgever het gehele beleid inzake de door hem toegewezen aangelegenheden aan de gemeenschappen en de gewesten heeft overgedragen¹⁸

De bijzondere wetgever heeft "het beleid inzake maatschappelijk welzijn" in beginsel aan de gemeenschappen toegewezen¹⁹. Binnen die aangelegenheid, heeft de bijzondere wetgever aan de gemeenschappen uitdrukkelijk de bevoegdheid toegewezen voor wat betreft "de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn". Die bevoegdheden moeten derhalve ruim worden geïnterpreteerd.

De gemeenschappen dienen, bij het voeren van het beleid inzake maatschappelijk welzijn, uiteraard rekening te houden met de bevoegdheden die de bijzondere wetgever aan de federale overheid heeft voorbehouden. Het betreft de volgende vier, limitatief omschreven, aangelegenheden:

- de vaststelling van het minimumbedrag, de toekenningsvoorwaarden en de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen overeenkomstig de wetgeving tot instelling van het recht op een bestaansminimum (artikel 5, § 1, II, 2°, a) BWHI);
- enkele specifieke aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de organieke wet van 8 juli 1976

---

¹⁸ Zie bv. GwH 26 november 2003, nr. 154/2003, B.3.3 tot B.3.5; zie ook o.m.: GwH 26 juni 1986, nr. 25, 2.B.1; GwH 15 oktober 2002, nr. 152/2002, B.4.1 tot B.5.6; GwH 9 oktober 2002, nr. 139/2002, B.4.1 tot B.4.4; GwH 28 maart 2002, nr. 57/2002, B.4.1 tot B.5.6

¹⁹ Cf. *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, 14. De bijzondere wetgever gaf uitdrukkelijk aan dat de Gemeenschappen, buiten de uitdrukkelijk genoemde uitzonderingen, "de volledige bevoegdheid" inzake maatschappelijk welzijn zullen krijgen.

- betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (artikel 5, § 1, II, 2°, b), BWHI);
- de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de commissies van openbare onderstand (artikel 5, § 1, II, 2°, c), BWHI);
  - de regelingen met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten bedoeld in artikel 6 en 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en van de gemeenten Komen-Waasten en Voeren, die opgenomen zijn in artikel 6, § 4, 11, § 5, 18ter, 27, § 4, en 27bis, § 1, laatste lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en in de Pacificatiewet (artikel 5, § 1, II, 2°, d) BWHI).

In het kader van de beoogde bestuurlijke en ambtelijke integratie tussen de gemeente en het OCMW, en de geïntegreerde beleidsplanning en –rapportering, zijn enkel de eerste twee uitzonderingen relevant²⁰.

5.1.1. De federale voorbehouden bevoegdheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn als bedoeld in artikel 5, § 1, II, a) en b), BWHI

Overeenkomstig artikel 5, § 1, II, 2°, a), BWHI zijn de regels inzake de vaststelling van het minimumbedrag, de toekenningsvoorwaarden en de financiering van het wettelijk gewaarborgd inkomen overeenkomstig de wetgeving tot instelling van het recht op een bestaansminimum voorbehouden aan de federale overheid. De gemeenschappen kunnen dus niet het minimumbedrag, de toekenningsvoorwaarden en de financiering van het recht op een bestaansminimum wijzigen²¹.

Luidens artikel 5, § 1, II, 2°, b), BWHI zijn van de principiële gemeenschapsbevoegdheid inzake “het beleid inzake maatschappelijk welzijn” uitgezonderd: “*de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de artikelen 1 en 2 en in de hoofdstukken IV, V en VII van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, onverminderd de bevoegdheid van de Gemeenschappen om aanvullende of bijkomende rechten toe te kennen en met uitsluiting van de bevoegdheid van de gewesten voor de tewerkstelling van personen die het recht op maatschappelijke integratie of het recht op financiële maatschappelijke bijstand genieten bedoeld in artikel 6, § 1, IX, 2/1°*”. Die aangelegenheden zijn dus, bij wijze van uitzondering, tot de bevoegdheid van de federale overheid blijven behoren.

Artikel 1 en 2 van de OCMW-wet schrijven thans het volgende voor:

- elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening, die tot doel heeft eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid (artikel 1, eerste lid);
- er worden OCMW’s opgericht die tot opdracht hebben deze dienstverlening te verzekeren (artikel 1, tweede lid); en
- de OCMW’s zijn openbare instellingen met rechtspersoonlijkheid (artikel 2, eerste lid); en
- iedere gemeente van het Rijk wordt bediend door een OCMW (artikel 2, tweede lid).

²⁰ De bestuurlijke integratie tussen de gemeente en het OCMW is van toepassing op alle gemeenten van het Nederlandse taalgebied, met uitzondering van de randgemeenten en Voeren. Het ontwerp van decreet laat aldus de regelingen die voortvloeien uit de Pacificatiewet van 9 augustus 1988 onverlet, zodat wordt tegemoetgekomen aan het bevoegdheidsvoorbehoud dat is opgenomen in artikel 5, § 1, II, 2°, d) BWHI.

²¹ Die aangelegenheid wordt in het voorliggende ontwerp van decreet ook niet geregeld.

Hoofdstuk IV van de OCMW-wet bevat nadere bepalingen in verband met de taken van het OCMW. Daarin wordt onder meer bevestigd dat het OCMW tot taak heeft de maatschappelijke dienstverlening te verzekeren.

Hoofdstuk V van de OCMW-wet bevat, in artikel 71²², een regeling m.b.t. het beroep tegen een beslissing inzake individuele dienstverlening.

Hoofdstuk VII van de OCMW-wet regelt de terugbetaling door particulieren van de kosten van maatschappelijke dienstverlening.

Uit de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 16 juli 1993 "tot vervollediging van de federale staatsstructuur", waarmee de bevoegdheid betreffende het beleid inzake maatschappelijk welzijn principieel aan de gemeenschappen werd toegewezen, blijkt dat de in artikel 5, § 1, II, 2°, a) en b), BWHI bedoelde aangelegenheden betrekking hebben op "basisrechten" in de zin van het "minimum dat aan alle in België verblijvende personen gegarandeerd wordt"²³. Uit diezelfde parlementaire voorbereiding blijkt ook dat de uitzonderingen ten behoeve van de federale wetgever bedoeld in artikel 5, § 1, II, 2°, a) en b), BWHI mede bekeken moeten worden in het licht van het behoud van een federale sociale zekerheid²⁴. Omdat de bijzondere wetgever niet wenste dat de gemeenschappen voor die aangelegenheid bevoegd zou worden gemaakt, werden de voormelde uitzonderingen in artikel 5, § 1, II, 2°, a) en b), BWHI ingeschreven, aangezien zij immers betrekking hadden op "het onderste vangnet van de nationaal gebleven sociale zekerheid"^{25,26}.

Wat betreft het bevoegdheidsvoorbehoud dat gekoppeld werd aan een aantal in de BWHI uitdrukkelijk vermelde artikelen en hoofdstukken van de OCMW-wet (artikel 5, § 1, II, 2°, b), BWHI), kan in de memorie van toelichting bij het ontwerp van de bijzondere wet van 16 juli 1993 worden gelezen dat de bijzondere wetgever het "aangewezen" vond, "omwille van dezelfde filosofie die ten grondslag ligt aan de uitzondering voor het bestaansminimum"²⁷, zoals bedoeld in artikel 5, § 1, II, 2°, a), BWHI, dat bepaalde artikelen en hoofdstukken van de OCMW-wet worden uitgezonderd van de bevoegdheidsoverdracht naar de gemeenschappen en dus tot de federale bevoegdheid blijven behoren.

Door te bepalen dat de bevoegdheid van de gemeenschappen op het stuk van het beleid inzake maatschappelijk welzijn zich niet uitstrekt tot "*de aangelegenheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die geregeld zijn in de artikelen 1 en 2 en in de hoofdstukken IV, V en VII van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn*" heeft de bijzondere wetgever getracht te waarborgen dat de eigenlijke "kern" van het recht op maatschappelijke dienstverlening verzekerd blijft²⁸.

De bijzondere wetgever achtte "*het ook aangewezen dat het principe dat elke gemeente van het Rijk bediend wordt door een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, dat*

---

²² De overige artikelen van Hoofdstuk V van de OCMW-wet, werden door de federale wetgever opgeheven.

²³ *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, 13-14. Zie ook advies van de verenigde kamers van de afdeling wetgeving van de Raad van State, *Parl. St.*, Kamer, 2002-2003, nr. 2239/1, 23.

²⁴ Cf. *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/5, 114 en 128.

²⁵ *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/7, 30.

²⁶ Zie ook het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, *Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 538/2, 5 met verwijzing naar de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 16 juli 1993.

²⁷ *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, 13.

²⁸ De kerntaken van het OCMW worden nader omschreven in Hoofdstuk IV van de OCMW-Wet.

*rechtspersoonlijkheid heeft [...] uitgezonderd word[t] van de gemeenschapsbevoegdheid*²⁹, aangezien het OCMW belast is met specifieke wettelijke opdrachten, die het mogelijk moeten maken dat eenieder een leven leidt dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid³⁰. De bijzondere wetgever bevestigde daarmee dat de gemeente en het OCMW afzonderlijke publieke instellingen zijn met een eigen rechtspersoonlijkheid. Die keuze bleek voornamelijk te zijn ingegeven vanuit de optiek dat het gemeentebestuur en het OCMW een onderscheiden opdracht hebben. Uit de parlementaire voorbereiding bij de OCMW-wet van 8 juli 1976 blijkt dat de wetgever ervan uitging dat de gemeenteraad moet worden beschouwd als *“een bij uitstek openbaar politiek orgaan, terwijl in het [OCMW] een andere sfeer moet heersen. In dit centrum staat men inderdaad voor andere opties”*.³¹

Diezelfde federale (gewone) wetgever erkende niettemin, reeds in 1976 (zie echter ook *infra* nr. 5.1.3.), dat er een “nauwe samenwerking” bestaat tussen het OCMW en de gemeente³². Inderdaad, volgens de federale wetgever is het OCMW *“een echte gemeentelijke instelling”*³³. Of nog: *“het OCMW [is] in zekere zin de sociale vertakking [...] van de gemeente, zonder dat evenwel de specificiteit van zijn opdracht wordt ontkend, hetgeen in het bijzonder een confidentiële, professionele en pluralistische benadering impliceert”*³⁴.

De afzonderlijke rechtspersoonlijkheid van het OCMW ten opzichte van de gemeente, werd door de gewone federale wetgever, in de OCMW-wet van 1976, dus verantwoord op grond van diens specifieke “wettelijke opdrachten” op het vlak van de maatschappelijke dienstverlening, waarover in het OCMW op een andere manier beslissingen zouden moeten worden genomen, dan in een bij uitstek politiek orgaan. De bijzondere wetgever van 16 juli 1993 blijkt het bestaan van die afzonderlijke rechtspersoonlijkheid dus van de principiële gemeenschapsbevoegdheid te hebben willen uitzonderen, opdat de beslissingen over het recht op maatschappelijke dienstverlening, zoals geregeld in de OCMW-wet³⁵, in een ander dan een openbaar politiek orgaan zouden worden genomen, vanuit de filosofie dat het recht op maatschappelijke dienstverlening, net zoals het bestaansminimum, tot het onderste vangnet van de sociale zekerheid is blijven behoren.

Een (sub)amendement dat tijdens de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 16 juli 1993 werd ingediend en dat ertoe strekte in de bewoordingen van wat artikel 5, § 1, II, 2°, b), BWHI zou worden, de woorden “de artikelen 1 en 2” te vervangen door de woorden “artikel 1”, omdat *“de gemeenschappen de vrijheid [moeten] hebben [het recht op maatschappelijke dienstverlening] te organiseren volgens structuren die zij zelf het meest efficiënt en opportuun vinden”*, werd door de bijzondere wetgever niet

²⁹ *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, 14.

³⁰ Cf. artikel 1, eerste lid, van de OCMW-wet.

³¹ *Parl. St.*, Senaat, 1974-1975, nr. 581/2, 17. Zie ook de memorie van toelichting bij het ontwerp van wet “houdende bepalingen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (Grondige hervorming van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's)”, waarin werd gepreciseerd dat “het OCMW een echte gemeentelijke instelling [is] waaraan een afzonderlijke rechtspersoonlijkheid werd toegekend aangezien het belast is met wettelijke opdrachten die zijn specificiteit noodzakelijk maken”. *Parl. St.*, Kamer, 1991-1992, nr. 1734/1, 3.

³² *Parl. St.*, Senaat, 1974-1975, nr. 581/1, 6.

³³ *Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, nr. 1734/1, 3.

³⁴ *Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, nr. 1734/1, 4.

³⁵ De bijzondere wetgever heeft echter niet uitgesloten dat de gemeenschappen wat betreft de maatschappelijke dienstverlening bovenop het “federaal gegarandeerde minimum”, zoals geregeld in de OCMW-wet, aanvullende rechten kunnen waarborgen. Cf. *Parl. St.*, Senaat, 1992-1993, nr. 558/1, 14.

aangenomen³⁶. De indiener van het amendement³⁷ uitte de bezorgdheid dat de formulering van artikel 2 van de OCMW-wet bijvoorbeeld zou uitsluiten dat de bevoegdheid over het gemeentelijk sociaal beleid – waar toch het OCMW een sterke uitdrukking van is – naar het college van burgemeester en schepenen zou overgedragen worden³⁸. Het subamendement werd verworpen, en wel zonder dat op de in de verantwoording behandelde kwestie werd ingegaan, zodat de intentie van de bijzondere wetgever op dit vlak duister blijft.

Uit de loutere verwerping van dit subamendement, kan derhalve niets substantieel worden afgeleid. Zoals dat, behoudens eventuele indicatie in de parlementaire voorbereiding, met de verwerping van alle amendementen het geval is, kan daaruit niet worden afgeleid dat de wetgever daarmee een regeling heeft willen aannemen die het tegengestelde inhoudt van wat in het amendement en de verantwoording daarvan, werd voorgesteld. Dat zou er dan op neerkomen dat de bijzondere wetgever zou hebben beslist dat de gemeenschappen *niet* over de bevoegdheid beschikken om “het recht op maatschappelijke dienstverlening] te organiseren volgens structuren die zij zelf het meest efficiënt en opportuun vinden”. Voor deze interpretatie zijn echter geen aanwijzingen terug te vinden, noch in de tekst van de bijzondere wet, noch in de parlementaire voorbereiding ervan. Het is immers niet duidelijk of de interpretatie van de indieners van het amendement om principiële redenen werd afgewezen, dan wel of het door de indieners geopperde bezwaar niet als voldoende ernstig werd beschouwd^{39,40}, dan wel of het amendement niet werd aangenomen omdat het initiatief ervoor nu eenmaal werd genomen door een lid van het parlement dat niet behoorde tot de leden die de bijzondere meerderheid zouden leveren voor de goedkeuring van het voorstel van bijzondere wet, zoals dat door hen was voorbereid en dat hun goedkeuring als zodanig wegdroeg.

Het is ook belangrijk te benadrukken dat de bijzondere wet van 16 juli 1993 tot stand kwam op een ogenblik dat de federale overheid nog bevoegd was inzake de ondergeschikte besturen en, onder meer, wat betreft de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen⁴¹. Het is pas met de bijzondere wet van 13 juli 2001 “houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen” dat de gewesten ook bevoegd werden om de organieke regels vast te stellen voor de gemeentelijke instellingen. Die vaststelling is van belang, aangezien het net zo goed zou kunnen verklaren waarom de bijzondere wetgever van 16 juli 1993 geen gevolg heeft willen geven aan het amendement en de bezorgdheid van de indiener ervan

---

³⁶ Subamendement nr. 428 bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/2, 144.

³⁷ Het amendement werd ingediend door mevrouw NEYTS-UYTTEBROECK, die op dat ogenblik niet behoorde tot één van de partijen die de (bijzondere) meerderheid leverden bij het aannemen van de bijzondere wet van 16 juli 1993.

³⁸ *Ibid.*

³⁹ Vgl. in die zin de opmerking van de afdeling wetgeving van de Raad van State over de draagwijdte die aan de verwerping van het subamendement nr. 427 bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 moet worden gegeven, *Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 538/2, 5.

⁴⁰ Zo wordt in de verantwoording van het amendement een onderscheid gemaakt tussen het “gemeentelijke sociaal beleid” *sensu lato* en het gemeentelijk sociaal beleid *sensu stricto* zoals dat door het OCMW wordt “uitgedrukt”, zonder dat het onderscheid tussen beide aangelegenheden scherp werd afgebakend. Blijkens de verantwoording van het (sub)amendement, strekte het er, bovendien, in essentie toe een regeling te treffen op het stuk van dat “gemeentelijk sociaal beleid” *sensu lato*, terwijl het artikel van het voorstel van bijzondere wet waarop het (sub)amendement betrekking had (d.i. het voorgestelde artikel 5, § 1, II, 2°, b), BWHI), uitsluitend betrekking had op het recht op maatschappelijke dienstverlening, waarin de OCMW-wet voorziet en dat de OCMW’s verzekeren. Het kan dan ook niet worden uitgesloten dat de bijzondere wetgever het amendement heeft verworpen, bijvoorbeeld omdat een deel van het gemeentelijk sociaal beleid in elk geval aan gemeentelijke organen kon worden opgedragen.

⁴¹ Vgl. met huidig artikel 6, §1, eerste lid, 1°, BWHI.

dat het gemeentelijk sociaal beleid niet naar het college van burgemeester en schepenen zou overgedragen worden. Op die manier zou "het gemeentelijk sociaal beleid", zelfs enkel in de mate dat door het OCMW tot uitdrukking wordt gebracht, door een gemeenschap aan een gemeentelijke instelling kunnen worden toevertrouwd, terwijl niet de gemeenschap maar de federale overheid nog bevoegd was om die gemeentelijke instelling te organiseren op een manier die hij zelf het meest efficiënt en opportuun zou vinden, zodat het (sub)amendement in wezen niet tegemoet kwam aan de doelstelling van de indiener ervan.

Het is ook tegen die bevoegdheidsrechtelijke achtergrond dat eerdere adviespraktijk van de afdeling wetgeving van de Raad van State kan worden begrepen. In deze adviespraktijk van de Raad van State werd opgemerkt dat het federale bevoegdheidsvoorbehoud in artikel 1 en 2 van de OCMW-Wet zo moet worden begrepen dat dit onder meer betrekking heeft op het "bepalen van de band"⁴² tussen het OCMW en de gemeente. Dit advies moet echter worden gelezen, rekening houdend met de periode waarin het werd verleend en de stand van de bevoegdheidsverdeling op dat ogenblik, d.w.z. op een ogenblik dat de federale overheid nog steeds bevoegd was om het organieke kader van de gemeentelijke instellingen vast te stellen en het dus nog steeds aan de federale wetgever toekwam om de concrete verhouding met de gemeente te regelen en te bepalen hoe de lokale beleidsverantwoordelijken hun verantwoordelijkheid dienen op te nemen⁴³.

5.1.2. De bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vast te stellen

Het hierboven beschreven bevoegdheidsvoorbehoud voor de federale wetgever vormt een uitzondering op de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen op het vlak van het beleid inzake maatschappelijk welzijn en dient derhalve, zoals alle uitzonderingen op de toegewezen (gemeenschaps)bevoegdheden, beperkend geïnterpreteerd te worden⁴⁴.

De omstandigheid dat de federale overheid bevoegd is gebleven voor een aantal, limitatief omschreven, aangelegenheden die verband houden met het beleid inzake maatschappelijk welzijn en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn staat er dan ook niet aan in de weg dat de gemeenschappen op grond van artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI exclusief bevoegd zijn om de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn vast te stellen.

Dit werd destijds ook bevestigd door de vice-eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven tijdens de bespreking van het ontwerp van de bijzondere wet van 16 juli 1993. Op de vraag van een parlements lid of de gemeenschappen volledig vrij de organisatie van de OCMW's mogen bepalen en rechtstreeks verkiezingen kunnen organiseren voor de raden voor maatschappelijk welzijn antwoordde de minister dat de gemeenschappen "de mogelijkheid zullen hebben volledig autonoom de organisatie van hun OCMW's te regelen"⁴⁵.

Die "volledige autonomie" op het stuk van "de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, komt dan ook tot uiting wanneer in acht wordt genomen welke de aangelegenheden zijn met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die *niet* geregeld zijn in artikel 1 en 2 en in de hoofdstukken IV, V

---

⁴² Cf. advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State bij een wetsvoorstel tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn met het oog op een naamwijziging van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, *Parl. St.*, Kamer, 1996-1997, nr. 1088/2, 2.

⁴³ Cf. *Parl. St.*, Senaat, 1974-1975, nr. 581/1, 6.

⁴⁴ Zie in die zin bv. het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, *Parl. St.*, Kamer, 1997-1998, nr. 538/2, 4.

⁴⁵ Cf. *Parl. St.*, Kamer, 1992-1993, nr. 1063/7, 31.

en VII van de OCMW-wet, die bijgevolg in elk geval door de gemeenschap kunnen worden geregeld. Deze aangelegenheden hebben onder meer betrekking op:

- de bepalingen inzake de samenstelling en vorming van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 6 tot en met 23 van de OCMW-wet), met inbegrip van onder meer:
  - o het bestaan en het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 6);
  - o de voorwaarden om tot lid van de raad voor maatschappelijk welzijn te kunnen worden verkozen (artikel 7 en 8);
  - o de onverenigbaarheden met het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 9);
  - o de voorwaarde dat de raad voor maatschappelijk welzijn ten hoogste voor één derde bestaat uit gemeenteraadsleden die hun mandaat binnen de gebiedsomschrijving van het OCMW uitoefenen (artikel 10);
  - o de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 11);
- de bepalingen inzake de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 24 tot en met 40 van de OCMW-wet), met inbegrip van onder meer:
  - o de bevoegdheid van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 24);
  - o de verkiezing van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 25)
  - o het overleg tussen de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 26, 26bis en 26ter);
  - o de oprichting van een vast bureau en van bijzondere comités (artikel 27);
- de bepalingen inzake het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (artikel 41 tot en met 56 van de OCMW-wet), met inbegrip van onder meer:
  - o de voorwaarde dat elk OCMW over een secretaris en een ontvanger beschikt (artikel 41);
  - o de aanwerving of benoeming van de personeelsleden door de raad voor maatschappelijk welzijn (artikel 43).

Die bepalingen moeten bijgevolg worden geacht tot de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen te behoren. In die aangelegenheden beschikken de gemeenschappen dan ook over autonomie.

5.1.3. De evolutie op het vlak van de integratie tussen de gemeente en het OCMW

(i) De federale OCMW-wet van 8 juli 1976 en de latere wijzigingen ervan

Hoewel ze van elkaar te onderscheiden rechtspersonen zijn, heeft er tussen de gemeenten en de OCMW's ontegensprekelijk steeds een nauwe band bestaan (zie ook *supra* 4.1.), die geleidelijk aan nog werd versterkt.

Die nauwe band kwam reeds tot uiting in de oorspronkelijke tekst van de federale OCMW-wet⁴⁶ alsook in de latere wijziging ervan bij de wet van 5 augustus 1992 "houdende bepalingen betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn"⁴⁷. Die wetteksten werden aangenomen door de federale wetgever, alvorens werd overgegaan tot de bevoegdheidsoverdracht met betrekking tot het beleid inzake maatschappelijk welzijn in 1993. Uit het wetgevende kader, zoals dat in voege was vóór de bevoegdheidsoverdracht met betrekking tot het beleid inzake maatschappelijk welzijn met de bijzondere wet van 16 juli 1993, blijkt duidelijk dat ook de federale wetgever reeds voor een zekere integratie

⁴⁶ *Parl. St.*, Senaat, 1974-1975, nr. 581/1, 6.

⁴⁷ *Parl. St.*, Kamer, 1990-1991, nr. 1734/1, 3-4.

tussen beide besturen had gezorgd, die met de wet van 1992 nog verder ging dan oorspronkelijk, in 1976, al het geval was. Zo kan er worden gewezen op⁴⁸:

- de voordracht en verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en hun opvolgers door de verkozenen van de gemeenteraad⁴⁹;
- de gedeeltelijke samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn uit gemeenteraadsleden⁵⁰;
- de mogelijkheid voor de burgemeester om de raad voor maatschappelijk welzijn te laten bijeenroepen⁵¹, de vergaderingen ervan met raadgevende stem bij te wonen of er zich door een schepen te laten vertegenwoordigen, desgewenst zelf de raad voor te zitten⁵² en de bespreking van of de stemming over agendapunten te verdagen⁵³;
- de mogelijkheid voor de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn om op eigen verzoek of op uitnodiging van de burgemeester met raadgevende stem de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen bij te wonen, teneinde gehoord te worden over aangelegenheden die verband houden met het OCMW⁵⁴;
- het verplichte, voorafgaande overleg over bepaalde belangrijke aangelegenheden in het overlegcomité gemeente-OCMW⁵⁵;
- een zekere mobiliteit van het personeel⁵⁶;
- de financiële verantwoordelijkheid van de gemeente voor de tekorten van het OCMW;⁵⁷
- de controle en het bestuurlijk toezicht door de gemeente⁵⁸.

(ii) *Het decretale kader*

De Vlaamse Gemeenschap van haar kant heeft in het verleden reeds de keuze gemaakt om de principes en uitgangspunten die aan de grondslag liggen van het Gemeentedecreet ook van toepassing te maken op de OCMW's. Gelet op de nauwe band tussen de gemeenten en de OCMW's lag het immers voor de hand om de organisatie van de beide lokale besturen zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen en de onderlinge samenwerking te versterken.

Dit leidde in eerste instantie tot de aanneming van het decreet van 7 juli 2006 "tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn". De wijzigingen die aan de OCMW-wet werden aangebracht, strekten ertoe de bestuurlijke organisatie en de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn en het

---

⁴⁸ Cf. B. THYS, "De rechtsverhouding tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gewijzigd door het Gemeentedecreet en het Decreet van 7 juli 2006", *T.Gem.* 2006/4, 25-26.

⁴⁹ Artikel 11 van de OCMW-wet

⁵⁰ Artikel 10 van de OCMW-wet

⁵¹ Artikel 29, derde lid van de OCMW-wet

⁵² Artikel 26, § 1 van de OCMW-wet

⁵³ Artikel 33bis van de OCMW-wet

⁵⁴ Artikel 28, § 4, van de OCMW-wet

⁵⁵ Artikel 26, § 2, 26bis en 26ter van de OCMW-wet

⁵⁶ K.B. nr. 490 van 31 december 1986 houdende verplichting voor de gemeenten en de O.C.M.W. met eenzelfde werkgebied om sommige van hun personeelsleden van ambtswege over te plaatsen en K.B. nr. 519 van 31 maart 1987 tot regeling van de vrijwillige mobiliteit tussen de statutaire personeelsleden van de gemeenten en O.C.M.W. die eenzelfde werkgebied hebben.

⁵⁷ Artikel 106 van de OCMW-wet.

⁵⁸ Artikel 109, 111 tot en met 112bis van de OCMW-wet.

vast bureau, zo veel als mogelijk te regelen volgens dezelfde principes als degene die zijn opgenomen in het Gemeentedecreet⁵⁹. Het gaat onder meer om:

- de verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk op de installatievergadering van de gemeenteraad, zodat de raad vanaf de start van de lokale bestuursperiode volop kan werken;
- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn maakt deel uit van het college van burgemeester en schepenen. Vanaf zijn verkiezing als voorzitter is hij van rechtswege schepen.

Met deze wijzigingen wilde de decreetgever de samenwerking tussen OCMW en gemeente versterken, en op lokaal niveau een consistent sociaal beleid mogelijk maken⁶⁰. De afdeling wetgeving van de Raad van State, die advies heeft verleend over het voorontwerp van decreet, heeft geen bevoegdheidsrechtelijke bezwaren geuit bij die doelstelling van de decreetgever op het vlak van de organisatie van het OCMW en een verdere integratie tussen gemeente en OCMW.

Nadien heeft de decreetgever het OCMW-decreet van 19 december 2008 aangenomen. Met dat decreet beoogde de decreetgever de overige aspecten van de organisatie en de werking van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn verder af te stemmen op het Gemeentedecreet. Voor het OCMW betekende dit op beleidsniveau onder meer dat⁶¹:

- de reglementerende bevoegdheid, delegatie en bevoegdheidsverdeling naar het vast bureau, de bijzondere comités en de administratie wordt uitgebreid;
- voldoende mogelijkheden worden aangereikt voor een eigentijds personeels- en financieel management zonder dat de synergie met de gemeente uit het oog wordt verloren;
- de samenwerking tussen gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn verder wordt versterkt waardoor een consistent sociaal beleid gevoerd wordt op lokaal niveau.

Dit resulteerde in een wijziging van de regels aangaande het personeel (titel III van het OCMW-decreet), de financiering, planning en het financieel beheer (titel IV van het OCMW-decreet) en het bestuurlijk toezicht en de externe audit (titel IX van het OCMW-decreet)⁶².

De afdeling wetgeving van de Raad van State, die met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, haar advies heeft beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan, heeft geen bevoegdheidsrechtelijke bezwaren geuit tegen deze organieke wijzigingen en de verdere integratie tussen gemeente en OCMW.

De uitgangspunten en principes die ten grondslag lagen aan het OCMW-decreet van 19 december 2008 werden recent nog eens bevestigd en zelfs versterkt, waardoor de integratie tussen gemeente en OCMW nog sterker is geworden. Bij decreet van 29 juni 2012 "tot wijziging van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn" werden nog een aantal andere belangrijke wijzigingen aangebracht die strekten tot de versterking van de lokale democratie en het verbeteren van de efficiëntie van het lokaal beleid⁶³. Deze wijzigingen hadden onder meer betrekking op:

---

⁵⁹ *Parl. St.*, VI. Parl., 2007-2008, nr. 1701/1, 3.

⁶⁰ *Parl. St.*, VI. Parl., 2005-2006, nr. 870/1, 3. In dezelfde zin *Parl. St.*, VI. Parl., 2007-2008, nr. 1701/1, 11.

⁶¹ *Parl. St.*, VI. Parl., 2007-2008, nr. 1701/1, 11.

⁶² *Parl. St.*, VI. Parl., 2007-2008, nr. 1701/1, 3.

⁶³ *Parl. St.*, VI. Parl., 2011-2012, nr. 1558/1, 3-4.

- de verruiming van de mogelijkheid voor gemeenteraadsleden om ook OCMW-raadslid te zijn (artikel 8 van het OCMW-decreet);
- het invoeren van een onverenigbaarheid als OCMW-raadslid voor personeelsleden van de gemeente die door het OCMW wordt bediend (artikel 8 van het OCMW-decreet);
- het invoeren van een procedure om een nieuwe OCMW-voorzitter aan te duiden wanneer in de gemeenteraad een procedure tot herstel van de structurele onbestuurbaarheid werd afgerond (artikel 53, § 4 van het OCMW-decreet);
- de verruiming van de mogelijkheid voor de secretaris en de financieel beheerder van de gemeente die door het OCMW wordt bediend om, respectievelijk, OCMW-secretaris en financieel beheerder van het OCMW te worden, evenals van de mogelijkheid om gebruik te maken van de diensten van een gewestelijk ontvanger (artikel 75 van het OCMW-decreet);
- het creëren van de mogelijkheid om gemeenschappelijke vergaderingen te beleggen van het managementteam van de gemeente en het managementteam van het OCMW (artikel 96 van het OCMW-decreet).

Nadat de afdeling wetgeving van de Raad van State had vastgesteld dat de wijzigingen aan het OCMW-decreet in grote mate gelijklopend zijn met de wijzigingen die werden aangebracht aan het Gemeente- en het Provinciedecreet, waarover de Raad reeds eerder advies had verleend, heeft zij aangegeven geen bijkomende opmerkingen bij het ontwerp te hebben⁶⁴. In geen van deze adviezen werden bevoegdheidsrechtelijke bezwaren geuit.

Die steeds verdergaande integratie, op organiek vlak, is vervolgens ook reeds ingezet op beleidsmatig vlak. Inderdaad, de Vlaamse Regering heeft inmiddels reeds geruime tijd geleden haar beleidsintentie geuit om een globale visie te ontwikkelen op het lokaal sociaal beleid binnen de gemeente. Dit leidde, in 2004 reeds, tot de aanneming van een kaderdecreet lokaal sociaal beleid⁶⁵. Het ontwikkelen van een lokaal sociaal beleid werd gezien als een impuls om de praktijken die op het niveau van de gemeente en het OCMW zijn gegroeid verder uit te werken en tot een betere planning te komen voor beide besturen⁶⁶. Dit leidde onder meer tot de verplichte opmaak van één lokaal sociaal beleidsplan⁶⁷, dat, naast nog enkele andere elementen, minstens "een geïntegreerde visie op het lokaal sociaal beleid"⁶⁸, "een (lees: één) meerjarenplan met betrekking tot de gewenste acties en inzet van lokale middelen"⁶⁹ en "de taakverdeling en werkafspraken tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot de uitvoering van het meerjarenplan"⁷⁰, bevat. De opmaak van dit plan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en het OCMW. Dit veronderstelt dat het plan moet gedragen zijn door de gemeente- en de OCMW-raad samen⁷¹. Hierboven, onder nummer 4.1.6., werd ook al toegelicht dat de evolutie in de financiële relatie tussen de gemeente en het OCMW, naar een consensusmodel, reeds lange tijd aan de gang is, en het louter een verlengstuk is van de evolutie naar een verdere integratie van het sociale beleid van de gemeente en het OCMW.

De hierboven beschreven evolutie op wettelijk en decretaal vlak, toont aan dat er op organisatorisch vlak een evolutie plaatsvindt die steeds meer in de richting is gegaan van een nauwere samenwerking en verdere integratie tussen de gemeente en het OCMW. Het voorliggende ontwerp van decreet kadert binnen datzelfde streven naar een verregaandere samenwerking tussen de gemeente en het OCMW, door de organieke regels betreffende de OCMW's nog meer af te stemmen op die van de gemeente (cf. *supra* 4.1.).

⁶⁴ *Parl. St.*, VI. Parl., 2011-2012, nr. 1558/1, 155.

⁶⁵ Decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

⁶⁶ *Parl. St.*, VI. Parl., 2002-2003, nr. 1777/1, 8.

⁶⁷ Cf. artikel 4 van het decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

⁶⁸ Cf. artikel 4, 2°, van het decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

⁶⁹ Cf. artikel 4, 3°, van het decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

⁷⁰ Cf. artikel 4, 4°, van het decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

⁷¹ Zie art. 4, derde lid, van het Decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid".

5.1.4. De concrete ingrepen van het decreet over het lokaal bestuur

Het voorliggende ontwerp van decreet heeft tot doel een geïntegreerd, lokaal sociaal beleid te verwezenlijken, door middel van een bestuurlijke en ambtelijke integratie van de gemeente en het OCMW. (zie *supra* 5.1.).

Met dit ontwerp van decreet worden een aantal concrete wijzigingen op het vlak van de samenstelling, werking en bevoegdheden van de organen van de gemeente en het OCMW, alsook de ambtelijke aansturing ervan en de onderlinge beleidsplanning en –rapportering aangebracht. Het is de bedoeling om de bestuurlijke, ambtelijke en beleidsmatige aansturing van beide lokale bestuur nog verder te integreren dan voorheen het geval was.

Daarbij zullen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest geen aangelegenheden regelen die aan de federale overheid zijn voorbehouden. Zo zullen de gemeente en het OCMW als afzonderlijke rechtspersonen blijven bestaan. Elk van die rechtspersonen zal ook over eigen organen beschikken. Van een volkomen gelijkstelling van de beide rechtspersonen of hun organen, is er dan ook geen sprake: de organen van de rechtspersoon “gemeente” (gemeenteraad, college van burgemeester en schepenen, burgemeester) zijn niet de organen van de rechtspersoon “OCMW” (raad voor maatschappelijk welzijn, vast bureau, voorzitter van het vast bureau) en *vice versa*. Met dit ontwerp van decreet worden dus enkel wijzigingen aangebracht op het vlak van de samenstelling, de werking en de bevoegdheden van die onderscheiden organen, die er in essentie toe strekken de samenstelling, werking en bevoegdheden van de organen van het OCMW, af te stemmen op datgene wat terzake geldt voor de gemeente. Het behoort tot de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest om een dergelijke beleidskeuze te maken en die tot uitdrukking laten komen in de organieke decretale bepalingen betreffende de gemeente en het OCMW, te meer nu met de in dit ontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen in wezen geen integratie wordt beoogd met betrekking tot aspecten waarin er voorheen nog geen enkele vorm van integratie tussen de gemeente en het OCMW zou hebben plaatsgevonden⁷². Hoewel “de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn” aldus zo veel mogelijk worden afgestemd op de organieke regels betreffende de gemeenten, blijven er op het vlak van de samenstelling, de bevoegdheden en de werking van de organen van de gemeente en het OCMW overigens nog een aantal (belangrijke) verschillen bestaan.

De essentiële en specifieke opdrachten van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, die betrekking hebben op het recht op maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie, worden door het voorliggende ontwerp van decreet gevrijwaard. Het spreekt voor zich dat de OCMW’s die taken moet kunnen blijven uitoefenen, overeenkomstig het ter zake geldend federaal wettelijk en reglementair kader. Dat de organieke regels betreffende de OCMW’s in beginsel worden afgestemd op deze van de gemeente, verhindert dat ook niet.

De belangrijkste ingrepen worden hieronder nader toegelicht en verantwoord in het licht van het toepasselijke bevoegdheidsrechtelijke kader.

(i) De samenstelling van de organen van de gemeente en het OCMW

Een eerste belangrijke vernieuwing is dat er op organiek vlak voor wordt geopteerd om de samenstelling, werking en bevoegdheden van de organen van de gemeente en het OCMW maximaal op elkaar af te stemmen. Concreet betekent dat, voor het OCMW, dat het voortaan zal bestaan uit de volgende organen, die als volgt zijn samengesteld:

---

⁷² Cf. *supra*, punt 5.1.3.

- **een raad voor maatschappelijk welzijn.** De gemeenteraadsleden zullen door hun verkiezing als gemeenteraadslid, ook het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn opnemen. De voorzitter van de gemeenteraad zal tevens de voorzitter zijn van de raad voor maatschappelijk welzijn;
- **een vast bureau.** De leden van het college van burgemeester en schepenen zullen door hun verkiezing of benoeming tevens lid worden van het vast bureau. De burgemeester is tevens de voorzitter van het vast bureau; en
- **een bijzonder comité voor de sociale dienst.** De leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden verkozen aan de hand van voordrachtsakten die worden ingediend door de verkozenen voor de gemeenteraad. Het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt voorgezeten door een voorzitter, verkozen door de raad voor maatschappelijk welzijn uit zijn midden of uit de leden van het vast bureau.

Zoals blijkt uit wat volgt, passen de vooropgestelde wijzigingen op het stuk van de samenstelling van de organen van het OCMW binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap om "het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn" in de zin van artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI te regelen en wordt hiermee op geen enkele wijze afbreuk gedaan aan de in dit artikel omschreven aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid zijn blijven behoren. De vooropgestelde wijzigingen hebben immers het kenmerk van een organieke regel en moeten derhalve worden geacht tot de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen te behoren.

De aangelegenheden die werden geregeld in de bepalingen van de OCMW-wet, die betrekking hebben op de samenstelling van de organen van het OCMW, werden immers, in het kader van de bevoegdheidsoverdrachten inzake maatschappelijk welzijn, met de bijzondere wet van 16 juli 1993⁷³ naar de gemeenschappen overgeheveld (zie ook *supra* 5.1.3.). Die aangelegenheden behoren inderdaad tot de gemeenschapsbevoegdheid, aangezien deze bepalingen nu eenmaal niet zijn opgenomen in de limitatieve lijst van artikelen en hoofdstukken van de OCMW-Wet, die luidens artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI, en bij wijze van uitzondering, aan de federale overheid zijn voorbehouden.

Het valt ook niet in te zien hoe de bepalingen van dit ontwerp van decreet op het stuk van de samenstelling van de organen van het OCMW, op enigerlei wijze afbreuk zouden (kunnen) doen aan de federale voorbehouden bevoegdheden met betrekking tot de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Zoals gezegd, behouden beide besturen hun afzonderlijke rechtspersoonlijkheid, in overeenstemming met wat is bepaald in artikel 2 van de OCMW-wet.

Ook blijft de eigenlijke "kern" van de bevoegdheid van het OCMW (het verzekeren van het recht op maatschappelijke dienstverlening, dat tot de bevoegdheid van de federale overheid is blijven behoren), met de hervorming die met dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld, volledig gevrijwaard. Het recht op maatschappelijke dienstverlening zal, net zoals voorheen, door het OCMW worden verzekerd (cf. artikel 1 OCMW-wet), en wel middels de eigen organen van dat OCMW (de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau, de voorzitter van het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst). De samenstelling van de organen van de gemeente en het OCMW, die althans principiële identiek is aan die van de gemeente (zie echter *infra* voor een aantal belangrijke afwijkingen op dit principe) heeft ook geenszins tot gevolg dat de opdrachten die thans aan het OCMW zijn toegewezen, voortaan door de gemeente zouden worden uitgeoefend.

Wat de samenstelling van de "wetgevende" organen van de gemeente en het OCMW betreft, voorziet het ontwerp van decreet erin dat de samenstelling van de raad voor

---

⁷³ Artikel 1 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 "tot vervollediging van de federale staatsstructuur".

maatschappelijk welzijn in beginsel identiek is aan die van de gemeenteraad. Dat is evenwel anders wanneer blijkt dat de raad voor maatschappelijk welzijn niet rechtsgeldig is samengesteld overeenkomstig artikel 11*bis* van de Grondwet, waarin is voorgeschreven dat de raad voor maatschappelijk welzijn moet bestaan uit personen van verschillend geslacht.

Dat de raad voor maatschappelijk welzijn gedeeltelijk of zelfs integraal wordt samengesteld uit leden van de gemeenteraad, is niet nieuw en vindt zijn oorsprong zelfs al in de OCMW-wet van 8 juli 1976, alsook in het OCMW-decreet van 19 december 2008 (zie hierover ook *supra* 5.1.3.). Zo liet artikel 10 van de OCMW-wet van 8 juli 1976 reeds toe dat de samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn gedeeltelijk overeenstemde met die van de gemeenteraad. Op grond van artikel 10 van de OCMW-wet kon de raad voor maatschappelijk welzijn voor één derde bestaan uit gemeenteraadsleden die hun mandaat binnen de gebiedsomschrijving van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn uitoefenen. De initiële beperking dat ten hoogste één derde van de gemeenteraadsleden ook lid van de raad voor maatschappelijk welzijn mag zijn, die aanvankelijk werd overgenomen in artikel 8 van het OCMW-decreet, werd nadien door de decreetgever opgeheven, zonder dat hierover een opmerking werd geformuleerd door de afdeling wetgeving van de Raad van State⁷⁴. Op vandaag kunnen de raden van maatschappelijk welzijn dus reeds uitsluitend samengesteld zijn uit leden van de gemeenteraad. Meer nog, op vandaag is de volstrekt identieke samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn en de gemeenteraad daardoor reeds mogelijk in bepaalde kleinere gemeenten⁷⁵. In die gemeenten is het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn immers gelijkgesteld met het aantal leden van de gemeenteraad, waardoor de gemeenteraad ervoor kan kiezen om identiek dezelfde personen in de beide raden te laten zetelen.

Ook wat de uitvoerende organen van de gemeente en het OCMW betreft, is met dit ontwerp van decreet gestreefd naar een maximale afstemming tussen de organen van het OCMW en de gemeente. Niettemin bestaan er nog steeds een aantal verschillen, op het vlak van de bevoegdheid van deze onderscheiden organen.

Met dit ontwerp van decreet werd ervoor geopteerd om, althans op het niveau van het OCMW, náást het vast bureau nog een tweede uitvoerend orgaan op te richten, met name het bijzonder comité voor de sociale dienst. Dit bijzonder comité is bevoegd om te beslissen over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie. Het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt voorgezeten door een eigen voorzitter (die uit de leden van het college van burgemeester en schepenen, dan wel uit de raad voor maatschappelijk welzijn wordt verkozen). Om er, geheel in de lijn van de opvattingen van de federale wetgever, voor te zorgen dat de besluitvorming over de individuele dossiers niet uitsluitend in handen zou zijn van personen die (in de gemeenteraad⁷⁶) de meerderheid vertegenwoordigen, opdat bij de besluitvorming "een andere sfeer"⁷⁷ zou kunnen heersen dan in een "politiek" orgaan, is ervoor gekozen om de zetels in het bijzonder comité voor de sociale dienst te verdelen in evenredigheid met de zetelverdeling in de gemeenteraad, waardoor ook leden van de "oppositie" in de gemeenteraad, lid kunnen zijn van het bijzonder comité. Het zal bovendien ook mogelijk

---

⁷⁴ Cf. artikel 2 van het decreet van 29 juni 2012 "tot wijziging van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn". *Parl. St.*, VI. Parl., 2011-2012, nr. 1558/1, 149-157.

⁷⁵ Het gaat meer bepaald om de gemeenten met minder dan 1000 inwoners. Overeenkomstig artikel 5, §1, tweede lid, van het OCMW-decreet wordt het aantal leden van de raad voor maatschappelijk welzijn immers teruggebracht tot het aantal leden van de gemeenteraad als het aantal leden van de gemeenteraad van de gemeente die door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bediend, minder bedraagt dan het aantal leden, vermeld in het eerste lid van artikel 5, §1, van het OCMW-decreet.

⁷⁶ In de raad voor maatschappelijk welzijn bestaan geen "fracties", anders dan in de gemeenteraad het geval is.

⁷⁷ Cf. *supra*, punt 5.1.1.

zijn om zelfs niet-gemeenteraadsleden als lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst voor te dragen. Dit laat toe om ook externe experts als lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst, te laten zetelen.

De met dit ontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen, laten toe de efficiëntie van het lokaal beleid verder te verbeteren. Ze passen binnen de beleidsvisie om een eengemaakt, geïntegreerd, lokaal sociaal beleid te realiseren. Deze wijzigingen zijn echter niet van aard dat de specificiteit van het OCMW en de opdrachten die eraan zijn toevertrouwd, in het gedrang zou komen. Bij de samenstelling van de verschillende organen van het OCMW en de toewijzing van bevoegdheden aan die organen werd het specifiek karakter van de bevoegdheid en de opdrachten van het OCMW derhalve gevrijwaard. Er is over gewaakt dat de huidige opdrachten van het OCMW met betrekking tot maatschappelijke dienstverlening met respect voor de privacy van de betrokkenen en met de nodige waarborgen met betrekking tot de professionaliteit van de dienstverlening verzekerd kunnen blijven.

Hoewel het de bedoeling is om tot een eenduidige aansturing van beide rechtspersonen te komen, betekent dit geenszins dat het OCMW een "politiek" orgaan zou worden. Wat de raad voor maatschappelijk welzijn betreft, is dat op vandaag evenmin het geval, terwijl de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn op vandaag net zo goed uitsluitend uit de gemeenteraad afkomstig kunnen zijn.

Wat het bijzonder comité voor de sociale dienst betreft, waarborgt dit ontwerp van decreet bovendien de onafhankelijkheid van het voorzitterschap ervan, ten aanzien van de gemeenteraad. Het is immers de raad voor maatschappelijk welzijn die de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst verkiest.

De samenstelling en de werking van het bijzonder comité voor de sociale dienst verzekert dat het beslissingsproces van dit orgaan over individuele maatschappelijke dienstverlening of maatschappelijk integratie neutraal en met respect voor het privéleven van de hulpaanvrager verloopt.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat de Vlaamse Gemeenschap bij het regelen van de samenstelling van de organen van het OCMW geheel binnen de bevoegdheid heeft gehandeld die haar op grond van artikel 5, §1, II, 2°, BWHI werd toegewezen. Zij heeft geen maatregelen getroffen die betrekking zou hebben op de bevoegdheden die ter zake aan de federale overheid werden voorbehouden.

(ii) De geïntegreerde beleidsplanning en -rapportering

Het ontwerp van decreet voorziet tevens in een geïntegreerde planning van en rapportering over het beleid van de gemeente en het OCMW (meerjarenplan, de aanpassingen van het meerjarenplan en de jaarrekening). De gemeente en het OCMW zullen dus geen afzonderlijke beleidsrapporten meer opmaken (cf. supra nr. 4.1.6.). Aangezien de gemeente en het OCMW hun beleidsrapporten voortaan zullen delen, kan er van een definitieve vaststelling maar sprake zijn zodra beide raden het beleidsrapport hebben vastgesteld. Indien geen akkoord zou worden bereikt tussen beide besturen, heeft de gemeenteraad uiteindelijk het laatste woord.

De gemeenschappelijke beleidsrapportering is een logisch gevolg van de verdere politieke- bestuurlijke en ambtelijke integratie van de gemeente en het OCMW en draagt bij tot de verdere⁷⁸ integratie van het lokaal sociaal beleid.

De bepalingen die betrekking hebben op de beleidsplanning en -rapportering van het OCMW maken niet het voorwerp uit van enig bevoegdheidsvoorbehoud ten behoeve van

---

⁷⁸ Cf. het Decreet van 19 maart 2004 "betreffende het lokaal sociaal beleid", inz. artikel 4.

de federale wetgever en behoren bijgevolg tot de principiële bevoegdheid van de gemeenschappen wat betreft *“het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn”* in de zin van artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI.

De regeling op het stuk van de geïntegreerde beleidsplanning en –rapportering, in dit ontwerp van decreet, doet bovendien op geen enkele wijze afbreuk aan de algemene opdracht die het OCMW vervult, zoals die is bepaald in artikel 1 van de OCMW-wet, en evenmin aan de specifieke taken op het vlak van maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie waartoe de openbare centra voor algemeen welzijn zijn gehouden.

Het gebruik van een geïntegreerde beleidsplanning en –rapportering staat er ook niet aan in de weg dat in het OCMW “een andere sfeer heerst”. Het OCMW zal eigen beleidsdoelstellingen kunnen blijven nastreven en voorstellen. Deze beleidsdoelstellingen zullen voortaan echter worden geïntegreerd in een gezamenlijk beleidsrapport⁷⁹.

In dat verband moet trouwens worden opgemerkt dat er thans reeds in doorgedreven mate een geïntegreerde beleidsplanning bestaat tussen het OCMW en de gemeente in de vorm van het lokaal sociaal beleidsplan. Het opmaken van het lokaal sociaal beleidsplan is immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en OCMW. Deze afstemming wordt nog versterkt doordat het maken van taakafspraken tussen gemeente en OCMW ook onderdeel is van het lokaal sociaal beleidsplan⁸⁰. De afdeling wetgeving van de Raad van State, die advies heeft verleend over het voorontwerp van decreet betreffende het lokaal sociaal beleid, heeft geen bevoegdheidsrechtelijke bezwaren geuit over deze gezamenlijke beleidsplanning.

Dit ontwerp van decreet voorziet erin dat aan de gemeenteraad uiteindelijk het laatste woord wordt gegeven, indien geen resultaat bereikt kan worden dat de instemming van beide besturen wegdraagt. Nu de samenstelling van beide raden veel dichter bij elkaar zal liggen dan vroeger het geval was, zullen dergelijke conflictsituaties hoogst uitzonderlijk zijn. Enkel voor die uitzonderlijke situaties wordt de primauteit van de gemeenteraad op de raad voor maatschappelijk welzijn, behouden. Die primauteit bestaat inderdaad op vandaag reeds. Krachtens artikel 148 van het OCMW-decreet worden het meerjarenplan van het OCMW, alsook bepaalde aanpassingen ervan ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeenteraad. In dat geval verhindert niets dat een OCMW, dat meent dat zijn rechten geschaad worden door een dergelijke (eenzijdige) vaststelling door de gemeenteraad, een klacht indient bij de toezichthoudende overheid, die de argumenten van het OCMW dan zal meenemen in haar beoordeling van het beleidsrapport.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat de Vlaamse Gemeenschap bij het regelen van de geïntegreerde beleidsplanning en -rapportering heeft gehandeld binnen de bevoegdheid die haar op grond van artikel 5, §1, II, 2°, BWHI werd toegewezen. Zij heeft geen maatregelen getroffen die afbreuk doen aan de bevoegdheden die ter zake aan de federale overheid werden voorbehouden.

Met het voorliggende ontwerp van decreet wordt er ook in voorzien dat de raad voor maatschappelijk welzijn het beleidsrapport vaststelt, ook voor zover het betrekking heeft op beleidsdoelstellingen die behoren tot het gemeentelijk belang. Een OCMW kan immers ook zinvolle bedenkingen hebben bij de doelstellingen die door de gemeente worden uitgevoerd, maar potentieel interfereren met het beleid en de bevoegdheden van het OCMW zelf. In vergelijking met de bestaande regeling, wordt de positie van de raad voor

---

⁷⁹ Het OCMW en de gemeente blijven, als afzonderlijke rechtspersoon, wel instaan voor de eigen verplichtingen en verbintenissen. Er zal dus ook een duidelijk onderscheid blijven bestaan tussen de kredieten van elk van beide rechtspersonen (cf. supra nr. 3.1.1.6).

⁸⁰ Cf. artikel 4 van het decreet van 19 maart 2004 “betreffende het lokaal sociaal beleid”.

maatschappelijk welzijn dus zelfs versterkt in dit ontwerp van decreet. Aangezien de gemeente, bij gebrek aan instemming vanwege de raad voor maatschappelijk welzijn, het beleidsrapport toch kan vaststellen, wordt gewaarborgd dat de raad voor maatschappelijk welzijn de vaststelling van de beleidsrapporten, voor zover die betrekking hebben op aangelegenheden van (uitsluitend) gemeentelijk belang (cf. art. 41 Gw.), niet kan verhinderen.

(iii) De gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur

In elke gemeente zal er voortaan slechts één secretaris-directeur en een financieel directeur zijn, die tegelijk de gemeente en het OCMW bedient. Doordat de secretaris-directeur en de financieel directeur verantwoordelijk zijn voor de werking van zowel de gemeentelijke diensten als de OCMW-diensten wordt een eenduidige ambtelijke aansturing en verantwoordelijkheid gerealiseerd.

De functies van secretaris-directeur en financieel directeur komen in de plaats van de voormalige secretarissen en de ontvangers van de gemeente en van het OCMW.

Hierboven werd er reeds op gewezen dat de vereiste dat elk openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn over een secretaris en een ontvanger beschikt, oorspronkelijk was opgenomen in artikel 41 van de OCMW-wet (cf. supra 5.1.2.). Dat artikel maakt deel uit van Hoofdstuk III "Het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn" van OCMW-wet. Zij heeft dus geen betrekking op een aangelegenheid die is opgenomen in een artikel of hoofdstuk van de OCMW-wet dat is voorbehouden aan de federale wetgever.

Deze vorm van integratie is bovendien niet geheel nieuw. Zo bepaalden het OCMW- en Gemeentedecreet initieel reeds dat gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners de mogelijkheid hadden om een indienstrijdende secretaris of financieel beheerder van de gemeente, op basis van een beheersovereenkomst, ook de taken van dezelfde functie bij het OCMW te laten uitoefenen⁸¹. Bij de decreten van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeente- en OCMW-decreet werd die mogelijkheid zelfs nog verder uitgebreid, zodat zij niet langer enkel gold voor de gemeenten met niet meer dan 20.000 inwoners. Alle gemeenten van het Vlaamse Gewest en hun OCMW kunnen er met andere woorden nu reeds samen voor kiezen of ze gebruik zullen maken van de mogelijkheid om de secretaris en de financieel beheerder van de gemeente die door het OCMW wordt bediend, respectievelijk de taken van OCMW-secretaris en financieel beheerder te laten uitoefenen. De afdeling wetgeving van de Raad van State, die advies heeft verleend over het voorontwerp van decreet, heeft geen bevoegdheidsrechtelijke bezwaren geuit over deze mogelijkheid. Het verplicht voorschrijven van de reeds bestaande decretale regeling, behoort dus net zo goed tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, op grond van artikel 5, §1, II, 2°, BWHI.

De mogelijkheid om te werken met een gemeenschappelijk managementteam, die nu een verplichting wordt, is ook niet nieuw. Reeds bij de decreten van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeente- en OCMW-decreet werd benadrukt dat de managementteams van de gemeente en van het OCMW dat de gemeente bedient ook samen kunnen vergaderen om zo de samenwerking van beide besturen te helpen bevorderen. Indien een gemeente en het OCMW ervoor kozen om de functie van secretaris samen te brengen in een enkele persoon, dan kon het gezamenlijk vergaderen van beide managementteams als een logisch gevolg van de gekozen beleidsoptie worden beschouwd.

Het voorliggende ontwerp van decreet verankert deze samenwerking door de bepaling dat de gemeente en het OCMW een gezamenlijk managementteam hebben. Het samenbrengen

---

⁸¹ Cf. artikel 75, § 3 van het OCMW-decreet en artikel 271 van het Gemeentedecreet.

van beide teams sluit ook aan bij de algemene doelstelling van ambtelijke integratie en de daarmee gepaard gaande efficiënte aansturing van het personeel.

Diezelfde doelstelling wordt ook bereikt door de mogelijkheid te geven om in de beheersovereenkomst houdende samenwerking tussen OCMW en gemeente (gemeenschappelijke diensten) bepalingen op te nemen over het doordelegeren van bevoegdheden. Op grond van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet kunnen besturen op dit ogenblik gebruik maken van de mogelijkheid om gemeenschappelijke diensten uit te bouwen. Er zijn talrijke voorbeelden gekend waarbij de gemeente en het openbaar centrum dat de gemeente bedient het eigen personeel effectief hebben samengebracht in een gezamenlijke dienst. Om de samenwerking en het voeren van een gemeenschappelijk beleid te faciliteren biedt dit ontwerp van decreet de mogelijkheid voor de bevoegde organen om hun beslissings- en ondertekeningsbevoegdheid toe te vertrouwen aan personeelsleden van het andere bestuur.

5.1.5. De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest om de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen te regelen

De verdere integratie van de gemeente en het OCMW op politiek, ambtelijk, en beleidsmatig vlak heeft niet alleen gevolgen voor de organisatie en de werking van de organen van het OCMW, maar brengt ook een aantal vernieuwingen met zich mee op het niveau van de gemeente. Het gaat onder meer om:

- de vermindering van het aantal schepenen in gemeenten met meer dan 1000 inwoners (artikel 42);
- het van rechtswege lidmaatschap van de voorzitter van het vast bureau in het college van burgemeester en schepenen (artikel 42, §3);
- een aantal punctuele wijzigingen met betrekking tot de benoeming van de burgemeester en het waarnemend burgemeesterschap (artikel 58 en 62).

Deze vernieuwingen betreffen allen aangelegenheden waarin de decreetgever reeds eerder decretaal is opgetreden. Aangezien deze regelingen betrekking hebben op de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de gemeentelijke instellingen, is het Vlaamse Gewest daar onmiskenbaar bevoegd voor, op grond van artikel 6, § 1, VIII, 1°, BWHI.

5.2. De regelingen die door de Pacificatiewet werden ingevoerd

Hoewel het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zijn ten aanzien van de lokale besturen en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de taalgrens- en randgemeenten, moet erop worden toegezien dat geen afbreuk wordt gedaan aan de regelingen die krachtens de Pacificatiewet zijn opgenomen in de Nieuwe Gemeentewet en de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (artikel 5, §1, II, 2°, artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1° en 4, en artikel 7, §1, eerste en derde lid BWHI). Omdat de vooropgestelde politieke integratie niet op exact dezelfde manier kan worden doorgevoerd in de taalgrens- en randgemeenten, dringt een specifieke regeling zich op. Daarom wordt in artikel 3 van het ontwerp van decreet de werkingssfeer van dit decreet, op algemene wijze, afgebakend. Het decreet over het lokaal bestuur is van toepassing op alle gemeenten van het Vlaamse Gewest en op alle openbare centra voor maatschappelijk welzijn in de gemeenten van het Nederlandse taalgebied onder voorbehoud van de toepassing van de regelingen, vermeld in artikel 5, §1, II, 2°, en artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1°, eerste streepje, en 4°, eerste lid, a, en artikel 7, §1, eerste en derde lid, BWHI. De artikelen van het ontwerp van decreet moeten met andere woorden zo gelezen worden dat ze geen afbreuk doet aan de bevoegdheidsverdelende regels.

Om met betrekking tot de betrokken gemeenten een leesbaar en rechtszeker decreetaal kader te kunnen vaststellen werd er bovendien voor gekozen om de regelingen die van toepassing zijn op de gemeente Voeren en de gemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken in een apart deel van het ontwerp van decreet onder te brengen (cf. *supra*, nr. 3). Indien nodig, werd voorzien in een aanvullende, c.g. afwijkende regeling ten behoeve van deze gemeenten. Het betreft onder meer de organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn, de organisatie van het vast bureau en de organisatie van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Er dient immers rekening mee te worden gehouden dat

- de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in de gemeente Voeren en de randgemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, rechtstreeks verkozen worden (artikel 17*bis* OCMW-wet). Voor de voordracht, de benoeming en de vervanging van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten is eveneens een aparte regeling nodig (artikel 25*bis* OCMW-wet);
- de leden van het vast bureau in de gemeente Voeren en de randgemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, rechtstreeks verkozen worden (artikel 27*bis* OCMW-wet).

6. Advies Raad van State en strategische adviesraden

Later aan te vullen

B. Toelichting bij de artikelen

Deel 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Overeenkomstig artikel 19, §1, tweede lid van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 (hierna "BWHI") dient het ontwerp van decreet te vermelden of het een gewest- of een gemeenschapsaangelegenheid betreft.

Het voorliggende ontwerp van decreet geeft uitvoering aan de bevoegdheden inzake de ondergeschikte besturen waarover het Vlaamse Gewest beschikt op grond van artikel 6, § 1, VIII, BWHI, zoals gewijzigd bij bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen, en de bevoegdheid waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt inzake het beleid inzake maatschappelijk welzijn op grond van artikel 5, § 1, II, 2°, BWHI, zoals ingevoerd bij bijzondere wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (zie ook *supra* nr. 3.1).

Artikel 2. Dit artikel voegt in wezen artikel 2 en 3 van het Gemeentedecreet en artikel 2 en 3 van het OCMW-decreet samen, met enkele redactionele aanpassingen.

In de eerste paragraaf wordt een aantal gezamenlijke doelstellingen van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaald, namelijk het duurzaam bijdragen aan het welzijn van de burgers en het verzekeren van een burgers nabije, democratische, transparante en doelmatige uitoefening van hun bevoegdheden. Deze bepaling bevat een opdracht- of intentieverklaring. Het is evenwel niet de bedoeling dat deze bepaling subjectieve rechten zou doen ontstaan in hoofde van de burgers die onder de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ressorteren.

In de paragrafen twee en drie van dit artikel wordt de aan de gemeenten, *c.q.* de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toebedeelde opdracht nader bepaald door verwijzing naar de toepasselijke specifieke regelgeving.

Artikel 3. Dit artikel is een samenvoeging van artikel 4 van het Gemeentedecreet en van artikel 4 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging. Het bevestigt het principe dat dit ontwerp van decreet in beginsel van toepassing is op alle gemeenten van het Vlaamse Gewest, zonder evenwel afbreuk te doen aan de regelingen die krachtens de Pacificatiewet (wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de Gemeentewet, de Gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen) opgenomen zijn in de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen (artikel 5, §1, II, 2°, BWHI, artikel 6, §1, VIII, eerste lid, 1°, eerste streepje, en 4°, eerste lid, a, BWHI en artikel 7, §1, eerste en derde lid, BWHI).

Deel 2. Het bestuur van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Titel 1. De politieke organisatie van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Hoofdstuk 1. De gemeenteraad

Afdeling 1. De organisatie van de gemeenteraad

Artikel 4. Dit artikel herneemt artikel 5 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In paragraaf 1 wordt het aantal gemeenteraadsleden vastgelegd in functie van het bevolkingsaantal van de gemeente. In deze aantallen zijn de burgemeester en de schepenen ingerekend. Paragraaf 2 verduidelijkt dat de burgemeester en de schepenen gemeenteraadsleden zijn behalve indien zij niet als gemeenteraadslid werden verkozen. Het eerste geval betreft de mogelijkheid dat de burgemeester wordt benoemd buiten de gemeenteraad met toepassing van artikel 58, §3. Het tweede geval betreft de mogelijkheid dat, in het geval dat de gemeenteraad niet bestaat uit leden van een verschillend geslacht, een schepen wordt verkozen die geen gemeenteraadslid is bij toepassing van artikel 42, §4. Het derde geval betreft de mogelijkheid dat een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt verkozen tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, en zodoende wordt toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen, die geen gemeenteraadslid is, bij toepassing van artikel 68, §2. Deze personen dienen wel aanwezig te zijn op de vergaderingen van de gemeenteraad, doch beschikken slechts over een raadgevend stem.

Artikel 5. Dit artikel herneemt artikel 6 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en waarbij paragraaf 1 werd opgesplitst in drie leden.

Artikel 6. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 7 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In paragraaf 1 worden een aantal wijzigingen doorgevoerd zodat de uittredende voorzitter van de gemeenteraad een alternatieve plaats, dag en tijdstip kan bepalen waarop de installatievergadering bijeenkomt. Als niets bepaald wordt, vindt de oproeping van rechtswege plaats op de eerste werkdag van januari om 20 uur in het gemeentehuis.

Er wordt een nieuwe paragraaf 7 toegevoegd inzake de rangordebepaling voor de gemeenteraadsleden. De bepaling van de rangorde van de gemeenteraadsleden blijft zoals in het Gemeentedecreet gebaseerd op anciënniteit of, desgevallend, op aantal naamstemmen of lijststemmen. Ter vereenvoudiging wordt in dit ontwerp van decreet het bepalen van de rangorde door het opstellen van een rangordelijst na de eedaflegging op de installatievergadering uitdrukkelijk en afzonderlijk in deze paragraaf opgenomen. Wie ziek of verhinderd is op de installatievergadering, kan zijn beoogde rangorde innemen, maar opvolgers die na de installatievergadering worden geïnstalleerd sluiten op het einde aan.

De anciënniteit omvat de hele tijdsduur tijdens dewelke een gemeenteraadslid deel heeft uitgemaakt van de gemeenteraad van een gemeente. De anciënniteit mag onderbroken zijn. Bij gelijke anciënniteit geniet het gemeenteraadslid de voorkeur dat bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad het hoogst aantal naamstemmen heeft behaald. Bij een gelijk aantal naamstemmen geniet het gemeenteraadslid dat kandidaat was op de lijst die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald de voorkeur.

De opvolgers die als raadslid worden geïnstalleerd, worden onderaan op de ranglijst bijgeschreven, naar datum van hun eedaflegging. Verkozenen die hun eed pas op de eerstvolgende gemeenteraadszitting na de installatievergadering hebben afgelegd, evenals opvolgers die wegens afstand van mandaat of overlijden van een gekozen raadslid samen met de nieuwe raadsleden tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad of op de eerstvolgende gemeenteraadszitting zijn beëdigd, worden weliswaar nog op de ranglijst ingeschreven zoals de gekozen raadsleden.

Het Gemeentedecreet bevatte een impliciete rangordebepaling in artikel 8, §4, tweede lid en 50, §2, bij de vervanging van de voorzitter van de gemeenteraad respectievelijk van de schepenen. In dit ontwerp van decreet wordt in de overeenkomstige artikelen de bepaling inzake de rangorde weggelaten en wordt verwezen naar paragraaf 7 van artikel 6 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 7. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 8 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In paragraaf 1, tweede lid, in fine en in paragraaf 4, vierde lid, in fine, wordt toegevoegd dat als de akte van voordracht de einddatum van het mandaat vermeldt, maar er geen opvolger werd aangeduid, er eveneens moet worden overgegaan tot vervanging overeenkomstig paragraaf 5. Is er wel een opvolger aangeduid, dan kan die de eed ook al op voorhand, d.w.z. voor de ingangsdatum van zijn mandaat, afleggen.

Met het oog op de leesbaarheid en de vereenvoudiging van deze regeling, wordt de sanctie die oorspronkelijk was opgenomen in artikel 8, §1, eerste lid van het Gemeentedecreet voor het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor het mandaat van voorzitter van de gemeenteraad thans opgenomen in de nieuwe paragraaf 2 van dit artikel. De sanctie wordt tevens uitgebreid tot een aantal bijkomende mandaten, namelijk het mandaat van voorzitter en van lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Daarenboven geldt de uitsluiting niet enkel voor het verkozen of benoemd worden in de genoemde mandaten, maar ook voor het bekleden of waarnemen van die mandaten.

In paragraaf 5, eerste en tweede lid (artikel 8, §4, eerste lid van het Gemeentedecreet) worden bij het overeenkomstig toepasselijk maken van de paragrafen 1 tot 4 enkele woordelijke aanpassingen doorgevoerd om de onnauwkeurige verwijzing op dit punt in het Gemeentedecreet te corrigeren.

In paragraaf 6 wordt bepaald dat de verhindering, ontslag, verval en afstand van mandaat van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn tevens leidt tot de verhindering, ontslag, verval en afstand van het mandaat van voorzitter van de gemeenteraad.

Artikel 8. Dit artikel herneemt artikel 9 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 9. Dit artikel herneemt artikel 10 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 10. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 11 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De onverenigbaarheid voor de personeelsleden van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, in het Gemeentedecreet opgenomen in 8°, wordt in dit ontwerp van decreet opgenomen onder 4°. Bovendien werd de uitzondering met betrekking tot de vrijwillige brandweerlieden en de vrijwillige ambulancediensten geschrapt gelet op de oprichting van de hulpverleningszones.

Artikel 11. Dit artikel herneemt artikel 12 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 12. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 14 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Doordat de voorzitter van de gemeenteraad in huidig ontwerp van decreet tevens het mandaat uitoefent van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt artikel 14, 4° van het Gemeentedecreet niet langer opgenomen in de opsomming van de gevallen van verhindering. Hierdoor werd de nummering binnen dit artikel gewijzigd.

Artikel 13. Dit artikel herneemt artikel 15 van het Gemeentedecreet. Hieraan werd een regeling toegevoegd voor het geval het gemeenteraadslid de voorzitter van de gemeenteraad is.

Artikel 14. Dit artikel herneemt artikel 16 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 15. In dit artikel wordt bepaald dat de verhindering, ontslag, verval en afstand van mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn een gelijke uitwerking heeft op het mandaat van gemeenteraadslid.

Artikel 16. Dit artikel herneemt artikel 18 van het Gemeentedecreet. Enkel het woord 'handicap' wordt vervangen door het woord 'beperking', met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 17. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 17 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering om de procedurele aspecten bij de aanvraag van een compensatie voor inkomensverlies van raadsleden vast te stellen die was opgenomen in het Gemeentedecreet is geschrapt. Hiermee wordt de beleidslijn doorgetrokken die bij het wijzigingsdecreet van 23 januari 2009 was ingezet en in artikel 70 van het Gemeentedecreet werd doorgevoerd voor de uitvoerende mandatarissen.

Afdeling 2. De werking van de gemeenteraad

Artikel 18. Dit artikel herneemt artikel 19 van het Gemeentedecreet.

Artikel 19. Dit artikel herneemt artikel 20 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 20. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 21 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het derde lid van artikel 21 van het Gemeentedecreet wordt voorgeschreven dat het huishoudelijk reglement in elk geval bepaalt dat een dossier elektronisch ter beschikking wordt gesteld indien een gemeenteraadslid hierom verzoekt. In het ontwerp van decreet wordt ervoor geopteerd om deze verplichting niet meer via de omweg van het huishoudelijk reglement te regelen. In het tweede lid, in fine van dit artikel wordt thans bepaald dat de dossiers in elk geval elektronisch ter beschikking worden gesteld indien een gemeenteraadslid hierom verzoekt.

In het derde lid van dit artikel wordt tevens bepaald dat het huishoudelijk reglement de gezamenlijke oproeping van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn kan regelen.

Artikel 21. Dit artikel herneemt artikel 22 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 22. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 23 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Dit artikel regelt de openbaarmaking van plaats, dag, tijdstip en agenda van de vergaderingen van de gemeenteraad. Dat deze openbaarmaking moet gebeuren op het gemeentehuis, wordt niet behouden in dit ontwerp van decreet. De wijze van openbaarmaking wordt dus overgelaten aan de autonomie van het bestuur. Door de wijze van openbaarmaking niet in het decreet vast te leggen, wordt het bestuur tevens toegelaten om de technologische evoluties te volgen.

Dit artikel moet in samenhang gelezen worden met artikel 285, §3, waar de bekendmaking via de webtoepassing van de gemeente geregeld wordt.

Met het oog op de vereenvoudiging wordt de bepaling opgenomen in de tweede paragraaf van artikel 23 van het Gemeentedecreet niet hernomen. Deze verplichting vloeit immers rechtstreeks voort uit het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Artikel 23. Dit artikel herneemt artikel 29 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 24. Dit artikel herneemt artikel 24 van het Gemeentedecreet.

Artikel 25. Dit artikel herneemt artikel 25 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 26. Dit artikel herneemt artikel 26 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 27. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 27 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Dit artikel beoogt belangenvermenging in de gemeenteraad te voorkomen. De huidige regeling van het Gemeentedecreet wordt behouden, zij het met enkele kleine aanpassingen.

Eenzijds wordt, gelet op de politiek-bestuurlijke integratie van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, het zinsdeel "met behoud van de toepassing van artikel 11, §2, van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn" in artikel 27, §1, 1° van het Gemeentedecreet niet hernomen. De regeling van het Gemeentedecreet volgens dewelke de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn worden verkozen door de gemeenteraadsleden tijdens de installatievergadering en waarbij de gemeenteraadsleden hun stem geldig kunnen uitbrengen ten gunste van een bloed- of aanverwant, wordt in dit ontwerp van decreet immers niet behouden.

Anderzijds wordt het toepassingsgebied van de bepaling in artikel 27, §1, 2° van het Gemeentedecreet uitgebreid. Ingevolge de huidige bepaling van het Gemeentedecreet is het een gemeenteraadslid verboden deel te nemen aan de bespreking en de stemming over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening van een instantie waaraan hij rekenschap verschuldigd is of waarvan hij tot het uitvoerend orgaan behoort. Omdat de beslissing over het budget en het meerjarenplan echter veel fundamenteeler is dan die over de jaarrekening wordt de beslissing over het budget en het meerjarenplan toegevoegd in paragraaf 1, 2° van dit artikel.

Artikel 28. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 28 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het enige verschilpunt is dat in het tweede lid van paragraaf 1 van dit artikel niet meer verwezen wordt naar de verschillende soorten beleidsrapporten, zoals thans in het Gemeentedecreet het geval is. In de plaats daarvan wordt de algemene term 'beleidsrapporten' gebruikt, die gedefinieerd wordt in artikel 249 van dit ontwerp van decreet.

Voor de toelichting van het begrip 'beleidsrapporten' wordt tevens verwezen naar de toelichting bij artikel 249.

In paragraaf 2 werd ook een uitzondering mogelijk gemaakt voor de eedaflegging van een personeelslid.

Artikel 29. Dit artikel herneemt artikel 30 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De bestaande regeling van het Gemeentedecreet wordt behouden en dient ook op dezelfde wijze geïnterpreteerd te worden als het huidige artikel 30 van het Gemeentedecreet.

Het enige verschil ten aanzien van de regeling die is opgenomen in artikel 30 van het Gemeentedecreet is dat in de eerste paragraaf thans uitdrukkelijk wordt bepaald dat het inzagerecht van de gemeenteraadsleden geldt voor de dossiers, stukken en akten die het bestuur van de gemeente betreffen, 'ongeacht de drager' ervan. Deze toevoeging betreft een verduidelijking die volledig in lijn is met de huidige toepassingspraktijk, zoals ook uiteengezet in de Omzendbrief BA 2002/10 betreffende het inzage- en afschriftrecht van de leden van de gemeenteraden, de politieraden en de raden voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot e-mailberichten en geïnformatiseerde stukken.

Artikel 30. Dit artikel herneemt artikel 31 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 31. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 32 van het Gemeentedecreet.

De regeling van het Gemeentedecreet inzake het stellen van mondelinge en schriftelijke vragen aan de burgemeester en aan het college van burgemeester en schepenen wordt inhoudelijk volledig behouden. De enige wijziging ten aanzien van artikel 32 van het

Gemeentedecreet betreft het niet hernemen in het tweede lid van de verwijzing naar artikel 20, 21 en 22 van het Gemeentedecreet (zijnde de gevallen waarin wel een toegelicht voorstel van beslissing vereist is), en dit met het oog op een vereenvoudigde formulering van dit artikel.

Artikel 32. Dit artikel herneemt artikel 33 van het Gemeentedecreet met dien verstande dat de bepalingen inzake het zittingsverslag, vermeld in artikel 277, werden toegevoegd en met enkele redactionele wijzigingen.

Daarnaast bepaalt het huidige artikel dat indien een gemeenteraadslid hierom verzoekt, de notulen en het zittingsverslag elektronisch ter beschikking worden gesteld, zoals reeds in artikel 44 van het OCMW-decreet werd bepaald wat betreft de notulen.

Artikel 33. Dit artikel herneemt artikel 34 van het Gemeentedecreet, dat hier werd opgesplitst over drie leden.

Artikel 34. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 35 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden. Verder wordt ervoor geopteerd om expliciet te bepalen dat ook over het beëindigen van een mandaat geheim gestemd moet worden. Met deze aanvulling wordt verduidelijkt dat er geheim gestemd moet worden, niet enkel over het aanwijzen van de leden van de gemeentelijke bestuursorganen en van de vertegenwoordigers van de gemeente in overlegorganen en in de organen van andere rechtspersonen en feitelijke verenigingen (punt 2°), maar ook over het beëindigen van een mandaat als vermeld in 2° (zoals thans opgenomen in punt 3°). Het is immers logisch dat indien geheim gestemd wordt over de aanwijzing van bepaalde personen, dat ook over de beëindiging van deze mandaten geheim gestemd dient te worden.

In paragraaf 3 werd de derde zin niet hernomen aangezien dit louter een opsomming van voorbeelden betrof ("Als dusdanig worden de mechanisch uitgebrachte naamstemming en de stemming bij zitten en opstaan of bij handopsteking beschouwd").

Artikel 35. Dit artikel herneemt artikel 36 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 36. Dit artikel herneemt artikel 38 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 37. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 39 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een opsplitsing van paragraaf 5 over twee leden. De rapporteringsverplichtingen inzake de verzelfstandiging en samenwerking worden opgenomen in artikel 227 en 391 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 38. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 40 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat artikel 40, 8° van het Gemeentedecreet niet wordt hernomen en in dit artikel in punt 2° de term 'gemeentesecretaris' wordt vervangen door de term 'secretaris-directeur'.

Aangezien de verplichting van punt 8° van artikel 40 van het Gemeentedecreet reeds vervat zit in de verplichting van punt 2° van artikel 40 van het Gemeentedecreet, wordt er in dit ontwerp van decreet voor geopteerd om de bepaling van artikel 40, 8°, van het Gemeentedecreet niet te hernemen. De wijze van bezorgen van de beleidsrapporten zit immers reeds vervat in punt 2°, namelijk de wijze van verzending van de oproeping en het ter beschikking stellen van het dossier aan de gemeenteraadsliden, alsook de wijze waarop de secretaris-directeur of de door hem aangewezen personeelsleden, aan de raadsleden die erom verzoeken, technische inlichtingen verstrekken over die stukken.

Daarnaast wordt in punt 6° ook bepaald dat in het huishoudelijk reglement bepalingen worden opgenomen over de wijze waarop het zittingsverslag van de vorige vergadering ter beschikking wordt gesteld van de gemeenteraadsleden.

In het huishoudelijk reglement zal de gemeenteraad ook nader bepalen over welke faciliteiten de raadsleden kunnen beschikken om hun mandaat op een degelijke wijze in te vullen. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan de mogelijkheid om fotokopies te kunnen nemen, een zaal ter beschikking te krijgen voor fractievergaderingen, een vlotte toegang tot documenten die het raadslid wenst in te kijken, een gepaste ondersteuning in de vorm van opleidingen of beschikbare informatie, enz.

Artikel 39. Dit artikel herneemt artikel 41 van het Gemeentedecreet.

Afdeling 3. De bevoegdheden van de gemeenteraad

Artikel 40. Dit artikel herneemt artikel 42 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 41. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 43 van het Gemeentedecreet, zoals gewijzigd bij artikel 3 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 41, eerste lid, van dit ontwerp van decreet is een integrale herneming van artikel 43, §1 van het Gemeentedecreet.

Punten 1° en 2° van het tweede van artikel 41 van dit ontwerp van decreet hernemen punten 1° en 2° van §2 van artikel 43 van het Gemeentedecreet, zoals gewijzigd bij voornoemd wijzigingsdecreet van 3 juni 2016.

Punt 3° van het tweede lid van dit artikel herneemt grotendeels artikel 43, §2, 3° van het Gemeentedecreet maar er wordt daarbij niet langer verwezen naar de diverse soorten beleidsrapporten. In de plaats daarvan wordt de algemene term 'beleidsrapporten' gebruikt, die gedefinieerd wordt in artikel 249. Door de integratie van het budget in het meerjarenplan in het ontwerp van decreet is de opsomming opgenomen in artikel 43, §2, 3° van het Gemeentedecreet niet meer in overeenstemming met de rest van het ontwerp van decreet. Het gaat hier bovendien om de beleidsrapporten van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De beleidsrapporten van beide rechtspersonen vormen voortaan immers één geïntegreerd geheel. Zie hiervoor de algemene toelichting (supra nr. 4.1.6).

Het verschil in nummering dat hier optreedt, is het gevolg van het wegvallen van het vroegere punt 4° in het Gemeentedecreet, dat reeds opgeheven werd bij decreet van 3 juni 2016.

Artikel 41, tweede lid, 4° van dit ontwerp van decreet herneemt grotendeels artikel 43, §2, 5° van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat extern verzelfstandigde agentschappen in artikel 43, §2, 5° van het Gemeentedecreet in dit ontwerpdecreet vervangen wordt door rechtspersonen. Daarnaast heeft men ervoor geopteerd om niet enkel het oprichten, maar ook het toetreden tot rechtspersonen op te nemen in dit ontwerpdecreet. Tot slot wordt voor wat betreft het beslissen tot deelname aan of vertegenwoordiging in instellingen, verenigingen en ondernemingen, als vermeld in het Gemeentedecreet, thans in dit ontwerp van decreet de agentschappen eraan toegevoegd. Artikel 41, tweede lid, 5° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 6° van het Gemeentedecreet.

Artikel 41, tweede lid, 6° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 7° met dien verstande dat de termen gemeentesecretaris, adjunct-gemeentesecretaris en financieel beheerder vervangen worden door respectievelijk secretaris-directeur, adjunct-secretaris-directeur en financieel directeur.

Artikel 41, tweede lid, 7° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 8° van het Gemeentedecreet met dien verstande dat de term interne controlesysteem vervangen wordt door organisatiebeheersingssysteem.

Artikel 41, tweede lid, 8° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 9° van het Gemeentedecreet met dien verstande dat het begrip dagelijks bestuur in het ontwerp van decreet niet langer gekoppeld wordt aan het visum en het budgethouderschap, waardoor het toepassingsveld ervan enigszins wordt beperkt.

Artikel 41, tweede lid, 9° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 10° van het Gemeentedecreet.

Artikel 41, tweede lid, 10° en 11° van dit ontwerp van decreet is een herneming van artikel 43, §2, 11° en 12° van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat de verwijzingen naar de nominatieve inschrijvingen in het budget niet werden behouden. In dit ontwerp van decreet wordt de notie "budget" immers niet hernomen. De besturen werken voortaan met meerjarenplannen en met jaarlijkse aanpassingen ervan, waarin de kredieten per jaar worden vastgesteld (zie de toelichting bij artikel 249, 257 en 258). In het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet spelen de budgetten naast de beleidsbepalende en autoriserende functie ook een specifieke bevoegdheidsverdelende rol, doordat de raad via die weg bepaalde uitvoerende bevoegdheden kan toevertrouwen aan het college van burgemeester en schepenen (bv. wat betreft de nominatief vermelde overheidsopdrachten of daden van beschikking). In dit ontwerp van decreet wordt die bevoegdheidsverdelende rol van de beleidsrapporten niet hernomen. Dat neemt niet weg dat de raad nog steeds het vaststellen van de wijze van gunning van bepaalde overheidsopdrachten kan toevertrouwen aan het college van burgemeester en schepenen. Die beslissing zal echter de vorm aannemen van een afzonderlijk besluit en niet worden opgenomen in het budget of de aanpassing van het meerjarenplan. Die manier van werken moet de transparantie van de bevoegdheidsverdeling verhogen en de rol van de beleidsrapporten in de beleidscyclus zuiverder tot uiting doen komen.

Artikel 41, tweede lid, 12° tot en met 16° van dit ontwerp van decreet hernemen artikel 43, §2, 13° tot en met 17° van het Gemeentedecreet.

Artikel 41, tweede lid, 17° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 19° van het Gemeentedecreet. Het verschil in nummering dat hier optreedt, is het gevolg van het wegvallen van het vroegere punt 18° in het Gemeentedecreet, dat al opgeheven was bij decreet van 3 juni 2016.

Punten 18° en 19° van het tweede lid van artikel 41 van dit ontwerp van decreet hernemen punten 20° en 21° van §2 van artikel 43 van het Gemeentedecreet.

Punten 20° en 21° het tweede lid van artikel 41 hernemen gedeeltelijk de inhoud van artikel 43, § 2, 22° van het Gemeentedecreet. De goedkeuring van de jaarrekening en het budget van een autonoom gemeentebedrijf, vermeld in de bepaling in het Gemeentedecreet wordt in dit ontwerp van decreet vervangen door het goedkeuren van het meerjarenplan en de aanpassingen ervan van een autonoom gemeentebedrijf, dit wordt vervolgens opgenomen in artikel 41, tweede lid, 21° van dit ontwerp van decreet.

Artikel 41, tweede lid, 22° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 43, §2, 24° van het Gemeentedecreet.

De inhoud van artikel 43, tweede lid, 25° van het Gemeentedecreet, namelijk het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt, wordt niet hernomen. Het opnemen van leningen moet worden bekeken in het kader van de discussies over het meerjarenplan en het financieel evenwicht ervan. Het is niet nodig om bepaalde herstructureringen van leningen daarbij een afzonderlijke behandeling te geven.

Artikel 41, tweede lid, 23° is nieuw. De lijst met de exclusieve bevoegdheden van de gemeenteraad wordt uitgebreid met het vaststellen van subsidiereglementen en het toekennen van nominatieve subsidies. De gemeenteraad kan nominatieve subsidies toekennen of kan een reglement goedkeuren. Geen van beide bevoegdheden kan worden gedelegeerd naar het college. De tekst van het Gemeentedecreet gaf op dit punt soms aanleiding tot discussies. Vanuit democratisch oogpunt lijkt het essentieel om elke discussie hieromtrent uit te sluiten.

Artikel 41, tweede lid, 24° herneemt artikel 43, §2, 26° van het Gemeentedecreet.

Hoofdstuk 2. Het college van burgemeester en schepenen

Afdeling 1. De organisatie van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 42. De eerste paragraaf van dit artikel herneemt grotendeels de eerste paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet, zoals gewijzigd bij decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, met enkele redactionele wijzigingen. Punt 1° en 2° van het eerste lid van de eerste paragraaf werden samengevoegd omdat het minimum aantal schepenen in het tweede lid op twee wordt gebracht. Vanaf 1 januari 2019 telt het college van burgemeester en schepenen voor gemeenten met meer dan 1000 inwoners 1 schepen minder.

In tegenstelling tot de regeling van het Gemeentedecreet wordt de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn niet langer toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen. In de plaats daarvan wordt de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst van rechtswege als volwaardig schepen toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen indien hij niet werd verkozen onder de leden van het college van burgemeester en schepenen. Tegelijkertijd wordt hij ook van rechtswege lid van het vast bureau.

De tweede paragraaf van dit artikel herneemt de tweede paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het tweede en derde lid van de derde paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet werden niet hernomen, aangezien dit geregeld wordt in artikel 10 van dit ontwerp van decreet, dat van overeenkomstige toepassing is op het college (artikel 45).

De derde paragraaf van dit artikel herneemt grotendeels de vierde paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen. In het Gemeentedecreet diende men de verkiezing van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn af te wachten om te bepalen of het schepencollege rechtsgeldig was samengesteld overeenkomstig het eerste lid van dit artikel. In dit ontwerp van decreet wordt bepaald dat men de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst moet afwachten om te bepalen of het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig het eerste lid rechtsgeldig is samengesteld, met name of het college van burgemeester en schepenen uit personen bestaat van verschillend geslacht.

De vierde paragraaf van dit artikel herneemt grotendeels de vijfde paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat nu de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, vermeld in de eerste paragraaf van dit artikel, stemgerechtigd is in het college.

De vijfde paragraaf van dit artikel herneemt de zesde paragraaf van artikel 44 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 43. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 45 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het tweede lid van de eerste paragraaf, en in het tweede lid van de derde paragraaf wordt verduidelijkt dat indien de akte van voordracht de einddatum van het mandaat vermeldt, maar er geen opvolger werd aangeduid, eveneens moet worden overgegaan tot vervanging overeenkomstig artikel 49.

In het vierde lid van de derde paragraaf wordt de voorwaarde gesteld dat een kandidaat die ter zitting wordt voorgedragen als kandidaat-schepenen gesteund moet worden door een meerderheid van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst werden verkozen als de

voorgedragen kandidaat. Hierdoor wordt vermeden dat overlopers alsnog tot schepen kunnen worden verkozen.

De voorzitter van de gemeenteraad zal moeten nagaan of de voordracht van de kandidaat die ter zitting wordt voorgedragen, gesteund wordt door een meerderheid van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat. Deze vaststelling kan gebeuren door een meerderheid van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat een formulier te laten ondertekenen, door een opname in de notulen of op een andere wijze van vaststelling, gekozen door de voorzitter van de gemeenteraad.

De vierde paragraaf van dit artikel herneemt grotendeels de vierde paragraaf van artikel 45 van het Gemeentedecreet. Aan deze paragraaf werd toegevoegd dat de burgemeester een hogere rang inneemt dan de schepenen, zoals dit in het Gemeentedecreet ook reeds werd bepaald in artikel 7. Op deze manier kan voor de rangbepaling van de leden van het vast bureau, die dezelfde is als voor de leden van het college van burgemeester en schepenen verwezen worden naar de rangbepaling bepaald in dit artikel.

Artikel 44. Dit artikel herneemt artikel 46 van het Gemeentedecreet.

Artikel 45. Het eerste lid van dit artikel herneemt het eerste lid van artikel 47 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het tweede lid maakt onder meer de onverenigbaarheden die gelden voor de gemeenteraadsleden, zoals bepaald in artikel 10 ook van toepassing op de leden van het college. Het tweede en derde lid van artikel 10 is niet van toepassing op de leden van het college omdat het tweede en derde lid regelen welke verkozene de voorkeur geniet om te worden geïnstalleerd als gemeenteraadslid wanneer bloed- of aanverwanten in een verboden graad of echtgenoten samen werden verkozen bij dezelfde verkiezing, alsook wat de regeling is wanneer bloed- of aanverwanten werden verkozen de ene als raadslid en de andere als opvolger. Deze bepalingen hebben geen zin voor de schepenen, zij worden immers verkozen uit de gemeenteraadsleden.

De verwijzing naar artikel 13 en 30 van het Gemeentedecreet in artikel 47 van het Gemeentedecreet werden geschrapt. Artikel 13 van het Gemeentedecreet regelde de bevoegdheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. In artikel 147 wordt de bevoegdheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen reeds uitgebreid ten aanzien van de schepenen. Dit moet dus niet meer van overeenkomstige toepassing verklaard worden op de schepenen. Artikel 30 van het Gemeentedecreet betrof het inzagerecht van de gemeenteraadsleden. De verwijzing naar dit artikel stond niet op zijn plaats binnen de afdeling inrichting van het schepencollege en werd verplaatst naar artikel 50, derde lid gezien dit de werking van de leden van het college van burgemeester en schepenen betreft.

Artikel 46. Dit artikel herneemt artikel 47bis van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat de rol voor de raad voor maatschappelijk welzijn verplaatst werd naar artikel 104.

Artikel 47. Dit artikel herneemt artikel 48 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 48. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 49 van het Gemeentedecreet.

De schepenen blijven hun mandaat uitoefenen tot zij als schepen worden vervangen of tot de gemeenteraad beslist dat zij niet worden vervangen.

Artikel 49. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 50 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een opengevallen schepenmandaat al dan niet in te vullen. Als hij beslist dit mandaat niet in te vullen, is die keuze definitief tot aan het einde van de zittingsperiode. Hiermee wordt de gemeentebesturen meer autonomie gegeven om in te spelen op concrete wijzigingen die zich kunnen voordoen in de loop van de bestuursperiode. De mogelijkheid om een opengevallen schepenmandaat niet in te vullen geldt niet in de situatie waarin de akte van voordracht, met toepassing van paragraaf 1, tweede lid, de naam van de opvolger al vermeldt.

Als de akte van voordracht de einddatum van het mandaat vermeldt, maar er geen opvolger werd aangeduid, moet eveneens worden overgegaan tot vervanging overeenkomstig dit artikel, tenzij de gemeenteraad beslist dit mandaat niet in te vullen. Dit wordt nu uitdrukkelijk geregeld in tegenstelling tot in het oude artikel 50 van het Gemeentedecreet. Is er wel een opvolger aangeduid, dan kan die de eed ook al op voorhand, d.w.z. voor de ingangsdatum van zijn mandaat, afleggen. Waar voorheen, in afwachting van de verkiezing van een vervangend schepen, tussentijds een schepen moest aangeduid worden is dit niet langer een verplichting.

In de tweede paragraaf van dit artikel wordt in tegenstelling tot de regeling in artikel 50, §2 van het Gemeentedecreet bepaald dat de schepen in de eerste plaats kan vervangen worden door het op dezelfde lijst verkozen gemeenteraadslid met de hoogste rang. De rangbepaling van de gemeenteraadsliden vindt men terug in artikel 6, §7, van dit ontwerp van decreet. Het is slechts wanneer er geen op dezelfde lijst verkozen gemeenteraadsliden meer zijn, dat het op een andere lijst verkozen gemeenteraadslid met de hoogste anciënniteit de schepen kan vervangen.

In de tweede paragraaf wordt in een tweede lid toegevoegd dat het gemeenteraadslid dat de schepen vervangt, deze persoon tevens vervangt als lid van het vast bureau. Ingeval deze schepen tevens voorzitter van het vast bureau is, wordt deze vervangen als voorzitter van het vast bureau overeenkomstig artikel 85.

Aan het artikel werd een derde paragraaf toegevoegd die regelt wat het gevolg is van de verhindering, ontslag, het verval van mandaat, de afstand van mandaat, de afzetting en de schorsing als lid van het vast bureau voor zijn mandaat als schepen.

De vierde paragraaf herneemt de derde paragraaf van artikel 50 van het Gemeentedecreet. De beëindiging van de verhindering, schorsing of tijdelijke afwezigheid van de schepen en dus ook van de vervanging van de schepen betekent eveneens het einde van de vervanging van deze persoon als lid van het vast bureau.

Afdeling 2. De werking van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 50. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 51 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het derde lid werd de verwijzing naar artikel 29 toegevoegd. Dit artikel betreft het inzagerecht van de gemeenteraadsliden dat tevens van toepassing is op de leden van het schepencollege. In het Gemeentedecreet werd dit opgenomen in artikel 47, tweede lid, waar het niet op zijn plaats stond gezien dit de werking van de leden van het college van burgemeester en schepenen betreft.

Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de goedgekeurde notulen worden verstuurd aan de gemeenteraadsliden. De notulen worden in elk geval elektronisch ter beschikking gesteld als een gemeenteraadslid hierom verzoekt.

Artikel 51. Dit artikel herneemt artikel 52 van het Gemeentedecreet.

Artikel 52. Dit artikel herneemt artikel 53 van het Gemeentedecreet.

Artikel 53. Dit artikel herneemt artikel 54 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en waarbij paragraaf 1 werd opgedeeld in twee leden.

Artikel 54. Dit artikel herneemt artikel 55 van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat het college voortaan verplicht is om een huishoudelijk reglement aan te nemen. Het is belangrijk dat dit orgaan de spelregels voor het eigen functioneren vastlegt.

Artikel 55. Dit artikel herneemt artikel 56 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Afdeling 3. De bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 56. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 57 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en waarbij paragraaf 1 werd opgesplitst in twee leden.

In de lijst van de toegewezen bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen wordt het nemen van besluiten over leningen en beleggingen niet langer afzonderlijk vermeld. De algemene bevoegdheidsverdelende regels inzake overheidsopdrachten zijn immers ook van toepassing op deze besluiten, zodat het niet nodig is om hierover nog eens bijzondere bepalingen op te nemen. Punten 14° en 15° van de derde paragraaf van artikel 57 van het Gemeentedecreet worden bijgevolg niet hernomen in dit ontwerp van decreet.

De vierde paragraaf van dit artikel is gebaseerd op artikel 58, vierde lid van het Gemeentedecreet.

Artikel 57. Dit artikel herneemt artikel 58 van het Gemeentedecreet zoals gewijzigd bij artikel 5 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met enkele redactionele wijzigingen.

In het eerste lid werd de verwijzing naar artikel 159 van het Gemeentedecreet geschrapt gezien deze bepaling over het budgethouderschap geen plaats meer krijgt in dit ontwerp van decreet. Er wordt immers gekozen om de specifieke vormen van delegatie, waarvan het budgethouderschap één is, te vervangen door een meer algemene regeling die het mogelijk maakt om bepaalde taken te delegeren naar of de uitvoering ervan toe te vertrouwen aan bepaalde personeelsleden. Het voorbehoud dat in artikel 58 van het Gemeentedecreet op dit punt werd gemaakt, is dan ook niet langer noodzakelijk.

De verwijzing naar deel 2, titel 3 in het eerste lid betreft enkel nog een verwijzing naar de autonome gemeentebedrijven, de autonome havenbedrijven en de privaatrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen. In dit ontwerp van decreet is er immers geen sprake meer van intern verzelfstandigde agentschappen.

In dit tweede lid werd ook de verwijzing naar artikel 57, §3, 8° b), 14° a), 15° van het Gemeentedecreet geschrapt gezien deze bevoegdheden niet werden hernomen in artikel 56.

In de laatste zin werd ook de verwijzing naar artikel 155, artikel 159, §2, eerste en tweede lid en §3, artikel 160, §4 en artikel 168 van het Gemeentedecreet geschrapt gezien deze bevoegdheden niet werden hernomen in dit ontwerp van decreet.

Het vierde lid van artikel 58 van het Gemeentedecreet werd verplaatst naar artikel 56, §4, dat de bevoegdheden regelt van het college van burgemeester en schepenen en waar het beter geplaatst is.

Hoofdstuk 3. De burgemeester

Afdeling 1. De benoeming van de burgemeester

Artikel 58. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 59 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het tweede lid van de eerste paragraaf wordt nu verwezen naar de sanctiebepaling van artikel 7, §2.

In het derde lid van de eerste paragraaf werden een aantal verbeteringen aangebracht wat betreft de kandidaat-opvolgers die in de akte van voordracht kunnen worden vermeld. In het Gemeentedecreet is er sprake van een vermelding in de voordrachtsakte van een opvolger en van een opvolging van rechtswege. Deze bepalingen stemmen niet overeen met de bepalingen dat de Vlaamse Regering de opvolger tot burgemeester benoemt en dat de gemeenteraadsleden enkel de voordracht van kandidaten kunnen doen. In dit artikel wordt nu bepaald dat de voordrachtsakte de personen kan vermelden die worden voorgedragen om de burgemeester op te volgen, en dat die voordracht kan vervroegd worden in het geval dat het mandaat eindigt voor de einddatum vermeld in de akte.

In dit artikel wordt toegevoegd dat als de akte van voordracht de einddatum van het mandaat vermeldt, maar er geen opvolger werd aangeduid, eveneens moet worden overgegaan tot vervanging overeenkomstig artikel 62.

Paragraaf 2 van dit artikel neemt grotendeels artikel 59, § 1bis van het Gemeentedecreet over. De zinsnede "*tenzij op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens*" werd echter niet hernomen. Hierdoor wordt het voortaan onmogelijk voor de gemeenteraad om, gedurende eenzelfde bestuursperiode, een kandidaat-burgemeester die niet werd benoemd door de Vlaamse Regering, opnieuw voor te dragen.

De in artikel 59, §1bis van het Gemeentedecreet opgenomen regeling, zoals ingevoerd bij artikel 22 van het decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, strekte ertoe om te "[vermijden] dat een gemeenteraad tijdens eenzelfde bestuursperiode meerdere keren dezelfde kandidaat-burgemeester voordraagt, nadat de Vlaamse Regering heeft vastgesteld dat deze niet aan de noodzakelijke voorwaarden voldoet om tot burgemeester te worden benoemd"⁸².

Toch voorzag artikel 59, § 1bis, van het Gemeentedecreet er nog in dat een geweigerde kandidaat opnieuw voorgedragen kon worden op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens. Die regeling houdt evenwel rechtsonzekerheid in zich, aangezien geen verdere indicatie werd gegeven van wat onder "nieuwe feiten of nieuwe gegevens" kon of diende te worden begrepen (of niet). Dit ontwerp van decreet wenst die rechtsonzekerheid, op het stuk van de benoeming van de vertegenwoordiger van het centrale gezag in de gemeente, en van de benoeming van de eerste uitvoerend mandataris in de gemeente, te vermijden. Tevens kan worden vermeden dat de Vlaamse Regering zich, binnen eenzelfde bestuursperiode, meermaals zou moeten uitspreken over voorgedragen kandidaten, omdat een gemeenteraad meermaals dezelfde persoon als kandidaat-burgemeester zou voordragen op basis van beweerde "nieuwe feiten of gegevens". Er werd daarom besloten om de zinsnede "*tenzij op basis van nieuwe feiten of nieuwe gegevens*" niet meer te hernemen in het voorliggende voorontwerp van decreet.

---

⁸² Parl. St., VI. Parl., 2011-2012, nr. 1467/1, 7 en 18.

Een dergelijke regeling past binnen de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest om de voordracht van de kandidaat-burgemeesters van de gemeenten van het Vlaamse Gewest te regelen⁸³.

Deze regeling geldt voor alle gemeenten van het Vlaamse Gewest, inclusief de zes randgemeenten. Met deze regeling wordt geen afbreuk gedaan aan de bijzondere procedure voor de benoeming van de burgemeesters van de randgemeenten bedoeld in artikel 13*bis* van de Nieuwe Gemeentewet. Immers, ook in die bepaling is erin voorzien dat, indien de Algemene Vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in het kader van een beroep op basis van artikel 13*bis* van de Nieuwe Gemeentewet, zou overgaan tot de bevestiging van de beslissing van de Vlaamse Regering tot niet-benoeming van de aangewezen-burgemeester, wordt deze beslissing definitief⁸⁴. De gemeenteraad moet vervolgens door een stemming een nieuwe voordrachtsakte bevestigen. Door te bepalen dat een gemeenteraad tijdens eenzelfde bestuursperiode geen kandidaat-burgemeester kan voordragen, waarvan de benoeming reeds eerder werd geweigerd, wordt op geen enkele manier ingegrepen op de bevoegdheid van de gemeenteraad om door een stemming een nieuwe voordrachtsakte te bevestigen.

De in de tweede paragraaf opgenomen regeling is evenredig. Dat van een kandidaat-burgemeester de benoeming door de Vlaamse Regering werd geweigerd, impliceert dat de Vlaamse Regering er zich nu eenmaal van heeft vergewist dat de voorgedragen kandidaat-burgemeester niet voldoet aan de wettelijke benoemingsvoorwaarden of de geldende regels inzake onverenigbaarheden, of heeft besloten dat hij niet over de vereiste kwaliteiten beschikt voor het behartigen van een goed bestuur van de gemeente en voldoende garanties biedt voor een regelmatige en loyale vertegenwoordiging van het centrale gezag in de gemeente. Het is niet aangewezen dat de Vlaamse Regering ertoe gebracht kan worden om, nog in eenzelfde bestuursperiode, opnieuw te moeten oordelen over eenzelfde kandidaat en in essentie verzocht wordt om te heroverwegen of haar eerdere beslissing nog wel gehandhaafd kan blijven.

Bovendien kan de betrokkene zich opnieuw kandidaat stellen en door de gemeenteraad opnieuw voorgedragen worden voor het mandaat van burgemeester.

In derde paragraaf werden de woorden 'op eensluitend advies van de deputatie van de provincieraad' geschrapt en een verwijzing gemaakt naar artikel 13, 3^e lid van de Nieuwe Gemeentewet voor Voeren. Alinea 2 van artikel 13 Nieuwe Gemeentewet, waar de vereiste van het advies van de deputatie werd gesteld, werd opgeheven bij artikel 302, 13° van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005.

In het tweede lid van deze paragraaf werd toegevoegd dat de burgemeester die buiten de raad werd benoemd stemgerechtigd is in het vast bureau, net zoals in het schepencollege en over een raadgevende stem beschikt in de raad voor maatschappelijk welzijn, net zoals in de gemeenteraad.

---

⁸³ Vgl. Adv. 50.556/3 van 29 november 2011 over een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005', *Parl. St.*, VI. Parl., 2011-2012, nr. 1467/1, 206. Zie ook RvS nr. 229.602 van 18 december 2014, nr. 8.

⁸⁴ Artikel 13*bis*, § 6, van de Nieuwe Gemeentewet, zoals ingevoerd bij artikel 4 van de bijzondere wet van 19 juli 2012 "houdende wijziging van de wet van 9 augustus 1988 tot wijziging van de gemeentewet, de gemeentekieswet, de organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de provinciewet, het Kieswetboek, de wet tot regeling van de provincieraadsverkiezingen en de wet tot regeling van de gelijktijdige parlements- en provincieraadsverkiezingen (de zogenaamde "pacificatiewet") en van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wat de benoeming van de burgemeesters van de randgemeenten betreft".

Artikel 59. Dit artikel herneemt artikel 60 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 60. Dit artikel herneemt artikel 61 van het Gemeentedecreet.

Artikel 61. Dit artikel herneemt artikel 62 van het Gemeentedecreet.

Artikel 62. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 63 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het Gemeentedecreet bestond er een discrepantie tussen artikel 62 en 63.

Artikel 62 van het Gemeentedecreet stelde dat de burgemeester bij ontslag zijn mandaat blijft uitoefenen tot hij als burgemeester vervangen is, behoudens als het ontslag het gevolg is van een onverenigbaarheid. Dit wordt ook zo overgenomen in artikel 61. Artikel 63 van het Gemeentedecreet stelde daarentegen dat als de burgemeester ontslag genomen heeft, er een nieuwe burgemeester benoemd wordt en dat tot aan de nieuwe benoeming het burgermeesterambt wordt waargenomen door een schepen in volgorde van hun rang tenzij de burgemeester een andere schepen heeft opgedragen.

Om deze discrepantie te verhelpen, werd een tweede lid toegevoegd in dit artikel. Enkel in het geval dat het ontslag van de burgemeester het gevolg is van een onverenigbaarheid, zal het burgemeesterschap moeten worden waargenomen door een vervanger. Wanneer de burgemeester om een andere reden ontslag neemt, blijft hij zijn mandaat uitoefenen tot er een nieuwe burgemeester is benoemd.

De in het vierde lid opgenomen regeling betreft een precisering van de regeling inzake het waarnemend burgemeesterschap en moet worden gelezen in het licht van wat is bepaald in artikel 58, § 2 van het ontwerp van decreet. De in het vierde lid opgenomen regeling heeft tot doel te vermijden dat een niet-benoemde kandidaat-burgemeester, via de omweg van het waarnemend burgemeesterschap, dat uit zichzelf toelaat om alle aan de burgemeester toevertrouwde functies uit te oefenen, *de facto* toch het ambt van burgemeester zou kunnen uitoefenen. De Vlaamse Regering meent dat het niet wenselijk is dat een voorgedragen kandidaat-burgemeester, waarvan de Vlaamse Regering reeds heeft vastgesteld dat hij niet geschikt is voor de uitoefening van het ambt van burgemeester, tijdens diezelfde bestuursperiode alsnog door de gemeenteraad zou worden aangeduid om tijdelijk het ambt van burgemeester waar te nemen en dus *de facto* om het ambt van burgemeester met volle bevoegdheid uit te oefenen.

De in het vierde lid opgenomen regeling past binnen de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest en doet geen afbreuk aan de bijzondere procedure voor de benoeming van de burgemeesters van de zes randgemeenten bedoeld in artikel 13bis van de Nieuwe Gemeentewet. Deze regeling verhindert immers niet dat de kandidaat-burgemeester die wordt voorgedragen in overeenstemming met de in artikel 58 van dit ontwerp van decreet opgenomen voorschriften vanaf de bevestiging van zijn voordracht door een stemming in de gemeenteraad, de titel van "aangewezen-burgemeester" zal dragen en alle functies zal uitoefenen die aan de burgemeester worden toevertrouwd.

De in het vierde lid opgenomen regeling is evenredig. De onmogelijkheid om het waarnemend burgemeesterschap op te nemen, is immers beperkt in de tijd, aangezien de beperking enkel geldt voor de lopende bestuursperiode. Zij heeft geen invloed op de bestuursperiode die daarop volgt.

Aan het artikel werd een zesde lid toegevoegd, waarin wordt geregeld wat het gevolg is van de verhindering, ontslag, verval van mandaat, afstand van mandaat, afzetting en schorsing als burgemeester voor zijn ambt als voorzitter van het vast bureau.

De nieuwe burgemeester zal overeenkomstig artikel 79 van rechtswege voorzitter van het vast bureau zijn.

Afdeling 2. De bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 63. Dit artikel herneemt artikel 64 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 64. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 65 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging. Daarnaast werden de woorden 'op gemotiveerd verzoek van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn' geschrapt nu deze bevoegdheid, overeenkomstig artikel 86 van dit ontwerp van decreet, thans toekomt aan de voorzitter van het vast bureau.

Artikel 65. Dit artikel herneemt artikel 66 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 66. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 67 van het Gemeentedecreet. Het derde lid expliciteert dat de beslissing om een voor het publiek toegankelijke inrichting te sluiten van rechtswege opgeheven wordt bij het verstrijken van de termijn van drie maanden.

Artikel 67. Dit artikel herneemt artikel 68 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Hoofdstuk 4. De raad voor maatschappelijk welzijn

Afdeling 1. De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 68. Behalve als zou blijken dat de raad voor maatschappelijk welzijn niet rechtsgeldig is samengesteld, omdat hij niet uit personen van verschillend geslacht bestaat, is de samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn identiek aan de samenstelling van de gemeenteraad.

Dit betekent dat de gemeenteraadsleden door hun verkiezing als gemeenteraadslid, van rechtswege het mandaat van lid van de raad voor maatschappelijk welzijn zullen opnemen. Er wordt dus afgestapt van de procedure van verkiezing van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn, zoals bedoeld in artikel 10 en volgende van het OCMW-decreet.

Het onderzoek van de geloofsbrieven en de eedaflegging van de gemeenteraadsleden vindt plaats tijdens de installatievergadering of andere zitting van de gemeenteraad. Behalve in geval van toepassing van paragraaf 2, tweede lid is er geen afzonderlijke installatie en eedaflegging als raadslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn meer nodig. De gemeenteraadsleden zullen immers van rechtswege zetelen in de raad voor maatschappelijk welzijn.

De rang die de leden in de raad voor maatschappelijk welzijn innemen is dezelfde als de rang die deze personen in de gemeenteraad innemen. Deze bepaling wordt in het ontwerp van decreet enkel opgenomen om te benadrukken dat de anciënniteit als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn geen invloed heeft, noch op de rangorde in de gemeenteraad, noch op de overeenkomstige rangorde in de raad voor maatschappelijk welzijn.

Paragraaf 2, eerste lid, herneemt artikel 9 van het OCMW-decreet.

Paragraaf 2, tweede lid bepaalt de wijze van aanpassing van de samenstelling van de raad voor maatschappelijk welzijn indien de gemeenteraad niet uit personen van verschillend geslacht bestaat. In voorkomend geval wordt het laatste gemeenteraadslid in rang van rechtswege in de raad voor maatschappelijk welzijn vervangen door de eerstvolgende opvolger van het andere geslacht vanop dezelfde lijst of indien niet mogelijk, vanop de lijst met het hoogste stemcijfer. Dit lid neemt – bij gebrek aan actueel mandaat als gemeenteraadslid - steeds de laatste rang in. Het laatste gemeenteraadslid in rang dat in de raad voor maatschappelijk welzijn vervangen wordt, heeft dus geen dubbel mandaat (wel een mandaat in de gemeenteraad en geen mandaat in de raad voor maatschappelijk welzijn). Als er helemaal geen opvolgers van het andere geslacht meer beschikbaar zouden zijn, dan volgt uit het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 dat er nieuwe verkiezingen moeten worden georganiseerd.

Gelet op artikel 68, §1, tweede lid, wordt in paragraaf 3 opgenomen dat wel een onderzoek van de geloofsbrieven, alsook een eedaflegging in de raad voor maatschappelijk welzijn, nodig is voor het lid van de raad voor maatschappelijk welzijn dat geen gemeenteraadslid is.

Artikel 69. Om een zo eenduidig mogelijke politieke aansturing te waarborgen, zal de voorzitter van de gemeenteraad van rechtswege tevens de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn zijn. Er wordt dus afgestapt van de procedure van afzonderlijke verkiezing van een voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn, zoals bepaald was in artikel 53 van het OCMW-decreet.

Het tweede lid regelt wat het gevolg is van het verval van mandaat, de verhindering en het ontslag als raadslid of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn voor zijn mandaat als voorzitter van de gemeenteraad. De vervanging gebeurt in de gemeenteraad overeenkomstig artikel 7, §5. en heeft tevens uitwerking in de raad voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 70. Dit artikel regelt wat het gevolg is van de verhindering, ontslag en het verval van mandaat als gemeenteraadslid voor zijn mandaat als lid van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 71. De vermelde artikelen betreffende de organisatie van de gemeenteraad zijn van overeenkomstige toepassing op de raad voor maatschappelijk welzijn en zijn leden (over het gebruik van deze techniek zie *supra* nr. 3.1.2).

Door het van overeenkomstige toepassing maken van de onverenigbaarheden voor de gemeenteraadsliden op de leden voor de raad voor maatschappelijk welzijn en door de in beginsel identieke samenstelling van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, kan het gemeentelijk onderwijzend personeel niet langer deel uitmaken van de raad voor maatschappelijk welzijn (dit houdt een wijziging in van artikel 8 van het OCMW-decreet).

Artikel 72. Dit artikel regelt de opvolging/vervanging van het lid aangeduid overeenkomstig artikel 68, §2, tweede lid. Om de identieke samenstelling van de gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn zoveel als mogelijk te waarborgen, wordt prioritair geopteerd voor de terugkeer van het overeenkomstig artikel 68, §2, tweede lid ,vervangen gemeenteraadslid in de raad voor maatschappelijk welzijn. Dit is echter enkel in overeenstemming met artikel 68, §2, eerste lid indien zou blijken dat in de loop van de bestuursperiode al een ander lid van de raad voor maatschappelijk welzijn definitief werd vervangen door een lid van het andere geslacht. In het ander geval wordt de vervangingsregeling uit 2° toegepast om aan de vereiste uit artikel 68, §2, eerste lid te voldoen, door te opteren voor de volgende opvolger van hetzelfde geslacht op dezelfde lijst als het lid aangeduid overeenkomstig artikel 68, §2, tweede lid.

Artikel 73. Het presentiegeld dat de raadsleden ontvangen als gemeenteraadslid dekt ook de vergoeding voor hun aanwezigheid in de raad voor maatschappelijk welzijn, behoudens wanneer de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn niet aansluit op de vergadering van de gemeenteraad. Wanneer agendapunten worden verdaagd naar een raadszitting op een latere datum, dan kan voor de aanwezigheid op die vergadering wel een presentiegeld worden toegekend.

De leden van de raad voor maatschappelijk welzijn die geen gemeenteraadslid zijn, ontvangen wel presentiegeld voor hun aanwezigheid op de raad voor maatschappelijk welzijn.

De bepalingen aangaande de terugbetaling van specifieke kosten die verband houden met de uitoefening van het mandaat, de toekenning van eretitels, het afsluiten van een verzekering voor de burgerlijke aansprakelijkheid en de ongevallen en de betaling van geldboeten voor de gemeenteraadsliden geregeld in artikel 17, § 3 tot 6 zijn van overeenkomstige toepassing op de leden van raad voor maatschappelijk welzijn.

Afdeling 2. De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 74. Gelet op de politiek-bestuurlijke integratie tussen de gemeente en het OCMW worden de bepalingen die van toepassing zijn op de werking van de gemeenteraad maximaal van toepassing gemaakt op de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Om deze reden worden de bepalingen van titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 2, artikel 18 tot en met 39 met uitzondering van artikel 29, §1 en 5, artikel 36, artikel 37 en artikel 38, eerste lid, 7° van overeenkomstige toepassing gemaakt op de raad voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 75. Dit artikel herneemt artikel 40, §1 van het OCMW-decreet.

De bestaande regeling van het OCMW-decreet wordt behouden en dient ook op dezelfde wijze geïnterpreteerd te worden als het huidige artikel 40, §1 van het OCMW-decreet.

Het enige verschil ten aanzien van artikel 40, §1 van het OCMW-decreet is dat thans uitdrukkelijk wordt bepaald dat het inzage-recht van de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn geldt voor de dossiers, stukken en akten die het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn betreffen, 'ongeacht de drager' ervan. Deze toevoeging betreft een verduidelijking die volledig in lijn is met de huidige toepassingspraktijk, zoals ook uiteengezet in de Omzendbrief BA 2002/10 betreffende het inzage- en afschriftrecht van de leden van de gemeenteraden, de politieraden en de raden voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot e-mailberichten en geïnformatiseerde stukken.

Artikel 76. De bepalingen over het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad, zoals opgenomen in artikel 38 van het ontwerp van decreet, zijn van overeenkomstige toepassing op de raad voor maatschappelijk welzijn met uitzondering van die bepalingen die niet op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van toepassing zijn, met name de bepalingen over de commissies en de fracties. Punt 7° van artikel 38 van dit ontwerp van decreet is bijgevolg niet van overeenkomstige toepassing op de raad voor maatschappelijk welzijn.

In tegenstelling tot de regeling voor de gemeenteraad moeten in het huishoudelijk reglement van de raad voor maatschappelijk welzijn evenwel bepalingen worden opgenomen over 'de aangelegenheden, vermeld in deel 3, titel 4', zoals bepaald was in artikel 49, 9° van het OCMW-decreet.

Afdeling 3 De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 77. Dit artikel herneemt artikel 51 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 78. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 52 van het OCMW-decreet, zoals gewijzigd bij artikel 5 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Gelet op de politiek-bestuurlijke integratie van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, worden de bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn maximaal afgestemd op de bevoegdheden van de gemeenteraad. De raad voor maatschappelijk welzijn vervult immers niet langer de functie van uitvoerend orgaan binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Deze functie komt thans toe aan het vast bureau. Bovendien wordt de bevoegdheid om te beslissen over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie thans exclusief toegewezen aan het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 78, eerste lid, van dit ontwerp van decreet herneemt gedeeltelijk artikel 52, eerste lid van het OCMW-decreet met dien verstande dat de zinsdelen "Met behoud van de toepassing van artikel 161 en titel VII" en "aan een bijzondere comité of aan de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn", niet hernomen worden in dit ontwerp van decreet.

De eerste zin van artikel 78, tweede lid, van dit ontwerp van decreet wordt qua formulering afgestemd op de eerste zin van artikel 41, tweede lid, van dit ontwerp van decreet, meer bepaald worden de woorden "aan het vast bureau" toegevoegd. Het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt hier niet opgenomen gelet op de gesloten taakstelling van dit orgaan in dit ontwerp van decreet.

Artikel 78, tweede lid, 1° herneemt artikel 52, tweede lid, 1° van het OCMW-decreet gedeeltelijk gelet op de maximale afstemming van de bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn op deze van de gemeenteraad en gelet op de bevoegdheden die in dit ontwerpdecreet thans worden toegewezen aan het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 78, tweede lid, 2° van dit ontwerp van decreet herneemt gedeeltelijk artikel 52, tweede lid, 2° van het OCMW-decreet, met dien verstande dat het volgende zinsdeel niet hernomen wordt: "of aan het vast bureau voorbehoudt, ingeval de raad voor maatschappelijk welzijn die bevoegdheden uitoefent ingevolge artikel 60, § 1, alsmede de toegewezen bevoegdheid van het vast bureau, ingeval de raad voor maatschappelijk welzijn die bevoegdheid uitoefent overeenkomstig artikel 60, § 1". In artikel 60, §1 van het OCMW-decreet wordt bepaald dat de raad voor maatschappelijk welzijn een vast bureau (en/of bijzonder comité) kan oprichten. Verder wordt er bepaald dat wanneer de raad voor maatschappelijk welzijn hiervoor niet opteert, dat de bevoegdheden van het vast bureau uitgeoefend worden door de raad voor maatschappelijk welzijn. In dit ontwerp van decreet wordt geopteerd voor een verplichte oprichting van het vast bureau, in tegenstelling tot de facultatieve in het OCMW-decreet. Ook de bevoegdheden van het vast bureau worden in dit ontwerp van decreet nader bepaald. Bijgevolg is een verwijzing naar de regeling van artikel 60, §1 van OCMW-decreet niet langer mogelijk.

Punt 3° van het tweede lid van artikel 52 OCMW-decreet, namelijk beslissingen die aan het advies, de machtiging of de goedkeuring van een toezichthoudende overheid onderworpen zijn, wordt niet hernomen gelet op de evolutie van het bestuurlijk toezicht.

Punt 3° van het tweede lid van artikel 78 van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 52, tweede lid, 4° van het OCMW-decreet, met dien verstande dat in navolging van hetgeen voor het college van burgemeester en schepenen is bepaald in artikel 41, tweede lid, 2° ook hier wordt gespecificeerd dat het om reglementen gaat, andere dan inzake personeelsaangelegenheden.

Punt 4° van het tweede lid van dit artikel herneemt grotendeels artikel 52, tweede lid, 5° van het OCMW-decreet maar er wordt zoals in artikel 41, tweede lid, 3° van dit ontwerp van decreet, daarbij niet langer verwezen naar de diverse soorten beleidsrapporten. In de plaats daarvan wordt de algemene term 'beleidsrapporten' gebruikt, die gedefinieerd wordt in artikel 249, §1. Door de integratie van het budget in het meerjarenplan in het ontwerp van decreet is de opsomming opgenomen in artikel 52, tweede lid, 5° van het OCMW-decreet niet meer in overeenstemming met de rest van het ontwerp van decreet. Het gaat hier bovendien om de beleidsrapporten van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. De beleidsrapporten van beide rechtspersonen vormen voortaan immers één geïntegreerd geheel. Zie hiervoor de algemene toelichting (supra nr. 4.1.6).

Punt 6° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk het vaststellen van de rechtspositieregeling, werd niet hernomen.

Artikel 78, tweede lid, 5° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 52, tweede lid, 7° van het OCMW-decreet.

Artikel 78, tweede lid, 6° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 52, tweede lid, 23° van het OCMW-decreet.

Artikel 52, tweede lid, 8° van het OCMW-decreet, namelijk het aanstellen en ontslaan van de secretaris van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de financieel beheerder, en de ombudsman, alsook de sanctie- en tuchtbevoegdheid ten aanzien van die personeelsleden, wordt gedeeltelijk hernomen in artikel 78, tweede lid, 7°.

Artikel 78, tweede lid, 8° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 52, tweede lid, 9° van het OCMW-decreet met dien verstande dat de term interne controlesysteem vervangen wordt door organisatiebeheersingssysteem.

Artikel 78, tweede lid,, 9° van dit ontwerp van decreet herneemt artikel 52, tweede lid, 10° van het OCMW-decreet met dien verstande dat het begrip dagelijks bestuur in het ontwerp van decreet niet langer gekoppeld wordt aan het visum en het budgethouderschap, waardoor het toepassingsveld ervan enigszins wordt beperkt.

Punt 11° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk de bevoegdheden vermeld in artikel 218, wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet omdat in dit ontwerp van decreet geen bepalingen meer worden opgenomen over ziekenhuizen met afzonderlijk beheer.

Artikel 78, tweede lid, 10° en 11° van dit ontwerp van decreet is een herneming van artikel 52, tweede lid, 12° en 18° van het OCMW-decreet, met dien verstande dat de verwijzingen naar de nominatieve inschrijvingen in het budget niet worden behouden. In dit ontwerp van decreet wordt de notie "budget" immers niet hernomen. De besturen werken voortaan met meerjarenplannen en met jaarlijkse aanpassingen ervan, waarin de kredieten per jaar worden vastgesteld (zie de toelichting bij artikel 249, 257 en 258). In het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet spelen de budgetten naast de beleidsbepalende en autoriserende functie ook een specifieke bevoegdheidsverdelende rol, doordat de raad via die weg bepaalde uitvoerende bevoegdheden kan toevertrouwen aan het vast bureau (bv. wat betreft de nominatief vermelde overheidsopdrachten of daden van beschikking). In dit ontwerp van decreet wordt die bevoegdheidsverdelende rol van de beleidsrapporten niet hernomen. Dat neemt niet weg dat de raad nog steeds het vaststellen van de wijze van gunning van bepaalde overheidsopdrachten kan toevertrouwen aan het vast bureau. Die beslissing zal echter de vorm aannemen van een afzonderlijk besluit en niet worden

opgenomen in het budget of de aanpassing van het meerjarenplan. Die manier van werken moet de transparantie van de bevoegdheidsverdeling verhogen en de rol van de beleidsrapporten in de beleidscyclus zuiverder tot uiting doen komen.

In artikel 78, tweede lid, 11° van dit ontwerp van decreet wordt het zinsdeel "behoudens de bepaling van artikel 84, §3, 8°, b)" toegevoegd gelet op de bevoegdheid terzake van het vast bureau.

Punten 12° en 13° van het tweede lid van artikel 78 van dit ontwerp van decreet hernen punten 13° en 14° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet.

Punt 15° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk de vaste belegging van kapitalen voor een periode langer dan één jaar, wordt niet hernomen.

Punt 16° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk de bevoegdheden, vermeld in artikel 157, 159, 161, §2, eerste en derde lid, artikel 161, §3, artikel 162, §4, artikel 163, en 165, §2, wordt inhoudelijk gedeeltelijk hernomen. In punt 16° van artikel 78, tweede lid, van dit ontwerp van decreet wordt enkel nog verwezen naar de bevoegdheden vermeld in artikel 263, 265, 266, 267, 269 en 271.

De inhoud van artikel 52, tweede lid, punt 17° van het OCMW-decreet, namelijk het nemen van besluiten waarbij de financiële lasten van de opgenomen leningen worden herschikt, wordt niet hernomen. Het opnemen van leningen moet worden bekeken in het kader van de discussies over het meerjarenplan en het financieel evenwicht ervan. Het is niet nodig om bepaalde herstructureringen van leningen daarbij een afzonderlijke behandeling te geven.

Punt 15° van het tweede lid van artikel 78 van dit ontwerp van decreet herneemt punt 21° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet.

Punt 20° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk het afsluiten van een afsprakennota, vermeld in artikel 86, wordt niet hernomen. Deze bevoegdheid komt thans toe aan het vast bureau, zoals bepaald in artikel 84, §3, 10°.

Punt 22° van het tweede lid van artikel 52 van het OCMW-decreet, namelijk de gerechtelijke en de buitengerechtelijke vertegenwoordiging van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in rechte en beslissingen over het in rechte optreden namens het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in uitvoering van artikel 200, wordt niet hernomen. De bevoegdheidsverdeling inzake optreden in rechte is voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gewijzigd. De huidige regeling is terug te vinden onder titel 5, hoofdstuk 5 van dit ontwerpdecreet. Thans wordt in artikel 78, tweede lid, 14° van dit ontwerp van decreet in dit verband de volgende bepaling opgenomen: beslissingen overeenkomstig artikel 296 en 297.

Artikel 52, tweede lid, 25°, namelijk de bevoegdheden vermeld in artikel 53, §4, wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet.

Artikel 78, tweede lid, 17° van dit ontwerpdecreet is nieuw ten opzichte van het OCMW-decreet. De lijst met de exclusieve bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt uitgebreid met het vaststellen van subsidiereglementen en het toekennen van nominatieve subsidies. De raad voor maatschappelijk welzijn kan nominatieve subsidies toekennen of kan een reglement goedkeuren. Geen van beide bevoegdheden kan worden gedelegeerd naar het vast bureau. De tekst van het OCMW-decreet gaf op dit punt soms aanleiding tot discussies. Vanuit democratisch oogpunt lijkt het essentieel om elke discussie hieromtrent uit te sluiten.

Hoofdstuk 5. Het vast bureau

Afdeling 1. De organisatie van het vast bureau

Artikel 79. Dit artikel regelt de samenstelling van het vast bureau. De samenstelling van het vast bureau is identiek aan die van het college van burgemeester en schepenen. De voorzitter van het college, de burgemeester, is voorzitter van het vast bureau en de schepenen zijn de leden van het vast bureau⁸⁵.

De leden van het vast bureau nemen dezelfde rang in als de rang die zij innemen als schepenen. De burgemeester, die voorzitter is van het vast bureau, neemt overeenkomstig artikel 43, §4, de hoogste rang in als lid van het college en bijgevolg ook als lid van het vast bureau.

In het tweede lid wordt gepreciseerd dat de voorzitter en de leden van het vast bureau niet opnieuw de eed moeten afleggen in het vast bureau. De leden van het college van burgemeester en schepenen hebben immers de eed reeds afgelegd als uitvoerend mandataris en zijn door hun installatie als lid van het college van rechtswege voorzitter of lid van het vast bureau. Een nieuw onderzoek van de geloofsbriefen en bijkomende eedaflegging zijn bijgevolg niet nodig.

Artikel 80. In het eerste lid worden artikel 59, §1 en §3, en 60 van toepassing gemaakt op de voorzitter van het vast bureau. In het tweede lid worden artikel 45, 47 en 48 van toepassing gemaakt op de leden van het vast bureau.

Artikel 81. Dit artikel regelt dat de verhindering, het ontslag, de afstand van mandaat, het verval van mandaat, de afzetting en de schorsing van de voorzitter of een lid van het vast bureau tot hetzelfde gevolg leidt voor het mandaat van burgemeester of schepenen.

Artikel 82. Dit artikel bevat een regeling voor het geval waarin de voorzitter van het vast bureau zijn ontslag wenst in te dienen.

Afdeling 2. De werking van het vast bureau

Artikel 83. Dit artikel regelt de werking van het vast bureau.

De werking van het vast bureau wordt maximaal afgestemd op de werking van het college van burgemeester en schepenen.

Het vast bureau vergadert zo dikwijls als de behandeling van de zaken het vereist. Vermits het vast bureau en het college dezelfde samenstelling hebben, kunnen de vergaderingen van beide organen op elkaar aansluiten zonder dat dit verplicht wordt gesteld.

Het vast bureau neemt een huishoudelijk reglement en deontologische code aan en kan opteren om dezelfde deontologische code en hetzelfde huishoudelijk reglement aan te nemen als het college van burgemeester en schepenen.

Er werd een voorbehoud gemaakt ten aanzien van het vierde en vijfde lid van artikel 50 omdat de verwijzing naar artikel 104 Nieuw Gemeentewet niet kan overgenomen worden voor de regeling van het vast bureau.

Afdeling 3. De bevoegdheden van het vast bureau

Artikel 84. Dit artikel regelt de bevoegdheden van het vast bureau.

---

⁸⁵ Voor de randgemeenten en Voeren wordt een voorbehoud gemaakt. Overeenkomstig artikel 27bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn worden de leden van het vast bureau rechtstreeks verkozen.

Het vast bureau is het uitvoerend orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn net zoals het college van burgemeester en schepenen het uitvoerend orgaan is voor de gemeente. Het vast bureau heeft dan ook gelijklopende bevoegdheden als het college, met uitzondering van een aantal specifieke bevoegdheden van gemeentelijk belang die aan het college werden toevertrouwd zoals de vaststelling van de rooilijnen van de wegen en het opleggen van de administratieve sancties.

Artikel 85. Dit artikel geeft het vast bureau de mogelijkheid om bij reglement de uitoefening van bepaalde bevoegdheden aan de secretaris-directeur toe te vertrouwen, net zoals dit mogelijk is voor het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 86. Aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn worden krachtens de wet of het decreet een aantal bevoegdheden toevertrouwd. Zo wordt bijvoorbeeld in artikel 134bis van de Nieuwe Gemeentewet aan de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn een initiatiefrecht toegekend wat betreft het opeisingsrecht van gebouwen. In zoverre de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn deze bevoegdheden krachtens de wet of het decreet ontleent aan het feit dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn als uitvoerend orgaan functioneerde binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, zullen deze bevoegdheden in dit ontwerp van decreet worden uitgeoefend door de voorzitter van het vast bureau. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is in dit ontwerp van decreet immers niet langer een uitvoerend orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Het vast bureau met zijn voorzitter is in dit ontwerp van decreet het uitvoerend orgaan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Het is daarenboven aangewezen deze bevoegdheid niet te leggen bij het vast bureau als orgaan maar specifiek bij de voorzitter van het vast bureau gezien in vele van deze bevoegdheden snel moet gehandeld worden. De bevoegdheden die de voorzitter van het vast bureau aan dit artikel ontleent, staat bijgevolg in rechtstreeks verband met de aan dit orgaan toegekende uitvoerende bevoegdheid.

Om tot een allesomvattende regeling te komen, werd ervoor geopteerd om in één artikel te bepalen dat al de bevoegdheden die de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn door of krachtens de wet of het decreet geniet, worden geacht te zijn toegewezen aan de voorzitter van het vast bureau. Het staat dan ook aan de gemeenschappen om in deze aangelegenheid een regeling te treffen. De toewijzing van bevoegdheden aan de voorzitter raad voor maatschappelijk welzijn heeft immers betrekking op de organisatie en de werking van de organen van het OCMW en valt aldus binnen de bevoegdheidssfeer van de gemeenschappen⁸⁶.

De wettelijke bepalingen, waarin sprake is van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn⁸⁷, die immers geen betrekking hebben op de federale voorbehouden bevoegdheden inzake het bepalen van de organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zullen bijgevolg bevoegdheidsconform geïnterpreteerd moeten worden, rekening houdend met de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap haar bevoegdheid om het OCMW in te richten, ter zake heeft uitgeoefend.

---

⁸⁶ De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn in het algemeen en de functie van voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in het bijzonder wordt geregeld in hoofdstuk II van de OCMW-wet van 8 juli 1976. Dat hoofdstuk is niet opgenomen in de opsomming van artikelen en hoofdstukken van de OCMW-Wet die zijn voorbehouden aan de federale overheid. In tegenstelling tot bv. de taken van de provinciegouverneur, die werden uitgezonderd uit de bevoegdheden van de gewestbevoegdheid inzake ondergeschikte besturen, werden de taken van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn ook niet uitgezonderd van de bevoegdheid van de gemeenschappen.

⁸⁷ Zie bv. artikel 58 van de OCMW-wet i.v.m. de regeling van bevoegdheidsconflicten tussen de OCMW's voor aanvragers van maatschappelijke hulp. Artikel 58 van de OCMW-wet bepaalt overigens dat de beslissing van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn moet worden bekrachtigd op de eerstvolgende vergadering van de raad "of het bevoegd orgaan".

Hoofdstuk 6. Het bijzonder comité voor de sociale dienst

Afdeling 1. De organisatie van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 87. Het eerste lid van paragraaf 1 behoeft geen nadere toelichting.

In het tweede lid wordt bepaald dat de leden verkiesbare gemeenteraadskiezers moeten zijn, dus het kunnen ook personen zijn die niet als kandidaat aan de gemeenteraadsverkiezingen hebben deelgenomen.

In paragraaf 2 wordt de kennis van de bestuurstaal als een verplichting ingeschreven. Ook van de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt immers verwacht dat zij het Nederlands meester zijn.

Artikel 88. Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 89. Dit artikel biedt de besturen die dat wensen de mogelijkheid om, binnen het bijzonder comité voor de sociale dienst, subcomités op te richten.

Artikel 90. Dit artikel regelt de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst (over de praktische organisatie van de installatie van de verschillende organen van de gemeente en het OCMW zie *supra* nr. 4.1.4).

De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt op basis van een akte van voordracht verkozen door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn hetzij uit de leden van het vast bureau, hetzij uit de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Dit gebeurt op de vergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn die onmiddellijk aansluit op de installatievergadering van de gemeenteraad.

De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst kan dus de burgemeester of een schepen zijn maar evenzeer een raadslid dat geen deel uitmaakt van het uitvoerend orgaan van de gemeente. Ook de burgemeester benoemd buiten de raad en de schepen verkozen buiten de raad kunnen verkozen worden tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

De procedure van verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst is gelijkaardig aan de procedure voor de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad. De verkiezing gebeurt via een gezamenlijke akte van voordracht met eenzelfde dubbele meerderheid zoals het geval is voor de voorzitter van de gemeenteraad. Die akte wordt bezorgd aan de secretaris-directeur uiterlijk acht dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad. De voorzitter van de installatievergadering gaat na of de akte ontvankelijk is en in voorkomend geval wordt de voorgedragen kandidaat- voorzitter verkozen verklaard. Enkel als er geen ontvankelijke akte is ingediend, heeft er alsnog een verkiezing plaats waarbij alle leden van de raad voor maatschappelijk welzijn individueel een akte van voordracht kunnen indienen.

Paragraaf 4 regelt de installatie van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Indien de verkozen voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst tevens burgemeester of schepen is, moet hij de eed niet afleggen gezien hij reeds bij de verkiezing tot schepen of de benoeming tot burgemeester de eed aflegde als uitvoerend mandataris. Indien de voorzitter van het vast bureau geen burgemeester of schepen is, legt hij de eed af in handen van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn en wordt hij van rechtswege toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 91. In dit artikel wordt uiteengezet hoe de zetels van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden verdeeld over de lijsten waaraan zetels werden toegewezen in de

gemeenteraad. Daarbij kunnen meerdere lijsten ervoor kiezen om zich met elkaar te verbinden. Zij worden dan in de berekening van het aantal zetels als één lijst beschouwd. De wens om zich te verbinden wordt uiterlijk de zestigste dag na de verkiezingen (in 2018 is dat 13 december 2018) aan de secretaris-directeur overhandigd.

De zetels in het comité wordt zo evenredig mogelijk verdeeld in functie van de verdeling van de zetels in de gemeenteraad. De secretaris-directeur maakt het resultaat van die berekening bekend op de webtoepassing van de gemeente op de daaropvolgende dag (in 2018 is dat 14 december). Dat laat de lijsten voldoende tijd om hun voordrachten in te dienen, met toepassing van artikel 92. Dat neemt niet weg dat lijsten die zich niet wensen te verbinden hun voordrachten ook al vroeger kunnen indienen.

Artikel 92. Dit artikel beschrijft de wijze waarop de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst (uitgezonderd de voorzitter) worden verkozen. De verkiezing van deze leden gebeurt aan de hand van voordrachtsakten die door de verkozenen voor de gemeenteraad worden ingediend. Gemeenteraadsleden en hun opvolgers kunnen alleen voorgedragen worden door de lijsten of groepen van lijsten waarop ze zelf aan de gemeenteraadsverkiezingen deelgenomen hebben. De regeling is verder analoog aan die voor de voordrachten van de kandidaat-schepenen. Als de voordrachtsakte een einddatum van het mandaat vermeldt en als er een opvolger werd aangeduid, geldt ook hier dat die opvolger de eed ook al op voorhand, d.w.z. voor de ingangsdatum van zijn mandaat, kan afleggen.

Artikel 93. Dit artikel bepaalt de wijze waarop de kandidaat-leden en hun opvolgers verkozen worden verklaard. Bij de zetelverdeling in het bijzonder comité voor de sociale dienst wordt geen rekening gehouden met de zetel van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De figuur van de voorzitter staat los van de verdeling van de zetels over de verschillende lijsten.

Artikel 94. In dit artikel wordt de verplichting ingeschreven dat het bijzonder comité voor de sociale dienst bestaat uit personen van verschillend geslacht. Dit volgt uit artikel 11bis van de Grondwet. In het geval dat het bijzonder comité voor de sociale dienst niet uit personen van verschillend geslacht bestaat, wordt de oudste kandidaat vervangen.

Artikel 95. Dit artikel bepaalt de wijze waarop een lid moet vervangen worden wanneer er ook geen opvolgers meer beschikbaar zijn. De voordracht voor een kandidaat-lid en de kandidaat-opvolgers wordt in dit geval echter ondertekend en ingediend door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in plaats van door de verkozenen voor de gemeenteraad. Bij de algehele vernieuwing van het bijzonder comité voor de sociale dienst worden de voordrachten ondertekend en ingediend door de verkozenen voor de gemeenteraad, omdat op het ogenblik dat die voordrachten moeten ingediend worden (vóór de installatievergadering), de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn nog niet geïnstalleerd zijn. In het geval beschreven in dit artikel 95, zijn deze leden wel geïnstalleerd en kunnen ze dus de voordrachten wel indienen.

Artikel 96. Dit artikel handelt over de eedaflegging. Vanaf het moment dat de eedaflegging plaatsvond, is de mandataris geïnstalleerd in zijn of haar functie.

Artikel 97. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 98. Dit artikel biedt een verkozen lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst de mogelijkheid om tussen zijn verkiezing en zijn eedaflegging afstand te doen van het mandaat. In dit geval is artikel 105 van toepassing.

Artikel 99. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 100. Dit artikel maakt de onverenigbaarheden die gelden voor de gemeenteraad van toepassing op het bijzonder comité voor de sociale dienst. Naast de

onverenigbaarheden die ook gelden voor de gemeenteraadsleden worden ook de leden van het vast bureau (d.w.z. de burgemeester en de schepenen) uitgesloten. Er zal dus steeds slechts één lid van het vast bureau in het bijzonder comité voor de sociale dienst zetelen, namelijk de voorzitter die uit de leden van het vast bureau wordt gekozen, of de voorzitter die uit de raad voor maatschappelijk welzijn wordt gekozen, maar dan wordt toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen (en aan het vast bureau).

Artikel 101. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 102. Dit artikel beschrijft de gevallen van verhindering.

In het eerste lid worden de gevallen van verhindering opgenomen die overeenstemmen met de bepalingen die van toepassing zijn op de gemeenteraadsleden, met dien verstande dat de verhindering wegens schorsing op grond van artikel 205 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet niet van toepassing is

In het tweede lid, 1°, wordt bepaald dat een lid, behalve de voorzitter, van het bijzonder comité voor de sociale dienst verhinderd is wanneer het verkozen wordt om een burgemeester of een schepen te vervangen.

In het tweede lid, 2° worden de bijkomende gevallen van verhindering bepaald voor de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

De gevolgen van de verhindering worden beschreven in artikel 105.

Artikel 103. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 104. Dit artikel herneemt artikel 47bis van het Gemeentedecreet voor zover het betrekking heeft op de rol voor de raad voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 105. Dit artikel regelt de vervanging van een lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 106. Dit artikel regelt in de eerste paragraaf de vervanging van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

De verhindering, het ontslag, de niet-aanvaarding van mandaat, het verval van mandaat, de afzetting en schorsing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst heeft in principe geen invloed op zijn mandaat als lid van het vast bureau of op zijn mandaat als schepen of burgemeester. In het geval de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst echter met toepassing van artikel 42, §1, derde lid, werd toegevoegd aan het schepencollege, bepaalt de tweede paragraaf van dit artikel dat de verhindering, het ontslag, de niet-aanvaarding van mandaat, het verval van mandaat, de afzetting en de schorsing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst van rechtswege leidt tot de verhindering, ontslag, niet-aanvaarding van het mandaat, verval van mandaat, afzetting en schorsing van zijn mandaat als schepen. Deze voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst werd enkel toegevoegd aan het college van burgemeester en schepenen omwille van zijn mandaat als voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. De nieuwe voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die geen schepen of burgemeester is zal op zijn beurt met toepassing van artikel 42, §1, derde lid, van rechtswege worden toegevoegd aan het schepencollege.

Artikel 107. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 108. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Afdeling 2. De werking van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 109. Dit artikel herneemt inhoudelijk artikel 61 van het OCMW-decreet.

Artikel 110. Dit artikel herneemt inhoudelijk artikel 62 van het OCMW-decreet. We vinden artikel 31, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 44, 45, 46 en 47 van het OCMW-decreet waarnaar verwezen werd in artikel 62, tweede lid van het OCMW-decreet terug in artikel 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 32, 33 en 34 §1 uit deel 2, titel 1, hoofdstuk 1, afdeling 2. Zoals in deze memorie bij artikel 74 reeds werd aangehaald worden, gelet op de politiek-bestuurlijke integratie tussen de gemeente en het OCMW, de bepalingen die van toepassing zijn op de werking van de gemeenteraad maximaal van toepassing gemaakt op de werking van de raad voor maatschappelijk welzijn. Om deze reden worden de bovenstaande bepalingen uit dit ontwerp van decreet van overeenkomstige toepassing gemaakt voor het bijzonder comité voor de sociale dienst, met dien verstande dat (over het gebruik van deze techniek zie ook *supra* nr. 3.1.2:

- de verwijzing naar de OCMW-wet uit artikel 62 van het OCMW-decreet niet weerhouden wordt omdat dit voor het bijzonder comité voor de sociale dienst niet van toepassing is;
- artikel 211, tweede lid, niet van overeenkomstige toepassing is omdat deze verwijzing voor dit orgaan zonder voorwerp is;
- artikel 29, §5, niet van overeenkomstige toepassing is omdat deze paragraaf enkel op de gemeente van toepassing is.

Artikel 111. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 63 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat "raad voor maatschappelijk welzijn" hier vervangen wordt door "bijzonder comité voor de sociale dienst" en dat nu opgesomd wordt wat minimaal bepaald dient te worden.

Artikel 112. Dit artikel herneemt inhoudelijk artikel 64 van het OCMW-decreet.

Afdeling 3. De bevoegdheden van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 113. De bevoegdheid om te beslissen over de individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie, genomen met toepassing van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, wordt toegewezen aan het bijzonder comité voor de sociale dienst. Daarbij wordt erover gewaakt dat de individuele beslissingen op neutrale wijze behandeld worden, met respect voor het privé-leven van de hulpaanvrager en gebaseerd op het sociaal verslag.

Afdeling 4. De bevoegdheden van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 114. Dit artikel herneemt inhoudelijk artikel 58, §2 en artikel 58, §3 van het OCMW-decreet.

Hoofdstuk 7. De districten

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 115. Het eerste lid van dit artikel herneemt de eerste zin van artikel 273, §1 van het Gemeentedecreet. Het toepassingsgebied van de mogelijkheid tot oprichting van districten wordt beperkt tot gemeenten met meer dan 100.000 inwoners op basis van artikel 2 van het Bijzonder Decreet van 13 april 1999 betreffende de voorwaarden en de wijze van oprichting van binnengemeentelijke territoriale organen. Het initiatiefrecht komt toe aan de gemeenteraad, rekening houdend met de voorwaarden bepaald in het voormelde bijzonder decreet.

Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat het besluit van de gemeenteraad tot oprichting van districten onderworpen is aan de publicatieplicht op een webtoepassing van de gemeente, zoals vermeld in artikel 285, §1 van dit ontwerp van decreet. Het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering op de oprichting van de districten, zoals opgenomen was in artikel 294 van het Gemeentedecreet werd weggelaten.

Artikel 116. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 272 van het Gemeentedecreet. Er werd verduidelijkt dat er zowel een voorzitter van de districtsraad als een voorzitter van het districtscollege is. Die laatste wordt de districtsvoorzitter genoemd.

Afdeling 2. De organisatie van de districtsraad

Artikel 117. Dit artikel herneemt de tweede zin van artikel 273, §1, van het Gemeentedecreet. De eerste zin van die paragraaf is in dit ontwerp van decreet opgenomen in artikel 115. De rest van die paragraaf wordt hier niet hernomen, omdat het een overbodige herhaling was van bepalingen van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Artikel 118. Dit artikel herneemt artikel 273, §2 van het Gemeentedecreet, zoals gewijzigd bij decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het gemeentedecreet van 15 juli 2005, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 119. Het eerste lid van dit artikel herneemt grotendeels het eerste lid van de derde paragraaf van artikel 273 van het Gemeentedecreet. De artikelen die gelden voor de gemeenteraadsleden, zijn eveneens van toepassing op de leden van de districtsraden wat betreft duur van het mandaat, ontslagname, afstand van mandaat, het blijvend voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden, onverenigbaarheden, verhindering, vervanging, toekenning van presentiegelden, toewijzen van een vertrouwenspersoon enz. Daarop zijn enkele uitzonderingen: zo kunnen personeelsleden van het OCMW niet zetelen in de gemeenteraad, maar wel in de districtsraad.

In dit ontwerp van decreet wordt ook geopteerd om de installatie van de districtsraad naar analogie te laten verlopen met de installatie van de gemeenteraad. Zo zal de installatievergadering van de districtsraad plaatsvinden in het districtshuis op hetzelfde moment als de installatievergadering van de gemeenteraad. Dit in tegenstelling tot de oude regeling van artikel 274, §1, laatste lid van het Gemeentedecreet, waar de installatievergadering van de districtsraad plaatsvond uiterlijk dertig dagen na de installatievergadering van de gemeenteraad.

Voor de wijziging in 2012 zat de voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering van de districtsraad voor waardoor de installatievergaderingen niet op hetzelfde moment konden plaatsvinden. Deze bepaling werd gewijzigd bij decreet van 29 juni 2012 tot wijziging van het gemeentedecreet van 15 juli 2005 in de zin dat de uittredend voorzitter van de districtsraad de installatievergadering voorziet. Er is dan ook geen bezwaar om de installatie van beide raden op hetzelfde moment te laten plaatsvinden.

De verkozen districtsraadsleden worden door de districtssecretaris ten minste acht dagen voor de installatievergadering op de hoogte gebracht van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

Aangezien bij de oprichting van nieuwe districten binnen een gemeente de installatievergadering niet kan worden samengeroepen en voorgezeten door de uittredende voorzitter van de districtsraad, wordt in het tweede lid van dit artikel bepaald dat de voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering(en) van de districtsra(a)d(en) samenroept en voorziet en vindt de installatievergadering plaats op een ander moment uiterlijk dertig dagen na de installatievergadering van de gemeenteraad.

Het derde lid van dit artikel herneemt de laatste zin van de derde paragraaf van artikel 273 van het Gemeentedecreet. In tegenstelling tot de voorzitter van de gemeenteraad, die opnieuw verkozen werd tot gemeenteraadslid en die de eed aflegt in handen van de burgemeester, zal de voorzitter van de installatievergadering van de districtsraad, die opnieuw verkozen werd als districtsraadslid, de eed afleggen in handen van het oudste districtsraadslid.

Het vierde lid van dit artikel herneemt de vierde paragraaf van artikel 273 van het Gemeentedecreet. Dit artikel bepaalt een onverenigbaarheid tussen het mandaat van gemeenteraadslid en districtsraadslid. Een tot gemeenteraadslid verkozen kandidaat kan het mandaat van districtsraadslid niet opnemen.

Artikel 120. In dit ontwerp van decreet wordt ervoor geopteerd om de verkiezing van de voorzitter van de districtsraad naar analogie te laten verlopen met de verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad.

De voorzitter van de districtsraad wordt in tegenstelling tot de regeling van artikel 274 van het Gemeentedecreet verkozen op basis van een gezamenlijke akte van voordracht. Enkel wanneer er geen ontvankelijke gezamenlijke voordrachtsakte wordt overhandigd aan de voorzitter van de installatievergadering van de districtsraad, wordt er binnen de veertien dagen overgegaan tot de afzonderlijke verkiezing van de voorzitter van de districtsraad.

Afdeling 3. De organisatie van het districtscollege

Artikel 121. Dit artikel regelt de vaststelling van het aantal leden van het districtscollege.

In tegenstelling tot de regeling die was opgenomen in de derde paragraaf van artikel 274 van het gemeentedecreet, waar het aantal leden van het districtscollege decretaal werd vastgelegd, wordt in dit ontwerp van decreet geopteerd om, in het kader van de gemeentelijke autonomie, de gemeenteraad de bevoegdheid toe te kennen om het maximale aantal leden van het districtscollege vast te stellen voor de volgende bestuursperiode en dit per district dat door hem werd opgericht. De gemeenteraad moet het maximale aantal vaststellen uiterlijk op 1 juni van het jaar waarin de districtsraadsverkiezingen plaatsvinden. Dit maakt het mogelijk de leden van het districtscollege te verkiezen op de installatievergadering op de wijze bepaald in artikel D08 naar analogie met de verkiezing van de schepenen.

Indien de gemeenteraad op uiterlijk 1 juni van het jaar waarin de districtsraadsverkiezingen plaatsvinden, nalaat het aantal leden van het districtscollege vast te stellen, blijft het aantal leden van het districtscollege ongewijzigd ten opzichte van de vorige bestuursperiode.

In de praktijk gebeurt het vaststellen van het aantal leden van het districtscollege door de keuze van het aantal leden dat via de gezamenlijke akte van voordracht wordt voorgedragen: dat zijn minimaal het aantal decretaal bepaalde leden, en hoogstens het aantal door de gemeenteraad bepaalde maximaal aantal leden - dit mogen er echter ook minder zijn. Deze regeling is vergelijkbaar met deze voor het college van burgemeester en schepenen zoals beschreven in artikel 42, §1.

Artikel 122. In dit ontwerp van decreet wordt ervoor geopteerd om de verkiezing van de leden van het districtscollege naar analogie te laten verlopen met de verkiezing van de schepenen.

De leden van het districtscollege worden in tegenstelling tot de regeling van artikel 274 van het Gemeentedecreet voortaan ook verkozen op basis van een gezamenlijke akte van voordracht overeenkomstig artikel 43. Enkel wanneer er geen ontvankelijke gezamenlijke voordrachtsakte wordt overhandigd aan de voorzitter van de installatievergadering van de

districtsraad, wordt er binnen de veertien dagen overgegaan tot de afzonderlijke verkiezing van de leden van het districtscollege.

De regeling van de verkiezing van de leden van het districtscollege in artikel 274 van het Gemeentedecreet was een overname van de regeling in artikel 332 van de Nieuwe Gemeentewet waarbij er destijds voor geopteerd werd om een regeling uit te werken naar analogie met wat enerzijds bepaald was voor de voordracht van schepenen en anderzijds voor de aanwijzing van de regeringen van de gemeenschappen en gewesten. Zo werd het districtscollege, destijds bureau genaamd, verkozen op basis van lijsten. Een lijst moest zoveel namen bevatten als er plaatsen in het districtscollege te begeben waren. Deze lijst moest ondertekend worden door telkenmale de meerderheid van elke fractie waarvan een lid op deze lijst voorkwam.

In de filosofie om de regeling van de verkiezing van de leden van het districtscollege naar analogie te laten verlopen met de regeling voor de schepenen en het feit dat ondertussen de wijze van verkiezing van de schepenen gewijzigd is, werd ook de wijze van verkiezing van de leden van het districtscollege in bovenvermelde zin gewijzigd. Het feit dat er nu geen onderscheid meer is tussen de wijze van verkiezing van de leden van het districtscollege en de wijze van verkiezing van de schepenen maakt de regelingen leesbaarder en duidelijker.

De eedaflegging van de leden van het districtscollege gebeurt in handen van de voorzitter van districtsraad. Dit is een overname van de regeling van de zesde paragraaf van artikel 274 van het Gemeentedecreet.

Het tweede lid herneemt grotendeels de vijfde paragraaf van artikel 274 van het Gemeentedecreet. In de tweede paragraaf van artikel 274 van het Gemeentedecreet werd een aparte vervangingsregeling opgenomen in geval van een tussentijdse vacature en vervanging van een lid van het districtscollege. Gezien de leden van het districtscollege volgens een analoge regeling worden verkozen als de schepenen, kan ook dezelfde vervangingsregeling van de schepenen gevolgd worden bij de vervanging van de leden van het districtscollege.

Artikel 123. Dit artikel regelt de verkiezing van de districtsvoorzitter. De districtsvoorzitter wordt verkozen uit de leden van het districtscollege van Belgische nationaliteit. Het aantal leden van het districtscollege dat wordt vastgesteld met toepassing van artikel 121 is bijgevolg inclusief de districtsvoorzitter.

In de oude regeling van artikel 274 van het Gemeentedecreet was de voorzitter van de districtsraad in principe de districtsvoorzitter. De districtsraad kon evenwel beslissen dat de districtsvoorzitter geen deel uitmaakt van het districtscollege. In dat geval koos het districtscollege in zijn midden een afzonderlijke voorzitter. In dit ontwerp van decreet wordt geopteerd om het mandaat van voorzitter van de districtsraad en districtsvoorzitter gescheiden te houden net zoals dit het geval is bij de gemeente en zal er altijd een verkiezing zijn van de districtsvoorzitter.

Artikel 124. Dit artikel regelt de vervanging van de districtsvoorzitter. De regeling is gelijkaardig aan de regeling voor de burgemeester. De districtsvoorzitter wordt tot aan de nieuwe verkiezing vervangen door een lid van het districtscollege in volgorde van hun rang tenzij hij zijn bevoegdheid aan een ander lid van het districtscollege heeft opgedragen.

Afdeling 4. De districtssecretaris

Artikel 125. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 275 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 80 en 82 van het Gemeentedecreet werden hier niet hernomen, zodat niet naar overeenstemmende bepalingen van dit ontwerp van decreet kan worden verwezen. Daarenboven werd voor de duidelijkheid een vierde, vijfde en zesde paragraaf opgenomen

in plaats te verwijzen naar de desbetreffende artikelen. De zinsnede "administratief en geldelijk statuut" werd vervangen door de term "rechtspositieregeling".

Afdeling 5. Werking van de districtsraad

Artikel 126. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 276 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De werking van de districtsraad wordt nog steeds afgestemd op de werking van de gemeenteraad. Bij gebrek aan rechtspersoonlijkheid kunnen de districten geen autonome districtsbedrijven oprichten en de districtsraad is niet bevoegd voor individuele personeelszaken. Daarom zijn artikel 29, §5, en artikel 34, §2, 4°, niet van toepassing op de districtsraden.

De districtsvoorzitter kan niet buiten de raad worden benoemd, zoals dit het geval is voor de burgemeester en de districtsraad is niet bevoegd voor benoeming tot ambten en contractuele aanstellingen. Daarom werd vermeld dat artikel 30 enkel van toepassing is op het lid van het districtscollege dat buiten de districtsraad is benoemd en artikel 35 enkel van toepassing is op de verkiezing en voordracht van kandidaten.

Het tweede lid van dit artikel herneemt het tweede lid van artikel 276 van het Gemeentedecreet.

Artikel 127. Dit artikel herneemt het derde lid van artikel 276 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 128. Dit artikel herneemt artikel 277 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging met dien verstande dat de zinsnede "de ambtenaar die" vervangen werd door de term "het personeelslid dat".

Afdeling 6. Werking van het districtscollege

Artikel 129. Dit artikel herneemt grotendeels het eerste lid van artikel 278 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Gezien het districtscollege geen tuchtoverheid is, is artikel 53 §2, tweede lid, niet toepasselijk op het districtscollege.

Dat artikel 53, §3, betreffende de wijze van stemming binnen het districtscollege, niet toepasselijk is, komt omdat een desbetreffende regeling omwille van de duidelijkheid opgenomen werd in artikel 130.

Artikel 130. Voor de duidelijkheid werd een apart artikel opgemaakt over de wijze van stemming binnen het districtscollege. De verwijzing naar artikel 34, §2 tot 4 en artikel 35 in artikel 53, §3 zou de lezing complex hebben gemaakt en daarenboven moet een voorbehoud gemaakt worden ten aanzien van de stemming voor benoemingen en aanstellingen gezien het districtscollege hiervoor niet bevoegd is.

Artikel 131. Dit artikel herneemt het tweede lid van artikel 278 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Afdeling 7. Bepalingen die van toepassing zijn op de akten van de districtsoverheden

Artikel 132. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 279 en 280 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen. De opmaak en bekendmaking van de akten van het district en de wijze van bekendmaking van reglementen en verordeningen binnen het district is identiek aan de opmaak en bekendmaking van de akten van de gemeente en de wijze van bekendmaking van reglementen en verordeningen binnen de

gemeente. De optie is genomen om naar deze artikelen te verwijzen in plaats van de vroegere formulering in artikel 279 en 280 van het Gemeentedecreet.

Afdeling 8. Bevoegdheden

Artikel 133. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 281 van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat enkel nog expliciet verwezen wordt naar de normen van de gemeente. Er bestaat reeds een normenhiërarchie die maakt dat een lagere norm niet mag afwijken van een hogere norm, deze geschrapte tekst was dan ook overbodig.

Artikel 134. Dit artikel herneemt artikel 282 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen, met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden en met dien verstande dat enkel nog expliciet verwezen wordt naar de normen van de gemeente.

Men heeft duidelijk een normenhiërarchie willen creëren tussen normen uitgaande van de districten en de normen uitgaande van de gemeente, die voorrang genieten.

Op basis van het wettigheidsbeginsel is een handeling van een overheidsorgaan dan pas regelmatig is wanneer zij gelijkvormig is aan de regelen vastgesteld door een overheid van een hogere rang. Op basis van deze normenhiërarchie zal een norm van het district niet mogen afwijken van de Grondwet, wetten en besluiten van de federale overheid, de decreten, de ordonnanties, de reglementen en besluiten van de gemeenschappen en de gewesten en de besluiten van de provinciale overheden. De vermelding van deze normen kon bijgevolg geschrapt worden.

Artikel 135. Dit artikel is een nieuw artikel en is gedeeltelijk gebaseerd op artikel 284 van het Gemeentedecreet. De verwijzing naar artikel 119 van de Nieuwe Gemeentewet, dat handelt over de bevoegdheid inzake politieverordeningen hoorde niet thuis in artikel 284 van het Gemeentedecreet dat de regeling inzake volksraadpleging van toepassing maakt op de districten. Daarom werd geopteerd dit op te nemen in een nieuw artikel.

Artikel 136. Dit artikel herneemt artikel 283 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat de term "stedelijk belang" werd vervangen door de term "gemeentelijk belang".

Dit artikel beoogt immers dat de gemeenteraad een gedelegeerde bevoegdheid kan *terugnemen*, ter behartiging van een concreet gemeentelijk belang of met andere woorden een belang dat het loutere districtsbelang overschrijdt.

Artikel 137. Dit artikel is gebaseerd op artikel 284 en 293 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen. Net zoals in het Gemeentedecreet, wordt voor de districten een mogelijkheid opgenomen tot het indienen van voorstellen van burgers en de organisatie van adviesraden en overlegstructuren. In dit ontwerpdecreet wordt ervoor geopteerd om slechts een kaderregeling op te leggen. Net zoals de gemeenteraden moeten de districtsraden deze decretaal voorgeschreven participatiemogelijkheden voor de burgers uitwerken in hun huishoudelijk reglement. Dit laat maatwerk toe, zodat de regelingen kunnen worden afgestemd op de eigen noden en gebruiken. De districten hebben de mogelijkheid om dezelfde uitgewerkte regeling voor deze participatiemogelijkheden van hun oprichtende gemeente over te nemen.

Ook de regeling inzake volksraadpleging blijft van toepassing op de districten.

Artikel 138. Dit artikel herneemt artikel 285 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 139. Dit artikel herneemt artikel 286 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met een vervanging van een indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 140. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 287 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en rekening houdend met het feit dat met het wijzigingsdecreet van 3 juni 2016 (voorafname op dit ontwerp van decreet) de notie 'personeelsformatie' werd opgeheven omdat die niet meer als eigentijds en adequaat wordt beschouwd voor de weergave van de reële personeelsbehoefte en voor het concrete personeelsbeheer. Vervolgens is geen sprake meer van ter beschikking stellen van personeel omdat het juridisch correcter is om het begrip 'toewijzen' van personeel te gebruiken aangezien de districten geen rechtspersoonlijkheid hebben en dus niet over eigen personeel kunnen beschikken.

Artikel 141. Dit artikel herneemt artikel 288 van het Gemeentedecreet.

Artikel 142. Dit artikel herneemt artikel 289 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 143. Dit artikel herneemt inhoudelijk artikel 290 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen, maar verwijst nu naar specifieke bepalingen.

Artikel 144. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 291 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en rekening houdend met het feit dat er sinds het wijzigingsdecreet van 3 juni 2016 (voorafname op dit ontwerp van decreet) de notie 'personeelsformatie' werd opgeheven. Vervolgens wordt de conferentie van voorzitters de conferentie van districtsvoorzitters.

Artikel 145. Dit artikel herneemt artikel 292 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Afdeling 9. Toezicht

Artikel 146. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 295 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Net zoals dit het geval was in het Gemeentedecreet is de regeling inzake bestuurlijk toezicht integraal van toepassing op de districten.

De specifieke bepalingen betreffende het toezicht op het meerjarenplan, de aanpassingen van het meerjarenplan en de jaarrekening van de districten (de eerste paragraaf van dat artikel van het Gemeentedecreet) worden niet hernomen, omdat artikel 143 van dit ontwerp van decreet de bepalingen betreffende de beleids- en beheerscyclus van overeenkomstige toepassing heeft gemaakt. De specifieke bepalingen over het toezicht op de beleidsrapporten (artikel 259 en 262) horen daar ook bij. Ook de derde paragraaf van dat artikel van het Gemeentedecreet werd niet hernomen. Het bijzondere toezicht op de uitgaven die vereist zijn door dwingende en onvoorziene omstandigheden is voor de gemeentebesturen niet behouden, waardoor het logisch is om het ook voor de districten niet langer op te nemen.

Hoofdstuk 8. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Artikel 147. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 13 van het Gemeentedecreet en artikel 22 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. Het herneemt eveneens artikel 47, tweede lid, laatste zin van het Gemeentedecreet (waarbij artikel 13 van het Gemeentedecreet van toepassing wordt gemaakt op de leden van het college van burgemeester en schepenen), evenals artikel 274 § 5 van het Gemeentedecreet (waarbij

artikel 47 van het Gemeentedecreet van toepassing wordt gemaakt op de voorzitter en op de leden van het districtcollege).

Dit artikel handelt over de bevoegdheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. Voor de duidelijkheid werd de integrale bevoegdheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen volledig in een afzonderlijk hoofdstuk geplaatst.

Aanvullend wordt naast de verwijzing naar het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 tevens verwezen naar het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges.

Hoofdstuk 9. De mandatarissen (eretitels, rechtspositie, tucht, aansprakelijkheid, mandatatendatabank)

Afdeling 1. Rechtspositie

Artikel 148. Dit artikel combineert artikel 69 van het Gemeentedecreet en artikel 67 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De bevoegdheid om een eretitel toe te kennen blijft gekoppeld aan de benoemingsbevoegdheid. De gebonden bevoegdheid van de Vlaamse Regering voor het toekennen van eretitels aan de burgemeester wordt echter vervangen door een discretionaire bevoegdheid. Hetzelfde geldt voor de gemeenteraad met betrekking tot de toekenning van eretitels aan de schepenen en voor de raad voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot de toekenning van eretitels aan de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 149. Dit artikel combineert artikel 70, §1, eerste lid, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §1, eerste lid, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De wedde van de uitvoerende mandataris omvat de vergoeding voor alle opdrachten die verbonden zijn aan dat mandaat. De uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering om de duur van de uittredingsvergoeding vast te stellen, werd geschrapt omdat de bepaling op zich voldoende duidelijk en uitvoerbaar is.

Artikel 150. Dit artikel combineert artikel 70, §1, tweede en derde lid, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §1, tweede en derde lid, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 151. Dit artikel combineert artikel 70, §1, vierde en vijfde lid, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §1, vierde en vijfde lid, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 152. Dit artikel combineert artikel 70, §2, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §2, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 153. Dit artikel combineert artikel 70, §3, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §3, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 154. Dit artikel combineert artikel 70, §4 en §5, van het Gemeentedecreet en artikel 68, §4, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. In het tweede lid van dit artikel wordt de begrenzing van de vergoedingen, wedden en presentiegelden uitgebreid naar de gemeenteraadsleden. Deze begrenzing geldt naast de begrenzing die in artikel 17, §2, is bepaald.

De opsomming van de presentiegelden in het derde lid van paragraaf 1 wordt aangevuld met de filialen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en met de deelnemingen in de energiebedrijven. Daarbij worden zowel de rechtstreekse participaties beoogd als de onrechtstreekse participaties (via filialen van filialen).

Artikel 155. Dit artikel combineert artikel 70bis van het Gemeentedecreet en artikel 69 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en waarbij de indeling in paragrafen werd vervangen door een indeling in leden. Het woord "handicap" wordt vervangen door de ruimere en algemeen aanvaarde term "beperking".

Afdeling 2. Tucht

Artikel 156. Dit artikel combineert artikel 71 van het Gemeentedecreet en artikel 70 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging. Er wordt rekening gehouden met het feit dat de burgemeester en de schepen deel uitmaken van het vast bureau, hetzij als lid, hetzij als voorzitter.

Een tuchtsanctie opgelegd aan een lid of voorzitter van het vast bureau of aan de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst heeft van rechtswege dezelfde gevolgen voor zijn ambt als schepen of in voorkomend geval als burgemeester en omgekeerd.

Hun vervanging wordt in dat geval geregeld in artikel 49, §1, 62, 85, §1, en 124.

Afdeling 3. Aansprakelijkheid

Artikel 157. Dit artikel combineert artikel 72 van het Gemeentedecreet en artikel 71 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en waarbij de indeling in paragrafen werd vervangen door een indeling in leden.

Gezien de onderscheiden rechtspersoonlijkheid van de gemeente en van het OCMW, kunnen zij elk slechts aansprakelijk worden gesteld in de mate dat hun eigen organen schade veroorzaken. De gemeente kan derhalve slechts aansprakelijk worden gesteld voor de handelingen van de burgemeester of een schepen in zoverre die optreedt in deze hoedanigheid. Op dezelfde manier kan het OCMW slechts aansprakelijk worden gesteld voor de handelingen van de voorzitter van het vast bureau of de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst in zoverre die optreedt in deze hoedanigheid.

Artikel 158. Dit artikel combineert artikel 73 van het Gemeentedecreet en artikel 72 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 159. Dit artikel combineert artikel 74 van het Gemeentedecreet en artikel 73 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Afdeling 4. Mandatendatabank

Artikel 160. Dit artikel combineert artikel 74bis van het Gemeentedecreet en artikel 73/1 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. Het is in het licht van de uitvoering van de privacywet aangewezen dat de Vlaamse Regering een entiteit aanduidt die verantwoordelijk wordt voor het beheer van de gegevens. De besturen hebben de taak de gegevens te actualiseren (en deze gegevens onmiddellijk aan de aangeduide entiteit van de Vlaamse overheid te bezorgen).

Om de transparantie en toegankelijkheid voor het publiek m.b.t. de betrokken besturen en organisaties te bevorderen en zo ook de democratische controle te faciliteren, worden de gegevens uit de databank publiek gemaakt, met uitzondering van het rijksregisternummer, het geslacht en de geboortedatum.

Titel 2. De ambtelijke organisatie van de gemeente en van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 161. Dit artikel herneemt artikel 75 van het Gemeentedecreet rekening houdend met het feit dat er in dit ontwerp van decreet geen bepalingen meer zijn opgenomen over intern verzelfstandigde agentschappen.

Het komt de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn toe om een gezamenlijk organogram van de diensten van zowel de gemeente als het OCMW vast te stellen, elk binnen het eigen bevoegdheidsdomein. Het begrip "gezamenlijk" staat voor een identiek voorstel. Dat betekent dat er twee besluiten over eenzelfde voorstel zullen worden genomen.

Met dit gemeenschappelijk organogram krijgen beide besturen een beter zicht op de mogelijkheden tot een efficiënte samenwerking. De personeelsbezetting optimaliseren is een essentiële voorwaarde voor een betere dienstverlening.

Het organogram is de vertaling van het personeelsbehoefteplan dat onder meer het aantal betrekkingen per graad, een vermindering of vermeerdering van het aantal betrekkingen (de behoefte), het afschaffen en de omvorming van betrekkingen voor een welbepaalde dienst aangeeft. De concrete vaststelling van dit personeelsplan (PEP) is een beslissing tot vaststelling van de personeelsformatie als vermeld in artikel 11, §1, 1° van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel. Die beslissing is met andere woorden onderworpen aan overleg met de representatieve vakorganisaties.

Met het wijzigingsdecreet van 3 juni 2016 (voorafname op dit ontwerp van decreet) werd bij artikel 3, 2° en artikel 52, 1° (tot wijziging van artikel 43, §2, 4° Gemeentedecreet en artikel 52, tweede lid, 6° OCMW-decreet) de bevoegdheid van de raad voor het vaststellen van het organogram delegerbaar. Dit ontwerp van decreet behoudt dat principe, zodat de bevoegdheid om te bepalen welke de gezagsverhoudingen en de functies zijn waaraan het lidmaatschap van het managementteam is verbonden, eveneens aan bijvoorbeeld de secretaris-directeur kan worden toevertrouwd.

Hoofdstuk 2. De secretaris-directeur, de adjunct-secretaris-directeur en de financieel directeur

Afdeling 1. Gemeenschappelijke belangen

Artikel 162 tot en met 169. Deze artikelen zijn een samenvoeging van artikel 76 tot 85 van het Gemeentedecreet met artikel 75 tot 84 van het OCMW-decreet, zoals die werden gewijzigd bij artikel 6, 7, 8, 53, 54 en 55 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met enkele redactionele wijzigingen.

In artikel 164 werd de uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering om de nadere regels voor de onverenigbaarheden vast te stellen geschrapt omdat de bepaling op zich voldoende duidelijk en uitvoerbaar is.

De uitzondering die in artikel 165 wordt gemaakt voor opdrachten in private ondernemingen of verenigingen heeft betrekking op de verzelfstandigde entiteiten van de besturen zoals het autonoom gemeentebedrijf, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of een OCMW-vereniging.

De voorbije jaren hebben al heel wat lokale besturen ervoor geopteerd om met toepassing van de organieke bepalingen het ambtelijk en financieel apparaat van beide rechtspersonen te laten aansturen door één leidinggevende. Die trend wordt met dit ontwerp van decreet doorgetrokken naar alle besturen. Er is voortaan in elke gemeente een secretaris-directeur en een financieel directeur, die personeelslid zijn van de gemeente

maar tegelijk ook het OCMW bedienen. Met de functies van de gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur wordt het huidige pakket taken en bevoegdheden van respectievelijk de secretarissen en financiële beheerders van de gemeente en van het OCMW in één hand verenigd.

Dit ontwerp van decreet bevat een overgangsregeling om tot de gemeenschappelijke decretale graad te komen (zie hiervoor onder artikel 589 e.v.). Voor de secretaris en financieel beheerder die geen secretaris-directeur of financieel directeur worden, is een waarborgregeling bij overgang en op persoonlijke titel ingebouwd.

Afdeling 2. De secretaris-directeur en de adjunct-secretaris-directeur

Artikel 170 tot en met 175. Deze artikelen hernemen artikel 86 tot en met 92 van het Gemeentedecreet en artikel 85 tot en met 90 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. In artikel 170 werd rekening gehouden met het feit dat er in dit ontwerp van decreet geen bepalingen meer zijn opgenomen over intern verzelfstandigde agentschappen. Artikel 171, §4, werd aangepast aan de terminologie van dit decreet. De rol van de secretaris-directeur en die van de financieel directeur bij het opstellen van de beleidsrapporten wordt niet langer beperkt tot respectievelijk de strategische nota en de financiële nota van het meerjarenplan. Het opstellen van de beleidsrapporten is een gedeelde verantwoordelijkheid voor beide decretale graden, waarbij het financiële en het beleidsmatige niet los van elkaar kunnen worden bekeken. Het onderscheid dat hier in het Gemeente- en het OCMW-decreet werd gemaakt was in dat opzicht kunstmatig en werd daarom niet hernomen in dit ontwerp van decreet.

De secretaris-directeur, die het hoofd is van het personeel van de gemeente en het OCMW en verantwoordelijk is voor de werking van de gemeente- en OCMW-diensten, kan de bevoegdheid krijgen voor de aanstelling, de tucht en het ontslag van het gemeente- en OCMW-personeel. Dat vergemakkelijkt de ambtelijke samenwerking tussen gemeente en OCMW.

De adjunct-secretaris-directeur vervangt de secretaris-directeur bij afwezigheid.

Afdeling 3. De financieel beheerder

Artikel 176 tot en met 178. Deze artikelen hernemen grotendeels artikel 93 tot en met 95 van het Gemeentedecreet en artikel 91 tot en met 93 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en rekening houdend met de vernieuwingen die in dit ontwerp van decreet op het vlak van planning, financieel beheer en organisatiebeheersing werden uitgewerkt. Daarbij worden ook de financiële risico's opgenomen bij de elementen waarover de financieel directeur in alle onafhankelijkheid moet rapporteren. Het beheersen van die risico's is dermate cruciaal dat die bijkomende rapportering wenselijk is. Aan de financiële risico's wordt ook aandacht besteed in de beleidsrapporten, maar daarnaast moet de mogelijkheid bestaan dat de financieel directeur kan wijzen op de potentiële risico's die verbonden zijn aan concrete voorgenomen beslissingen. Daarnaast werden in het derde lid van artikel 177 artikel 165 van het Gemeentedecreet en artikel 167 van het OCMW-decreet verwerkt. Zo worden de bepalingen over de rol en de verantwoordelijkheden van de financieel directeur gegroepeerd. Wat betreft het opstellen van de beleidsrapporten (artikel 178) kan verwezen worden naar de toelichting bij de vorige afdeling.

Hoofdstuk 3. Het managementteam

Artikel 179 tot en met 181. Deze artikelen hernemen artikel 96 tot en met 98 van het Gemeentedecreet en artikel 95 tot en met 97 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. Wie deel uitmaakt van het managementteam zal mede bepaald worden door hetgeen in het organogram is vastgesteld (zie hiervoor bij artikel 161).

Reeds bij de decreten van 29 juni 2012 tot wijziging van het Gemeente- en OCMW-decreet werd benadrukt dat de managementteams van de gemeente en van het OCMW dat de gemeente bedient ook samen kunnen vergaderen om zo de samenwerking van beide besturen te helpen bevorderen. Kozen een gemeente en het OCMW ervoor om de functie van secretaris samen te brengen in een enkele persoon, dan was het gezamenlijk vergaderen van beide managementteams een logisch gevolg van de gekozen beleidsoptie.

Dit ontwerp van decreet verankert deze samenwerking door te bepalen dat de gemeente en het OCMW een gezamenlijk managementteam hebben. Het samenbrengen van beide teams sluit ook aan bij de algemene doelstelling van ambtelijke integratie en de daarmee gepaard gaande efficiënte aansturing van het personeel.

Hoofdstuk 4. Het personeel van de gemeente en van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Artikel 182. Dit artikel herneemt artikel 102 van het Gemeentedecreet en artikel 101 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Afdeling 2. De maatschappelijk werker

Artikel 183. Dit artikel herneemt in belangrijke mate artikel 75 en 94 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De verplichting voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om minstens één maatschappelijk werker te hebben vloeit voort uit artikel 1 en 2 van de organieke OCMW-wet en artikel 19 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Telkens de maatschappelijk werker erom heeft verzocht, moet het bijzonder comité van de sociale dienst de maatschappelijk werker eerst horen vooraleer een beslissing te nemen over een individueel geval van maatschappelijke dienstverlening (paragraaf 4). De verantwoordelijke van de sociale dienst neemt in elk geval deel aan de vergaderingen van het bijzonder comité voor de sociale dienst (paragraaf 3). De sociale dienst van het OCMW verzekert mee de federaal toegewezen kernopdracht van het OCMW. Voor zover dit gevrijwaard blijft, kunnen de gemeente en het OCMW een beheersovereenkomst sluiten.

De noodzaak om een verantwoordelijke van de sociale dienst te hebben volgt logischerwijze uit het feit dat in een dienst van meerdere personeelsleden steeds een verantwoordelijke of diensthoofd zal worden aangesteld. In de huidige optiek kunnen de verantwoordelijke van de sociale dienst en de maatschappelijk werker verenigd zijn in een persoon, maar dat is niet noodzakelijk zo en dat wordt ook niet door de federale regelgeving als zodanig opgelegd. In dit ontwerp van decreet wordt er daarom voor geopteerd om het OCMW enige beleidsruimte te geven, zodat de verantwoordelijke in het geval van een gemeenschappelijke dienst een personeelslid van de gemeente of van het OCMW kan zijn. Alleen in zijn taak als verantwoordelijke van de sociale dienst van het OCMW, d.w.z. voor de specifieke taken die aan een OCMW worden toegekend, kan de verantwoordelijke betrokken worden in de besprekingen van de raad voor maatschappelijk welzijn of van het vast bureau.

Aangezien de verantwoordelijke van de sociale dienst, uit hoofde van zijn functie, kennis kan nemen van vertrouwelijke informatie of geheimen die hem zijn toevertrouwd, is hij gebonden aan het beroepsgeheim, zoals bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek en mag hij de verkregen informatie niet bekend maken, tenzij in wettelijk bepaalde gevallen.

Afdeling 3. De rechtspositie van het personeel van de gemeente en van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Onderafdeling 1. Algemene bepaling

Artikel 184. De paragrafen 1 en 3 hernemen artikel 104, §1 en §4, van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 13 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 103, §1 en §4, van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 60 van bovengenoemd wijzigingsdecreet.

Paragraaf 2 herneemt paragraaf 3 van artikel 103 van het OCMW-decreet.

Artikel 185. Dit artikel herneemt artikel 104bis van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 en artikel 103/1 van het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals ingevoegd bij artikel 14 en 61 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, met enkele redactionele wijzigingen.

In de punten 1° tot en met 4° worden alle rechtspersonen die in dit ontwerp van decreet worden genoemd en waarnaar de gemeente personeelsleden ter beschikking kan stellen, expliciet vermeld. Dat zorgt voor meer duidelijkheid over het al dan niet ter beschikking kunnen stellen van personeelsleden aan een rechtspersoon.

Punt 5° biedt de mogelijkheid om personeelsleden ter beschikking te stellen aan elke andere overheid. Aangezien dit begrip niet nader gespecificeerd wordt, is het zeer ruim in te vullen.

Punt 6° is een samenvoeging van artikel 104bis van het Gemeentedecreet, artikel 103/1 van het decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en artikel 195, §2 van het Gemeentedecreet.

Er kunnen geen personeelsleden ter beschikking gesteld worden aan de vennootschappen met sociaal oogmerk die niet onder het vierde punt vallen, noch aan gelijk welke andere vennootschap. Het ter beschikking stellen van personeel aan een stichting kan alleen indien het om een stichting in de zin van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk gaat die belast is met het verwezenlijken van welbepaalde beleidsuitvoerende taken van gemeentelijk belang.

Onderafdeling 2. De rechtspositieregeling

Artikel 186. Paragraaf 1 van dit artikel herneemt artikel 105 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 15 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en artikel 104 van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 62 van bovengenoemd wijzigingsdecreet.

De rechtspositie van het gemeentepersoneel blijft van toepassing op het OCMW-personeel dat betrekkingen bekleedt die ook bestaan bij de gemeente. Het OCMW stelt voor zijn overige personeel dezelfde regeling vast en of wijkt daarvan af voor dat personeel, naargelang de minimale voorwaarden die de regering vaststelt dat toelaten of voorschrijven.

Paragraaf 3 herneemt paragraaf 8 van artikel 104 van het OCMW-decreet.

Onderafdeling 3. Eedaflegging van het personeel

Artikel 187. Dit artikel herneemt artikel 106 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 17 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en artikel 105 van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 64 van bovengenoemd wijzigingsdecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Onderafdeling 4. Deontologische rechten en plichten

Artikel 188 tot en met 193. Deze artikelen hernemen artikel 107 tot en met 112 van het Gemeentedecreet en artikel 106 tot en met 111 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het komt de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn toe om een gezamenlijke deontologische code van zowel de gemeente als het OCMW vast te stellen. Die code vormt het sluitstuk van het gemeenschappelijk personeelsbeleid.

In de deontologische code moet bijzondere aandacht besteed worden aan de verplichting tot geheimhouding voor de maatschappelijk werker in het bijzonder en het overige personeel dat een vertrouwensrelatie heeft met cliënten en daarom kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd. Overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek mogen personeelsleden die uit hoofde van hun beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, deze immers niet bekendmaken, tenzij zij geroepen worden om in rechte getuigenis af te leggen of in het geval dat de wet hen verplicht die geheimen bekend te maken.

Die verplichting tot geheimhouding moet onder andere de maatschappelijk werker in staat stellen om zijn wettelijke taken in volle onafhankelijkheid te kunnen uitvoeren.

Onderafdeling 5. De evaluatie van het personeel

Artikel 194. Dit artikel herneemt artikel 115 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 20 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en artikel 114 van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 67 van bovengenoemd wijzigingsdecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Afdeling 4. Verdere uitvoeringsmaatregelen

Artikel 195. Dit artikel herneemt artikel 116 van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 21 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en artikel 115 van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 68 van bovengenoemd wijzigingsdecreet.

Afdeling 5. Samenwerking inzake de aanwerving van personeel

Artikel 196. Dit artikel herneemt in paragraaf 1 artikel 116bis van het Gemeentedecreet, gewijzigd bij artikel 22 van het decreet van 3 juni 2016 tot wijziging van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, en artikel 115/1 van het OCMW-decreet, gewijzigd bij artikel 69 van bovengenoemd wijzigingsdecreet, met een redactionele wijziging.

Paragraaf 2 herneemt grotendeels artikel 271 van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging. Er wordt aan toegevoegd en geëxpliciteerd dat de besturen in de beheersovereenkomst ook bepalingen kunnen opnemen met betrekking tot het doordelegeren van bevoegdheden aan de personeelsleden van het andere bestuur. Zo kan bijvoorbeeld de leidinggevende van de gemeenschappelijke dienst worden aangeduid om op te treden in naam van beide besturen, ook inzake evaluatie, zodat een gemeenschappelijk beleid kan worden gevoerd. Dat ligt volledig in de lijn van het concept van ambtelijke integratie.

De gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur die personeelslid zijn van de gemeente, kunnen op grond van de nieuwe bepalingen van dit ontwerp van decreet bevoegdheden toevertrouwd krijgen van het OCMW om in naam van het OCMW bepaalde beslissingen te nemen of officiële stukken te ondertekenen. In die zin is het logisch dat een verdere doordelegatie ook mogelijk moet zijn aan de andere gemeenschappelijke functies.

De mogelijkheid van doordelegatie blijft beperkt tot hetgeen op dat vlak organiek wordt toegelaten voor de organen en de personeelsleden van het eigen bestuur. Zo zullen de individuele steundossiers niet voor delegatie aan een personeelslid van de gemeente in aanmerking kunnen komen.

Artikel 197. Besturen maken op dit ogenblik ook al gebruik van de mogelijkheid om gemeenschappelijke diensten uit te bouwen. In het licht daarvan blijft dit ontwerp van decreet de mogelijkheid bieden voor de gemeente en het OCMW om personeel aan elkaar over te dragen.

Afdeling 6. Tucht

Onderafdeling 1. Toepassingsgebied

Artikel 198. Dit artikel herneemt artikel 118 van het Gemeentedecreet en artikel 117 van het OCMW-decreet.

Onderafdeling 2. De tuchtvergrijpen

Artikel 199. Dit artikel herneemt artikel 119 van het Gemeentedecreet en artikel 118 van het OCMW-decreet.

Onderafdeling 3. De tuchtstraffen

Artikel 200. De lijst met mogelijke tuchtstraffen is overgenomen uit artikel 120 van het Gemeentedecreet en artikel 119 van het OCMW-decreet. Daaraan worden twee tuchtstraffen toegevoegd, met name de herplaatsing en de terugzetting in graad.

De herplaatsing is een volledig nieuwe tuchtstraf die gesitueerd moet worden tussen schorsing met inhouding van salaris en terugzetting in graad. Als de tuchtoverheid van mening is dat de gepleegde feiten te zwaar zijn voor een schorsing maar dat anderzijds een terugzetting in graad een overdreven sanctie zou zijn, dan kan het personeelslid worden herplaatst in dezelfde rang of in een lagere rang. In dat geval is het dus niet meer nodig dat de betrekking van het personeelslid wordt afgeschaft, dat het personeelslid medisch ongeschikt verklaard werd of dat het personeelslid een ongunstige evaluatie kreeg. De andere regels betreffende de herplaatsing van een personeelslid moeten beantwoorden aan de minimale voorwaarden die door de Vlaamse Regering voor de rechtspositieregeling van het personeel worden vastgesteld.

Er wordt opnieuw de mogelijkheid opgenomen om de tuchtstraf van terugzetting in graad toe te passen, net zoals dat in de Nieuwe Gemeentewet ook al het geval was. De

terugzetting in graad is de toekenning van een graad van een lagere rang die binnen hetzelfde niveau of binnen een lager niveau is ingedeeld.

De terugzetting in graad heeft tot gevolg dat de salarisschaal wordt toegekend die verbonden is aan de graad waarin de ambtenaar wordt teruggezet.

De terugzetting in graad biedt immers een oplossing bij tuchtfeiten die enerzijds niet ernstig genoeg zijn voor een ontslag van ambtswege, doch anderzijds dermate ernstig zijn dat een zwaardere straf dan een schorsing verantwoord is en/of bijvoorbeeld aantonen dat het personeelslid niet langer in de door hem beklede functie kan functioneren.

De randvoorwaarden (de impact op de loopbaan, de eventuele gelijkstelling met dienstactiviteit, doorhaling,...), de gevolgen voor het salaris (het percentage van de inhouding van het salaris,...) en de termijnen (doorhalingstermijn, sanctietermijn...) moeten door het bestuur worden vastgesteld. De uitbreidingsbevoegdheid is niet onbegrensd, want het bestuur moet rekening houden met diverse hogere rechtsnormen en met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De tuchtsanctie 'afzetting' wordt in dit ontwerp van decreet opnieuw opgenomen omdat op grond van artikel 50 van de Wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen het verlies van pensioenrechten verbonden is met de zwaarste tuchtstraf. Om te vermijden dat de tuchtsanctie 'ontslag van ambtswege' – als zwaarste tuchtstraf na 'afzetting' – aanleiding zou geven tot het verlies van pensioenrechten is, in navolging van het Gemeentedecreet en OCMW-decreet, beslist om de straf 'afzetting' te behouden.

Het verlies van pensioenrechten bij het opleggen van de zwaarste tuchtstraf (afzetting) vormt een bijzonder zware bijkomende sanctie. Het is daarom aan te bevelen om dergelijke onredelijke straf niet op te leggen. Een ambtenaar moet aanspraak kunnen maken op een overheidspensioen voor de jaren waarin hij zich voor de overheid heeft ingezet.

Onderafdeling 4. De tuchtoverheid

Artikel 201. De delegatie van de secretaris-directeur aan anderen wordt beperkt tot personeelsleden met minstens dezelfde of een gelijkwaardige graad als het personeelslid dat de tuchtprocedure ondergaat. De bevoegdheidsregeling en delegeerbaarheid blijkt uit andere bepalingen van dit ontwerp van decreet.

De gemeenteraad kan een tuchtcommissie oprichten, samengesteld volgens de regels die gelden voor de raadscommissies, maar met een eigen werking (notulering, voorzitterschap,...), vastgesteld in het huishoudelijk reglement.

Onderafdeling 5. De tuchtprocedure

Artikel 202. Dit artikel herneemt alleen artikel 124, §1 en §5, van het Gemeentedecreet en artikel 123, eerste en vijfde lid, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Lokale besturen vinden het niet aangewezen dat de secretaris-directeur aangeduid wordt als tuchtonderzoeker, omdat hij dan niet meer zijn rol kan spelen als raadgever van het bestuur. Besturen worden ook maar sporadisch met tucht geconfronteerd, zodat het überhaupt moeilijk is om in die complexe materie expertise op te bouwen. Vooral in kleine besturen met weinig ondersteuning voor de secretaris-directeur is de vraag groot om een beroep te kunnen doen op een externe tuchtonderzoeker.

Door te opteren voor een personeelslid van een gemeente of een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn krijgen de lokale besturen een ruime keuze aan potentiële tuchtonderzoekers. Er wordt bewust voor gekozen om enkel de mogelijkheid op te nemen om personeelsleden die werkzaam zijn in een lokaal bestuur aan te duiden als tuchtonderzoeker. De belangrijkste argumenten zijn de onpartijdigheid bij het te voeren tuchtonderzoek, de kennis over de werking van een lokaal bestuur en een mogelijke

kostprijddrukking. Bovendien vermijdt men met het aanduiden van ambtenaren de procedure van de openbare aanbesteding.

Hiermee wordt overigens een juridische grondslag gelegd voor een bestaande praktijk. Omdat in de huidige regelgeving niets werd bepaald over de aanstelling van een tuchtonderzoeker ingeval van wraking van de decretaal vastgestelde tuchtonderzoeker, werd al enkele keren een personeelslid uit een ander lokaal bestuur als tuchtonderzoeker aangewezen. Noch de Beroepscommissie voor tuchtzaken, noch de Raad van State hebben zich hierover negatief uitgesproken. Het enige criterium dat in dit verband werd geponeerd is dat de tuchtonderzoeker een objectief en onpartijdig tuchtonderzoek moet voeren, en dat het tuchtverslag de tuchtoverheid in staat moet stellen om met kennis van zaken en vrij tot een eindbeslissing te komen. Er wordt daarbij in geen geval een bijzondere vereiste rond de mogelijke herkomst van de tuchtonderzoeker gesteld.

Artikel 203. Dit artikel herneemt artikel 125 van het Gemeentedecreet en artikel 124 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 204. Dit artikel herneemt artikel 126 van het Gemeentedecreet en artikel 125 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 205. Dit artikel herneemt artikel 128 van het Gemeentedecreet en artikel 127 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen, waarbij het tevens in overeenstemming werd gebracht met de evoluerende technologie. Daarom wordt geopteerd voor een open oplossing met enkel functionele eisen die een flexibele invulling mogelijk maakt conform de gangbare technologische mogelijkheden. Aan de vereiste van het aangetekend schrijven kan in veel gevallen al worden voldaan door een elektronische verwerking van gegevens die voldoet aan de voorwaarden van artikel 2281 Burgerlijk Wetboek en bovendien een bewijs oplevert van die verwerking, van het tijdstip waarop ze is verricht en van de authenticiteit en de integriteit van de verwerkte gegevens.

Artikel 206. Dit artikel behoeft geen commentaar.

Onderafdeling 6. De verjaring van de tuchtvordering

Artikel 207. Dit artikel herneemt artikel 130 van het Gemeentedecreet en artikel 129 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. In navolging van hetgeen wordt bepaald over de preventieve schorsing, heeft naast de strafvervolgning ook het opsporingsonderzoek een invloed op de verjaringstermijn.

Onderafdeling 7. De preventieve schorsing

Artikel 208. en artikel 209. Deze artikelen hernemen artikel 131 en 135, §1 en §2 van het Gemeentedecreet en artikel 130 en 134 van het OCMW decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat de bevoegdheid om een personeelslid preventief te schorsen bij hoogdringendheid aan de secretaris-directeur toegewezen wordt. Aangezien de secretaris-directeur verantwoordelijk is voor het dagelijks personeelsbeleid, is hij de meest geschikte persoon om dringende maatregelen te nemen in het geval de aanwezigheid van het personeelslid onverenigbaar is met het belang van de dienst.

Aangezien de preventieve schorsing een ernstige maatregel is, betreft dit een tijdelijke situatie die alsnog door de tuchtoverheid moet worden bevestigd. De tijdelijke situatie heeft geen inhouding van salaris tot gevolg. Het is de tuchtoverheid die al dan niet beslist tot een inhouding van het salaris.

De tuchtoverheid die de preventieve schorsing bevestigt, zal tegelijk de duur en het al dan niet inhouden van salaris vaststellen. Dat gebeurt binnen 8 dagen na de beslissing tot preventieve schorsing van de secretaris-directeur.

Gezien de tijd die een strafrechtelijke procedure in beslag neemt, heeft de decreetgever ervoor geopteerd om de termijn van vier maanden, zoals vroeger bepaald in het Gemeente- en OCMW-decreet, te verlengen tot zes maanden.

Bij een lopend tuchtonderzoek moet de tuchtoverheid binnen die termijn een tuchtstraf opleggen, zo niet vervallen de gevolgen van de preventieve schorsing. Bij een lopend opsporingsonderzoek of strafvervolgning, kan de tuchtoverheid die termijn verlengen.

De decreetgever is overgestapt van het begrip 'strafrechtelijk onderzoek' naar dat van 'opsporingsonderzoek of strafvervolgning'. Dat moet klaarheid scheppen over de vraag of een preventieve schorsing al dan niet reeds kan worden opgelegd bij een opsporingsonderzoek. Er valt niet in te zien waarom een opsporingsonderzoek niet zou mogen volstaan om te besluiten tot een preventieve schorsing indien het belang van de dienst dat vereist. Het onderscheid tussen het gerechtelijk onderzoek en het opsporingsonderzoek houdt immers geen verband met de ernst van de feiten.

Artikel 210. Dit artikel herneemt artikel 134 van het Gemeentedecreet en artikel 133 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 211. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Onderafdeling 8. Beroep

Artikel 212. Dit artikel herneemt artikel 137 van het Gemeentedecreet en artikel 136 van het OCMW-decreet.

Artikel 213. Dit artikel herneemt artikel 138 en 143 van het Gemeentedecreet en artikel 137 en 142 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 214. De Beroepscommissie is uitsluitend bevoegd voor beroepen tegen tuchtbeslissingen tot herplaatsing, terugzetting in graad, ontslag van ambtswege of tot afzetting. Tegen de overige tuchtsancties en tegen de preventieve schorsing als ordemaatregel kan enkel klacht worden ingediend in het kader van het bestuurlijk toezicht en een beroepsprocedure worden opgestart voor de Raad van State.

De keuze voor de begrenzing tot de herplaatsing, de terugzetting in graad, het ontslag en de afzetting is ingegeven door administratieve vereenvoudiging en lastenverlaging. In tegenstelling tot de lichtere tuchtsancties, vormen de herplaatsing, de terugzetting in graad, het ontslag en de afzetting de meest ingrijpende maatregelen en verdienen die een bijzondere bescherming door middel van een georganiseerd bestuurlijk beroep. Hierdoor wordt verzekerd dat dergelijke dossiers met de nodige zorg en binnen een zo kort mogelijke termijn rechtszekerheid bieden.

Het beroep schorst de uitvoering van de tuchtbeslissing niet.

Artikel 215. Dit artikel herneemt artikel 140 van het Gemeentedecreet en artikel 139 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 216. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 142 van het Gemeentedecreet en artikel 141 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De beslissingstermijn kan slechts eenmaal worden verlengd. Dat sluit aan bij wat standaard van toepassing is bij andere beroepsorganen. Het blijft wel een termijn van orde.

Hoofdstuk 5. Organisatiebeheersing en audit

Afdeling 1. Organisatiebeheersing

Artikel 217. Dit artikel herneemt artikel 99, tweede lid, van het Gemeentedecreet en artikel 98, tweede lid, van het OCMW-decreet, maar de term "interne controle" wordt vervangen door de correctere term "organisatiebeheersing" en de formulering van de opsomming wordt in overeenstemming gebracht met die in het ontwerp van bestuursdecreet.

Artikel 218. De eerste paragraaf van dit artikel herneemt het eerste lid van de eerste paragraaf van artikel 100 van het Gemeentedecreet en van artikel 99 van het OCMW-decreet en de tweede paragraaf van diezelfde artikelen. De tekst werd daarbij verduidelijkt en de volgorde van de zinnen werd omgekeerd, omdat logischerwijze eerst het algemene kader wordt vastgesteld en daarna pas de verdere uitwerking ervan.

De tweede paragraaf herneemt deels artikel 101 van het Gemeentedecreet en artikel 100 van het OCMW-decreet. De rapportering over het systeem van organisatiebeheersing bevat idealiter een overzicht van de sterke punten en de verbeterpunten op vlak van organisatiebeheersing. Daarnaast wordt weergegeven welke acties de organisatie zal nemen om de organisatiebeheersing te versterken, wie die acties opneemt en welke timing daar tegenover staat. Het opmaken van een dergelijk beeld kan gebeuren aan de hand van een periodieke zelfevaluatie. De organisatie is vrij om de vorm van de rapportering te kiezen. Deze rapporteringsverplichting staat tegenover de sterk gestegen autonomie op vlak van interne organisatie die lokale besturen krijgen in dit ontwerp van decreet. Door die autonomie is het nog belangrijker dat de organisatie transparant is over haar functioneren.

Artikel 219. Dit artikel herneemt het tweede lid van de eerste paragraaf van artikel 100 van het Gemeentedecreet en van artikel 99 van het OCMW-decreet.

De concrete invulling van het organisatiebeheersingssysteem kan verschillende vormen aannemen. Daarbij kan aandacht besteed worden aan:

- 1° hoe men het proces van beleidsplanning, -uitvoering en -evaluatie concreet invult met het oog op het bereiken van de beleidsdoelstellingen;
- 2° welke monitoringsystemen men ontwikkelt om relevante data over het gevoerde beleid en beheer te verzamelen;
- 3° hoe men de sleutelprocessen beheert en de belangrijkste risico's identificeert en welke risicobeheersingsmaatregelen er genomen worden;
- 4° hoe men de verwachtingen van de belanghebbenden in kaart brengt en er de dialoog mee aangaat;
- 5° hoe men de inzet en de prestaties van het personeel opvolgt en hoe de instrumenten van het personeelsbeleid geëvalueerd worden;
- 6° hoe men de belangrijkste waarden van de organisatie in de werking inpast en het integriteitsbeleid vorm geeft;
- 7° het kader voor het informatiebeheer en de interne en externe communicatie;
- 8° het kader voor het financieel management en de financiële rapportering, waaronder:
  - a) wie verantwoordelijk is voor de facturatie van de te ontvangen bedragen en onder welke voorwaarden dat gebeurt;
  - b) wie verantwoordelijk is voor de goedkeuring van de te betalen bedragen en onder welke voorwaarden dat gebeurt;
  - c) wie verantwoordelijk is voor de kasverrichtingen en onder welke voorwaarden die gebeuren;
  - d) aan wie kasprovisies kunnen worden ter beschikking gesteld voor het betalen van geringe exploitatie-uitgaven die voor de goede werking van de dienst onmiddellijk moeten worden gedaan, en onder welke voorwaarden dat gebeurt;
  - e) de regels voor de kredietbewaking;
- 9° het kader voor het facilitair management;
- 10° het kader voor het beleid en het beheer inzake informatie- en communicatietechnologie en -veiligheid;
- 11° hoe de naleving van de relevante wet- en regelgeving gegarandeerd wordt, waaronder wie advies kan vragen aan de financieel directeur over de wettigheid en regelmatigheid voor verrichtingen die van de visumverplichting zijn uitgesloten;

12° de regels voor de actualisatie van de inventaris van al de bezittingen, rechten, vorderingen, schulden en verplichtingen van de gemeente van welke aard ook.

Artikel 220. Dit artikel regelt de manier waarop de secretaris-directeur en de financieel directeur hun bevoegdheden kunnen toevertrouwen aan andere personeelsleden van de gemeente of het OCMW. Het gaat hier niet om de bevoegdheden die de secretaris-directeur heeft in het politieke functioneren van het bestuur, maar enkel om de bevoegdheden die te maken hebben met het ambtelijke functioneren van het bestuur. Vandaar dat de tekst van dit ontwerp van decreet bij de secretaris-directeur verwijst naar het organisatiebeheersingssysteem. Voor de bevoegdheden die de secretaris-directeur gedelegeerd krijgt van de politieke organen wordt de regeling bepaald in artikel 57 (wat betreft de gemeente) en artikel 85 (wat betreft het OCMW). Ook dat zijn dus niet de bevoegdheden waar dit artikel op doelt. Het kan hier bijvoorbeeld wel gaan om het verlenen van het visum of het ondertekenen van de betalingsopdrachten: die bevoegdheden kunnen door de financieel directeur en/of de secretaris-directeur worden toevertrouwd aan andere personeelsleden. Zij blijven echter steeds de eindverantwoordelijkheid dragen. Wat betreft de formele voorwaarden (schriftelijk, enz.), moet worden verduidelijkt dat het hier enkel gaat om de situaties waarin een bevoegdheid wordt toevertrouwd aan een personeelslid. Dat betekent uiteraard niet dat elke opdracht die de secretaris-directeur als hoofd van het personeel geeft voortaan schriftelijk zou moeten gebeuren. Dat is enkel het geval als het gaat om een bevoegdheidsoverdracht.

Afdeling 2. Audit

Artikel 221. Dit artikel herneemt het eerste lid van artikel 265 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 222. Dit artikel herneemt het tweede en het derde lid van artikel 265 van het Gemeentedecreet, , met enkele redactionele wijzigingen en met een terminologische aanpassing om de tekst af te stemmen op die van het ontwerp van bestuursdecreet. De verslagen van audit Vlaanderen worden bezorgd aan de voorzitter van de gemeenteraad, die ze agendeert op de gemeenteraad.

Artikel 223. Dit artikel herneemt artikel 267 van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. Enerzijds bevat dit artikel een regeling voor klokkenluiders. Anderzijds garandeert het artikel Audit Vlaanderen een volledige toegang tot informatie, wat nodig is om op een onafhankelijke en objectieve manier audits uit te voeren. De drager is in deze irrelevant. Dit betekent dat Audit Vlaanderen ook bevoegd is om alle werkgerelateerde e-mailverkeer, werkgerelateerde bestanden en elektronische communicatiegegevens te onderzoeken.

Artikel 224. Dit artikel biedt de besturen de mogelijkheid om een interne audit te organiseren. Ze kunnen er daarbij voor kiezen om die auditdienst structureel onafhankelijk te maken, door die personeelsleden niet onder het gezag van de secretaris-directeur te plaatsen. Als ze voor die optie kiezen, dan geldt bij een eventuele evaluatie de bijzondere regeling die ook geldt voor de ombudsman. Zowel de oprichting van een interne audit, als de onafhankelijke positie ervan zijn facultatief.

Titel 3. De extern verzelfstandigde agentschappen.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.

Artikel 225. Dit artikel herneemt integraal artikel 225 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 226. Dit artikel herneemt integraal artikel 226 van het Gemeentedecreet.

Artikel 227. De eerste twee leden van dit artikel hernemen integraal artikel 227 van het Gemeentedecreet met uitzondering van de laatste zin omdat deze volledige uitwerking heeft gekregen. Het derde lid herneemt artikel 39, §1, tweede lid, van het Gemeentedecreet met dien verstande dat de gemeenteraad de autonomie heeft om die afstemming zelf in bespreking te nemen of die taak toe te vertrouwen aan een gemeenteraadscommissie.

Artikel 228. Dit artikel herneemt integraal artikel 228 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 229. Dit artikel herneemt integraal artikel 229 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 230. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 230 van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat een redactionele wijziging werd aangebracht om de tekst af te stemmen op de andere bepalingen in dit ontwerp van decreet (artikel 185).

Hoofdstuk 2. Het autonoom gemeentebedrijf

Artikel 231. Dit artikel herneemt artikel 232 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen, maar voegt enkele nieuwe bepalingen in. De ingevoegde tekst verduidelijkt de regels voor het toezicht die gelden voor de autonome gemeentebedrijven. Het autonoom gemeentebedrijf bezorgt de beleidsrapporten en de lijsten met besluiten onmiddellijk aan de gemeente, zodat ze op een webtoepassing van de gemeente kunnen worden gepubliceerd. Het is namelijk de burgemeester die verantwoordelijk is voor deze publicatie. Daarnaast is het van belang dat het autonoom gemeentebedrijf zijn beleidsrapporten meteen aan de gemeente bezorgt, omdat de gemeenteraad het meerjarenplan (en de aanpassingen ervan) moet goedkeuren en een advies moet uitbrengen bij de jaarrekening. Het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering op de oprichting en de statutenwijzigingen van de autonome gemeentebedrijven werd weggelaten. Meer hierover is terug te vinden in de toelichting bij artikel 240.

Artikel 232. Dit artikel herneemt integraal artikel 233 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 233. Dit artikel herneemt artikel 234 van het Gemeentedecreet met dien verstande dat bijkomend de verplichting wordt opgelegd om de volledig gecoördineerde tekst van de statuten te publiceren op een webtoepassing van de gemeente. Het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering op deze statutenwijzigingen wordt in dit ontwerp van decreet niet hernomen. Zie hiervoor de toelichting bij artikel 240 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 234. Deze tekst herneemt artikel 235 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen. In de eerste paragraaf wordt daarbij de verplichting ingevoegd om de beheersovereenkomst openbaar te maken via een webtoepassing van de gemeente.

De opsomming van wat minimaal in de beheersovereenkomst moet worden opgenomen, in paragraaf 2 van artikel 235 van het Gemeentedecreet, wordt hier niet hernomen. De beheersovereenkomst regelt evenwel minstens de volgende aangelegenheden:

- 1° de concretisering van de wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen en van de doelstellingen ervan;
- 2° de toekenning van middelen voor de eigen werking en de uitvoering van de doelstellingen van het autonoom gemeentebedrijf;
- 3° binnen de perken en overeenkomstig de toekenningsvoorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, het presentiegeld en de andere vergoedingen die in het kader van de bestuurlijke werking van het autonoom gemeentebedrijf worden toegekend;

- 4° de voorwaarden waaronder eigen inkomsten of andere financieringen mogen worden verworven en aangewend;
- 5° de wijze waarop de tarieven voor de geleverde prestaties door de raad van bestuur vastgesteld en berekend worden;
- 6° de gedragsregels inzake dienstverlening door het autonoom gemeentebedrijf;
- 7° de voorwaarden waaronder het autonoom gemeentebedrijf andere personen kan oprichten, erin kan deelnemen of zich erin kan laten vertegenwoordigen;
- 8° de informatieverstrekking door het autonoom gemeentebedrijf aan de gemeente;
- 9° de wijze waarop het autonoom gemeentebedrijf de organisatiebeheersing regelt, waaronder de regels voor het aangaan van verbintenissen, de kredietbewaking, de wetmatigheidscontrole en de ondertekening van de girale betalingsorders, overeenkomstig artikel 219;
- 10° wanneer de opvolgingsrapportering, vermeld in artikel 263, aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd;
- 11° de maatregelen bij niet-naleving door een partij van haar verbintenissen uit hoofde van de beheersovereenkomst en de bepalingen inzake beslechting van geschillen die rijzen bij de uitvoering van de beheersovereenkomst;
- 12° de omstandigheden waarin en de wijze waarop de beheersovereenkomst kan worden verlengd, gewijzigd, geschorst en ontbonden.

In paragraaf 2 wordt in dit ontwerp van decreet een standaardregeling opgenomen die geldt zolang een autonoom gemeentebedrijf geen eigen regeling heeft uitgewerkt wat betreft de uitgavencyclus. Uit de evaluatie van de huidige regelgeving komt het ontbreken van een dergelijke terugvalregeling naar voren als een tekortkoming. Voor een autonoom gemeentebedrijf dat geen eigen regels had uitgewerkt, golden in de regeling van het Gemeentedecreet helemaal geen regels. Dat kon in de praktijk aanleiding geven tot onwenselijke situaties.

De standaardregeling die nu wordt ingeschreven houdt in dat de voorgenomen financiële verbintenissen onderworpen zijn aan het voorafgaand visum van de financieel directeur van de gemeente, volgens dezelfde regels als gelden voor de gemeente. Ook de beperkingen op het aangaan van verbintenissen, de regels voor de kredietbewaking en die voor het ondertekenen van girale betalingen zijn dan identiek voor het autonome gemeentebedrijf en de gemeente. Artikel 266, 267 en 269 worden in die omstandigheden rechtstreeks van toepassing gemaakt. Dat houdt concreet in dat de financieel beheerder van de gemeente het visum moet verlenen 266, dat het college van burgemeester en schepenen na een visumweigering de voorgenomen verbintenis van het autonoom gemeentebedrijf kan viseren (artikel 267) en dat de gemeenteraad (of het college van burgemeester en schepenen) kan beslissen over uitgaven die door dwingende en onvoorziene omstandigheden vereist zijn (artikel 269). Ook artikel 272, §1, tweede en derde lid wordt van rechtstreekse toepassing gemaakt, zodat de bijzondere regels voor betalingen vanuit provisies in die situatie dezelfde zijn als bij de gemeente. De andere vermelde artikelen worden van overeenkomstige toepassing gemaakt, waarbij rekening gehouden wordt met de bevoegde organen binnen het autonoom gemeentebedrijf. Waar er in die bepalingen sprake is van de financieel directeur moet dat wel steeds gelezen blijven worden als de financieel directeur van de gemeente.

Er mag niet uit het oog worden verloren dat alle bepalingen van van paragraaf 2 slechts een terugvalpositie zijn voor de situaties waarin in de beheersovereenkomst geen andere regelingen werden opgenomen. Het blijft dus perfect mogelijk om andere procedures op maat van het autonoom gemeentebedrijf uit te werken.

Artikel 235. Dit artikel herneemt integraal artikel 236 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 236. Dit artikel herneemt integraal artikel 237 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 237. Dit artikel herneemt artikel 238 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat de verplichting opgelegd wordt aan de gemeente om via een webtoepassing van de gemeente, een lijst met de besluiten van de raad van bestuur, te publiceren. Dezelfde webtoepassing vermeldt eveneens de wijze waarop het publiek inzage kan krijgen van de notulen van de raad van bestuur, van het directiecomité en van de beslissingen van de gedelegeerd bestuurder.

Artikel 238. Dit artikel herneemt integraal artikel 239 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 239. Dit artikel herneemt artikel 241 van het Gemeentedecreet met enkele redactionele wijzigingen en met vervanging van de indeling in paragrafen door een indeling in leden.

Artikel 240. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 242 van het Gemeentedecreet in die zin dat de bepalingen met betrekking tot het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering op de oprichting en de wijzigingen van de statuten van het autonoom gemeentebedrijf niet werden opgenomen. Dit is in lijn met de uitgangspunten voor de hervorming van het bestuurlijk toezicht.

De gemeente is de enige deelgenoot van het autonoom gemeentebedrijf en heeft daardoor de volledige controle over de werking van dit agentschap. Een groot gedeelte van de Vlaamse gemeenten deed reeds ervaring op met de verzelfstandiging van welbepaalde taken van gemeentelijk belang in een autonoom gemeentebedrijf. Het goedkeuringstoezicht op deze agentschappen wordt dan ook niet langer noodzakelijk geacht.

In het eerste lid van de tweede paragraaf werden de woorden "door de Vlaamse Regering" weggelaten om het artikel in lijn te brengen met het onteigeningsdecreet.

Artikel 241. Dit artikel vervangt het eerste en het laatste lid van artikel 243 van het Gemeentedecreet. Alle regels over de beleids- en beheerscyclus van de gemeente worden van overeenkomstige toepassing gemaakt op de autonome gemeentebedrijven, behalve de bepalingen over de uitgavencyclus, waarvoor de regels opgenomen worden in de beheersovereenkomst en de specifieke regeling over de stemming van de beleidsrapporten van de gemeente en het OCMW in artikel 249, §3.

Twee specifieke bepalingen over de jaarrekening worden ook niet van overeenkomstige toepassing gemaakt, omdat de procedure van de jaarrekening van de autonome gemeentebedrijven opgenomen is in artikel 243 van dit ontwerp van decreet. Hetzelfde geldt voor de bepaling over de kredieten in het eerste jaar van het meerjarenplan (artikel 256), waarvoor de overeenkomstige regeling in artikel 242, derde lid werd opgenomen.

Artikel 242. Dit artikel herneemt het vierde en het zesde lid van artikel 243 van het Gemeentedecreet. Voor toelichting bij het toegevoegde derde lid van dit artikel zie de toelichting bij artikel 256 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 243. Dit artikel komt in de plaats van de artikel 243bis, 243ter en 243quater van het gemeentedecreet. In artikel 241 van dit ontwerp van decreet worden de bepalingen van titel 4 van overeenkomstige toepassing gemaakt op de autonome gemeentebedrijven, behalve enkele specifieke bepalingen over de jaarrekening, die in dit artikel geregeld worden. De jaarrekening wordt voortaan vastgesteld door de raad van bestuur en voor advies voorgelegd aan de gemeenteraad, waarna ze goedgekeurd wordt door de toezichthoudende overheid. De invoering van het goedkeuringstoezicht op die jaarrekeningen is ingegeven door de nood aan een grotere kwaliteitscontrole, in het licht van de Europese verplichtingen en de vastgestelde tekortkomingen van de huidige rapportering over de autonome gemeentebedrijven.

De verplichting om ook de BBC-jaarrekening aan een voorafgaande revisorale controle te onderwerpen, werd in dit ontwerp van decreet niet hernomen. Het verslag van de revisor blijft wel bestaan voor de jaarrekeningen die opgemaakt moeten worden volgens het Wetboek van Economisch Recht en moet dan ook aan de gemeenteraad worden bezorgd, maar er is geen tweede verslag meer nodig voor de jaarrekening in het BBC-formaat. Dat verslag had als bedoeling om de rol van de gemeenteraad te versterken, maar het heeft zijn meerwaarde verloren nu de autonome gemeentebedrijven hun jaarrekening opmaken volgens dezelfde regels en in dezelfde vorm als de gemeenten.

Artikel 244. Dit artikel herneemt integraal artikel 244 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Hoofdstuk 3. Het gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

Artikel 245. Dit artikel herneemt artikel 245 van het Gemeentedecreet met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat het goedkeuringstoezicht door de Vlaamse Regering op de oprichting van een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm is weggelaten en dat de gemeente verplicht wordt om de beslissing tot oprichting of deelname en de statuten van de gemeentelijke vennootschap, vereniging of stichting te publiceren op een webtoepassing van de gemeente. Deze publicatieplicht komt in de plaats van de regeling van artikel 245, §4 van het Gemeentedecreet.

De expliciete machtiging voor de OCMW's om toe te treden tot een gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap is terug te vinden in het vijfde lid van de eerste paragraaf.

Deze bepaling herneemt artikel 202 van het decreet betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van 19 december 2008.

Artikel 246. Dit artikel herneemt integraal artikel 246 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en een aanpassing van de indeling in leden.

Artikel 247. Dit artikel herneemt integraal artikel 247 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat de terminologie in lijn gebracht werd met de terminologie van dit ontwerp van decreet.

Hoofdstuk 4. Het autonoom gemeentelijk havenbedrijf

Artikel 248. Dit artikel herneemt integraal artikel 247bis van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Titel 4. De beleids- en beheerscyclus van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Hoofdstuk 1. De beleidsrapporten

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 249. De eerste paragraaf van dit artikel is nieuw en voegt de definitie in van de term "beleidsrapporten". Die term werd al gebruikt in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus, maar wordt nu ook opgenomen in de tekst van dit ontwerp van decreet om te benadrukken dat die rapporten niet beschouwd mogen worden als louter financiële documenten, maar dat het beleid van het bestuur centraal moet staan. Er bestaan in dit ontwerp van decreet nog maar drie soorten beleidsrapporten: de meerjarenplannen, de aanpassingen van de meerjarenplannen en de jaarrekeningen.

Het budget wordt geïntegreerd in het meerjarenplan en is daardoor geen afzonderlijk beleidsrapport meer.

Het tweede lid van de eerste paragraaf bepaalt dat de gemeente en het OCMW geen afzonderlijke beleidsrapporten meer opmaken. De gemeente en het OCMW delen hun beleidsrapporten. De algemene toelichting bij dit ontwerp van decreet, meer in het bijzonder onderdeel 4.1.6., licht dit nader toe.

Het eerste en het derde lid van de tweede paragraaf hernemen gedeeltelijk artikel 146, §1, derde lid, 146, §4, 147, §2, en 174, §1 en §2, van het Gemeentedecreet en artikel 146, §1, derde lid, 146, §4, 147, §2, en 175, eerste en tweede lid, van het OCMW-decreet. Daarbij wordt de mogelijkheid om een stemming te vragen over een onderdeel van de beleidsrapporten hernomen. Sinds de invoering van de beleids- en beheerscyclus vormt een beleidsrapport echter een geïntegreerd geheel. Daardoor is het in de praktijk niet mogelijk om daar zomaar één onderdeel uit te lichten en te wijzigen. Dat betekent dat zodra een dergelijke stemming ertoe leidt dat het ontwerp van beleidsrapport moet worden bijgestuurd, een stemming over het geheel niet meer mogelijk is in dezelfde raadszitting. Dat gevolg wordt nu in de tekst van dit ontwerp van decreet geëxpliciteerd.

Het tweede lid van de tweede paragraaf verduidelijkt dat de besturen aan hun raadsleden ook documentatie ter beschikking moeten stellen met achtergrondinformatie bij het beleidsrapport. Die documentatie bevat geen informatie die essentieel is om te kunnen beslissen over het beleidsrapport (die essentiële informatie moet worden opgenomen in het beleidsrapport zelf). De wijze waarop die documentatie ter beschikking wordt gesteld kunnen de gemeenteraden zelf regelen in hun huishoudelijk reglement. Het is niet de bedoeling dat die documentatie ook fysiek overhandigd wordt aan alle raadsleden: er moet enkel een regeling zijn die waarborgt dat de raadsleden die dat wensen die informatie vlot kunnen raadplegen.

De derde paragraaf regelt de vaststelling van de beleidsrapporten. Aangezien de gemeente en het OCMW hun beleidsrapporten delen, kan er van een definitieve vaststelling maar sprake zijn zodra beide raden het beleidsrapport hebben vastgesteld. De algemene toelichting bij dit ontwerp van decreet, meer in het bijzonder onderdeel 4.1.6., licht dit nader toe.

Artikel 250. Dit artikel herneemt de eerste paragraaf van artikel 178bis van het Gemeentedecreet. De uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering wordt hier niet meer expliciet vermeld, maar mee opgenomen in artikel 274. Aangezien de gemeente en het OCMW gezamenlijke beleidsrapporten delen, volstaat het dat er maar één digitale rapportering over de inhoud van die beleidsrapporten gebeurt.

Artikel 251. Dit artikel herneemt ten dele artikel 151 van het Gemeentedecreet en artikel 153 van het OCMW-decreet. Omdat in alle beleidsrapporten dezelfde indeling gehanteerd wordt, wordt die driedeling in dit ontwerp van decreet als algemene bepaling opgenomen. De term liquiditeiten werd vervangen door de term financiering, waardoor de aansluiting bij International Public Sector Accounting Standards (IPSAS) werd verhoogd. Het gaat daarbij om de transacties die verband houden met het vreemd vermogen van het bestuur en van de verbonden entiteiten: de leningen en leasings die het bestuur aangaat en de aflossingen ervan, maar ook de leningen die het bestuur zelf toestaat aan bv. een AGB.

Artikel 252. Dit artikel herneemt artikel 145 van het Gemeentedecreet en artikel 144 van het OCMW-decreet. Om de leesbaarheid van de tekst te verhogen werd de term "financieel boekjaar" vervangen door "boekjaar". Dit is een louter terminologische aanpassing, zonder inhoudelijke gevolgen, maar daarmee wordt wel benadrukt dat de beleidsrapporten meer zijn dan louter financiële documenten.

Artikel 253. Dit artikel herneemt in grote lijnen artikel 164 van het Gemeentedecreet (en artikel 166 van het OCMW-decreet), maar werd aangepast zodat er nu expliciet verwezen wordt naar de algemene en de budgettaire boekhouding. Dat betekent niet dat de besturen twee afzonderlijke boekhoudingen moeten voeren: beide zijn geïntegreerd in één systeem. Deze bepaling is in dit ontwerp van decreet opgenomen in het hoofdstuk over de beleidsrapporten, omdat de informatie in de boekhouding het minstens mogelijk moet maken

om de beleidsrapporten te genereren. Daarnaast moet de boekhouding het ook mogelijk maken om bijkomende rapporteringen op te maken, of dat nu is over de gemeente of het OCMW afzonderlijk, of over beide besturen samen.

Wat "een boekhouding aangepast aan de aard en de omvang van haar activiteiten" concreet betekent voor een gemeentebestuur en een OCMW wordt nader uitgewerkt in het besluit van Vlaamse Regering betreffende de beleids- en beheerscyclus.

De boekhouding van het OCMW en die van de gemeente wordt gevoerd in één systeem. Elke transactie heeft betrekking op de gemeente óf op het OCMW en die informatie wordt ook meegenomen bij elke registratie in de boekhouding, zowel als het gaat om een budgettaire verrichting als wanneer het gaat om een registratie in de algemene boekhouding. Twee afzonderlijke budgettaire entiteiten worden met andere woorden opgevolgd in één geïntegreerd boekhoudsysteem. De registratie gebeurt dus wel in hetzelfde systeem, of het nu gaat om een transactie van de gemeente of om een van het OCMW, maar het is op elk moment mogelijk om te rapporteren per afzonderlijke rechtspersoon. Er kan daardoor op elk moment een balans worden opgesteld voor de gemeente of het OCMW afzonderlijk, of een overzicht van ontvangsten en uitgaven voor de gemeente of het OCMW afzonderlijk, of een staat van opbrengsten en kosten voor de gemeente of het OCMW afzonderlijk, enz. Hetzelfde geldt voor BTW-aangiften of andere rapporteringen die door externe instanties worden gevraagd. De registratie van de transacties van beide rechtspersonen in één systeem staat dus op geen enkele wijze een rapportering per rechtspersoon in de weg.

Afdeling 2. Het meerjarenplan

Artikel 254. Dit artikel herneemt de eerste twee leden van de eerste paragraaf van artikel 146 van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet. In het eerste lid wordt de toelichting nu ook expliciet vermeld als onderdeel van het meerjarenplan. Ook die toelichting is essentieel voor de raadsleden om een onderbouwde beslissing te kunnen nemen en maakt deel uit van het dossier dat beoordeeld moet worden door het bestuurlijk toezicht.

Artikel 255. Dit artikel herneemt paragraaf 2 en 3 van artikel 146 van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet. Wel wordt niet langer verwezen naar het gemeentebeleid, aangezien ook het beleid van het OCMW opgenomen is in dezelfde beleidsrapporten (zie artikel 249). In het derde lid werd een definitie toegevoegd van de toelichting van het meerjarenplan. Die toelichting zal bijvoorbeeld bijkomende informatie bevatten over de schulden en de financiële risico's.

Artikel 256. Het budget wordt geïntegreerd in het meerjarenplan, zodat de specifieke bepalingen over de inhoud en de vaststellingsprocedure van het budget niet langer nodig zijn. De bepaling dat de ramingen voor het eerste jaar ook de kredieten omvatten, betekent niet dat alle ramingen voor dat jaar limitatieve kredieten zijn. Het is de Vlaamse Regering die de bevoegdheid krijgt om het niveau van autorisatie nader te regelen (in artikel 274). Het is de bedoeling om de kredietbewaking op een hoog niveau te leggen, maar elk bestuur moet intern (in het organisatiebeheersingssysteem) bijkomende regels opstellen voor verdere opvolging en bewaking van de kredieten.

Op het niveau van de kredieten moet een onderscheid gemaakt worden tussen die voor de gemeente en die voor het OCMW, zodat de verbintenissen aan de juiste rechtspersoon kunnen worden toegewezen. Zie hiervoor ook de toelichting bij artikel 249 van dit ontwerp van decreet.

Afdeling 3. Aanpassingen van het meerjarenplan

Artikel 257. Dit artikel herneemt ten dele artikel 147 van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet. Er wordt nu duidelijker bepaald dat de jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan een verplichting is. Daarmee worden ook de kredieten bepaald vanaf het tweede boekjaar van het meerjarenplan. De raad kan in één beslissing zowel de kredieten voor het volgende jaar vaststellen als de kredieten voor het lopende jaar aanpassen. Een aanpassing van het meerjarenplan is dus noodzakelijk als de kredieten voor het lopende

boekjaar moeten worden aangepast of om de kredieten van het volgende boekjaar vast te stellen. Uiteraard gaat het daarbij telkens zowel om de kredieten voor de gemeente als om die voor het OCMW: de aanpassing van het meerjarenplan is een volwaardig beleidsrapport en moet dus ook door beide raden worden vastgesteld (zie artikel 249, §3). Behalve voor het vaststellen of het aanpassen van kredieten, kan een aanpassing van het meerjarenplan ook gebeuren als er belangrijke bijstellingen van de beleidsdoelstellingen worden doorgevoerd. Het tweede lid regelt de bijzondere situatie van het eerste jaar na de gemeenteraadsverkiezingen. Op dat ogenblik treden nieuwe bewindsploegen aan, die de eigen beleidsdoelstellingen nog moeten bepalen. Intussen moeten de besturen echter wel kunnen blijven werken en hebben ze dus ook meteen kredieten nodig. Daarom wordt hier bepaald dat de vaststelling van de kredieten voor dat eerste jaar na de verkiezingen automatisch gebeurt, als de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijke welzijn daarvoor nog geen kredieten hebben vastgesteld voor dat boekjaar. De nieuwe raden kunnen desgewenst de kredieten ook nog aanpassen in de loop van het eerste jaar van de bestuursperiode, maar hoeven niet meteen te beslissen over de vaststelling van de kredieten, omdat er sowieso kredieten beschikbaar zijn: ofwel werden die in het voorgaande boekjaar nog vastgesteld, ofwel worden ze automatisch vastgesteld op basis van de ramingen in de financiële nota van het (vorige) meerjarenplan voor dat boekjaar. Het vierde lid van paragraaf 1 herneemt artikel 147, §1, derde en vierde lid van het Gemeentedecreet en van het OCMW-decreet, in een gewijzigde formulering. Het startpunt van het meerjarenplan verandert niet. De financiële nota van een aanpassing van het meerjarenplan loopt steeds minstens tot het laatste jaar van het oorspronkelijke meerjarenplan en bestrijkt altijd minstens drie toekomstige boekjaren. Dat betekent concreet dat een bestuur vanaf een bepaald moment de financiële nota moet verlengen, om te vermijden dat die minder dan drie toekomstige boekjaren bevat en de gevolgen van het gevoerde beleid onvoldoende zichtbaar maakt.

Artikel 258. Het concept van de investeringsenveloppe, zoals dat bestond in het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet, wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet. Voor de vlotte werking van een gemeentebestuur en een OCMW is het echter wel noodzakelijk dat de onderdelen van kredieten voor investeringen die door omstandigheden niet aangewend werden in een bepaald boekjaar, vlot ter beschikking kunnen worden gesteld in het daaropvolgende boekjaar. Hetzelfde geldt voor de kredieten voor financiering, aangezien het leningsvolume dat een bestuur nodig heeft voor een groot deel bepaald wordt door de uitgevoerde investeringen. De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn hebben bij het vaststellen van de kredieten voor investeringen en financiering al autorisatie verleend. Daarom wordt de bevoegdheid om de overdracht van de ongebruikte delen van de kredieten voor investeringen te bepalen aan het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau gegeven, als uitvoerende organen. Er wordt niet gekozen voor een automatische overdracht van het volledige ongebruikte krediet voor investeringen, omdat de overdracht enkel nuttig is voor dat deel van de kredieten voor investeringen dat effectief nog gebruikt zal worden.

Het tweede lid van dit artikel legt de verplichting op om na die overdracht opnieuw een digitale rapportering aan de Vlaamse Regering te bezorgen over de inhoud van het meerjarenplan. Die rapportering is noodzakelijk om een correct opvolging van de evolutie van de lokale financiën mogelijk te maken, in het bijzonder wat betreft de investeringen.

Afdeling 4. Bijzondere bepalingen over het bestuurlijk toezicht op het meerjarenplan

Artikel 259. Dit artikel herneemt artikel 176 van het Gemeentedecreet en artikel 177 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen, maar brengt het in lijn met de principes van het eentrapstoezicht die ook elders in dit ontwerp van decreet als uitgangspunt worden gehanteerd. Doordat er enkel nog sprake is van de mogelijkheid om te vernietigen en niet langer van een mogelijke schorsing, kan de tekst sterk worden vereenvoudigd. Door de integratie van het budget in het meerjarenplan is het ook niet langer noodzakelijk om te bepalen wat de gevolgen voor het budget zijn van het optreden van de toezichhoudende overheid tegen een meerjarenplan: door de vernietiging van het meerjarenplan of de

aanpassing ervan, vervallen meteen ook de kredieten die erin vastgesteld zijn. Ook de bijzondere regels voor het bestuurlijk toezicht op het budget zijn niet langer noodzakelijk.

In dit ontwerp van decreet worden de situaties aangepast waarin de toezichthoudende overheid optreedt. Daarbij worden vier lijnen getrokken. De eerste lijn is de correcte informatieverstrekking aan de raadsleden, een noodzakelijke voorwaarde voor de werking van de lokale democratie. Het gaat dan om alle informatie die noodzakelijk is om een correcte beoordeling van het beleidsrapport te maken, niet uitsluitend om de verplichte schema's. Zo kunnen bijvoorbeeld ook de bedenkingen die de raad voor maatschappelijk welzijn heeft geformuleerd bij het ontwerp van beleidsrapport essentieel zijn voor de beoordeling ervan door de gemeenteraad (of omgekeerd). De tweede lijn is het financieel evenwicht en moet ervoor zorgen dat de financiële toestand van een gemeente of een OCMW niet kan ontsporen. Dat is een herneming van artikel 176, §1, eerste lid, 1° van het Gemeentedecreet en artikel 177, §1, eerste lid, 1° van het OCMW-decreet. De derde lijn is een minimale garantie van de kwaliteit en gaat concreet na of het beleidsrapport en de digitale rapportering erover met elkaar in overeenstemming zijn. Als dat niet het geval is, dan is er een fundamenteel probleem met de kwaliteit van de registraties en kunnen we onvoldoende kwaliteitsgaranties bieden om te voldoen aan de Europese regels (zie de algemene toelichting 4.7.). De vierde lijn ten slotte is een uitdrukking van het realiteitsbeginsel en is inhoudelijk een herneming van artikel 176, §1, eerste lid, 2° en 3° van het Gemeentedecreet en artikel 177, §1, eerste lid, 2° en 3° van het OCMW-decreet. Concreet kan het bijvoorbeeld gaan om meerjarenplannen waarin een bestuur ontvangsten heeft opgenomen die het bestuur niet toekomen of uitgaven niet heeft opgenomen die het bestuur wel zal moeten doen (op basis van een wettelijke, een decretale of een contractuele verplichting). Het kan ook gaan om meerjarenplannen waarin bepaalde uitgaven maar gedeeltelijk opgenomen zijn, waardoor er geen sprake meer is van een correcte en volledige weergave van de te verwachten ontvangsten en uitgaven.

In afwijking van de termijn van dertig dagen die elders in dit ontwerp van decreet wordt gehanteerd voor het bestuurlijk toezicht, wordt de termijn van vijftig dagen hier aangehouden. Die langere termijn is noodzakelijk om een kwaliteitsvol toezicht op de meerjarenplannen en de aanpassingen ervan mogelijk te maken en zo te voldoen aan de Europese verplichtingen die daarvoor gelden. De toezichtstermijn begint pas te lopen nadat de gemeente heeft laten weten dat het beleidsrapport gepubliceerd is op de webtoepassing van het lokaal bestuur (met toepassing van artikel 285, §1) én de digitale rapportering erover heeft bezorgd (met toepassing van artikel 250). De nieuwe bepaling betekent in de praktijk dat de termijn ingaat de dag nadat het bestuur aan beide verplichtingen heeft voldaan.

De bijzondere procedure van goedkeuringstoezicht voor de gemeenten die een gewestwaarborg genieten (artikel 176, §4, van het Gemeentedecreet) werd niet behouden. Als er opnieuw gewestwaarborgen zouden toegekend voor leningen van gemeenten, moet op dat ogenblik worden geoordeeld of een afzonderlijke regeling noodzakelijk is. Die wordt dan logischerwijze opgenomen in de beslissing die die waarborg verleent, niet in dit ontwerp van decreet.

Aangezien de gemeente en het OCMW gezamenlijke beleidsrapporten delen, is het evident dat de vernietiging door de toezichthoudende overheid van het meerjarenplan van de gemeente (of een aanpassing ervan), de vernietiging impliceert van het meerjarenplan van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (of de aanpassing ervan). Uiteraard geldt ook het omgekeerde.

Afdeling 5. De jaarrekening

Artikel 260. De eerste twee leden van dit artikel hernemen artikel 172, eerste en tweede lid, van het Gemeentedecreet en artikel 173, eerste en tweede lid, van het OCMW-decreet. De rest van dat artikel 172 van het Gemeentedecreet en 173 van het OCMW-decreet werd opgenomen in het volgende artikel van dit ontwerp van decreet, zodat de tekst hier dezelfde opmaak volgt als de artikelen over het meerjarenplan (art. 254 en 255 van dit ontwerp van

decreet). Daarnaast worden hier ook artikel 171 van het Gemeentedecreet en artikel 172 van het OCMW-decreet deels hernomen. De besturen bepalen in hun organisatiebeheersingssysteem de concrete regels voor de actualisatie van de inventaris. Het derde lid herneemt het eerste lid van de eerste paragraaf van artikel 173 van het Gemeentedecreet en het eerste lid van de eerste paragraaf van artikel 174 van het OCMW-decreet. De termijn voor het vaststellen van de jaarrekening wordt behouden, maar de tijdigheid van de jaarrekening is wel een aandachtspunt. Het is in het belang van het bestuur om zo snel mogelijk over een jaarrekening te beschikken, zodat het de informatie uit die jaarrekening ook kan meenemen bij de aanpassingen van het meerjarenplan. Daardoor kunnen de raadsleden daarover ook met een betere kennis van zaken beslissen. De rest van artikel 173 van het Gemeentedecreet en van artikel 174 van het OCMW-decreet werd niet hernomen. Als er bezwaren zijn tegen bepaalde verrichtingen, dan kan dat gemeld worden aan de toezichthoudende overheid. Dat geldt voor de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn, maar ook voor individuele raadsleden. Het heeft daarom geen zin om een afzonderlijke regeling voor dergelijke bezwaren van de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn in het decreet op te nemen, zoals in het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet wel nog het geval was.

Artikel 261. Dit artikel herneemt artikel 172, derde tot vijfde lid, van het Gemeentedecreet en artikel 173, derde tot vijfde lid, van het OCMW-decreet. Daarbij wordt nu ook de toelichting expliciet vermeld en werd de term "beleidsnota" vervangen door "beleidsevaluatie", die de essentie van deze rapportering beter weergeeft. De informatie van de algemene boekhouding (de balans en de staat van opbrengsten en kosten) wordt nu ook opgenomen in de financiële nota, waardoor ze hier niet langer afzonderlijk vermeld wordt.

Afdeling 6. Bijzondere bepaling over het bestuurlijk toezicht op de jaarrekening

Artikel 262. De eerste paragraaf van dit artikel herneemt paragraaf 2 van artikel 173 van het Gemeentedecreet en paragraaf 3 van artikel 174 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De vermelding van de provinciegouverneur wordt vervangen door "de toezichthoudende overheid", conform de algemene principes van de regeling van het toezicht in dit ontwerp van decreet. De derde paragraaf van dat artikel van het Gemeentedecreet en de vierde paragraaf van dat artikel van het OCMW-decreet, met de beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering, worden daardoor ook niet hernomen. Wel worden in dit ontwerp van decreet een aantal randvoorwaarden geschetst voor de toepassing van het goedkeuringstoezicht, zoals dat in artikel 259 ook gebeurde voor het toezicht op de meerjarenplannen en de aanpassingen ervan. De jaarrekening kan enkel worden goedgekeurd als ze aan alle opgesomde voorwaarden voldoet.

In afwijking van de termijn van dertig dagen die elders in dit ontwerp van decreet wordt gehanteerd voor het bestuurlijk toezicht, wordt de termijn van honderdvijftig dagen hier aangehouden. Die langere termijn is noodzakelijk om een kwaliteitsvol toezicht op de jaarrekeningen mogelijk te maken en zo te voldoen aan de Europese verplichtingen die daarvoor gelden. Net als bij het meerjarenplan, wordt er ook toegevoegd dat de toezichtstermijn pas begint te lopen nadat de gemeente heeft laten weten dat de jaarrekening gepubliceerd is op de gemeentelijke website (met toepassing van (artikel 285, §1 van dit ontwerp van decreet) én de digitale rapportering erover heeft bezorgd (met toepassing van artikel 250 van dit ontwerp van decreet). Dat betekent in de praktijk dat de termijn ingaat de dag nadat het bestuur aan beide verplichtingen heeft voldaan.

De volgende paragraaf herneemt paragraaf 3 van artikel 175 van het Gemeentedecreet, maar wordt aangepast omdat in artikel 260 van dit ontwerp van decreet de mogelijkheid voor de gemeenteraad om bezwaar te maken tegen bepaalde verrichtingen niet werd overgenomen uit het Gemeentedecreet. De vierde en vijfde paragraaf van dat artikel 175 van het Gemeentedecreet worden daarom ook niet hernomen.

Aangezien de gemeente en het OCMW gezamenlijke beleidsrapporten delen, is het evident dat de niet-goedkeuring van de jaarrekening van de gemeente door de toezichthoudende

overheid de niet-goedkeuring impliceert van de jaarrekening van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (en omgekeerd).

Hoofdstuk 2. Andere rapporteringen

Artikel 263. In de regeling van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet werden de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn relatief vaak geconfronteerd met bijstellingen van de planning, in de vorm van een budgetwijziging en/of een aanpassing van het meerjarenplan. Die rapportering was gestuurd door de noodzaak om de kredieten (de autorisatie) aan te passen, niet door inhoudelijke wijzigingen, die nochtans vaak veel relevanter zijn voor de raadsleden. In dit ontwerp van decreet wordt de rapportering aan de raad omwille van autorisatie beperkt, door de limitatieve kredieten op een hoog niveau te definiëren. Omdat het echter belangrijk blijft dat de raad de uitvoering van de planning kan opvolgen, wordt de verplichting opgelegd om tussentijds te rapporteren. Die opvolgingsrapportering is niet zozeer gericht op de bewaking van de kredieten, maar wel op de uitvoering van de beleidsdoelstellingen.

De raden kunnen zelf bepalen hoe vaak zij die rapportering wensen te krijgen. In dit ontwerp van decreet wordt enkel één minimale rapportering opgelegd, in het begin van de tweede jaarhelft, over de eerste jaarhelft. Uiteraard gaat die rapportering zowel over uitvoering van de beleidsdoelstellingen door de gemeente als door het OCMW. Het ligt dan ook voor de hand dat de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn dezelfde timing kiezen voor die opvolgingsrapportering.

Artikel 264. Dit artikel herneemt de tweede paragraaf van artikel 178bis van het Gemeentedecreet en de tweede paragraaf van artikel 179/1 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

Hoofdstuk 3. De ontvangsten- en uitgavencyclus

Artikel 265. Dit artikel herneemt artikel 156 van het Gemeentedecreet en artikel 158 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen, maar er wordt niet langer verwezen naar de kredieten van het budget, maar wel naar de ramingen van het meerjarenplan en de kredieten voor het lopende boekjaar in dat meerjarenplan. Deze nieuwe tekst lost het probleem op van verbintenissen die pas ingaan in het volgende boekjaar.

In de gevallen dat het bestuur nog geen kredieten heeft voor het lopende boekjaar, moet elke nieuwe verbintenis of elke aanpassing aan een bestaande verbintenis worden goedgekeurd door de gemeenteraad, respectievelijk de raad voor maatschappelijk welzijn. Dat kan het geval zijn als er nog geen aanpassing van het meerjarenplan gebeurde waarbij de kredieten werden vastgesteld, als die aanpassing van het meerjarenplan werd vernietigd door de toezichthoudende overheid of als ze nog niet werd bekendgemaakt op de gemeentelijke website en/of de digitale rapportering erover nog niet werd bezorgd aan de Vlaamse Regering. De gemeenteraad kan in die situatie echter niet eender welke verbintenis aangaan, maar enkel verbintenissen die passen in een verderzetting van reeds bestaande initiatieven. Een gelijkaardige beperking geldt in die situaties voor het uitvoeren van verbintenissen (zie hiervoor artikel 268 en de toelichting daarbij).

Artikel 266. Dit artikel herneemt artikel 160, §2, van het Gemeentedecreet en artikel 162, §2, van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen. De andere paragrafen van beide artikelen worden niet hernomen. Voor de onderwerpen die daarin werden geregeld moeten de besturen in hun organisatiebeheersingssysteem een eigen regeling uitwerken. Aan de tekst die hernomen werd van het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet wordt de mogelijkheid toegevoegd om een visum onder voorbehoud te geven, zodat de financieel directeur zijn visum niet noodzakelijk moet weigeren omdat er bijvoorbeeld onvoldoende kredieten beschikbaar zijn. Dat laat toe om dan de nodige maatregelen te treffen om aan de voorwaarden die bij het visum werden meegegeven te voldoen zodat de verbintenis op een wettige en regelmatige wijze tot stand kan komen.

De vermelding van de mogelijkheid om die bevoegdheid te delegeren, werd niet hernomen in dit ontwerp van decreet. Wel kan de financieel directeur, met toepassing van artikel 220, de uitoefening van die bevoegdheid toevertrouwen aan een ander personeelslid. Hij blijft echter steeds de verantwoordelijkheid dragen.

Artikel 267. Dit artikel herneemt artikel 161 van het Gemeentedecreet en artikel 163 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen, maar de weigeringen van het visum worden niet langer verzonden naar de provinciegouverneur. In de plaats daarvan moeten die weigeringen ter kennis gebracht worden van de gemeenteraad (respectievelijk de raad voor maatschappelijk welzijn), zodat die ook hier zijn controlerende rol kan spelen. Dit artikel geldt voor alle weigeringen van het visum, dus zowel wanneer een visum moest worden aangevraagd als wanneer dat vrijwillig gebeurde. De regeling voor het vrijwillig aanvragen van het visum moeten de besturen opnemen in hun organisatiebeheersingssysteem (zie artikel 219).

In dit ontwerp van decreet wordt een derde lid toegevoegd aan de hernomen tekst van het Gemeente- en OCMW-decreet, voor de uitzonderlijke situatie dat elke verbintenis moet worden voorgelegd aan de gemeenteraad of raad voor maatschappelijk welzijn (zie artikel 265, tweede lid). In dat geval is het de raad die het visum kan verlenen na weigering van de financieel directeur. De financieel directeur zal in die omstandigheden immers nooit een visum kunnen verlenen, omdat er geen kredieten beschikbaar zijn. Het ligt dan voor de hand om de raad zowel te laten viseren als de verbintenis te laten aangaan.

Artikel 268. Het tweede lid van dit artikel herneemt artikel 152 van het Gemeentedecreet en artikel 154 van het OCMW-decreet, maar de tekst werd grondig bijgestuurd. De beperking van de uitgaven geldt niet enkel als de raad de kredieten nog niet heeft vastgesteld, maar bijvoorbeeld ook als de digitale rapportering nog niet aan de Vlaamse overheid bezorgd werd (zie artikel 250) of er nog geen kennisgeving gebeurde aan de toezichthoudende overheid van de bekendmaking van het meerjarenplan op de webtoepassing van het lokaal bestuur (zie artikel 285, §2). Anderzijds wordt hier niet langer de bevoegdheid gegeven aan de Vlaamse Regering om een invulling te geven aan de voorlopige kredieten, maar worden in de tekst van het ontwerp van decreet zelf de krijtlijnen getrokken voor de besturen die nog geen uitvoerbare kredieten hebben. In dat geval mogen enkel nog uitgaven gebeuren die voortvloeien uit verbintenissen van het verleden of uit nieuwe verbintenissen voor de exploitatie die een loutere continuering zijn van wat al bestond. Nieuwe initiatieven zijn dus niet mogelijk, noch wat betreft investeringen, noch wat betreft de exploitatie. Deze bepaling hangt samen met een gelijkaardige beperking voor het aangaan van nieuwe verbintenissen door de gemeenteraad, in de situaties dat er nog geen kredieten beschikbaar zijn (zie hiervoor artikel 265).

In het eerste lid wordt expliciet bepaald dat er geen transacties kunnen gebeuren zonder dat er kredieten beschikbaar zijn, behalve bij toepassing van de uitzonderingsregeling opgenomen in artikel 269.

Artikel 269. Dit artikel herneemt artikel 157 van het Gemeentedecreet en artikel 159 van het OCMW-decreet, met enkele minimale redactionele aanpassingen.

Artikel 270. Dit artikel herneemt artikel 153 van het Gemeentedecreet en artikel 155 van het OCMW-decreet, maar de procedure wordt vereenvoudigd. De beslissing van de provinciegouverneur, gevolgd door een mogelijk beroep bij de Vlaamse Regering, wordt vervangen door één beslissing van de toezichthoudende overheid.

Artikel 271. Dit artikel herneemt ten dele het derde lid van paragraaf 4 van artikel 159 van het Gemeentedecreet. De rest van die paragraaf werd, met enkele terminologische en redactionele wijzigingen, hernomen in artikel 302, §6, van dit ontwerp van decreet, in de titel over de burgerparticipatie, waar het inhoudelijk bij aansluit.

In dit artikel wordt niet langer opgelegd dat het personeelslid van de gemeente dat instaat voor de praktische uitvoering van het beheer van dit budget moet worden aangeduid in overleg met het betrokken wijkcomité of burgerinitiatief. Het komt het bestuur zelf toe om het meest geschikte personeelslid te kiezen.

Artikel 272. Dit artikel herneemt artikel 163 van het Gemeentedecreet en artikel 165 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De redactie van het eerste lid van de eerste paragraaf van dat hernomen artikel werd sterk vereenvoudigd. Het derde lid van die paragraaf werd hier niet hernomen, maar opgenomen in het artikel met de bevoegdheden van de financieel directeur. Het tweede lid van paragraaf 1 herneemt de mogelijkheid om te werken met provisies, die opgenomen was in artikel 162, §4, van het Gemeentedecreet en artikel 164, §4, van het OCMW-decreet.

In paragraaf twee worden de bevelen van het college van burgemeester en schepenen (of het vast bureau), na weigering tot betaling, ter kennis gebracht van de gemeenteraad (of de raad voor maatschappelijk welzijn), in plaats van de provinciegouverneur, naar analogie van de nieuwe regeling voor de overruling van het visum. In paragraaf drie wordt de uitvoeringsbepaling niet langer behouden. De regeling die vroeger in het besluit van de Vlaamse Regering was opgenomen, wordt hier nu in de tekst van dit ontwerp van decreet zelf geïntegreerd.

Artikel 273. De gemeente en het OCMW blijven twee afzonderlijke rechtspersonen. Daarom blijft het nodig dat er een onderscheid gemaakt kan worden tussen de ontvangsten en uitgaven van de gemeente enerzijds en die van het OCMW anderzijds. De regels die gelden voor beide rechtspersonen zijn wel dezelfde. Daarom wordt er in dit ontwerp van decreet voor gekozen om alle bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing te maken op het OCMW, in plaats van in elk artikel opnieuw telkens de gemeente en het OCMW te vermelden.

Hoofdstuk 4. Nadere uitwerking door de Vlaamse Regering

Artikel 274. Dit artikel herneemt artikel 179 van het Gemeentedecreet en artikel 180 van het OCMW-decreet. Daarnaast worden hier ook de bepalingen gegroepeerd uit de andere artikelen van titel IV van het Gemeentedecreet waarin de Vlaamse Regering eveneens belast werd met een (specifieke) uitvoering. Een nieuwe uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering betreft het vaststellen van de minimale inhoud van de documentatie die de raadsleden ter beschikking gesteld moet worden op het ogenblik dat de beleidsrapporten zullen worden besproken op de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn en het bepalen van de limitatieve kredieten.

Titel 5. De werking van het lokaal bestuur

Hoofdstuk 1. Akten van het lokaal bestuur

Afdeling 1. Opmaken en ondertekenen van akten

Artikel 275. In het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering en het daaropvolgend initiatief Vlaanderen Radicaal Digitaal, wordt uitdrukkelijk gekozen voor een digitale sprong voorwaarts bij de Vlaamse overheid en bij uitbreiding bij de lokale besturen. Dit artikel biedt een (duidelijke) rechtsgrond aan de besturen die ervoor kiezen om digitaal te werken en data uit te wisselen.

Veel besturen werken al in grote mate digitaal en ook de besluitvorming bij besturen verloopt steeds meer op een digitale manier via tal van elektronische toepassingen. Vaak wordt er echter nog een papieren document gecreëerd voor het ondertekenen en archiveren van het officiële stuk. De tekst van het eerste lid biedt een rechtsgrond aan de besturen om te kiezen voor de meest geschikte informatiedrager doorheen het hele proces. Dit ontslaat hen

evenwel niet van de verantwoordelijkheid om – ongeacht de gekozen informatiedrager – in te staan voor een duurzame bewaring en toegankelijkheid overeenkomstig de regels en principes van de huidige archiverings- en openbaarheidswetgeving⁸⁸. Dit wil o.m. zeggen dat besturen bij het invullen van hun actieve en passieve openbaarheidsverplichtingen moeten rekening houden met diegenen die moeilijk contact maken met de overheid in het algemeen en met zij die minder digitaalvaardig zijn in het bijzonder.

Het tweede lid creëert voor de besturen vervolgens ook duidelijkheid m.b.t. het elektronisch ondertekenen van stukken. Er bestaat op vandaag ook een waaier van mogelijkheden om elektronisch te ondertekenen. Deze zijn aanvaardbaar zolang ze voldoen aan de eisen van authenticiteit en integriteit, er kan m.a.w. geen discussie zijn over de identiteit van de ondertekenaar en inhoud van het document. De technische keuze kan daarbij ook aangepast worden aan het doel en de omstandigheden. Er is de mogelijkheid opgenomen om nadere voorwaarden te bepalen zo dit nodig blijkt en rekening houdend met de technologische ontwikkelingen.

Voor een optimale (digitale) werking en dienstverlening moet een administratie te allen tijde over actuele gegevens, documenten en akten beschikken. Vaak zitten deze echter versnipperd over diverse diensten en overheden in afzonderlijke toepassingen. Een burger, organisatie of ondernemer wordt geconfronteerd met een versnipperde dienstverlening en zeer uiteenlopende kanalen die niet noodzakelijk zijn aangepast aan hun behoeften. Om hieraan te verhelpen, biedt het derde lid aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om specifieke voorwaarden en standaarden op te leggen voor alle betrokken actoren. Het is geenszins de bedoeling om de werking van de besturen verregaand te regelen, maar om – indien nodig – een aantal randvoorwaarden te creëren die vereist zijn om een degelijke (digitale) werking te kunnen garanderen. Als lokale besturen en diensten van andere overheden (en hun respectievelijke softwareleveranciers) zich aan dezelfde standaarden houden, kan men gegevens en toepassingen eenvoudiger met elkaar koppelen, waardoor een geïntegreerde dienstverlening voor burgers, organisaties en ondernemingen mogelijk wordt zonder ingewikkelde en dure integratie-operaties.

Artikel 276. Dit artikel herneemt inhoudelijk grotendeels artikel 180 van het Gemeentedecreet en grotendeels artikel 181 van het OCMW-decreet, met toevoeging van de bepaling inzake het zittingsverslag.

Gelet op de politiek bestuurlijke en ambtelijke integratie tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente zijn analoge bepalingen opgenomen voor de organen van de gemeente enerzijds en de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn anderzijds. De notulen van het vast bureau worden voortaan ondertekend door de voorzitter van het vast bureau, die van het bijzonder comité voor de sociale dienst door de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Wat betreft het bijwonen van de vergaderingen en het opstellen en het medeondertekenen van de notulen van het bijzonder comité voor de sociale dienst, kan de secretaris-directeur zijn bevoegdheid delegeren aan een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Met toepassing van artikel 196, kan een beheersovereenkomst het kader bieden waarbinnen de secretaris-directeur deze bevoegdheid kan toevertrouwen aan een personeelslid van de gemeente.

Gelet op de mogelijkheid om de notulen op digitale wijze op te stellen, te bewaren en te ondertekenen wordt ervoor geopteerd niet langer te spreken over 'de originelen' van de notulen.

---

⁸⁸ Conform het Archiefdecreet van 9 juli 2010 en het decreet 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Artikel 277. Dit artikel herneemt artikel 181 van het Gemeentedecreet en grotendeels artikel 182 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In paragraaf 1 van dit artikel wordt verduidelijkt wat de notulen dienen te vermelden. Daarnaast wordt tevens bepaald dat de essentie van de tussenkomsten en van de mondelinge en schriftelijke vragen en antwoorden in een apart zittingsverslag moeten worden opgenomen. Dit zittingsverslag kan worden vervangen door een audio- of audiovisuele opname.

Gelet op de politiek bestuurlijke en ambtelijke integratie tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente zijn analoge bepalingen opgenomen voor de organen van de gemeente enerzijds en de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn anderzijds.

Bij een besloten zitting worden enkel de beslissingen genotuleerd.

Artikel 278. Dit artikel herneemt artikel 182 van het Gemeentedecreet en artikel 183 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De bepalingen stipuleren wie bevoegd is om stukken van de organen te ondertekenen en, zo nodig, mee te ondertekenen. Deze uitgewerkte regeling onderstreept het belang dat gepaard gaat met de ondertekening van de stukken en de authenticiteit ervan.

Zo vallen bijvoorbeeld overeenkomsten en authentieke akten met betrekking tot beslissingen van de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn onder de toepassing van dit artikel. Voorbeelden zijn de overeenkomsten en authentieke akten van aan- of verkoop, erfpacht, opstal. Enkel de voorzitter van de raad is samen met de secretaris-directeur bevoegd om die te ondertekenen.

Met de reglementen van het bijzonder comité voor de sociale dienst waarnaar verwezen wordt in de vierde paragraaf van dit artikel wordt enkel het huishoudelijk reglement bedoeld en eventuele aanpassingen hiervan.

Artikel 279. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 183 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen, en bevat een analoge bepaling voor de voorzitter van het vast bureau.

Dit ontwerp van decreet vermeldt niet langer dat de opdracht tot delegatie van de ondertekening schriftelijk gebeurt, omdat schriftelijk de connotatie oproept dat dit enkel op papier kan. Een digitale opdracht tot delegatie moet immers ook mogelijk zijn.

Artikel 280. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 183bis van het Gemeentedecreet en artikel 184 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met toevoeging van de bepaling inzake het zittingsverslag.

Het tweede lid van artikel 183bis van het Gemeentedecreet werd niet hernomen aangezien het doel van deze bepaling reeds voortvloeit uit het eerste lid van dit artikel waarin de delegatiemogelijkheid van de ondertekeningsbevoegdheid algemeen wordt geregeld.

Dit ontwerp van decreet vermeldt niet langer dat de opdracht tot delegatie van de ondertekening schriftelijk gebeurt, omdat schriftelijk de connotatie oproept dat dit enkel op papier kan. Een digitale opdracht tot delegatie moet immers ook mogelijk zijn.

Artikel 281. Gelet op de politiek bestuurlijke integratie tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente bevat dit ontwerp van decreet een bepaling met betrekking tot de delegatiemogelijkheden voor ondertekening van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 282. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 184 van het Gemeentedecreet en artikel 185 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met toevoeging van de bepaling inzake het zittingsverslag.

In het eerste lid van dit artikel wordt bepaald dat de secretaris-directeur zijn bevoegdheid tot ondertekening of medeondertekening kan opdragen aan één of meer personeelsleden van de gemeente, behalve die voor de ondertekening van de notulen en het zittingsverslag van de gemeenteraad en van de notulen van het college van burgemeester en schepenen. Met toepassing van artikel 196, kan een beheersovereenkomst het kader bieden waarbinnen de secretaris-directeur deze bevoegdheid kan toevertrouwen aan een personeelslid van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Het derde lid van dit artikel bevat een analoge regeling voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Dit ontwerp van decreet vermeldt niet dat de gemeenteraad hiervan op de hoogte moet worden gebracht. Ook vermeldt dit ontwerp niet dat de opdracht tot delegatie van de ondertekening schriftelijk gebeurt, omdat schriftelijk de connotatie oproept dat dit enkel op papier kan. Een digitale opdracht tot delegatie moet immers ook mogelijk zijn.

Artikel 283. Dit artikel is gebaseerd op artikel 185 van het Gemeentedecreet en artikel 186 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Gelet op de politiek bestuurlijke en ambtelijke integratie tussen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de gemeente zijn analoge bepalingen opgenomen voor de organen van de gemeente enerzijds en de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn anderzijds.

Afdeling 2. Bekendmaking en inwerkingtreding

Onderafdeling 1. Bekendmaking

Artikel 284. De burger heeft recht op informatie van de overheid. De overheid moet zoveel mogelijk transparant zijn en overheidsinformatie is in het algemeen openbaar en voor iedereen toegankelijk. Om dat recht voor de burger te onderstrepen wordt de bekendmakingsplicht van de lokale besturen in dit ontwerp van decreet uitgebreid. Voortaan zullen naast de overzichtslijsten van de besluiten van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn, ook lijsten van besluiten van andere organen van het lokaal bestuur worden bekendgemaakt.

Gelet op de evolutie inzake digitalisering, wordt de manier waarop de bekendmaking van de lijsten moet gebeuren, aangepast. Artikel 252, §2 van het Gemeentedecreet en artikel 254, tweede lid van het OCMW-decreet stelden dat "de lijst gedurende minstens twintig dagen openbaar gemaakt wordt op het gemeentehuis". De paragrafen 1 en 2 van dit artikel bepalen dat de overzichtslijst door de burgemeester respectievelijk de voorzitter van het vast bureau wordt bekendgemaakt via de webtoepassing van de gemeente.

Artikel 285. De in dit artikel vermelde besluiten moeten integraal worden bekendgemaakt.

In tegenstelling tot het OCMW-decreet worden de reglementen bekendgemaakt door de voorzitter van het vast bureau in plaats van door de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Het derde lid kadert in een actief openbaarheidsbeleid. In aansluiting met het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (in de toekomst bestuursdecreet), kan de Vlaamse Regering bepalen dat via de webtoepassing van de

gemeente ook nog andere besluiten en stukken moeten worden bekendgemaakt zoals bijvoorbeeld de besluiten houdende deontologische codes, de gecoördineerde versie van statuten, een lijst van de verzelfstandigde agentschappen. De Vlaamse Regering kan bovendien bepalen hoe lang alle besluiten en stukken op de webtoepassing raadpleegbaar moeten blijven.

Een grotere openbaarheid draagt bij tot een grotere betrokkenheid van de burger bij het lokaal bestuur.

Artikel 286. De burgemeester resp. de voorzitter van het vast bureau zorgt ervoor dat de bekendmaking op de webtoepassing van de lijsten van de besluiten vermeld in artikel 284 en van de besluiten vermeld in artikel 285 gebeurt binnen de 10 dagen na het nemen van de besluiten.

Voor zowel de bovenvermelde lijsten als besluiten wordt telkens de datum vermeld waarop ze via de webtoepassing worden bekendgemaakt. Voor de reglementen en verordeningen van de gemeenteraad, van het college van burgemeester en van de burgemeester evenals voor de reglementen van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau, moet de bekendmaking ook de datum bevatten waarop ze werden aangenomen.

De webtoepassing vermeldt ook op welke wijze de burger inzage kan krijgen van de besluiten die op de lijst zijn vermeld, en hoe hij hiertegen klacht kan indienen bij de toezichthoudende overheid.

Onderafdeling 2. Inwerkingtreding van reglementen en verordeningen

Artikel 287. Dit artikel herneemt artikel 187 van het Gemeentedecreet en artikel 188 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De reglementen en verordeningen, waarnaar dit artikel verwijst, treden in werking de vijfde dag na de bekendmaking ervan op de webtoepassing, tenzij anders bepaald. Dit geldt dus ook voor reglementen zoals bijvoorbeeld de rechtspositieregeling van het personeel, het huishoudelijk reglement van de raad, het reglement inzake klachtenbehandeling.

Afdeling 3. Wijze van kennisgeving

Artikel 288. Dit artikel is gebaseerd op artikel 188 van het Gemeentedecreet en artikel 189 van het OCMW-decreet.

Het staat de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn, behoudens hetgeen bepaald is in de wet, dit ontwerp van decreet of een ander decreet, vrij in het huishoudelijk reglement te bepalen dat stukken op een andere wijze dan bij gewone brief worden meegedeeld of ter kennis gebracht. Er bestaat geen verplichting meer om steeds een gewone brief te sturen bovenop de vrij gekozen wijze van mededeling of kennisgeving.

Afdeling 4. Briefwisseling aan het lokaal bestuur

Artikel 289. Dit artikel is gebaseerd op artikel 189 van het Gemeentedecreet en artikel 190 van het OCMW-decreet.

Het register kan digitaal worden opgemaakt, bijgehouden en gearchiveerd indien aan de voorwaarde van blijvende toegankelijkheid en onveranderlijkheid wordt voldaan.

“Met briefwisseling wordt ook bedoeld een e-mail, een fax, maar bijvoorbeeld geen reclame, sms, spam, of informatie of berichtgeving op sociale media. De sociale media die door de gemeenten worden gebruikt zijn te beschouwen als extra communicatiekanalen naar de burgers. De berichtgeving op deze sociale media is informatief van aard en valt voornamelijk onder de verantwoordelijkheid van de gemeentelijke

communicatieambtenaar. De informatie of berichtgeving vanwege de gemeenten op sociale media zijn niet te beschouwen als 'briefwisseling van de gemeente' als bedoeld in artikel 182, §4, Gemeentedecreet. De ingaande en uitgaande berichten op die sociale media worden niet beschouwd als briefwisseling aan of van de gemeente en moeten niet worden ingeschreven in het register van ingaande en uitgaande briefwisseling. Eventuele vragen die worden beantwoord middels de gemeentelijke sociale media zijn te vergelijken met de antwoorden die worden gegeven door een personeelslid met een loketfunctie." (Antwoord op schriftelijke vraag nr. 201 van 18 december 2015 van Bert Maertens).

Hoofdstuk 2. Wijze van berekening van termijnen

Artikel 290. Dit artikel herneemt artikel 190 van het Gemeentedecreet en artikel 191 van het OCMW-decreet.

Hoofdstuk 3. Goederen van het lokaal bestuur

Afdeling 1. Onroerende goederen

Artikel 291. Dit artikel herneemt artikel 191 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging, en herneemt grotendeels artikel 199 van het OCMW-decreet.

Door de algemene formulering van dit artikel vallen PPS-projecten hier ook onder en moeten zij niet apart worden vermeld. De regeling voor gemeente en openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is op die manier volledig gelijk.

Artikel 292. Dit artikel is gebaseerd op artikel 194, derde lid van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 194, derde lid van het OCMW-decreet bood een wettelijke basis voor de wijze van vervreemding van onroerende goederen door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn: *de vervreemding van onroerende goederen moest openbaar gebeuren, behoudens indien er een grondige motivering wordt gegeven voor een afwijking daarvan.*

Het Gemeentedecreet voorzag niets over de vervreemding van onroerende goederen door de gemeente.

De omzendbrief van 1989, gevolgd door de omzendbrief van 2010/02 van 12 februari 2010 wilde die leemte opvullen door te stellen dat *het algemene beginsel dat bij elke onroerende vervreemding de openbare verkoop de algemene regel moet zijn en de onderhandse verkoop een uitzondering moet blijven. ... Alleen als het bestuur voldoende kan aantonen, door middel van een bijzondere motivering, dat de onderhandse procedure gerechtvaardigd is om redenen van algemeen belang, zal de onderhandse verkoop aanvaard worden.*

Uit rechtspraak van de Raad van State (RvSt nr. 212.929 van 5 mei 2011 inzake NV Grondmaatschappij van België en NV Westerdal / Kerkfabriek Sint- Clemens te De Haan – onderhandse verkoop van een onroerend goed door de kerkfabriek) en de rechtsleer (J. Dujardin, F. Vandendriessche, J. Adriaenssens, T. Gem. 2011/4, p. 241 e.v.) blijkt dat er geen wets- of verordeningsbepaling aan een lokaal bestuur de verplichting oplegt om haar onroerend goed openbaar te verkopen en dat een omzendbrief lokale overheden niet kan verplichten om hun onroerende goederen via een openbare verkoop te vervreemden. Het antwoord op een parlementaire vraag over het principe van openbare verkoop, verplicht gesteld via de omzendbrief, legt uit dat het principe van openbare verkoop niet betekent dat andere verkoopprocedures, zoals de onderhandse verkoop, niet toegelaten zouden zijn. Maar dan moeten er afdoende redenen zijn om van de openbare verkoop af te wijken. Die redenen moeten uit de motivering blijken (Parlementaire vraag nr. 230 van 19 januari 2012 van Valérie Taeldeman over Administratieve overheden - Verkoop onroerend goed).

Het artikel in dit ontwerp van decreet biedt nu een duidelijke rechtsgrond voor de wijze waarop de gemeente, de autonome gemeentebedrijven, het openbaar centrum voor

maatschappelijk welzijn en de verenigingen opgericht overeenkomstig Deel 3, titel 4, hoofdstukken 2 en 3 hun onroerende goederen kunnen vervreemden. Het vaardigt op algemene wijze procedureregels uit die, om de gelijkheid te respecteren, moeten worden nageleefd bij de vervreemding van een onroerend goed door de lokale besturen.

Een decretale verankering van het principe van mededinging en transparantie biedt duidelijkheid en ruimere mogelijkheden voor het bestuur. Zo kan het bestuur kiezen welke procedure het meest voordelig is en leidt tot het verkrijgen van de beste prijs met de minste kosten, met de blijvende verplichting om de nodige transparantie en mededinging te garanderen bij de vervreemding van een onroerend goed.

Zo kan het lokale bestuur kiezen voor een openbare verkoop of voor een onderhandse verkoop met inachtneming van de algemene principes zoals transparantie, gelijkheid, mededinging, publiciteit waarbij alle mogelijke geïnteresseerde kopers de kans krijgen om mee te dingen.

Artikel 293. Dit artikel is gebaseerd op artikel 198 van het OCMW-decreet.

De bepaling van artikel 198 van het OCMW-decreet werd destijds overgenomen uit artikel 95 van de organieke wet. Een openbaar centrum van maatschappelijk welzijn met een belangrijk patrimonium kon er belang bij hebben het beheer van zijn gronden te laten verrichten door bijvoorbeeld een ter zake ervaren gemeentelijk bedrijf. Het kan niet de bedoeling zijn om in dit ontwerp van decreet voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn minder mogelijkheden op te nemen inzake het beheer van goederen.

Afdeling 2. Gemeentewegen

Artikel 294. Dit artikel herneemt artikel 192 van het Gemeentedecreet.

Hoofdstuk 4. Aanstellen van landmeters-experten

Artikel 295. Dit artikel herneemt artikel 192bis en 192quater van het Gemeentedecreet en artikel 199/1 en 199/3 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Hoofdstuk 5. Optreden in rechte

Artikel 296. Dit artikel is gebaseerd op artikel 193, §1 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In paragraaf 1 wordt de algemene regeling van het Gemeentedecreet aangehouden. In paragraaf 2 wordt een parallelle bepaling opgenomen voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, rekening houdend met de wijzigingen in de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 297. Dit artikel is gebaseerd op artikel 193, § 2 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

In het eerste lid wordt de algemene regeling van het Gemeentedecreet aangehouden. In het tweede lid wordt een parallelle bepaling opgenomen voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, rekening houdend met de wijzigingen in de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 298. Dit artikel is gebaseerd op artikel 201 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 201 van het OCMW-decreet bevatte een bepaling die als dusdanig niet voorkwam in het Gemeentedecreet. Het stelde onder meer dat de financieel beheerder van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in rechte optreedt voor de rechtsgedingen

als eiser inzake de verrichtingen, vermeld in artikel 91 en 92 van het OCMW-decreet, alsmede de verrichtingen inzake het beheer van de goederen en de terugvordering van de kosten voor verleende hulp, overeenkomstig de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn, in naam van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De bepaling van artikel 201 OCMW-decreet met betrekking tot de bevoegdheid van de financieel beheerder om in rechte op te treden inzake de rechtsgedingen als eiser met betrekking tot de terugvordering van de kosten voor verleende hulp wordt in dit ontwerp van decreet hernomen, rekening houdend met de wijzigingen in de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Het bijzonder comité voor de sociale dienst is bevoegd voor de beslissingen inzake de toekenning van individuele steunaanvragen overeenkomstig artikel 113. De beslissing om een gerechtelijke procedure tot terugvordering van de kosten voor verleende hulp te starten ligt evenwel bij het vast bureau, of in voorkomend geval de raad voor maatschappelijk welzijn. De financieel directeur doet al het nodige om hier gevolg aan te geven.

Hoofdstuk 6. Digitale communicatie met de Vlaamse overheid

Artikel 299. Steeds meer data worden digitaal ingediend of doorgestuurd. Deze data worden verder verwerkt en kunnen als basis dienen voor het creëren van rechtsgevolgen. In toenemende mate verloopt dit proces automatisch waarbij het voor de ontvanger moeilijk te beoordelen is of de data gestuurd werd door een persoon die daartoe gemachtigd is en of de toegestuurde data wel correct is. Zowel burgers, ondernemingen, organisaties als overheidsdiensten moeten er kunnen op vertrouwen dat data betrouwbaar en authentiek zijn en uitgaan van een daartoe gemachtigd persoon.

De ontwikkeling van een databank met enkele kerngegevens van de personen die de dagelijkse leiding hebben over een bestuur of organisatie is hiervoor noodzakelijk. Deze personen bepalen immers wie wat mag doen namens een bestuur of organisatie en kunnen hier ook op worden aangesproken. Zij zorgen er door het toevertrouwen van bevoegdheid voor dat de juiste persoon toegang krijgt tot een welbepaalde toepassing. Een wijziging in personeel of een verschuiving van taken kan en moet dan ook onder de verantwoordelijkheid van deze persoon opgevolgd worden.

Door deze databank van (hoofd)toegangsbeheerders aan te leggen kunnen systemen die instaan voor het gebruikers- en toegangsbeheer in een betrouwbare bron nagaan wie de hoofdverantwoordelijke is en deze persoon ook als (eerste) gebruiker in het systeem benoemen.

Onder diens verantwoordelijkheid en voor zijn bevoegdheid wordt het geschikte personeel aangeduid dat op een correcte en betrouwbare manier kan werken in de toepassingen namens het bestuur of de organisatie. Dit is in elk geval relevant voor de gegevensuitwisselingen die in dit ontwerp van decreet geregeld worden, zoals de digitale informatiestromen in het kader van toezicht, BBC en de mandatendatabank,

De besturen en organisaties hebben dan ook de taak de informatie over deze (hoofd)toegangsbeheerders te actualiseren (en deze gegevens onmiddellijk aan de aangeduide entiteit van de Vlaamse overheid te bezorgen).

Om de transparantie en toegankelijkheid voor het publiek met betrekking tot de betrokken besturen en organisaties te bevorderen, worden de gegevens uit de databank publiek gemaakt.

Titel 6. Participatie van de burger

Hoofdstuk 1. Klachtenbehandeling

Artikel 300. Dit artikel herneemt artikel 197 van het Gemeentedecreet en artikel 203 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 301. Dit artikel herneemt artikel 198 van het Gemeentedecreet en artikel 204 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en een aanpassing in de indeling van de leden in paragraaf 2.

Het systeem van klachtenbehandeling maakt deel uit van het organisatiebeheersingssysteem.

De decretale verankering van de jaarlijkse rapportering aan de gemeenteraad en aan de raad voor maatschappelijk welzijn (naar analogie met het Vlaams parlement) houdt een versterking in van de gemeenteraad en van de raad voor maatschappelijk welzijn en draagt bij tot een verdere professionalisering van het klachtenmanagement. De jaarlijkse rapportering heeft oog voor de link met het kwaliteitsbeleid en de verbetering van de dienstverlening.

Hoofdstuk 2. Inspraak, voorstellen van burgers en verzoekschriften aan de organen van het lokaal bestuur

Artikel 302. Dit artikel is gebaseerd op artikel 199, 200 §§1, 2 en 4, 200bis, eerste lid, 201, eerste lid en 204 van het Gemeentedecreet en op artikel 205, 206, eerste lid, 210, eerste lid en 213 van het OCMW-decreet.

Gelet op de politiek bestuurlijke integratie tussen de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, zijn analoge bepalingen opgenomen voor de organen van de gemeente enerzijds en de organen van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn anderzijds.

Om het belang van de burgerparticipatie nog meer te accentueren, zal het lokaal bestuur een eigen beleid voeren omtrent de participatierechten. De mogelijkheid voor burgers om voorstellen en vragen op de agenda van de gemeenteraad en van de raad voor maatschappelijk welzijn in te schrijven, of verzoekschriften in te dienen bij de organen van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, blijft hierbij gegarandeerd en de regeling wordt sterk vereenvoudigd. Door deze kaderregeling wordt de autonomie van het lokaal bestuur versterkt.

De voorstellen en vragen vermeld in paragraaf 1 van dit artikel gaan over het recht van de inwoners om punten op de agenda van de gemeenteraad of de OCMW-raad in te schrijven. In de regeling van het Gemeente-en OCMW-decreet is daaraan een voorwaarde gekoppeld inzake een minimum aantal handtekeningen. In dit ontwerp van decreet moeten de raden een beleid voeren op het vlak van betrokkenheid van de burgers of doelgroepen. De verdere modaliteiten van paragraaf 1 zullen bijgevolg deel uitmaken van een reglement van de raad.

De verzoekschriften vermeld in paragraaf 2 van dit artikel kunnen ingediend worden bij elk orgaan van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (zoals bijvoorbeeld de burgemeester). Deze paragraaf 2 is een verlengde van artikel 28 van de grondwet dat stelt dat "ieder het recht heeft verzoekschriften, door één of meer personen ondertekend, bij de openbare overheden in te dienen [...]"

Gelet op het belang van een evenwichtige man-vrouwverhouding, blijft deze regeling behouden voor advies- en overlegorganen van de gemeente. Paragraaf 3 van dit artikel herneemt het principe van artikel 200 van het Gemeentedecreet in verband met de genderverhouding. Eveneens wordt in paragraaf 3 het principe hernomen dat gemeenteraadsleden en leden van het college van burgemeester en schepenen geen stemgerechtigd lid kunnen zijn van de adviesraden en overlegstructuren.

De gemeenteraden en raden voor maatschappelijk welzijn moeten de decretaal voorgeschreven participatiemogelijkheden voor de burgers en de mogelijkheden die zij zelf bieden, uitwerken in een reglement. Dit laat maatwerk toe, zodat de regelingen kunnen worden afgestemd op de eigen noden en gebruiken. Het betekent een versterking van de rol van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn.

De besturen kunnen de participatie op diverse wijzen vormgeven. Een gemeenteraad zou bijvoorbeeld kunnen beslissen om een deel van het meerjarenplan jaarlijks concreet te laten invullen in een participatief traject, waarvan hij de voorwaarden bepaald en dat het college van burgemeester en schepenen dan uitvoert. Bij die voorwaarden kan dan bijvoorbeeld gedacht worden aan een timing voor het indienen van de voorstellen en de wijze waarop daarover gerapporteerd wordt in de beleidsrapporten.

De zesde paragraaf van dit artikel herneemt ten slotte het grootste deel van paragraaf 4 van artikel 159 van het Gemeentedecreet. Dat artikel van het Gemeentedecreet regelde het budgethouderschap, een concept dat niet in die vorm hernomen wordt in dit ontwerp van decreet: de diverse verschillende delegatiemogelijkheden worden niet langer decretaal geregeld, maar moeten door het bestuur in het organisatiebeheersingssysteem worden uitgewerkt. De mogelijkheid om te werken met wijkcomités en burgerinitiatieven wordt wel hernomen in dit ontwerp van decreet, maar wordt verplaatst naar dit hoofdstuk, waar het inhoudelijk beter bij aansluit. Daarbij werden enkele terminologische en redactionele aanpassingen gedaan en werd toegevoegd dat het gebruik van deze mogelijkheid de besturen nooit kan ontslaan van de verplichting om de regelgeving over de overheidsopdrachten te respecteren.

Hoofdstuk 3. De gemeentelijke volksraadpleging

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 303. Dit artikel herneemt artikel 205, eerste lid en artikel 214, §1 van het Gemeentedecreet.

Wat betreft de aangelegenheden die het onderwerp kunnen uitmaken van een volksraadpleging, mag uit het tweede lid van dit artikel niet worden afgeleid dat elk onderwerp met financiële gevolgen zou worden uitgesloten. Dat zou enkel het geval zijn wanneer het antwoord op de vraag uitsluitend en rechtstreeks gevolgen zou hebben voor de gemeentelijke financiën. Om die reden is het begrip "het meerjarenplan" niet hernomen in deze bepaling. Een meerjarenplan bevat immers veel meer bepalingen dan enkel zuiver financiële. Het is een beleidsdocument, waarin de visie van de gemeente tot uiting komt. In die zin bevat het meerjarenplan zowat alle grote projecten die een gemeente op het getouw zet in de loop van de bestuursperiode, en is het in principe niet uitgesloten als onderwerp van een volksraadpleging.

Uit de adviespraktijk van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen blijkt dat naast aangelegenheden van zuiver gemeentelijk belang, ook aangelegenheden van gemengd belang kunnen worden aanvaard.

Tenslotte kan nog worden opgemerkt dat de dossiers die onder de bevoegdheid van het bijzonder comité voor de sociale dienst vallen, als persoonlijke aangelegenheden moeten worden beschouwd en dus niet het voorwerp kunnen uitmaken van een volksraadpleging.

Artikel 304. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 214, §2 van het Gemeentedecreet. Aangezien de Senaat niet langer rechtstreeks verkozen wordt, wordt deze niet meer vermeld in het eerste lid van het artikel.

Artikel 305. Dit artikel herneemt 218 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

De keuze voor een vraag die enkel kan worden beantwoord met ja of nee, heeft als doel een duidelijke en ondubbelzinnige vraagstelling te bekomen. In haar advies van 20 maart 2001 identificeerde het Wetenschappelijk Comité van de Commissies voor de Politieke Vernieuwing (0797/002 (Kamer)/2-416/2 (Senaat)) het gebruik van gesloten keuzevragen van het type "ja" en "nee" als één van de kwalitatieve vereisten van de vraagstelling bij een volksraadpleging. Het Comité adviseerde daarnaast ook de volgende vereisten in acht te nemen:

- geen dubbele negaties in de vraag («ja» indien voorstander, «neen» indien tegenstander);
- eenheid van onderwerp;
- laten kiezen voor concrete mogelijkheden en geen principes (het moet zowel duidelijk zijn waar men voor kiest als wat men verwerpt);
- geen gebruik van suggestieve termen en argumenten in de vraagtekst;
- geen gebruik van suggestieve termen en argumenten in de inleidende tekst (die zo minimaal mogelijk moet zijn).

Artikel 306. De doelstelling van dit artikel is om een decretale basis op te nemen voor de adviescommissie, en haar werking, hetgeen in het Gemeentedecreet ontbrak. Via dit artikel wordt de huidige praktische werkwijze van de commissie, waarbij rechtstreeks advies wordt verstrekt aan initiatiefnemers, de besturen en de Vlaamse Regering decretaal verankerd.

Afdeling 2. De volksraadpleging op initiatief van de inwoners

Artikel 307. Dit artikel herneemt artikel 205, tweede lid van het Gemeentedecreet.

Artikel 308. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 206 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het verzoek wordt met een aangetekende brief of door afgifte tegen ontvangstbewijs bij het bestuur ingediend. In dit ontwerp van decreet wordt bepaald dat de Vlaamse Regering kan bepalen dat ook andere manieren van indiening van het verzoek mogelijk zijn. Op deze manier wordt ruimte gemaakt voor een eventuele digitale wijze van indiening.

Artikel 309. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 207 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Het artikel werd aangepast om in overeenstemming te zijn met het formulier, dat daarvoor werd vastgesteld en dat uit twee delen bestaat, namelijk verzoekschrift en petitieijst. Het formulier is beschikbaar via een webtoepassing van de Vlaamse overheid.

Het begrip "ontvankelijk" verzoekschrift wordt niet hernomen omdat het mogelijks verwarring in de hand werkt. In de plaats daarvan worden de verplichtingen van de initiatiefnemers eenduidig omschreven.

Artikel 310. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 209 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Enkel de bepalingen die van toepassing zijn op personen die om een volksraadpleging verzoeken, worden hier hernomen. De vereisten voor de deelnemers aan de volksraadpleging worden vermeld in artikel 316, een meer toepasselijke plaats in de tekst.

Artikel 311. Dit artikel somt de taken van het college op. Het college controleert de formele vereisten die van de initiatiefnemers verwacht worden, evenals de vereisten die betrekking hebben op de vraagstelling zelf. De resultaten van dit onderzoek worden in een gemotiveerd advies meegedeeld aan de gemeenteraad. Er wordt efficiëntiewinst bereikt

door het college niet te verplichten meteen over te gaan tot de tijdrovende telling en controle van de geldigheid van het aantal handtekeningen op de petitielijst. Welk onderzoek eerst gebeurt, wordt overgelaten aan de autonomie van de gemeente.

Artikel 312. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 215 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Aansluitend bij artikel 311, moet pas tot inschrijving op de agenda van de gemeenteraad worden overgegaan van zodra de controle, bedoeld in dit artikel, is afgerond. De gemeenteraad kan dan debatteren op grond van het gemotiveerde advies van het college, en beslist uiteindelijk over de toelaatbaarheid van het verzoek.

De zinsnede "tenzij de gemeenteraad kennelijk onbevoegd is" uit artikel 215 Gemeentedecreet wordt niet hernomen. Deze bepaling suggereerde immers dat van de voorzitter van de gemeenteraad nog een extra controle werd verwacht, wat niet het geval is.

Artikel 313. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 208 van het Gemeentedecreet.

Er wordt afgestapt van de verplichte volgorde waarbij het college van burgemeester en schepenen eerst de handtekeningen moest tellen voordat de vereisten van het verzoekschrift en de toelaatbaarheid van het verzoek werden gecontroleerd.

Artikel 314. Wanneer aan beide in dit artikel vermelde vereisten is voldaan, organiseert de gemeenteraad een volksraadpleging.

Afdeling 3. Voorafgaand aan de volksraadpleging

Artikel 315. Dit artikel herneemt artikel 217 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging. De gemeente neemt afdoende maatregelen om de inwoners effectief te bereiken en te informeren.

Artikel 316. In deze bepaling worden artikel 210 van het Gemeentedecreet en artikel 209 van het Gemeentedecreet, voor wat betreft de deelnemers aan de volksraadpleging, samengevoegd, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 317. Dit artikel herneemt artikel 212bis van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat in punt 7° van paragraaf 1 van dit artikel thans wordt bepaald dat de onmogelijkheid om zich in het stemlokaal aan te melden door de burgemeester kan vastgesteld worden op grond van een verklaring op eer in geval de betrokkene geen bewijsstukken kan voorleggen. De Vlaamse Regering bepaalt het model van de verklaring op erewoord dat de betrokkene moet indienen en het model van attest dat door de burgemeester moet worden afgegeven. Zo wordt dit artikel in overeenstemming gebracht met artikel 56, §2, 7° van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Afdeling 4. Verloop van de volksraadpleging

Artikel 318. Dit artikel herneemt artikel 211 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Artikel 319. Dit artikel herneemt artikel 212 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijzigingen.

Artikel 320. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 219 van het Gemeentedecreet, met dien verstande dat de verwijzing naar de procedure bedoeld in het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 in dit ontwerp van decreet niet wordt hernomen.

Afdeling 5. Na de volksraadpleging

Artikel 321. Dit artikel herneemt artikel 220 van het Gemeentedecreet.

Artikel 322. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 218bis van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging. In dit ontwerp van decreet wordt de bekendmaking aan het gemeentehuis niet hernomen, waardoor ook andere manieren van bekendmaking mogelijk worden. Dit maakt ruimte voor een bekendmaking op digitale wijze.

Artikel 323. Dit artikel herneemt artikel 213 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen.

Titel 7. Het bestuurlijk toezicht

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 324. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 248 van het Gemeentedecreet en artikel 248 van het OCMW-decreet.

In artikel 248 van het Gemeentedecreet en 248 van het OCMW-decreet werd de toezichthoudende overheid beschouwd als de Vlaamse Regering (bij delegatie de Vlaamse minister van Bestuurszaken) en namens de Vlaamse regering de provinciegouverneur die handelt overeenkomstig de instructies van de Vlaamse Regering.

In dit ontwerp van decreet gaat men uit van één toezichthouder. De toezichthoudende overheid wordt in dit ontwerp van decreet dan ook omschreven als: de Vlaamse Regering (bij delegatie de Vlaamse minister van Bestuurszaken) of namens de Vlaamse regering de provinciegouverneur die handelt overeenkomstig de instructies van de Vlaamse Regering. De wijziging bestaat er bijgevolg in dat slechts één van beiden gevat kan worden als toezichthoudende overheid en het bestuurlijk toezicht zal uitoefenen, wat de eenheid van toezicht garandeert.

Hierbij kan principieel gelden dat de provinciegouverneurs de klachten in het raam van het bestuurlijk toezicht zullen behandelen, maar dat de minister te allen tijde het dossier voor beslissing naar zich toe kan trekken.

Onverminderd de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State, is de beslissing van de toezichthoudende overheid ten aanzien van de klager en het bestuur definitief, ongeacht of deze beslissing werd genomen door de provinciegouverneur of de Vlaamse minister van Bestuurszaken. Hierdoor wordt vermeden dat klagers de minister beschouwen als een beroepsinstantie ten aanzien van de beslissing van de gouverneur, alsook dat er tegenstrijdige beslissingen worden genomen.

In de verdere bepalingen inzake het bestuurlijk toezicht zal er nog enkel sprake zijn van de 'toezichthoudende overheid' en wordt er dus niet meer expliciet verwezen naar 'provinciegouverneur' of 'Vlaamse Regering'.

Gemeenteoverheid wordt gedefinieerd als 'de organen en personeelsleden van de gemeente en de autonome gemeentebedrijven die een beslissing nemen'.

Als gemeenteoverheid zullen bijgevolg worden beschouwd: de gemeenteraad, het college van burgemeester en schepenen, de burgemeester, de secretaris-directeur, de financieel directeur, de diensthoofden en andere personeelsleden en organen die een beslissing nemen. Ook de organen en personeelsleden van de autonome gemeentebedrijven die een beslissing nemen, worden als gemeenteoverheid aangemerkt.

Voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt er een parallelle definitie opgenomen.

Als openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wordt bijgevolg beschouwd: de raad voor maatschappelijk welzijn, het vast bureau, de voorzitter van het vast bureau, de secretaris-directeur, de financieel directeur, de diensthoofden en andere personeelsleden en organen die een beslissing nemen waaronder ook het bijzonder comité voor de sociale dienst.

“De verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn” moeten hier niet vermeld worden omdat ze in dit ontwerp van decreet worden ondergebracht in deel II. Ze worden beschouwd als samenwerkingsvormen (zoals de IGS) en niet als verzelfstandigingsvormen (zoals de autonome gemeentebedrijven).

Artikel 325. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 249 van het Gemeentedecreet en artikel 249 van het OCMW-decreet, met een redactionele wijziging.

De mogelijkheid die het OCMW-decreet voorzag voor het college van burgemeester en schepenen om beroep in te stellen bij de toezichthoudende overheid tegen een besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat het gemeentelijk belang zou schaden, werd in artikel 565 van dit ontwerp van decreet enkel behouden voor de randgemeenten en Voeren en niet voor de andere Vlaamse gemeenten wegens de politiek bestuurlijke integratie.

Artikel 326. Dit artikel herneemt artikel 250 van het Gemeentedecreet en artikel 250 van het OCMW-decreet.

Artikel 327. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 251, §1, §2 en §4 van het Gemeentedecreet en artikel 251, eerste, tweede en vierde lid van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen en met vervanging van de indeling in paragrafen door een indeling in leden.

In het eerste lid van dit artikel wordt bepaald dat de wijze van communicatie tussen de onder toezicht staande overheid, de toezichthoudende overheid en, in voorkomend geval, de indiener van de klacht nog verder zal bepaald worden in een besluit van de Vlaamse Regering. Onder het begrip “communicatie” moet o.m. begrepen worden alle kennisgevingen, verzendingen en opvragingen. “De onder toezicht staande overheid” moet begrepen worden als de gemeenteoverheid, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, de een- en meergemeentezones en de hulpverleningszones, als vermeld in artikel 324, en de welzijnsverenigingen, vermeld in artikel 488.

Het tweede lid bepaalt dat naast de spontane verzending van besluiten ook de spontane kennisgeving van besluiten niet voor gevolg kan hebben dat de termijn voor het toezicht een aanvang neemt. Deze bepaling wordt ingelast in het licht van artikel 330 §2, dat bepaalt welke kennisgevingen aan de toezichthoudende overheid de toezichtstermijn wel een aanvang doet nemen.

De volgende kennisgevingen en verzendingen doen de termijn om het toezicht uit te oefenen opnieuw een aanvang nemen:

- De kennisgeving aan de toezichthoudende overheid van de publicatie van de publicatieplichtige besluiten, vermeld in artikel 285, §1 en 2 van dit ontwerp van decreet;
- De kennisgeving aan de toezichthoudende overheid van de bekendmaking op de webtoepassing van de gemeente van de lijst van de aangelegenheden vermeld in artikel 284, §1, 1° en 2°, en artikel 284, §2, 1° en 2° van dit ontwerp van decreet;
- De verzending van de besluiten die naar aanleiding van een klacht of ambtshalve door de toezichthoudende overheid werden opgevraagd.

De bepaling van artikel 251, §3 van het Gemeentedecreet en artikel 251, derde lid van het OCMW-decreet werd niet hernomen. De algemene bepaling van artikel 190 van het Gemeentedecreet en artikel 191 van het OCMW-decreet is immers ook van toepassing op de berekening van de toezichtstermijn. Deze algemene bepaling wordt hernomen in artikel 290.

Hoofdstuk 2. Algemeen bestuurlijk toezicht

Artikel 328. De gemeente en het OCMW moeten de toezichthoudende overheid in kennis stellen van de bekendmaking op de webtoepassing van de gemeente van de lijst van aangelegenheden vermeld in artikel 284, §1, 1° en 2° en artikel 284, §2, 1° en 2° en van de publicatieplichtige besluiten vermeld in artikel 285, §1 en §2. De bekendmaking en de kennisgeving moeten op dezelfde dag gebeuren.

Artikel 329. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 254 van het Gemeentedecreet en artikel 256 OCMW-decreet, met een redactionele wijzigingen en met vervanging van de indeling in paragrafen door een indeling in leden.

De toezichthoudende overheid kan altijd overgaan tot ambtshalve opvraging van besluiten van een gemeenteoverheid of van een OCMW zoals aangegeven in de eerste paragraaf. Het is niet de bedoeling dat besluiten van de gemeenteoverheid en het OCMW die verplicht moeten bekendgemaakt worden op de webtoepassing van de gemeente ingevolge artikel 285, §1 en §2, ambtshalve worden opgevraagd. Door de verplichte publicatie op de webtoepassing van de gemeente zijn deze besluiten immers al digitaal beschikbaar voor de toezichthoudende overheid. Als een gemeenteoverheid of een OCMW het besluit niet bekendmaakt op de webtoepassing van de gemeente, kan de toezichthoudende overheid het besluit ambtshalve opvragen.

Artikel 330. Dit artikel wijzigt de toezichtsprocedure van artikel 255 van het Gemeentedecreet en artikel 257 en 258 van het OCMW-decreet.

De eerste paragraaf van dit artikel geeft de toezichthoudende overheid de bevoegdheid om een besluit van een gemeenteoverheid of een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn te vernietigen.

De schorsing als bewarende toezichtmaatregel, zoals opgenomen in het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet, is niet meer mogelijk.

De toezichtstermijn bedraagt 30 dagen met uitzondering van de termijnen voor de BBC-beleidsrapporten (een termijn van 50 dagen voor het meerjarenplan en 150 dagen voor de jaarrekening - zie artikel 243, 259 en 262).

Het derde lid van de eerste paragraaf is nieuw. Het schrijft de verplichting in om alle opmerkingen en besluiten van de toezichthoudende overheid ter kennis te brengen van de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn. Het gaat daarbij niet enkel om opmerkingen of besluiten naar aanleiding van een klacht, maar ook om opmerkingen die ambtshalve worden geformuleerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van het onderzoek van de beleidsrapporten. Ook wanneer de toezichthoudende overheid niet optreedt, maar wel opmerkingen formuleert, is het immers vaak relevant voor de raadsleden om daar kennis van te krijgen, zodat ze er rekening mee kunnen houden bij latere gelijkaardige beslissingen.

Eén van de uitgangspunten om het bestuurlijk toezicht te optimaliseren is de doorlooptijd van de procedure zo kort mogelijk te houden. De afschaffing van de schorsing als bewarende toezichtmaatregel (en bijgevolg ook de mogelijkheid voor het bestuur om binnen de zestig dagen het geschorste besluit te rechtvaardigen, in te trekken of aan te passen) draagt daar onder meer toe bij.

De berekeningswijze van de toezichtstermijn is tevens gewijzigd in vergelijking met het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet. Zo bepaalt de tweede paragraaf dat de toezichtstermijn ingaat de dag die volgt op de kennisgeving aan de toezichthoudende overheid van de bekendmaking op de webtoepassing van de gemeente van de lijst met beknopte omschrijving van de aangelegenheden die door de gemeenteoverheid en het OCMW werden behandeld (de lijstbesluiten). Het betreft de lijstbesluiten vermeld in artikel 284, §1, 1° en 2° en 284, §2, 1° en 2° van de gemeenteraad, de raden van bestuur van de autonome gemeentebedrijven en van de raad voor maatschappelijk welzijn en van de

algemene vergadering en van de raad van bestuur van de welzijnsvereniging. Voor de publicatieplichtige besluiten vermeld in artikel 285, §1 en 285, §2 geldt dezelfde berekeningswijze. De verplichte bekendmaking, zowel voor de gemeenteoverheid, het OCMW als de welzijnsvereniging, op de webtoepassing van de gemeente zal de informatie, die voorheen werd ingezonden in het kader van het bestuurlijk toezicht, digitaal beschikbaar maken voor de toezichthoudende overheid. Op die manier kan de verzending op papier tussen de besturen en de toezichthoudende overheid aanzienlijk beperkt worden.

De derde paragraaf van dit artikel bepaalt dat een klacht tegen een lijstbesluit van de gemeenteraad, de raad van het bestuur van de autonome gemeentebedrijven of van de raad voor maatschappelijk welzijn of de algemene vergadering en de raad van bestuur van de welzijnsvereniging, vermeld in artikel 284, §1, 1° en 2°, en 284 § 2, 1° en 2°, of de publicatieplichtige besluiten, vermeld in artikel 285, §1 en 285, §2 moet ingediend worden binnen dertig dagen, op straffe van niet-ontvankelijkheid die volgen op de dag van de bekendmaking op de webtoepassing van de gemeente.

De vierde paragraaf van dit artikel bepaalt dat de toezichtstermijn wordt gestuit door de verzending van een klacht op de wijze bepaald door de Vlaamse Regering, zoals dit ook het geval was in het Gemeente- en OCMW-decreet. Klachten die niet op de door de Vlaamse Regering voorgeschreven wijze worden ingediend en/of laattijdig worden ingediend, stuiten de toezichtstermijn niet en zijn onontvankelijk.

Ook hier is de berekeningswijze van de toezichtstermijn gewijzigd om de doorlooptijd van de procedure in te korten.

In plaats van de toezichtstermijn opnieuw te laten ingaan de derde dag die volgt op de dag van de verzending van de klacht, zoals bepaald werd in het Gemeentedecreet en het OCMW-decreet, start de termijn de dag die volgt op de dag van verzending van de klacht.

De vijfde paragraaf van dit artikel bepaalt dat de termijn gestuit wordt door de opvraging van het besluit door de toezichthoudende overheid. Dit geldt zowel in geval van een ambtshalve opvraging als in geval van een opvraging na ontvangst van een klacht.

Als andere stukken of het standpunt van de gemeenteoverheid of het OCMW bijkomend worden opgevraagd binnen de lopende toezichtstermijn stuit dit de termijn niet meer.

Een nieuwe toezichtstermijn van dertig dagen begint te lopen de dag die volgt op de verzending van het besluit door de gemeenteoverheid of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De zesde paragraaf van dit artikel voert de 'van rechtswege nietigheid' in ingeval een gemeenteoverheid of een OCMW nalaat opgevraagde besluiten te bezorgen aan de toezichthoudende overheid. Uit de toezichtspraktijk bleek dat er in een aantal gevallen lang kon duren vooraleer een gemeenteoverheid of een OCMW uiteindelijk het besluit en bijhorende stukken bezorgde aan de toezichthoudende overheid, hetgeen leidde tot een (te) lange behandelingstermijn van het dossier.

Als de toezichthoudende overheid een besluit opvraagt, moet de gemeenteoverheid of het OCMW binnen een termijn van 30 dagen volgend op de dag van de verzending van de opvraging aan deze vraag voldoen. Als de gemeenteoverheid of het OCMW nalaat om binnen deze termijn het gevraagde besluit te versturen, stuurt de toezichthoudende overheid een herinnering, waarin expliciet is opgenomen dat als het gevraagde besluit na een nieuwe termijn van 30 dagen nog niet is verzonden, het betreffende besluit van rechtswege nietig is. Deze herinneringsbrief wordt verstuurd na het verstrijken van de oorspronkelijke termijn van 30 dagen. Bij een opvraging wordt naast het besluit ook het standpunt van de gemeenteoverheid of het OCMW en eventuele bijkomende informatie gevraagd. De sanctie van "van rechtswege nietigheid" heeft alleen uitwerking op het niet insturen van het besluit zelf.

Als de gemeenteoverheid of het OCMW het besluit wel tijdig toestuurt, maar nalaat verdere informatie te verschaffen, zal de toezichthoudende overheid oordelen op basis van de motivering van het besluit en de aanwezige stukken van het dossier. Er kan dan bij de

gemeenteoverheid of het OCMW wel nog aangedrongen worden op bijkomende informatie, maar dit zal niet beletten dat de toezichtstermijn verder loopt.

De invoering van deze van rechtswege nietigheid heeft eveneens tot doel de maximum doorlooptijd van een dossier te verkorten.

De toezichthoudende overheid zal deze ambtshalve nietigheid onmiddellijk melden aan de gemeenteoverheid of het OCMW.

Artikel 331. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 258 van het Gemeentedecreet en artikel 261 van het OCMW-decreet en bepaalt de wijze waarop de toezichthoudende overheid de indiener van een klacht op de hoogte houdt van de behandeling van zijn klacht.

De wijze van informeren van de klager over de behandeling van zijn klacht wordt gewijzigd in die zin dat de verwijzingen naar de schorsing worden geschrapt. De enige mogelijke toezichtmaatregel betreft de vernietiging van het besluit.

Doordat de behandelingstermijn van een klacht in dit ontwerp van decreet wordt teruggebracht, vervalt de noodzaak om de klager tussentijds op de hoogte te brengen van de stand van zaken. In de vroegere bepaling was opgenomen dat de toezichthoudende overheid de indiener van de klacht minstens om de 3 maanden moest informeren over de stand van zaken. In de huidige regeling moet een dossier binnen 3 maanden afgehandeld zijn.

Bijvoorbeeld: Op maandag 3 oktober beslist de gemeenteraad tot verkoop van een onroerend goed. De lijst met vermelding van dit besluit werd gepubliceerd op woensdag 12 oktober. Op dezelfde dag wordt de toezichthoudende overheid daarvan in kennis gesteld.

De toezichtstermijn vangt aan op donderdag 13 oktober nl. de dag volgend op de kennisgeving van de (publicatie) bekendmaking.

Op 14 oktober wordt een aangetekende klacht ingediend tegen het besluit.

De klacht werd ingediend op vrijdag 14 oktober, dus tijdig (De laatste dag voor de klager is in dit voorbeeld vrijdag 11 november, maar omdat dat een wettelijke feestdag is, gevolgd door een weekend, loopt de termijn tot maandag 14 november).

De toezichtstermijn wordt gestuit door de verzending van de aangetekende klacht. De toezichthoudende overheid vraagt het besluit van de gemeenteraad op maandag 17 oktober, wat de termijn opnieuw stuit. De nieuwe termijn van toezicht gaat in op de dag die volgt op de verzending van het opgevraagd besluit.

De gemeenteoverheid moet het dossier verzenden binnen een termijn van dertig dagen volgend op de dag van de verzending van de opvraging. Dus ten laatste op woensdag 16 november.

Stel dat de gemeente op woensdag 16 november het besluit verzendt aan de toezichthoudende overheid, dan moet de toezichthoudende overheid ten laatste op vrijdag 16 december (nl. de dag volgend op de verzending gaat een nieuwe termijn van toezicht in cfr. artikel 330, §5) een toezichtsmaatregel nemen.

In dit voorbeeld werd er klacht ingediend op vrijdag 14 oktober en is het dossier ten laatste afgehandeld op vrijdag 16 december: termijn 2 maanden en 2 dagen.

Stel dat de gemeente nalaat het besluit binnen de 30 dagen na opvraging door de toezichthoudende overheid te versturen. Dan stuurt o.b.v. artikel 330, §6 de toezichthoudende overheid een herinnering met vermelding van artikel 330, §6, derde lid en de gevolgen bij niet-tijdig insturen van het besluit aan de toezichthoudende overheid.

Op vrijdag 18 november wordt deze herinnering verstuurd aan de gemeente overeenkomstig deze bepaling. Een nieuwe termijn van 30 dagen gaat in de dag na de verzending van de herinnering, dus maandag 19 december is de laatste dag om het besluit te verzenden (de termijn verstrijkt op zondag 18 december. Omdat het een zondag is, wordt de laatste dag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag) .

Als het gevraagde besluit niet wordt verzonden aan de toezichthoudende overheid binnen deze nieuwe termijn, is het opgevraagde besluit van rechtswege nietig. In dit voorbeeld wanneer het bestuur nalaat het besluit te versturen, zal binnen 2 maanden en 5 dagen de klacht afgehandeld zijn, nl. op 14 oktober klacht ingediend en op dinsdag 20 december een toezichtsmaatregel (van rechtswege nietigheid) waarvan nog kennis wordt gegeven aan de gemeente en klager. Maandag 19 december was de laatste dag van de termijn en die termijn moest verstreken zijn.

Stel dat de gemeente na de herinnering toch nog het besluit verstuurd op woensdag 14 december, dus op de valreep. Dag na verzending start de toezichtstermijn en de toezichthoudende overheid zal dan ten laatste op vrijdag 13 januari een toezichtmaatregel kunnen nemen. Dus de klacht is dan afgehandeld binnen 3 maanden (klacht 14 oktober-laatste dag toezichtstermijn vrijdag 13 januari). In dit laatste voorbeeld wordt duidelijk aangetoond dat 3 maanden echt de maximumtermijn is, nl. bestuur stuurt na herinnering pas op het einde van die nieuwe termijn van 30 dagen het besluit door. Dus in de andere gevallen zal de klacht na 2 maanden zijn afgehandeld.

Artikel 332. Dit artikel herneemt artikel 259 van het Gemeentedecreet en artikel 262 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop een klacht moet worden verzonden.

Artikel 333. Dit artikel herneemt artikel 260 van het Gemeentedecreet en artikel 263 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De verwijzingen naar de schorsing als toezichtmaatregel worden geschrapt.

De goedkeuring van de rekeningen maakt de besluiten getroffen in de loop van het jaar waarop de rekeningen betrekking hebben niet langer vatbaar voor een vernietiging.

Hoofdstuk 3. Dwangtoezicht

Artikel 334. Dit artikel herneemt artikel 261 van het Gemeentedecreet en artikel 264 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele wijzigingen.

De regeling betreffende het dwangtoezicht blijft behouden.

Hoofdstuk 4 en 5. Eengemeentezones en meergemeentezones, ingesteld door de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus en hulpverleningszones, ingesteld met toepassing van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid

Artikel 335.- 336. - 338. - 339. Deze artikelen hernemen gedeeltelijk artikel 262 en 264 bis (voorafname) van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen. Ze bevatten de bepalingen inzake bestuurlijk toezicht op de politie- en hulpverleningszones. Door deze artikelen worden de toezichtsprocedures die van toepassing zijn op de besluiten van de gemeenteoverheden maximaal van toepassing gemaakt op de zonebesluiten inzake de lokale politie en op de besluiten van hulpverleningszones. Om die reden worden de bepalingen van de titel over het bestuurlijk toezicht, zowel inzake toezichtsvormen als toezichtsprocedures "van toepassing" verklaard op de besluiten van de eengemeentezones, de meergemeentezones en de hulpverleningszones.

Een uitzondering daarop is de verplichting tot kennisgeving aan de toezichthoudende overheid van de publicatie op de webtoepassing van de gemeente van de lijst met een beknopte omschrijving van de aangelegenheden die in de politieraad of zoneraad werden beslist of van bepaalde besluiten. De gewesten zijn op grond van artikel 7 §1 eerste lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en op basis van de adviespraktijk van de afdeling wetgeving van de Raad van State ten aanzien van de politiezones en hulpverleningszones bevoegd voor het organiseren en uitoefenen van het gewoon bestuurlijk toezicht. Deze bevoegdheid strekt zich evenwel niet uit tot het regelen van de interne werking van de zones. Een verplichting tot publicatie op de webtoepassing lijkt in die context dan ook te verregaand. Om die reden wordt voor de politie- en hulpverleningszones de bestaande kennisgeving, zoals geregeld in het gemeentedecreet aan de toezichthoudende overheid behouden. De kennisgeving aan de toezichthoudende overheid beperkt zich tot het verzenden van een lijst met een beknopte omschrijving van de besluiten van de politieraad en de zoneraad zoals werd bepaald in artikel 252 van het Gemeentedecreet. De kennisgeving gebeurt binnen tien dagen na het nemen van de besluiten in plaats van binnen de termijn van twintig dagen die het Gemeentedecreet oplegde. De toezichtermijn start de dag die volgt op de kennisgeving van de lijst aan de toezichthoudende overheid. Naar analogie met de gemeenteoverheden moet een klacht tegen een zonebesluit inzake de lokale politie en besluiten van hulpverleningszones op straffe van niet-ontvankelijkheid worden ingediend binnen dertig dagen die volgen op de openbaarmaking van de lijst met een beknopte omschrijving van respectievelijk de besluiten van de politieraad en de zoneraad zodat het publiek er kennis kan van nemen. De openbaarmaking gebeurt op dezelfde dag als de verzending van deze lijst aan de toezichthoudende overheid.

De Vlaamse Regering bepaalt ook de wijze waarop de verzending van de besluiten door de politieraad of zoneraad moet gebeuren aan de toezichthoudende overheid en hoe lang de lijst raadpleegbaar moet zijn.

De "van toepassing verklaring" geldt uiteraard slechts in de mate dat de raden van de eengemeentezones, de meergemeentezones en de hulpverleningszones bevoegd zijn om overeenkomstige besluiten te nemen. Zo zijn de overheden van de eengemeentezones en de meergemeentezones bijvoorbeeld niet bevoegd voor beslissingen inzake belastingen, de oprichting van autonome gemeentebedrijven en zijn de overheden van de hulpverleningszones bv. niet bevoegd voor het administratief en geldelijk statuut van het operationeel personeel van de zone, de oprichting van autonome gemeentebedrijven enz.

Artikel 337. en 340. Deze artikelen hernemen artikel 263 en 264 ter (voorafname) van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen, en hebben tot doel de draagwijdte van het gewestelijk toezicht duidelijk te omschrijven binnen de dubbele toezichtuitoefening op besluiten inzake de lokale politie en de besluiten van de hulpverleningszones.

Met de instelling van een specifiek toezicht op de politiezones door de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus en op de hulpverleningszones door de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid beoogde de federale wetgever de besluiten van die zones te toetsen op hun naleving van de bepalingen die door of krachtens die wet zijn uitgevaardigd. In die zin bepaalt de politiewet en de wet op de civiele veiligheid dan ook dat de federale toezichthoudende overheid de goedkeuring enkel kan weigeren "omwille van de schending van de bepalingen van deze wet of genomen krachtens deze wet".

De beperking van het federale specifieke toezicht tot de controle op de naleving van wat bepaald is in de politiewet en in de wet op de civiele veiligheid en hun uitvoeringsbesluiten, heeft dan ook tot gevolg dat de besluiten van de zones voor het overige vatbaar zijn voor de uitoefening van het toezicht door de gewesten. Dat betekent dat de gewesten bevoegd zijn die besluiten te toetsen op de naleving van alle andere wetten dan de politiewet en de wet op de civiele veiligheid, zoals bijvoorbeeld de wet op de motiveringsplicht, de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten, de taalwetgeving alsook de conformiteit aan de algemene rechtsbeginselen en het algemeen belang.

Het gewoon bestuurlijk toezicht blijft in principe aanvullend van toepassing naast het specifiek bestuurlijk toezicht. De begrippen gewoon en specifiek administratief toezicht (sinds het Gemeentedecreet van 2005 vervangen door de term "bestuurlijk toezicht") werden ingevoerd door de Bijzonder Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen als een criterium voor de bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenschappen, de gewesten en de federale overheid m.b.t. de organisatie en de uitoefening van het toezicht. Het gewoon bestuurlijk toezicht heeft betrekking op de handelingen van de lokale besturen binnen hun zgn. 'autonomie', d.i. de grondwettelijk erkende bevoegdheid om aangelegenheden van gemeentelijk respectievelijk provinciaal belang te regelen, terwijl het specifiek toezicht betrekking heeft op de handelingen van de lokale besturen binnen hun zgn. 'medebewindtaken', d.i. de nauwkeurig omschreven verplichting tot medewerking aan de uitvoering van de regelen van hoger gezag. Het gewoon bestuurlijk toezicht doet een toetsing aan het recht en aan het algemeen belang dat ruimer is dan het gemeentelijk belang.

Titel 8. Vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Hoofdstuk 1. Toepassingsgebied en algemene bepalingen

Artikel 341. Dit artikel geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om een financiële bonus toe te kennen aan de gemeenten die kiezen voor een vrijwillige samenvoeging. Die financiële bonus neemt, net als het geval was in het decreet van 24 juni 2016, de vorm aan van een schuldovername.

Artikel 342. Dit artikel bepaalt het toepassingsgebied van titel 8; namelijk: alle gemeenten van het Vlaams Gewest met uitzondering van de gemeenten genoemd in artikel 8 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 (met name de gemeenten Bever, Herstappe, Mesen, Ronse en Spiere-Helkijn).

Uit artikel 129, § 2 van de Grondwet en meer in het bijzonder de lezing die het Grondwettelijk Hof aan deze grondwetsbepaling in zijn arrest nr. 35/2003 van 25 maart 2003 heeft gegeven, vloeit voort dat het Vlaamse Gewest niet bevoegd is om een regeling te treffen inzake de samenvoeging van een (rand- of) taalgrensgemeente met een andere gemeente in het Vlaamse Gewest waar geen faciliteiten gelden. Daarom worden de gemeenten genoemd in artikel 8 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 van het toepassingsgebied van deze titel uitgesloten.

Deze titel is tevens niet van toepassing op de gemeente Voeren en de gemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Dit is opgenomen in artikel 566 van deel 4 van het voorliggend decreet.

Artikel 343. Dit artikel herneemt artikel 5 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met enkele redactionele wijzigingen.

Hoofdstuk 2. Samenvoeging van gemeenten

Afdeling 1. Voorwaarden

Artikel 344. Dit artikel herneemt artikel 6 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 2. Procedure

Onderafdeling 1. Principiële beslissing

Artikel 345. Dit artikel herneemt artikel 7 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 346. Dit artikel herneemt artikel 8 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging en met dien verstande dat de terminologie werd aangepast aan de nieuwe functie van secretaris-directeur en van financieel directeur. Voor de figuur van de gewestelijk ontvangers, zie de overgangsbepaling in artikel 598.

Onderafdeling 2. Gezamenlijk voorstel tot samenvoeging

Artikel 347. Dit artikel herneemt artikel 9 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Onderafdeling 3. Het samenvoegingsdecreet

Artikel 348. Dit artikel herneemt artikel 10 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 3. Lopende zaken

Artikel 349. Dit artikel herneemt artikel 11 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 4. Algemene principes bij samenvoeging van gemeenten

Artikel 350. Dit artikel herneemt artikel 12 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 351. Dit artikel herneemt artikel 13 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 5. Verkiezing en installatie van de gemeenteraad van de nieuwe gemeente

Artikel 352. Dit artikel herneemt artikel 14 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 353. Dit artikel herneemt artikel 15 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016" met de toevoeging – in paragraaf 3 – van drie nieuwe leden en met enkele redactionele wijzigingen.

Het eerste bijkomende lid gaat over de akte van voordracht van de kandidaat-schepenen die men moet indienen. Dat moet gebeuren uiterlijk 8 dagen voor de installatievergadering, en normaal gezien bij de secretaris-directeur. In het geval van een samenvoeging zijn er op dat ogenblik echter nog meerdere secretaris-directeurs actief, en de afwijking bepaalt dat de secretaris-directeur-coördinator diegene is bij wie de akte moet worden ingediend.

Het tweede bijkomend lid gaat over de akte van voordracht van de voorzitter van het bijzonder comité van de sociale dienst die men moet indienen. Dat moet ook gebeuren uiterlijk 8 dagen voor de installatievergadering, en normaal gezien bij de secretaris-directeur. In het geval van een samenvoeging zijn er op dat ogenblik echter nog meerdere secretaris-directeurs actief, en de afwijking bepaalt dat de secretaris-directeur-coördinator diegene is bij wie de akte moet worden ingediend.

Het derde bijkomend lid gaat over de akte van voordracht van de leden van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst (BCSD) die men moet indienen. Ook dat moet gebeuren uiterlijk 8 dagen voor de installatievergadering, en normaal gezien bij de secretaris-directeur. In het geval van een samenvoeging zijn er op dat ogenblik echter nog meerdere secretaris-

directeurs actief, en de afwijking bepaalt dat de secretaris-directeur-coördinator diegene is bij wie de akte moet worden ingediend.”

Artikel 354. Dit artikel herneemt artikel 16 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met dien verstande dat voor de procedure nu wordt verwezen naar het nieuw ingevoegde artikel 119, §2, dat een regeling voor de oprichting van een nieuw district bevat.

Artikel 355. Dit artikel herneemt artikel 17 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”.

Afdeling 6. Bepalingen over het gemeentepersoneel

Onderafdeling 1. Principiële beslissing tot samenvoeging en personeel

Artikel 356. Dit artikel herneemt artikel 18 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Onderafdeling 2. Personeel na de samenvoegingsdatum

Artikel 357. Dit artikel herneemt artikel 19 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 358. Dit artikel herneemt artikel 20 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 359. Dit artikel herneemt artikel 21 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 360. Dit artikel herneemt artikel 22 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 361. Dit artikel herneemt artikel 23 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 362. Dit artikel herneemt artikel 24 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 363. Dit artikel herneemt artikel 27 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”.

Artikel 364. Dit artikel herneemt artikel 28 van het decreet “vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016”, met een redactionele wijziging.

Artikel 365. Dit artikel herneemt artikel 29 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 366. Dit artikel herneemt artikel 30 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Artikel 367. Dit artikel herneemt artikel 31 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 7. Bepalingen over de beleids- en beheerscyclus van de gemeente en fiscaliteit

Artikel 368. Dit artikel bundelt de inhoud van artikel 32 tot 35 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016" en brengt de formulering in overeenstemming met de bepalingen over de beleids- en beheerscyclus in titel 4.

Het derde lid van dit artikel bepaalt dat de voorwaarden om verbintenissen te kunnen aangaan of wijzigen, zoals vastgesteld in artikel 265 van dit ontwerp van decreet, gedurende het eerste kwartaal van de eerste bestuursperiode niet van toepassing zijn op de nieuwe gemeente. Zo wordt vermeden dat de nieuwe gemeente in de opstartfase geen verbintenissen zou kunnen aangaan of wijzigen zonder voorafgaande goedkeuring door de gemeenteraad zolang er geen vastgesteld meerjarenplan is.

Het laatste lid van dit artikel bepaalt dat de nieuwe gemeente en het nieuwe OCMW er kunnen voor kiezen om in de loop van het eerste kwartaal van de eerste bestuursperiode een eenjarig meerjarenplan vast te stellen voor het eerste jaar van die eerste bestuursperiode. Als de samenvoeging van gemeenten en hun OCMW's samenvalt met de normale cyclus van verkiezingen, dan is dit de enige optie. In dat geval sluiten de nieuwe gemeente en het nieuwe OCMW daarna aan bij de normale cyclus voor de opmaak van de meerjarenplanning.

Artikel 369. Dit artikel herneemt artikel 36 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Artikel 370. Dit artikel herneemt artikel 37 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Hoofdstuk 3. Samenvoeging van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 371. Dit artikel herneemt artikel 38 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 372. Dit artikel herneemt artikel 39 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 373. Dit artikel herneemt artikel 40 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 374. Dit artikel herneemt artikel 41 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele correctie.

Artikel 375. Dit artikel herneemt artikel 42 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Afdeling 2. Bepalingen over het OCMW-personeel

Onderafdeling 1. Principiële beslissing tot samenvoeging en personeel

Artikel 376. Dit artikel herneemt artikel 44 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Onderafdeling 2. Personeel na de samenvoegingsdatum

Artikel 377. Dit artikel herneemt artikel 45 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 378. Dit artikel herneemt artikel 48 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 379. Dit artikel herneemt artikel 53 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 380. Dit artikel herneemt artikel 54 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Artikel 381. Dit artikel herneemt artikel 55 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016".

Artikel 382. Dit artikel herneemt artikel 56 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden dat de gemeenteraad het organogram van gemeente en OCMW vaststelt dat van rechtswege van toepassing is op de diensten van het OCMW.

Afdeling 3. Bepalingen over de beleids- en beheerscyclus en fiscaliteit

Artikel 383. Dit artikel herneemt artikel 57 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Hoofdstuk 4. Diverse bepalingen

Artikel 384. Dit artikel herneemt artikel 66 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld en met de hier ingeschreven overgangsbepalingen inzake de secretaris-directeur (meerbepaald met de mogelijkheid om een gewezen secretaris-directeur ook aan te stellen als adjunct-secretaris-directeur bij de gemeente – artikel 597, §1, van dit ontwerp van decreet).

Artikel 385. Dit artikel herneemt artikel 67 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging en met dien verstande dat rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke decretale graden die met dit ontwerp van decreet zijn ingesteld.

Artikel 386. Dit artikel herneemt artikel 68 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016", met een redactionele wijziging.

Titel 9. Samenvoeging van gemeenten op initiatief van de Vlaamse Regering

Artikel 387. Dit artikel herneemt artikel 297 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, zoals gewijzigd bij artikel 62 van het decreet "vrijwillige samenvoeging van gemeenten van 24 juni 2016" met uitzondering van paragraaf 3 die stelt dat dit artikel niet van toepassing

is op de gemeenten, vermeld in artikel 8 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966.

Dit artikel is tevens niet van toepassing op de gemeente Voeren en de gemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966. Dit is opgenomen in artikel 567 van deel 4 van het voorliggend decreet.

Deel 3. Deelname in rechtspersonen en samenwerking

Titel 1. Deelname van de gemeente in rechtspersonen

Artikel 388. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 195 van het Gemeentedecreet, met enkele redactionele wijzigingen en met dien verstande dat de terbeschikkingstelling van gemeentelijke infrastructuur opnieuw mogelijk wordt. Daarnaast werd de redactie van dit artikel afgestemd op de andere bepalingen van dit ontwerp van decreet (in het bijzonder artikel 185).

Titel 2. Overeenkomsten tussen gemeenten

Artikel 389. Dit artikel herneemt artikel 196 van het Gemeentedecreet, met een redactionele wijziging.

Titel 3. De intergemeentelijke samenwerking

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 390. Dit artikel herneemt artikel 2 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 391. Het eerste lid van dit artikel herneemt artikel 3 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. Het tweede lid herneemt artikel 39, §1, tweede lid, van het Gemeentedecreet met dien verstande dat de gemeenteraad de autonomie heeft om die afstemming zelf in bespreking te nemen of die taak toe te vertrouwen aan een gemeenteraadscommissie.

Artikel 392. Dit artikel herneemt artikel 4 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 393. Dit artikel herneemt artikel 5 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen.

Hoofdstuk 2. Samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid

Artikel 394. Dit artikel herneemt artikel 6 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met enkele redactionele aanpassingen.

Een versterkte samenwerking tussen verschillende gemeenten kan tot een grotere bestuurskracht van die gemeenten leiden. Dergelijke versterkte samenwerking houdt in dat een aantal gemeenten beslissen om een aantal taken en bevoegdheden die de draagkracht van één enkele gemeente te boven gaan, gezamenlijk aan te pakken. De samenwerkende gemeenten ontwikkelen daarbij één gemeenschappelijke visie en één gezamenlijk beleid op verschillende domeinen en bundelen daartoe hun beschikbare middelen, zowel financieel, personeel als materieel. Die bundeling zorgt er dan voor dat er voldoende middelen kunnen ter beschikking gesteld worden om de groeiende uitdagingen waarvoor elk lokaal bestuur zich naar de toekomst toe geplaatst ziet, maar niet alleen aankan, toch op een professionele manier van een oplossing te voorzien. Een dergelijke samenwerking kan gefaciliteerd worden door de oprichting van een interlokale vereniging.

Tot slot werd een vierde lid toegevoegd, dat de interlokale verenigingen waarbij ook een andere (dan gemeentelijke) overheid samenwerkende partij is, zoals OCMW, provincie, federale, buitenlandse overheid, de mogelijkheid geeft om de naam "interbestuurlijk samenwerkingsverband" te hanteren.

Artikel 395. Dit artikel herneemt artikel 7 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 396. Dit artikel herneemt artikel 8 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen.

Artikel 397. Dit artikel herneemt artikel 9 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen en met toevoeging van een indeling in paragrafen. In het eerste lid van de eerste paragraaf wordt het woord "minstens" niet hernomen. Elke deelnemer heeft één en slechts één afgevaardigde in het beheerscomité.

Hoofdstuk 3. Samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid

Afdeling 1. Principes

Artikel 398. Dit artikel herneemt artikel 10 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 399. Dit artikel herneemt artikel 11 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 400. Dit artikel herneemt artikel 12 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 401. Voor de toelichting over het opmaken en ondertekenen van gegevens, akten en documenten in een digitale context wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 275 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 402. Voor de toelichting over de databank verantwoordelijken zie de artikelsgewijze toelichting bij artikel 299 van dit ontwerp van decreet.

Afdeling 2. Projectvereniging

Artikel 403. Dit artikel herneemt artikel 13 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met toevoeging van de mogelijkheid voor een samengevoegde gemeente om uit te treden op voorwaarde dat een gewone meerderheid van de andere deelnemende gemeenten hiermee instemt en met betaling van een schadevergoeding.

Artikel 404. Dit artikel herneemt artikel 14 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 405. Dit artikel herneemt artikel 15 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 406. Dit artikel herneemt artikel 16 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele wijzigingen en met toevoeging van een indeling in paragrafen. Aan het derde lid van paragraaf 1 wordt daarbij de beperking toegevoegd van het aantal afgevaardigden per deelnemer tot één (naast de gegarandeerde afgevaardigde voor de oppositie, vermeld in paragraaf 3).

Artikel 407. Dit artikel herneemt artikel 17 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 408. Dit artikel herneemt artikel 18 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 409. Dit artikel herneemt artikel 19 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 410. Dit artikel herneemt artikel 20 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 411. Dit artikel herneemt artikel 21 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 412. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 22 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. Het derde lid van dat artikel werd weggelaten omdat de provincies niet langer deelgenoot kunnen zijn in een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 413. Dit artikel herneemt artikel 23 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. Aan dat artikel wordt echter een derde lid toegevoegd, dat de mogelijkheid creëert, voor de projectverenigingen die dat wensen, om de regels van de beleids- en beheerscyclus toe te passen. Daarbij wordt verwezen naar de regels zoals die van toepassing zijn op de autonome gemeentebedrijven, zodat de projectverenigingen die beschouwd moeten worden als een onderneming ook de mogelijkheid krijgen om de bijzondere regels toe te passen waarvoor de autonome gemeentebedrijven die tevens een onderneming zijn, kunnen kiezen.

Artikel 414. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 24 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met dien verstande dat de woorden "door de Vlaamse Regering" weggelaten werden, om het artikel in lijn te brengen met het onteigeningsdecreet.

Afdeling 3. Dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen

Onderafdeling 1. Voorbereidende fase

Artikel 415. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 25 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat de mogelijkheid voor de provincieraad om een waarnemer de vergaderingen van het overlegcomité te laten bijwonen, weggelaten werd.

Artikel 416. Dit artikel herneemt artikel 26 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 417. Dit artikel herneemt artikel 27 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Onderafdeling 2. Oprichting, toetreding, duur, verlenging, ontbinding

Artikel 418. Dit artikel herneemt, met enkele redactionele aanpassingen, artikel 28 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 419. Dit artikel herneemt artikel 29 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 420. Dit artikel herneemt grotendeels, met enkele redactionele aanpassingen, artikel 30 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met dien verstande dat de dag die de toezichtstermijn doet ingaan, bepaald werd op de dag na de verzending van de oprichtingsakte.

Artikel 421. Dit artikel herneemt artikel 31 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 422. Dit artikel herneemt artikel 32 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 423. Dit artikel herneemt artikel 33 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 424. Dit artikel herneemt artikel 34 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met toevoeging van de mogelijkheid voor een samengevoegde gemeente om uit te treden op voorwaarde dat een gewone meerderheid van de andere deelnemende gemeenten hiermee instemt en met betaling van een schadevergoeding.

Artikel 425. Dit artikel herneemt artikel 35 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. Het laatste lid van dat artikel werd niet hernomen, aangezien dit een overgangsregeling betreft die reeds uitwerking heeft gehad.

Artikel 426. Dit artikel herneemt artikel 36 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 427. Dit artikel herneemt artikel 37 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met dien verstande dat er enkele redactionele wijzigingen worden doorgevoerd en dat de verwijzing naar de personeelsformatie van de gemeente werd geschrapt vermits er in dit ontwerp van decreet geen sprake meer is van een personeelsformatie.

Onderafdeling 3. Statuten en statutenwijzigingen

Artikel 428. Dit artikel herneemt artikel 38 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 429. Dit artikel herneemt artikel 39 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 430. Dit artikel herneemt artikel 40 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. In het tweede lid van dit artikel wordt de berekening van de toezichtstermijn voor de statutenwijziging in de lijn gebracht met de manier van termijnberekening doorheen dit ontwerp van decreet.

Artikel 431. Dit artikel herneemt artikel 41 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat verplichting tot neerlegging van de statuten in de provinciehuizen weggelaten werd aangezien de provincies niet langer deelgenoot kunnen zijn van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 432. Dit artikel herneemt artikel 42 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Onderafdeling 4. Structuur

Artikel 433. Dit artikel herneemt artikel 43 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 434. Dit artikel herneemt, met enkele redactionele aanpassingen, artikel 44 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met dien verstande dat de woorden "tweede lid" weggelaten werden omdat ze overbodig zijn.

Artikel 435. Dit artikel herneemt artikel 45 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 436. Dit artikel herneemt artikel 46 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met uitzondering van de laatste zin, omdat die reeds uitwerking heeft gekregen.

Artikel 437. Dit artikel herneemt artikel 47 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 438. Dit artikel herneemt artikel 48 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. In de opsomming van de onverenigbaarheden stond in het laatste gedachtestreepje een verkeerde verwijzing naar artikel 46, tweede lid van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, waar eigenlijk artikel 46, eerste lid van dat decreet bedoeld werd. De verkeerde verwijzing werd hier rechtgezet.

Artikel 439. Dit artikel herneemt artikel 49 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 440. Dit artikel herneemt artikel 50 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 441. Dit artikel herneemt artikel 51 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 442. Dit artikel herneemt artikel 52 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met weglating van de verplichting om de documenten waar in de notulen naar verwezen wordt ter inzage te legen op de griffie van de provinciehuizen van de aangesloten provincies aangezien de provincies niet langer deelgenoot kunnen zijn van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 443. Dit artikel herneemt artikel 53 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met weglating van de woorden "en provincies", de woorden "of van de provincieraad" en de woorden "en de provincies" aangezien de provincies niet langer deelgenoot kunnen zijn van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 444. Dit artikel herneemt artikel 54 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 445. Dit artikel herneemt artikel 55 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 446. Dit artikel herneemt artikel 56 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 447. Dit artikel herneemt artikel 57 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 448. Dit artikel herneemt artikel 58 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 449. Dit artikel herneemt artikel 59 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 450. Dit artikel herneemt artikel 60 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. In het eerste lid wordt daaraan een beperking op het bedrag van de presentiegelden toegevoegd, naar analogie van artikel 411 en 476. Die beperking werd nu ook al opgelegd bij besluit van de Vlaamse Regering, maar om de consistentie van dit ontwerp van decreet te verhogen, werd ze hier ook decretaal verankerd.

Aan het tweede lid wordt ook toegevoegd dat de geïndividualiseerde overzichten ook de vergoedingen en presentiegelden moeten bevatten die worden ontvangen vanwege de filialen van de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging (of van de filialen van die filialen). In het derde lid wordt daar de verplichting aan toegevoegd om die overzichten ook aan de Vlaamse Regering te bezorgen, als toezichthoudende overheid.

Artikel 451. Dit artikel herneemt artikel 61 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Onderafdeling 5. Werking

Artikel 452. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 62 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met dien verstande dat de woorden "door de Vlaamse Regering" weggelaten werden om deze bepaling in lijn te brengen met het onteigeningsdecreet.

Artikel 453. Dit artikel herneemt gedeeltelijk artikel 63 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. Het tweede lid van dat artikel werd weggelaten aangezien een provincie geen deelgenoot van een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid meer kan zijn.

Artikel 454. Dit artikel herneemt artikel 63bis van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 455. Dit artikel herneemt artikel 64 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 456. Dit artikel herneemt artikel 65 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 457. Dit artikel herneemt artikel 66 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 458. Dit artikel herneemt artikel 67 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 459. Dit artikel herneemt artikel 68 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 460. Dit artikel herneemt artikel 69 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen. Toegevoegd werd dat de raad van bestuur voortaan ook een deontologische code opmaakt.

Artikel 461. Dit artikel herneemt, met een redactionele aanpassing, artikel 70 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 462. Dit artikel herneemt artikel 70bis van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Hoofdstuk 4. Bestuurlijk toezicht

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 463. Dit artikel herneemt artikel 71 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 464. Dit artikel herneemt artikel 72 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking met een redactionele aanpassing.

Artikel 465. Dit artikel herneemt artikel 73 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 466. Dit artikel vervangt artikel 74 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen, waarbij het in lijn gebracht wordt met dan andere bepalingen met betrekking tot het bestuurlijk toezicht in dit ontwerp van decreet.

Afdeling 2. Algemeen bestuurlijk toezicht op de intergemeentelijke overheid

Artikel 467. Dit artikel herneemt, met enkele redactionele aanpassingen, artikel 75 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Artikel 468. Dit artikel betreft de bekendmakingsplicht via een webtoepassing van de besluitenlijst van de bestuursorganen van de dienstverlenende en de opdrachthoudende vereniging. Deze verplichting is analoog aan de bekendmakingsplicht die dit ontwerp van decreet oplegt aan de gemeenten en de OCMW's met dien verstande dat de bekendmaking gebeurt via de webtoepassing van de intergemeentelijke overheid.

Artikel 469. Dit artikel bepaalt dat de besluiten betreffende de rechtspositieregeling van het personeel, die in verband met het saneringsplan en de code van goed bestuur eveneens bekendgemaakt moeten worden via de webtoepassing van de intergemeentelijke overheid op de wijze zoals bepaald in dit artikel. Elke dienstverlenende en opdrachthoudende vereniging stelt een code van goed bestuur vast in haar algemene vergadering. Dat betekent dat ook elke gemeenteraad hierover een standpunt zal moeten innemen, dat dan door de afgevaardigden van de gemeente wordt meegenomen naar de algemene vergadering.

Artikel 470. Dit artikel vervangt artikel 75quater van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking waarbij de tekst afgestemd werd op de bepalingen met betrekking tot het algemeen bestuurlijk toezicht op de bestuurshandelingen van de gemeenten en OCMW's, zoals geregeld in dit ontwerp van decreet.

Artikel 471. Dit artikel vervangt artikel 75sexies van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking waarbij de tekst afgestemd werd op de bepalingen met betrekking tot het algemeen bestuurlijk toezicht op de bestuurshandelingen van de gemeenten en OCMW's, zoals geregeld in dit ontwerp van decreet.

Artikel 472. Dit artikel herneemt artikel 75septies van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Afdeling 3. Dwangtoezicht

Artikel 473. Dit artikel herneemt artikel 75octies van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen .

Hoofdstuk 5. Diverse bepalingen

Artikel 474. Dit artikel herneemt artikel 76 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met een redactionele aanpassing.

Artikel 475. Dit artikel herneemt artikel 77 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 476. Dit artikel herneemt artikel 78 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen en met toevoeging van een indeling in paragrafen.

In het tweede lid van paragraaf 1 wordt toegevoegd dat de beslissing tot deelneming gebeurt na een grondige afweging van de opties en nadat wordt aangetoond dat hetzelfde resultaat niet bereikt kan worden binnen de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging zelf. In het derde lid van paragraaf 1 en in paragraaf 2 wordt de beslissing van de algemene vergadering onderworpen aan goedkeuringstoezicht door de Vlaamse Regering.

Aan paragraaf 3 wordt een derde lid toegevoegd, dat bepaalt dat in de bestuursorganen van de filialen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, aan de vertegenwoordigers van die samenwerkingsverbanden geen presentiegelden mogen worden toegekend die meer bedragen dan de presentiegelden voor de gemeenteraadszittingen. Daarbij worden zowel de rechtstreekse participaties beoogd als de onrechtstreekse participaties (via filialen van filialen). Het is evident dat het daarbij zowel gaat om de filialen waarin de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden deelnemen, als om de filialen die ze zelf oprichten.

Paragraaf 4 legt dezelfde beperking op voor de presentiegelden in de energiebedrijven waarin de gemeenten participeren.

Artikel 477. Dit artikel herneemt artikel 78bis van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, met enkele redactionele aanpassingen.

Titel 4. De verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 478. Dit artikel machtigt een OCMW om met een of meer andere rechtspersonen samenwerkingsverbanden op te richten of toe te treden tot die samenwerkingsverbanden. De verzamelnaam voor deze samenwerkingsverbanden is "verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn."

Het derde lid van dit artikel bepaalt de namen van de vijf vormen van verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn.

De bestaande vormen van het OCMW-decreet worden grotendeels hernomen met dien verstande dat de publiekrechtelijke verenigingen in dit ontwerp van decreet ondergebracht werden in twee afzonderlijke hoofdstukken, gelet op het verschil tussen beide op het vlak van het toezicht, de bestuursorganen en de financiën.

Hoofdstuk 2. De welzijnsvereniging

Artikel 479. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 219 van het OCMW-decreet met dien verstande dat naar de publiekrechtelijke OCMW-vereniging, vermeld in Hoofdstuk I van titel VIII van het OCMW-decreet, die niet werd opgericht met het oog op het exploiteren van een

ziekenhuis of van een gedeelte van een ziekenhuis, voortaan verwezen wordt met de term "welzijnsvereniging". De "autonome verzorgingsinstelling" wordt niet langer vermeld aangezien de specifieke bepalingen met betrekking tot die verenigingsvorm ondergebracht werden in hoofdstuk 3 van deze titel.

Artikel 480. Dit artikel herneemt artikel 220 van het OCMW-decreet met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat door de identieke samenstelling van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn de goedkeuring van de beslissing van de raad voor maatschappelijk welzijn tot oprichting van een welzijnsvereniging door de gemeenteraad overbodig geworden is.

Die goedkeuringstermijn wordt naar analogie met titel 3, teruggebracht van honderd naar negentig dagen.

Verder wordt de dag waarop de termijn voor het goedkeuringstoezicht ingaat, in overeenstemming gebracht met de andere bepalingen dienaangaande in dit ontwerp van decreet.

Artikel 481. Dit artikel herneemt, met redactionele aanpassingen, artikel 221 van het OCMW-decreet. Om meer eenvormigheid te brengen in de terminologie werden de woorden "raad van beheer" en het woord "beheerders" respectievelijk vervangen door de woorden "raad van bestuur" en het woord "bestuurders".

Artikel 482. Dit artikel herneemt artikel 222 en 223 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat voortaan de in dit hoofdstuk bepaalde rechtsvorm de initialen "W.V." moet dragen of de vermelding "welzijnsvereniging" op alle akten, facturen, aankondigingen, publicaties en andere stukken indien zij niet voluit vermeld wordt als "vereniging onderworpen aan Deel 3, titel 4, hoofdstuk 2, van het decreet over het lokaal bestuur".

Artikel 483. Voor de toelichting over het opmaken en ondertekenen van gegevens, akten en documenten in een digitale context wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 275 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 484. Voor de toelichting over de databank verantwoordelijken wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 299 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 485. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 224 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat niet langer de beslissing tot toetreding door een private partner expliciet vermeld wordt. Deze beslissing vereist immers een statutenwijziging die in ieder geval aan het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering is onderworpen.

Artikel 486. Dit artikel herneemt artikel 225 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen. Om meer eenvormigheid te brengen in de terminologie werden de woorden "raad van beheer" en het woord "beheerders" respectievelijk vervangen door de woorden "raad van bestuur" en het woord "bestuurders".

Artikel 487. Dit artikel herneemt, wat de welzijnsvereniging betreft, grotendeels artikel 226 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat in het tweede lid voor wat de aanwijzing betreft van de vertegenwoordigers van het OCMW in de bestuursorganen van de welzijnsvereniging niet langer verwezen wordt naar artikel 60 §3 van het OCMW-decreet. De regeling die hiervoor in de plaats komt, is analoog aan de regeling voor de vervanging van de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Artikel 488. De eerste zin van artikel 228 van het OCMW-decreet wordt vervangen door een nieuwe regeling. In plaats van te bepalen dat de welzijnsverenigingen onderworpen zijn aan dezelfde controle en hetzelfde toezicht als het OCMW, verduidelijkt dit ontwerp

van decreet de regels voor het toezicht die gelden voor de welzijnsverenigingen. Net als de autonome gemeentebedrijven bezorgen ook de welzijnsverenigingen hun beleidsrapporten en de lijsten met de besluiten van hun raad van bestuur onmiddellijk aan het OCMW, zodat ze op een webtoepassing van de gemeente kunnen worden gepubliceerd. Daarnaast bezorgen zij ook de lijsten met de besluiten van de algemene vergadering aan het OCMW met datzelfde doel. Omdat OCMW's betrokken partij kunnen zijn, maar het geen zin heeft om meerdere besturen de verplichting op te leggen om dezelfde documenten te publiceren op hun webtoepassing, wordt die publicatieplicht enkel opgelegd aan het OCMW van de gemeente waar de maatschappelijke zetel van de welzijnsvereniging zich bevindt. In het vierde lid wordt de welzijnsvereniging de verplichting opgelegd om de minimale regels voor de uitgavencyclus te bepalen. Die verplichting komt in de plaats van de vroegere bepaling in artikel 228 van het OCMW-decreet op basis waarvan de welzijnsverenigingen beheerd werden volgens dezelfde regels als de OCMW's.

Artikel 489. Dit artikel herneemt de eerste paragraaf van artikel 228 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 490. Dit artikel herneemt de derde paragraaf van artikel 228 van het OCMW-decreet.

Artikel 491. Dit artikel herneemt artikel 229 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 492. Dit artikel vervangt artikel 230 van het OCMW-decreet. Alle regels over de beleids- en beheerscyclus van de gemeente worden van overeenkomstige toepassing gemaakt op de welzijnsverenigingen, behalve de bepalingen over de uitgavencyclus, waarvoor het zelf de regels moet vaststellen, en de specifieke regeling voor de stemming over de beleidsrapporten van de gemeente en het OCMW in artikel (249, §3). Twee specifieke bepalingen over de jaarrekening worden ook niet van overeenkomstige toepassing gemaakt, omdat de procedure van de jaarrekening van de welzijnsverenigingen opgenomen is in artikel (493) van dit ontwerp van decreet. Hetzelfde geldt voor de bepaling over de kredieten in het eerste jaar van het meerjarenplan (256), waarvoor de overeenkomstige regeling werd opgenomen in artikel (493, §1, derde lid).

Artikel 493. Het eerste lid van de eerste paragraaf van deze nieuwe bepaling concretiseert de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor de boekhouding van de welzijnsverenigingen, naar analogie van wat in artikel (242) voor de autonome gemeentebedrijven wordt bepaald (en naar analogie van artikel 243, vierde lid, van het Gemeentedecreet). Het tweede lid van die paragraaf vult de bepalingen over het toezicht aan. Voortaan moeten de beleidsrapporten van de OCMW-verenigingen van publiek recht niet langer door alle gemeenteraden worden goedgekeurd, zoals op basis van artikel 228 van het OCMW-decreet het geval was. Die verplichting leidde tot erg omslachtige procedures bij de verenigingen waarbij meerdere besturen betrokken zijn. Daarom moet voortaan de algemene vergadering van de welzijnsvereniging het meerjarenplan en de aanpassingen ervan goedkeuren. Voor toelichting bij het derde lid van de eerste paragraaf zie de toelichting bij artikel 256 van dit ontwerp van decreet.

De tweede tot en met de vierde paragraaf bepalen de procedure voor de jaarrekening van de welzijnsvereniging. Voortaan stelt de algemene vergadering van de welzijnsvereniging de jaarrekening vast. De betrokken raden voor maatschappelijk welzijn kunnen daarbij een advies uitbrengen. De jaarrekening is dan onderworpen aan hetzelfde goedkeuringstoezicht als de jaarrekening van de gemeente, binnen dezelfde termijn als geldt voor de gemeente (artikel 261, §1, tweede lid van deel 2). De invoering van het goedkeuringstoezicht op die jaarrekeningen is ingegeven door de nood aan een grotere kwaliteitscontrole, in het licht van de Europese verplichtingen en de vastgestelde tekortkomingen van de huidige rapportering over de OCMW-verenigingen van publiek recht.

Artikel 494. Dit artikel herneemt artikel 231 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 495. Dit artikel herneemt artikel 232 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 496. Dit artikel herneemt artikel 233 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 497. Dit artikel herneemt artikel 234 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 498. Dit artikel herneemt artikel 235 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Hoofdstuk 3. De autonome verzorgingsinstelling

Artikel 499. Dit artikel bepaalt dat een vereniging voor maatschappelijk welzijn opgericht, met het oog op het exploiteren van een ziekenhuis of van een gedeelte van een ziekenhuis, zoals dat reeds het geval was in titel VIII, hoofdstuk I het OCMW-decreet, omschreven wordt als een "autonome verzorgingsinstelling". Het OCMW is krachtens artikel 503 gemachtigd om een autonome verzorgingsinstelling op te richten. De bepalingen met betrekking tot de autonome verzorgingsinstelling die afwijken van de bepalingen met betrekking tot de welzijnsvereniging werden in dit hoofdstuk ondergebracht in tegenstelling tot het OCMW-decreet waarin de bepalingen met betrekking tot de autonome verzorgingsinstelling opgenomen waren in het hoofdstuk over de publiekrechtelijke OCMW-verenigingen.

Het tweede lid herneemt het tweede lid van artikel 219 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat de mogelijkheid werd toegevoegd om de woorden « autonome verzorgingsinstelling » te gebruiken als verplichte toevoeging aan de benaming van de autonome verzorgingsinstelling.

Artikel 500. Dit artikel herneemt het derde lid van artikel 226 van het OCMW-decreet, met een redactionele aanpassing.

Artikel 501. Dit artikel herneemt artikel 227 van het OCMW-decreet mits redactionele aanpassingen, met een redactionele aanpassing.

Artikel 502. Dit artikel herneemt het tweede lid van artikel 229 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 503. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 4. Verenigingen van privaat recht met het oog op de gehele of gedeeltelijke exploitatie van een ziekenhuis of van ziekenhuisgebonden activiteiten: de ziekenhuisvereniging

Artikel 504. Dit artikel herneemt artikel 236 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 505. Dit artikel herneemt artikel 237 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat de machtiging tot oprichting vervangen is door een goedkeuring van de oprichting van de Vlaamse Regering. De goedkeuring door de gemeenteraad of de gemeenteraden vervalft. De Gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn hebben voortaan immers een identieke samenstelling.

De goedkeuringstermijn wordt naar analogie met titel 3, teruggebracht van honderd naar negentig dagen.

Verder wordt de dag waarop de termijn voor het goedkeuringstoezicht ingaat in overeenstemming gebracht met de andere bepalingen dienaangaande in dit ontwerp van decreet.

Artikel 506. Dit artikel herneemt artikel 238 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen .

Artikel 507. Dit artikel herneemt artikel 239 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 508. Dit artikel herneemt artikel 240 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 509. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 241 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen. In het derde lid werd het woord "oudste" vervangen door het woord "jongste" omwille van de eenvormigheid met analoge bepalingen in dit ontwerp van decreet.

Artikel 510. Dit artikel herneemt artikel 242 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Hoofdstuk 5. De vereniging voor sociale dienstverlening of de vennootschap voor sociale dienstverlening

Artikel 511. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 243 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat met betrekking tot het goedkeuringstoezicht vanwege de Vlaamse Regering op de oprichting van of de toetreding tot verenigingen of vennootschappen voor maatschappelijk welzijn het woord "machtiging" vervangen wordt door "goedkeuring".

De procedure voor het goedkeuringstoezicht zoals omschreven in dit artikel geeft duidelijk aan dat de procedure resulteert in een al dan niet goedkeuring van de oprichting van of toetreding tot een vereniging of vennootschap voor sociale dienstverlening. In tegenstelling hiermee veronderstelt een machtiging een beslissing van de Vlaamse Regering die vooraf gaat aan de oprichting van de vereniging of vennootschap voor sociale dienstverlening.

In de tweede paragraaf werd de zin "In dat geval kan afgeweken worden van de voorwaarde dat een of meer private rechtspersonen lid moeten zijn" niet hernomen omdat deze overbodig is.

Artikel 512. Dit artikel herneemt artikel 244 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen en met dien verstande dat dat in overeenstemming gebracht wordt met de vereenvoudigde toezichtsprocedure in dit ontwerp van decreet.

De goedkeuringstermijn wordt naar analogie met titel 3, teruggebracht van honderd naar negentig dagen.

Artikel 513. Dit artikel herneemt artikel 245 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 514. Dit artikel herneemt artikel 246 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 515. Dit artikel herneemt artikel 247 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Hoofdstuk 6. Verenigingen of vennootschappen van privaatrecht van woon- en zorgcentra De woon-zorgvereniging of de woon-zorgvennootschap

Artikel 516. Dit artikel herneemt artikel 247/1 van het OCMW-decreet, met enkele redactionele aanpassingen.

Artikel 517. Dit artikel herneemt grotendeels artikel 247/2 van het OCMW-decreet, met een redactionele aanpassing. De goedkeuring door de gemeenteraad of gemeenteraden vervalt, gelet op de voortaan identieke samenstelling van de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn. Daarom werden de woorden "of toetreding tot" weggelaten uit het eerste lid van de eerste paragraaf. De beslissing van het OCMW tot toetreding tot de vereniging is niet langer onderhevig aan de goedkeuring door de gemeenteraad. Verder wordt de goedkeuringstermijn naar analogie met titel 3, teruggebracht van honderd naar negentig dagen.

Artikel 518. Dit artikel herneemt artikel 247/3 van het OCMW-decreet.

Deel 4. Specifieke bepalingen ten behoeve van de gemeente Voeren en de gemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966

Titel 1. De politieke organisatie van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Hoofdstuk 1. De gemeenteraad

Afdeling 1. De organisatie van de gemeenteraad

Artikel 519. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2 De werking van de gemeenteraad

Artikel 520. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 3 De bevoegdheden van de gemeenteraad

Artikel 521. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2. Het college van burgemeester en schepenen

Afdeling 1. De organisatie van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 522. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 523. De regeling voor de randgemeenten en Voeren zijn opgenomen in artikel 15, §2, 16 en 72bis van de Nieuwe Gemeentewet.

Afdeling 2. De werking van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 524. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 525. In de randgemeenten en in Voeren beslist het college van burgemeester en schepenen bij consensus, met toepassing van artikel 107 van de Nieuwe Gemeentewet.

Afdeling 3. De bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen

Artikel 526. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 3. De burgemeester

Afdeling 1. De benoeming van de burgemeester

Artikel 527. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 528. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2. De bevoegdheden van de burgemeester

Artikel 529. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 4 De raad voor maatschappelijk welzijn

Afdeling 1 De organisatie van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 530. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting. De raad voor maatschappelijk welzijn wordt rechtstreeks verkozen in de randgemeenten en in Voeren.

Artikel 531. Dit artikel herneemt artikel 5 van het OCMW-decreet.

Artikel 532. Dit artikel herneemt artikel 6 van het OCMW-decreet.

Artikel 533. Dit artikel herneemt artikel 7 van het OCMW-decreet.

Artikel 534. Aangezien artikel 68 niet van toepassing is op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en gelet op artikel 17bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat zegt dat de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, rechtstreeks gekozen worden door de vergadering van de gemeenteraadskiezers, is er voor de installatievergadering van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten een aparte regeling nodig. Die aparte regeling herneemt mutatis mutandis die van artikel 6 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 535. Aangezien artikel 69 niet van toepassing is op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en gelet op artikel 25bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat zegt dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, door de bevoegde gemeenschapsoverheid op voorstel van de raad wordt benoemd uit de leden van de raad, is er voor de voordracht en de benoeming van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten een aparte regeling nodig. In dit artikel wordt voor die regeling artikel 59, §1, van het Gemeentedecreet hernomen, met dien verstande dat de woorden 'burgemeester', 'gemeenteraad', 'kandidaat-burgemeester', 'gemeenteraadsleden', waar nodig worden vervangen door respectievelijk de woorden 'voorzitter', 'raad voor maatschappelijk welzijn', 'kandidaat-voorzitter', 'leden van de raad voor maatschappelijk welzijn'. In het tweede lid van dit artikel worden de sancties ook beperkt tot de functies die een verkozenen kan bekleden binnen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 536. Aangezien artikel 69 niet van toepassing is op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en gelet op artikel 25bis van de organieke

wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat zegt dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, door de bevoegde gemeenschapsoverheid op voorstel van de raad wordt benoemd uit de leden van de raad, is er voor de vervanging van de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten een aparte regeling nodig. In dit artikel wordt voor die regeling artikel 63, eerste en derde lid, van het Gemeentedecreet hernomen, met dien verstande dat de woorden 'burgemeester' en 'gemeenteraad' worden vervangen door respectievelijk de woorden 'voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn' en 'raad voor maatschappelijk welzijn', en dat de vervanging niet gebeurt door een schepen in volgorde van hun rang, maar door een vervanger die de voorzitter heeft aangewezen, of in volgorde van de rangorde die de voorzitter heeft opgesteld als hij meerdere vervangers heeft aangewezen, en als dat niet kan, door de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in volgorde van hun anciënniteit.

Artikel 537. Artikel 9, §1 en §2 wordt niet van overeenkomstige toepassing verklaard, omdat voor deze bepalingen een specifieke regeling geldt in artikel 21 en 21bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Hetzelfde geldt voor artikel 11, §2.

Artikel 538. Aangezien artikel 72 niet van toepassing is op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en gelet op artikel 17bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat zegt dat de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn van de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, rechtstreeks gekozen worden door de vergadering van de gemeenteraadskiezers, is er voor de vervanging van een lid van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten een aparte regeling nodig. In dit artikel wordt voor die regeling artikel 16 van het Gemeentedecreet hernomen, met dien verstande dat de woorden 'gemeenteraadslid', 'het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet', 'gemeenteraad' worden vervangen door respectievelijk de woorden 'lid van de raad voor maatschappelijk welzijn', 'artikel 17bis van de Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011', 'raad voor maatschappelijk welzijn'.

Artikel 539. Aangezien artikel 73 niet van toepassing is op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, is er voor de presentiegelden en de verzekering voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn in die gemeenten een aparte regeling nodig. In dit artikel wordt voor die regeling artikel 17, §1, 2, tweede en derde lid, §3, 4 en 5 van het Gemeentedecreet hernomen, met dien verstande dat de woorden 'gemeenteraadsliden', 'gemeente', 'gemeenteraad', worden vervangen door respectievelijk de woorden 'leden van de raad voor maatschappelijk welzijn', 'openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn', 'raad voor maatschappelijk welzijn'. Er wordt ook bepaald dat het presentiegeld voor de aanwezigheid op de raad voor maatschappelijk welzijn even hoog is als dat van een gemeenteraadslid voor de aanwezigheid op de gemeenteraad, en dat het presentiegeld voor het bijwonen van de vergaderingen van het vast bureau en van het bijzonder comité van de sociale dienst maximaal even hoog mag zijn als dat van een gemeenteraadslid voor de aanwezigheid op de gemeenteraad.

Artikel 540. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2 De werking van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 541. Dit artikel bepaalt dat in de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op

18 juli 1966, de werking van de raad van maatschappelijk welzijn onderworpen is aan dezelfde regels als in de andere Vlaamse gemeenten, met dat verschil dat de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn niet wordt verkozen door de raad, maar benoemd door de Vlaamse Regering, met toepassing van artikel 535.

Afdeling 3 De bevoegdheden van de raad voor maatschappelijk welzijn

Artikel 542. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 5. Het vast bureau

Afdeling 1. De organisatie van het vast bureau

Artikel 543. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 544. Aangezien artikel 79 tot en met 83 niet van toepassing zijn op de gemeente Voeren en de randgemeenten, vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en gelet op artikel 27bis van de Organieke Wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, dat bepaalt dat de leden van het vast bureau rechtstreeks verkozen worden door de vergadering van de gemeenteraadskiezers, moeten er aanvullende bepalingen voor de organisatie van het vast bureau in die gemeenten opgenomen worden. Deze bepalingen zijn inhoudelijk overgenomen uit artikel 60 van het OCMW-decreet van 19 december 2008. De voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn is van rechtswege voorzitter van het vast bureau.

Afdeling 2. De werking van het vast bureau

Artikel 545. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 3. De bevoegdheden van het vast bureau

Artikel 546. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 6. Het bijzonder comité voor de sociale dienst

Afdeling 1. De organisatie van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 547. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 548. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2 De werking van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 549. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 550. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 3 De bevoegdheden van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 551. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 4. De bevoegdheden van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Artikel 552. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 7. De Raad voor Verkiezingsbetwistingen

Artikel 553. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 8. De mandatarissen (eretitels, rechtspositie, tucht, aansprakelijkheid, mandatendatabank).

Artikel 554. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 555. Dit artikel komt in de plaats van artikel 148. De Vlaamse Regering is bevoegd voor het verlenen van de eretitels aan de voorzitters van de raden voor maatschappelijk welzijn die benoemd worden door de minister. Het is logisch dat het orgaan dat verantwoordelijk is voor de benoeming, ook bevoegd is voor de toekenning van de eretitels.

Artikel 556. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de randgemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en de gemeente Voeren. Daar wordt rekening gehouden met het feit dat niet de voorzitter van het vast bureau, maar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die rechtstreeks wordt verkozen ten laste valt van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 557. Deze artikelen zijn van overeenkomstige toepassing op de randgemeenten bedoeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966, en de gemeente Voeren. Daar wordt rekening gehouden met het feit dat niet de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst, maar de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn die rechtstreeks wordt verkozen ten laste valt van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Titel 2. De ambtelijke organisatie van de gemeente en van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn

Artikel 558. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Titel 3. De extern verzelfstandigde agentschappen

Artikel 559. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Titel 4. De beleids- en beheerscyclus van de gemeente

Artikel 560. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Titel 5. De werking van het lokaal bestuur

Artikel 561. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Titel 6. De participatie van de burger

Artikel 562. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Titel 7. Het bestuurlijk toezicht

Artikel 563. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 564. Voor wat de randgemeenten en Voeren betreft wordt de controle zoals opgenomen in het OCMW-decreet in het artikel 257 OCMW-decreet wel behouden vermits voor deze gemeenten de politieke integratie niet kan doorgevoerd worden. Wel werden

voor ook voor de OCMW 's van deze gemeenten de toezichtregels gestroomlijnd met deze van het gemeentebestuur. De voorzitter van de raad maakt niet van rechtswege deel uit van het college van burgemeester en schepenen voor de randgemeenten en Voeren. In de randgemeenten en Voeren wordt de gemeenteraad, de OCMW-raad alsook het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau rechtstreeks verkozen.

Artikel 565. Voor wat de randgemeenten en Voeren betreft wordt de beroepsmogelijkheid zoals opgenomen in het OCMW-decreet in artikel 257 OCMW-decreet wel behouden vermits voor deze gemeenten de politieke integratie niet kan doorgevoerd worden. De toezichthoudende overheid kan in de randgemeenten en Voeren het besluit van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn nog toetsen aan het gemeentelijk belang. Wel werden ook voor de OCMW 's van deze gemeenten de toezichtregels gestroomlijnd met deze van het gemeentebestuur. De voorzitter van de raad maakt niet van rechtswege deel uit van het college van burgemeester en schepenen voor de randgemeenten en Voeren. In de Rand en Voeren wordt de gemeenteraad, de OCMW-raad alsook het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau rechtstreeks verkozen.

Titel 8. Vrijwillige samenvoeging van gemeenten

Artikel 566. De gewesten kunnen geen wijzigingen aanbrengen aan de grenzen van de randgemeenten (de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) en aan de grenzen van Komen-Waasten en Voeren (*Parl. St. Senaat 2000-01, nr. 2-709/1*).

Titel 9. Samenvoeging van gemeenten op initiatief van de Vlaamse Regering

Artikel 567. De gewesten kunnen geen wijzigingen aanbrengen aan de grenzen van de randgemeenten (de gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem) en aan de grenzen van Komen-Waasten en Voeren (*Parl. St. Senaat 2000-01, nr. 2-709/1*).

Titel 10. Deelname van de gemeente in rechtspersonen

Artikel 568. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 569. Wat de randgemeenten en Voeren betreft moet in het kader van het goedkeuringstoezicht op de welzijnsverenigingen en de autonome verzorgingsinstellingen, het desbetreffend besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn goedgekeurd worden door de gemeenteraad.

Aangezien in die gemeenten de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks wordt verkozen en daardoor de politieke integratie niet doorgevoerd kan worden, wordt de goedkeuring door de gemeenteraad voor die gemeenten behouden.

Artikel 570. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 571. Wat de randgemeenten en Voeren betreft moet in het kader van het goedkeuringstoezicht op de ziekenhuisverenigingen het desbetreffend besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn goedgekeurd worden door de gemeenteraad.

Aangezien in die gemeenten de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks wordt verkozen en daardoor de politieke integratie niet doorgevoerd kan worden, wordt de goedkeuring door de gemeenteraad behouden voor die gemeenten.

Artikel 572. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting

Artikel 573. Wat de randgemeenten en Voeren betreft moet in het kader van het goedkeuringstoezicht op de verenigingen of de vennootschappen voor sociale

dienstverlening het desbetreffend besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn goedgekeurd worden door de gemeenteraad.

Aangezien in die gemeenten de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks wordt verkozen en daardoor de politieke integratie niet doorgevoerd kan worden, wordt de goedkeuring door de gemeenteraad behouden voor die gemeenten.

Artikel 574. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 575. Wat de randgemeenten en Voeren betreft moet in het kader van het goedkeuringstoezicht op de woon-zorgvereniging en de woon-zorgvennootschap, het desbetreffend besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn goedgekeurd worden door de gemeenteraad.

Aangezien in die gemeenten de raad voor maatschappelijk welzijn rechtstreeks wordt verkozen en daardoor de politieke integratie niet doorgevoerd kan worden, wordt de goedkeuring door de gemeenteraad behouden voor die gemeenten.

Artikel 576. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Deel 5. Wijzigingsbepalingen

Artikel 577.tot en met artikel 582. In het Gemeentefondsdecreet van 5 juli 2002 werd de gemeenten en OCMW's de mogelijkheid geboden om in onderling overleg te bepalen welk aandeel van het Gemeentefonds rechtstreeks aan het OCMW werd uitbetaald. Voor de besturen die daarover geen beslissing namen, werd dat aandeel automatisch vastgesteld op 8%. In de integratie van gemeente en OCMW, weliswaar met behoud van twee rechtspersonen, zoals die in dit ontwerp van decreet wordt uitgewerkt, heeft een dergelijke opsplitsing van het gemeentefonds-aandeel tussen gemeente en OCMW geen zin meer. Door de integratie van het beleid van beide rechtspersonen verdwijnt de gemeentelijke toelage aan het OCMW zoals die vandaag bestaat. De verrichtingen van het OCMW maken deel uit van de lokale werking en worden (mee) gefinancierd vanuit de algemene middelen, net zoals dat het geval is voor die van de gemeente. Het is logisch dat de middelen uit het Gemeentefonds die dienen voor de algemene financiering van de lokale werking integraal aan de gemeente worden uitbetaald.

Daarom wordt artikel 12 van het Gemeentefondsdecreet, waarin de verdeling van het gemeentelijke aandeel tussen gemeente en OCMW geregeld wordt, opgeheven in dit ontwerp van decreet. Daarnaast worden ook de andere artikelen waarin verwezen wordt naar het aandeel van het OCMW op dat punt aangepast (voor zover die verwijzing nog relevant is).

Deel 6. Slotbepalingen

Titel 1. Opheffingsbepalingen

Artikel 583. Artikel 110 OCMW-Wet wordt niet hernomen in dit ontwerp van decreet. Artikel 252 van het OCMW-decreet bevat aanvullende bepalingen voor het specifieke toezicht dat bij decreet op het OCMW van toepassing kan zijn, en wordt niet langer aangehouden. De bepalingen van dit artikel, die reeds teruggaan naar de Wet van 10 maart 1925 tot regeling van de openbare onderstand en werden overgenomen bij de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW en vervolgens bij het OCMW-decreet, zijn heden niet langer noodzakelijk. Beslissingen van een toezichhoudende overheid vallen in toepassing van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen uit hun aard onder de motiveringsplicht. Daarenboven regelt elke sectorale decretale regelgeving die specifiek toezicht organiseert zelf de toepasselijke procedures.

Artikel 584. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 585. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 586. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 587. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Titel 2. Overgangsbepalingen

Hoofdstuk 1. Overgangsbepaling inzake de politieke organisatie

Artikel 588. Dit artikel bevat een regeling inzake de voorlopige samenstelling van het bijzonder comité voor de sociale dienst en een regeling voor wie het mandaat van voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst zal opnemen op het moment dat dit ontwerp van decreet in werking zal treden. Deze regeling zal gelden tot de installatie van het bijzonder comité binnen de eerste vijf werkdagen van januari 2019. Het is wel mogelijk dat het niet lukt om binnen de eerste vijf werkdagen van januari 2019 de nieuwe bestuursorganen te installeren. Dit kan voorvallen ingeval er een bezwaar werd ingediend tegen de verkiezing, georganiseerd op 14 oktober 2018, (artikel 6, §1, derde en vierde lid, van dit ontwerp van decreet) of ingeval er geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen werd bezorgd (artikel 43, §3, van dit ontwerp van decreet). Dit artikel bevat enerzijds een regeling voor wie het mandaat van voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst zal opnemen en anderzijds een regeling hoe het bijzonder comité voor de sociale dan zal samengesteld worden, dit telkens in afwachting van de installatie van de nieuwe organen. Voor de overige organen geldt de volgende regeling:

- de oude gemeenteraad blijft zetelen tot de nieuwe is geïnstalleerd (zie artikel 5 van dit ontwerp van decreet);
- het oude college voor burgemeester en schepenen blijft zetelen tot het nieuwe college van burgemeester en schepenen geïnstalleerd is (zie artikel 45 van dit ontwerp van decreet);
- de oude burgemeester blijft zetelen tot de nieuwe burgemeester geïnstalleerd is (zie artikel 59 van dit ontwerp van decreet);
- de raad voor maatschappelijk welzijn bestaat uit dezelfde leden als de gemeenteraad (zie artikel 68 van dit ontwerp van decreet);
- de voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de OCMW-raad (zie artikel 69 van dit ontwerp van decreet);
- de leden van het college van burgemeester en schepenen zijn van rechtswege de leden vast bureau (zie artikel 79 van dit ontwerp van decreet);
- de burgemeester is van rechtswege de voorzitter van het vast bureau (zie artikel 79 van dit ontwerp van decreet).

Hoofdstuk 2. Overgangsbepalingen inzake de ambtelijke organisatie

Afdeling 1. De secretaris-directeur, de financieel directeur en hun waarnemers

Artikel 589. De voorbije jaren hebben al heel wat lokale besturen ervoor geopteerd om met toepassing van de organieke bepalingen het ambtelijk en financieel apparaat van beide rechtspersonen te laten aansturen door één leidinggevende. Zowel in de organieke regeling van dit ontwerp van decreet als in deze overgangsregeling wordt dit doorgetrokken naar alle besturen. De overgangsregeling beoogt zo snel mogelijk te komen tot een gemeenschappelijke secretaris-directeur en financieel directeur.

Voor besturen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze overgangsregeling al over een gemeenschappelijke secretaris en/of financieel beheerder beschikken, regelt dit artikel de invulling van de betrekking van directeur van rechtswege. Het gaat hier om de situatie waarbij de gemeente, het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en de

betrokken ambtenaar gekozen hebben voor de figuur van 'gemeenschappelijke' functiehouders: dezelfde persoon oefent, hetzij door middel van een gecumuleerd mandaat, hetzij door middel van een beheersovereenkomst, de beide ambten uit. Door de invulling van rechtswege is hij of zij vanaf de inwerkingtreding de secretaris-directeur of financieel directeur als personeelslid van de gemeente en bedient hij of zij in dat ambt zowel de gemeente als het OCMW. Indien het de secretaris of financieel beheerder van het OCMW betrof, houdt dit dus de overdracht in van het betrokken personeelslid van het OCMW naar de gemeente.

De functiehouders behouden hun dienstverband, wat betekent dat een mandaathouder bijvoorbeeld zijn contractvoorwaarden behoudt en dat de vastgestelde mandaatperiode blijft doorlopen.

Artikel 590. Dit artikel regelt de situatie waar noch in de gemeente, noch in het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat de gemeente bedient het ambt van secretaris respectievelijk financieel beheerder door een titularis wordt bezet op het ogenblik van de inwerkingtreding van de overgangsregeling. In dat geval zal de gemeenteraad onmiddellijk overgaan tot de invulling van het ambt van secretaris-directeur respectievelijk financieel directeur bij wijze van aanwerving en/of bevordering, volgens de algemene principes die daarbij gelden. Deze procedure moet bij voorkeur afgerond zijn voor 1 augustus 2018, zo niet zal de nieuw samengestelde gemeenteraad over de definitieve aanstelling een beslissing moeten nemen en zal intussen het ambt van directeur waargenomen worden. Na 1 augustus kan het ambt slechts via waarneming worden ingevuld omdat op dat moment rechtszekerheid moet bestaan over wie de nieuwe regeling voor de installatie van de raden in goede banen zal leiden. Dit wordt geregeld in artikel 600.

Artikel 591. Indien bij de inwerkingtreding van de overgangsbepaling verschillende personen titularis zijn van het ambt van secretaris in de gemeente en het OCMW, of indien bij de inwerkingtreding van de overgangsbepaling slechts een van beide ambten van secretaris ingevuld is, roept de gemeenteraad hen of in voorkomend geval die ene secretaris, op om zich kandidaat te stellen. Deze situatie zal zich nog het meeste voordoen. De functiehouders moeten zich kandidaat stellen binnen de dertig dagen vanaf de dag volgend op de dag van de oproep. Een laattijdige kandidaatstelling is onontvankelijk. Er kan geen rekening mee gehouden worden.

Na de oproep kunnen er zich drie situaties voordoen: beide secretarissen stellen zich tijdig kandidaat, een van hen, of in voorkomend geval de enige secretaris, stelt zich tijdig kandidaat of geen van hen stelt zich tijdig kandidaat. In het geval van één tijdige kandidatuur, is de betrokkene van rechtswege secretaris-directeur. In geval beiden tijdig kandideerden, maakt de gemeenteraad een keuze op basis van vergelijking van hun titels en verdiensten, en op basis van een selectieprocedure die vastgesteld werd door de raad. Indien geen van hen kandideerde, gaat de gemeenteraad over tot aanwerving en/of bevordering van een secretaris-directeur. Hetzelfde geldt voor de invulling van het ambt van financieel directeur.

Artikel 592. In het geval er geen secretaris-directeur of waarnemend secretaris-directeur is op 1 augustus 2018, wordt de functie van directeur van rechtswege waargenomen tot na de verkiezing. Het is de zittende secretaris met de meeste anciënniteit in dat ambt die dan waarnemer van rechtswege wordt. Indien dat niet (meer) mogelijk is, zal die rol toekomen aan de adjunct-secretaris-directeur en als dat niet mogelijk is, wordt een waarnemer aangesteld volgens de vervangingsregeling die de gemeenteraad vaststelt. De continuïteit blijft op die wijze gegarandeerd. Op de vervangingsregeling moet eveneens beroep gedaan worden zo het ambt van directeur na 1 augustus zou vacant worden. De aanstelling van de secretaris-directeur zelf kan pas na de algehele vernieuwing van de gemeenteraden plaatsvinden.

Artikel 593. Dit artikel regelt de aanstelling van de 'eerste' directeurs na de algehele vernieuwing van de gemeenteraad. Het behoudt de voorrangsregeling voor de secretarissen of financieel beheerders die niet werden aangesteld op 1 augustus 2018 als secretaris-directeur of financieel directeur terwijl ze potentiële kandidaten zijn. Het betreft de situaties waarin de gemeenteraad, na oproep in toepassing van de inwerkingtreding van de overgangsregeling, nog geen keuze heeft gemaakt tussen beide kandidaten ofwel de situatie waarin het bestuur die oproep niet heeft gedaan.

De gemeenteraad maakt op de eerstvolgende vergadering na de algehele vernieuwing van de raad een keuze onder de eerder ingediende kandidaturen of hij doet, in voorkomend geval, een oproep tot kandidaatstelling onder de secretarissen of financieel beheerders die het ambt voor 1 augustus 2018 uitoefenden. Dezelfde procedure als vermeld in artikel 591 wordt toegepast. Met andere woorden alleen als blijkt dat er zich niemand van de zittende secretarissen en financieel beheerders voor het ambt van secretaris-directeur, respectievelijk financieel directeur kandidaat heeft gesteld, zal de gemeenteraad het ambt kunnen vervullen op basis van een ruimer kandidatenpool, door aanwerving en/of bevordering.

Artikel 594. In navolging van hetgeen is bepaald voor de huidige gemeenschappelijke secretarissen en/of financieel beheerders wordt ook de adjunct-gemeentesecretaris op datum van de inwerkingtreding van deze bepaling van rechtswege adjunct-secretaris-directeur. Hij wordt ingeschaald in de salarisschaal die door de gemeenteraad wordt vastgesteld op basis van en in beginsel gebaseerd op wat is geregeld in artikel 123 van het besluit van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Artikel 595. De secretaris-directeur en de financieel directeur oefenen alle bevoegdheden en taken uit die in de diverse regelgevingen aan respectievelijk de secretarissen en de financieel beheerders of ontvangers van de gemeente en van het OCMW zijn toevertrouwd.

Artikel 596. De secretaris-directeur en de financieel directeur krijgen de salarisschaal die verbonden is aan hetgeen bij decreet in overgang wordt bepaald. Hun inschaling is in beginsel gebaseerd op hetgeen is bepaald in artikel 122 en 124 van het besluit van 7 december 2007 houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Het salaris is 130% van het salaris van gemeentesecretaris. De geldelijke anciënniteit bepaalt de salaristrap in de salarisschaal.

De waarnemende directeur krijgt een toelage die het verschil bedraagt tussen zijn salaris als secretaris en het salaris mocht hij aangesteld zijn als directeur.

De secretaris-directeur die van rechtswege het ambt uitoefenen, wordt geacht de eed te hebben afgelegd als algemeen of financieel directeur. Hij wordt geacht de proefperiode te hebben volbracht. Zijn rechtspositieregeling is deze van de secretaris. Lopende tucht- en of evaluatieprocedures worden verdergezet volgens de regels van toepassing op het ogenblik van inwerkingtreding. Een tuchtprocedure – en of evaluatieprocedure is uiteraard slechts lopende wanneer ze ook effectief is ingesteld. De aanstellende (en dus ook als tuchtverheer) zal mogelijks niet meer de gemeenteraad, maar het college van burgemeester en schepenen zijn. Het is de 'nieuwe' bevoegde overheid die de procedure zal verderzetten (verjaringstermijn blijft gestuit), mits eerbied van de betreffende bepalingen. Zo zal mogelijks een nieuwe hoorzitting moeten worden georganiseerd.

Mutatis mutandis geldt dezelfde regeling voor de financieel directeur en de waarneming van dat ambt.

Artikel 597. Voor de secretaris en financieel beheerder die geen secretaris-directeur of financieel directeur wordt, is een waarborgregeling bij overgang en op persoonlijke titel ingebouwd. Hierbij kunnen de besturen ervoor opteren om de betrokkene in een passende functie aan te stellen in het eigen bestuur of via overdracht in het andere bestuur. In het geval er sprake is van mandaatfuncties, kan worden beslist om een einde te stellen aan het mandaat bij het bereiken van de einddatum aangezien de functie van secretaris en financieel beheerder niet meer bestaat. De secretarissen kunnen ook in de functie van adjunct- secretaris-directeur, op persoonlijke titel, worden aangesteld. Omdat er hierdoor meerdere adjuncten binnen een bestuur aanwezig kunnen zijn, is in artikel 592, §1, eerste lid, bepaald dat de gemeenteraad een vervangingsregeling moet bepalen.

Omdat hiermee een sluitende overgangsregeling met waarborgen voor de huidige secretarissen en financieel beheerders is bepaald, kunnen zij niet in disponibiliteit wegens ambtshopheffing worden gesteld.

In de derde paragraaf wordt de mogelijkheid ingeschreven om voor een in tijd beperkte duur de personen die zich kandidaat hebben gesteld voor de functie van algemeen/ financieel directeur maar niet in die functie werden aangesteld, opnieuw in aanmerking te nemen bij toekomstige vacatures. Hiermee wordt een vorm van interne (tweede lid) en externe (eerste lid) mobiliteit gecreëerd. Aan de gelijke toegang tot het openbaar ambt wordt hiermee geen afbreuk gedaan aangezien die personen in concurrentie kunnen komen met andere kandidaten. De bijzondere afwijkingsmogelijkheden zijn ingegeven door het zuinigheids- en redelijkheidsbeginsel omdat hiermee het aantal gewezen secretarissen/financieel beheerders kan worden ingeperkt.

Afdeling 2. De gewestelijke ontvanger

Artikel 598. Het stelsel van de gewestelijke ontvangers wordt in dit decreet niet meer behouden. Toch zal het voor de meestal kleine gemeenten waar de functie van financieel beheerder in de gemeente en in het OCMW vervuld wordt door een gewestelijk ontvanger niet gemakkelijk zijn om een titularis te vinden omdat het doorgaans om prestaties gaat die schommelen van 10 % tot 40 % van een VTE.

Deze gemeenten hebben ook noch in de gemeente zelf noch in het OCMW personeelsleden in dienst die in de in het decreet beschreven overgangsfase als waarnemend kunnen aangeduid worden. Die besturen moeten de kans krijgen om zich voor te bereiden op het instellen van een ambt van financieel directeur desnoods in samenwerking met andere gemeenten of in het stelsel te blijven zolang de uitdoving van het stelsel loopt.

Voor de gemeenten die na daarover een duidelijke beslissing hebben genomen in het stelsel blijven, zal de administrateur-generaal van het agentschap Binnenlands Bestuur tegen 1 augustus 2018 één enkele titularis gewestelijk ontvanger voor het ambt van financieel directeur in de gemeente en het OCMW aanduiden zodat daar de bezetting van dat ambt gelijk wordt aan alle andere gemeenten en OCMW's.

De impact van de gevolgen van de hervormingen, vervat in dit ontwerp van decreet, op de arbeidsvoorwaarden van de gewestelijke ontvangers (een beperkte en in het VPS vermelde Vlaamse groep van personeelsleden met de graad van adviseur) zal aan het bevoegde sectorcomité XVIII voorgelegd worden. Deze procedurestap in het kader van de wet die de relaties regelt tussen de overheden en de vertegenwoordigers van haar personeel (syndicaal statuut) staat los van de procedures die in het kader van dezelfde wet gevolgd moeten worden voor dit ontwerp van decreet en die betrekking hebben op de aangelegenheden die het gemeente- en OCMW-personeel aanbelangen.

Afdeling 3. Tucht

Artikel 599. Deze bepaling bevat naar analogie met artikel 306 van het Gemeentedecreet en artikel 278 van het OCMW-decreet een overgangsregeling voor lopende tuchtprocedures omdat voortaan de aanstellingsbevoegdheid (en dus ook de tuchtbevoegdheid) bij het vast bureau ligt in plaats van de raad voor maatschappelijk welzijn.

Afdeling 3. Organisatiebeheersing

Artikel 600. Dit ontwerp van decreet heeft een groot aantal detailbepalingen uit het Gemeente- en OCMW-decreet niet hernomen, met name wat betreft financiële procedures. Voortaan wordt het aan de besturen overgelaten om daaromtrent de nodige regels op te nemen in hun organisatiebeheersingssysteem. Aangezien de nieuwe regels over de organisatiebeheersing evenwel pas in werking treden op 1 januari 2019 en de oude regels op diezelfde dag ophouden te bestaan, bepaalt dit artikel een overgangsperiode van zes maanden. In die periode kunnen de besturen, in afwachting van een eigen regeling, nog terugvallen op de oude regels. Zodra ze een nieuwe regeling hebben uitgewerkt, vervangt die de oude regels. Deze overgangsbepaling biedt de besturen ook de mogelijkheid om de nieuwe regels gefaseerd uit te werken, waarbij de bestaande regelingen in meerdere stappen worden vervangen door nieuwe. Dat proces moet echter afgerond zijn voor 1 juli 2019.

Hoofdstuk 3. Overgangsbepalingen inzake de autonome gemeentebedrijven

Artikel 601. De nieuwe regels over het meerjarenplan treden in werking op 1 januari 2020. Het meerjarenplan dat ingaat in 2020 zal echter veelal al voor die datum worden opgemaakt. Dit artikel verduidelijkt dat op dat meerjarenplan toch al de nieuwe regels van toepassing zijn wat betreft de vorm en de inhoud ervan.

Artikel 602. Net als voor de gemeenten en de OCMW's wordt ook voor de autonome gemeentebedrijven de mogelijkheid geboden om een jaar eerder van start te gaan met de nieuwe regels betreffende de beleids en beheerscyclus. Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering hierover beslist en bepaalt de inwerkingtreding van de desbetreffende artikels voor deze besturen.

Hoofdstuk 4. Overgangsbepalingen inzake de beleids- en beheerscyclus

Afdeling 1. De jaarrekening

Artikel 603. De jaarrekening over 2018 wordt vastgesteld in 2019, na de inwerkingtreding van het merendeel van de bepalingen van dit ontwerp van decreet. In 2018 werken de gemeenten en de OCMW's nog volledig los van elkaar. Het is dan ook logisch dat de jaarrekening over dat jaar enkel wordt goedgekeurd door de raad van het eigen bestuur.

Afdeling 2. De meerjarenplanning

Artikel 604. De nieuwe regels over het meerjarenplan treden in werking op 1 januari 2020. Het meerjarenplan dat ingaat in 2020 zal echter veelal al voor die datum worden opgemaakt. Dit artikel verduidelijkt dat op dat meerjarenplan toch al de nieuwe regels van toepassing zijn wat betreft de vorm en de inhoud ervan. Daarnaast regelt dit artikel hoe het toezicht op de beleidsrapporten in 2019 verloopt en welke regels gelden voor de kredietbewaking.

Artikel 605. Dit artikel biedt de gemeenten en de OCMW's de mogelijkheid om een jaar eerder van start te gaan met de nieuwe regels betreffende de beleids en beheerscyclus. Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering hierover beslist en bepaalt de inwerkingtreding van de desbetreffende artikels voor deze besturen. Het is wel essentieel dat de gemeente én het OCMW die vervroegde start aanvragen.

Hoofdstuk 5. Overgangsbepaling inzake de werking van het lokaal bestuur

Artikel 606. Bij de invoering van nieuwe regelgeving is het gebruikelijk dat er een overgangsbepaling wordt opgemaakt voor die besluiten die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe regeling zijn genomen. De besluiten genomen tot en met 31 december 2018 blijven ressorteren onder de regeling inzake bekendmaking die van toepassing was op het ogenblik dat deze besluiten zijn getroffen. De regeling inzake de bekendmaking op de gemeentelijke webtoepassing, zoals opgenomen in de artikelen 284 tot en met 286, geldt voor de besluiten genomen vanaf de inwerkingtreding van deze artikelen.

Hoofdstuk 6. Overgangsbepaling inzake het bestuurlijk toezicht

Artikel 607. Bij de invoering van nieuwe regelgeving is het gebruikelijk dat er een overgangsbepaling wordt opgemaakt voor die besluiten die vóór de inwerkingtreding van de nieuwe toezichtregeling op 1 januari 2019 zijn genomen. De besluiten genomen tot en met 31 december 2018 blijven ressorteren onder de regeling die van toepassing was op het ogenblik dat deze besluiten zijn getroffen.

Hoofdstuk 7. Overgangsbepaling inzake de fusies

Artikel 608. Het eerste lid van dit artikel regelt dat samenvoelingen die ingaan op 1 januari 2019 en die dus geïnitieerd zijn met toepassing van de bepalingen van het decreet Vrijwillige Samenvoeging van Gemeenten van 24 juni 2016, onderworpen blijven aan de bepalingen met betrekking tot de financiële bonus zoals opgenomen in de artikelen 58 tot en met 60 van voormeld decreet. Het valt immers niet uit te sluiten dat deze rechtsgrond nog nodig is na 1 januari 2019 om de schuldovername door de Vlaamse overheid zoals bepaald in deze artikelen te kunnen afronden.

Het tweede en derde lid van dit artikel bepalen hoe in de gemeenten die kiezen voor een vrijwillige samenvoeging op basis van het bestaande fusiedecreet een secretaris-directeur-coördinator en een financieel directeur-coördinator worden aangeduid. In elke gemeente wordt eerst, met toepassing van artikel 589 en volgende, een secretaris-directeur en een financieel directeur aangesteld. Daarna zullen de betrokken gemeenteraden tussen de secretaris-directeurs een secretaris-directeur-coördinator aanduiden (met toepassing van artikel 346, eerste lid) en tussen de financiële directeuren een financieel directeur-coördinator (met toepassing van artikel 346, tweede lid). Doen ze dat niet vóór 1 augustus 2018, dan worden de secretaris-directeur-coördinator en de financieel directeur-coördinator van rechtswege aangeduid.

Het vierde lid wordt artikel 593 niet van toepassing verklaard op de gemeenten die kiezen voor een vrijwillige samenvoeging met ingang van 1 januari 2019. Voor die gemeenten geldt artikel 358 en 361, met een bijzondere regeling, opgenomen in het vijfde en zesde lid van dit artikel, voor de situaties waarin er in een of meerdere van de samengevoegde gemeenten nog geen secretaris-directeur of financieel directeur werd aangesteld.

Hoofdstuk 8. Overgangsbepalingen inzake de intergemeentelijke samenwerking en OCMW-verenigingen

Artikel 609. Voor de toelichting bij dit artikel wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 606 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 610. Dit artikel herneemt het tweede lid en het derde lid van de tweede paragraaf van artikel 80 van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001. Deze bepalingen hebben namelijk nog uitwerking tot en met 1 juli 2019.

Artikel 611. De nieuwe regels over het meerjarenplan treden in werking op 1 januari 2020. Het meerjarenplan dat ingaat in 2020 zal echter veelal al voor die datum worden

opgemaakt. Dit artikel verduidelijkt dat op dat meerjarenplan toch al de nieuwe regels van toepassing zijn wat betreft de vorm en de inhoud ervan.

Artikel 612. Net als voor de gemeenten en de OCMW's wordt ook voor de welzijnsverenigingen de mogelijkheid geboden om een jaar eerder van start te gaan met de nieuwe regels betreffende de beleids en beheerscyclus. Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering hierover beslist en bepaalt de inwerkingtreding van de desbetreffende artikels voor deze verenigingen.

Titel 3. Inwerkingtreding

Artikel 613. Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.